Dragoste primejduită

roman

MICHAEL PHILLIPS

VERIȘOARELE DIN CAROLINA - 1

Ce rău îmi părea, în pâlpâirea acelei clipe cumplite,
când îl aveam încă în fața ochilor, că i-am cerut să amânăm căsătoria!
De ce nu am primit să îi devin soață cât mai aveam prilejul... oricât
de primejdios ar fi fost? Acum era însă prea târziu...

În preajma Războiului dintre State, Jake, un tinerel de culoare din Sud, hotărăşte să-şi ia viaţa în propriile mâini şi fuge de pe plantaţie, nădăjduind să scape de stăpânul său şi de consecinţele unei fapte nesăbuite. Greu împovărat de mânie şi de vinovăţie, Jake porneşte spre Nord, în căutarea propriei libertăţi şi a tatălui său. Într-adevăr, îşi găseşte mai întâi tatăl şi constată că îl învinuise degeaba. Dar mai întâlneşte şi două tinere – una, albă, iar cealaltă, fostă sclavă – care îl contrariază.

Jake nu zăboveşte să-şi lege inima de fata neagră, care are şi ea secretele ei. Înainte însă ca cererea lui în căsătorie să primească răspunsul dorit, primejdia năvăleşte pe neaşteptate...

Va reuşi Jake să-şi refacă relaţia cu tatăl său – şi să se ierte pe sine – doar ca mai apoi să-şi piardă dragostea... şi poate chiar şi viaţa?

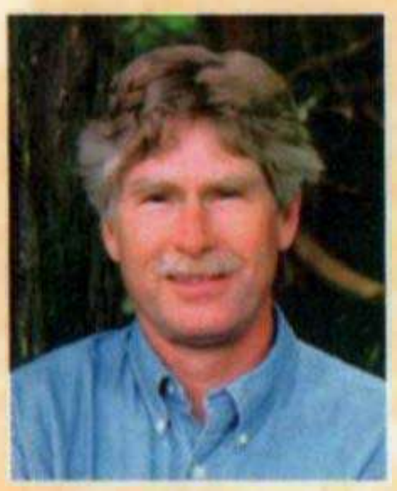

Michael Phillips este un autor prolific şi directorul revistei *Leben*, o publicaţie periodică dedicată gânditorilor creştini şi moştenirii literare lăsate de MacDonald. Portofoliul său cuprinde peste o sută de titluri, vândute în peste şase milioane de exemplare. Michael locuieşte împreună cu soţia sa, Judy, în localitatea Eureka din statul California.

Editura Casa Cărții
ISBN: 978-606-732-088-6
CASA CĂRȚII
9 786067 320886
www.ecasacartii.ro

Verișoarele din Carolina * 1

Dragoste primejduită

MICHAEL PHILLIPS

Traducere de Mihaela Tocuț-Addy

CASACĂRȚII
Oradea, 2017

Copyright © 2005 Michael Phillips
Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *A Perilous Proposal*, la Bethany House Publishers, un imprint al Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, SUA.
Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Dragoste primejduită
de Michael Phillips

Copyright © 2017 Casa Cărții
OP 2, CP 30
410670, Oradea
Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800761; 0728-874975
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PHILLIPS, MICHAEL
Dragoste primejduită / Michael Phillips; trad.: Mihaela Tocuț-Addy. - Oradea: Casa Cărții, 2017
ISBN 978-606-732-088-6
I. Tocuț-Addy, Mihaela (trad.)
821.111-31=135.1

Traducerea: Mihaela Tocuț-Addy
Editarea: Camelia Luncan
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Corectura: Timeia Pop
Coperta: Marius Bonce

Tiparul executat la Findata srl, Oradea, www.findata.eu

Prietenilor mei din tinerețe care, cu mulți ani în urmă,
mi-au fost colegi la Universitatea Lincoln
din sud-estul statului Pennsylvania.

De la voi am învățat, atât cât este cu putință în această lume căzută, să iubesc și să înțeleg, chiar și dacă numai într-o mică măsură, o rasă căreia nu îi aparțin. Le mulțumesc din suflet lui Frank Brewington, Rufus Nance și tuturor celor care m-au primit cu inima deschisă în mijlocul lor și m-au tratat ca pe un frate. Mi-ați îngăduit să fac parte din viețile voastre și pentru asta am să vă rămân veșnic recunoscător. Tovărășia voastră, cât de scurtă a fost ea, m-a îmbogățit, mi-a lărgit orizontul și m-a marcat probabil chiar mai profund decât îmi dau eu seama.

Nu v-am uitat... și n-am să vă uit niciodată.

Cuprins

Prolog 9
1. Năluci albe în noapte 11
2. Micul sclav 17
3. Tatăl, fiul și stăpânul 23
4. Despărțiri 29
5. Vorbe spuse la mânie 33
6. Mama lui Jake 41
7. Rămas-bun 47
8. O pățanie înspăimântătoare 53
9. Micah Duff 57
10. Copil de trupă 63
11. Încăierarea 69
12. O chestiune de caracter 77
13. Despre alegeri 83
14. Ordinea lucrurilor 89
15. Inimi noduroase 97
16. Frați de suferință 103
17. Războiul pentru libertate 109
18. Lumină și întuneric 113
19. Un altfel de curaj 119
20. Răzvrătire 123
21. Călăuzit de îndemnul unei mame 125
22. O situație neprevăzută 129
23. O alianță surprinzătoare 137
24. Prejudecăți 143

25. În Carolina 149
26. O descoperire covârşitoare 155
27. Reproşuri şi agonie 161
28. Întâlnirea 167
29. Aducere aminte 173
30. Schimbări 179
31. O vizită neaşteptată 185
32. Misiunea de salvare 191
33. Zurbagiii 201
34. La cules de bumbac 205
35. Un oaspete ferches 209
36. Glasul sângelui 213
37. Ni se alătură încă un culegător 219
38. Ploaia 225
39. O plimbare sub clar de lună 229
40. Ultimatum 235
41. O surpriză bine-venită 241
42. Înfruntarea 247
43. Între viaţă şi moarte 253
44. Apare încă un unchi 263
45. Răsturnare de situaţie 267
46. Familia de la Rosewood 275
47. Un tată pentru William 279
48. Domnul Thurston 285
49. Îngândurare 289
50. O zi de neuitat 293
51. O noapte zbuciumată 299
52. Crucea 305
53. Despovărare 309
54. O discuţie între tată şi fiu 317
55. Onoarea unei femei 321
56. Răpirea 327
57. Linşaj 333
58. O hotărâre izvorâtă din iubire 339
59. Sfârşit şi început de drum 343

Epilog 345
Despre autor 348

Prolog

Ar fi trebuit pasămite să ne așteptăm la asta. Dar nu ne-am așteptat. Trăiserăm de atâta vreme în pericol, încât uitaserăm, bag seama, cât de primejdioasă era cu adevărat situația – îndeosebi pentru noi, negrii. Având în vedere toate câte se petrecuseră înainte și faptul că oamenii din partea locului nu consimțeau ca un băiat de culoare să se atingă de o fată albă – nici chiar cu singurul gând de a o apăra, cum făcuse el – ar fi trebuit să ne închipuim ce avea să urmeze. Ar fi trebuit probabil să-l ascundem sau să-l trimitem departe, în Nord. Dar n-am făcut-o.

Durerea este încă vie în sufletul meu și mi se umplu ochii de lacrimi când îmi amintesc cum a fost smuls de lângă mine bărbatul iubit. Ce rău îmi părea, în pâlpâirea acelei clipe cumplite când îl aveam încă în fața ochilor, că i-am cerut să amânăm căsătoria!... De ce nu am primit să îi devin soață cât mai aveam prilejul... oricât de periculos ar fi fost? Acum era însă prea târziu.

Mă întrebam, cu sufletul pustiit, de am să-i mai revăd vreodată chipul drag... și dacă nu m-oi prăpădi eu însămi de durere până dimineață.

1

Năluci albe în noapte

Cerul era negru ca smoala, de n-ai fi izbutit să-ți deslușești prin beznă nici propria mână. Toți cei din casă dormeau de câteva ceasuri bune. Nici urmă de lună.

Doar tăcere.

Dar liniștea avea să fie în curând curmată. Căci năpasta gonea prin noapte spre ei.

Vuietul îndepărtat de copite îi stârni întâi pe câini. Deși adormiți, aceștia ciuliră urechile la zgomot și zvâcniră numaidecât în picioare. Câteva lătrături răsunară în noapte. Prea puține ca să trezească pe careva din casă.

Dar călăreții se apropiau cu repeziciune. Lătratul se înteți. La orizont se iviră mai multe văpăi ce dănțuiau, înălțându-se și coborând prin întuneric, iar bubuitul copitelor se auzea din ce în ce mai amenințător. Văzând luminile acelea ciudate, câinii se puseră a urla de mama focului, deșteptând cele cinci-șase suflete din casă.

Peste două minute, o poteră de călăreți dădu năvală în curte, ridicând nori de praf de jur împrejur. Câinii se repeziră, lătrând înnebuniți, la picioarele cailor. Speriate de tărăboi, păsările cotcodăceau în cotețe, iar vacile se puseră a mugi în grajd. La două ferestre apărură felinare. Dar nici că era nevoie de ele. Fiecare călăreț ținea în mână câte o torță aprinsă. Flăcările torțelor se înălțau impetuoase în întuneric, aruncând umbre înfricoșătoare

pe pereţii casei şi ai şurii şi luminând spaţiul deschis dintre cele două clădiri.

— Adăpostiţi un cioroi în casă! răcni, cu glas gros, căpetenia grupului. După el am venit!

Ceilalţi călăreţi aşteptau, strânşi în cerc în jurul lui. Cu toţii aveau feţele ascunse sub glugi albe. După ce străbătuseră atâta cale în galop, caii lor se cabrau şi se foiau plini de neastâmpăr.

Luându-şi inima în dinţi să arunce o privire afară, femeile din casă tremurau acum de groază.

Într-un sfârşit, uşa casei se deschise şi un bărbat alb păşi pe verandă, ţinând în mână un felinar. Nu venise înarmat. Nădăjduia că va izbuti să dreagă cumva lucrurile pe cale paşnică. Cu toate că nu era un om care să se sperie cu una, cu două, priveliştea care i se arătă în faţa ochilor îl făcu să se cutremure. Îşi trăise mai toată viaţa îndepărtând primejdiile cu vorba, nu cu arma. De astă dată însă se îndoia amarnic că va fi cu putinţă. În faţa lui se aflau doisprezece călăreţi cu feţele acoperite, înfăşuraţi în mantii albe.

— Am venit după cioroi... ştii prea bine de ce! tună conducătorul mascaţilor.

— Îi ştiţi pe cei care se află aici, răspunse bărbatul alb. N-aveţi niciun drept asupra lor.

— Ba avem tot dreptul după ce-a făcut ieri bărbătuşu' ăla. Şi-a uitat lungu' nasului arătându-se atât de prietenos cu fetişoara aia a ta, iar acum are să plătească! Dă-ni-l pe cioroi că, de nu, om arunca torţele astea pe ferestre şi s-a alege scrumu' de casă pân' la dimineaţă.

— Nu locuieşte aici. În afară de cele câteva ajutoare din casă, nu găzduim alţi negri.

— Se zvoneşte că ar fi...

— Hei, Dwight! îi întrerupse o altă voce.

— Tacă-ţi fleanca, nătărăule, îl repezi căpetenia, răsucindu-se în şa. Nu ţi-am zis să nu pomeneşti nume?!

— Da' l-am dibuit... Se ascundea în şură!

Toate privirile se întoarseră într-acolo. Tânărul înalt care vorbise, înfăşurat şi el într-o pelerină albă, ieşi din şură, păşind în

lumina torţelor. Trăgea după el un flăcău de culoare care, abia trezit din somn, se freca buimac la ochi.

— El e! strigă un altul.

Jumătate din călăreţi săriră jos din şei şi, tăbărând pe sărmanul negru, începură să-l bată cu sălbăticie, cărându-i la pumni şi izbindu-l cu picioarele. Prăbuşit în ţărână, singura lui ripostă a fost să geamă stins de câteva ori.

— Destul – o să aveţi timp de asta mai încolo, le strigă celorlalţi individul pe nume Dwight. Că doar nu vrem să-i facem felu' aici. Legaţi-l cu funia şi aşezaţi-l pe cal.

— Gata, băieţi, v-aţi făcut hatârul, interveni stăpânul casei, pornind spre ei.

Încă mai spera să poată pune capăt incidentului fără vărsare de sânge.

— Nu v-a greşit cu nimic niciunuia dintre voi.

— A uitat ce culoare îi are pielea – şi asta-i de-ajuns! se oţărî la el un alt călăreţ. Şi uitat-ai, pare-se, şi dumneata.

— Or iubitorii de ciori nu-s bine văzuţi prin părţile astea! sări încă unul cu gura. Bagă-ţi-o bine-n cap, cumetre. Tu şi cei de teapa ta nu sunteţi bine-veniţi aici.

În spatele lor, uşa casei se deschise din nou şi îşi făcu apariţia o tânără albă, ce părea să aibă în jur de douăzeci de ani. Îngrozită de priveliştea care o întâmpină, fata inspiră adânc să îşi facă fire şi, coborând treptele verandei, se îndreptă cu pas hotărât spre călăreţi. Avea inima cât un purice, dar trebuia să fie curajoasă. Ştia că, oarecum, toate acestea se întâmplau din pricina ei şi nădăjduia să mai poată interveni până nu era prea târziu.

— N-a făcut-o cu gând rău, se adresă ea căpeteniei. A fost vina mea, nu a lui. Nu ar fi trebuit să mă amestec.

— Cioroiu' se cuvenea să-şi vadă lungul nasului, şi tu aşijderea, duduie. Acum ce-i făcut e bun făcut, şi el trebuie să plătească.

Cu coada ochiului, tânăra văzu cum negrul este azvârlit pe spinarea unui cal, cu mâinile legate la spate, şi unul dintre bărbaţi îi pune ştreangul în jurul gâtului.

— Strânge-l bine! strigă un altul, râzând sardonic.

— Nu-i puteți face una ca asta! strigă fata cu voce imploratoare, alergând spre ei. N-a greșit cu nimic!

Cineva o înșfăcă brutal și o azvârli cât colo. Bărbatul alb, care se afla la câțiva metri distanță, simțind că începe să îi clocotească sângele în vine, făcu câțiva pași în față. Dar nu avea ce să facă, singur împotriva a doisprezece inși. Tânăra se refugie deznădăjduită lângă el.

— Să mergem, Dwight! strigă unul dintre călăreți. Am pus mâna pe el.

Încălecară cu toții și își întoarseră caii, gata s-o ia din loc.

În momentul acela dădu buzna afară pe ușă încă o femeie, de astă dată una de culoare, și se năpusti spre prizonier. Până să se dezmeticească bine călăreții, tânăra ajunse la calul pe care era legat negrul și se agăță cu mâinile de piciorul prizonierului. El își coborî privirea spre ea și încercă a o liniști cu un surâs. Lumina torțelor ce îi înconjurau juca în ochii ei scăldați de lacrimi. Plângea de groază la gândul că n-are să-l mai revadă niciodată.

Privirile celor doi foști sclavi se întâlniră preț de o clipă. Deși ștreangul începea deja să îi sugrume grumazul, tânărul se căzni să vorbească.

— O să ne..., murmură el. Te iu...

Călărețul de lângă el îl amuți cu un dos de palmă. În aceeași clipă, cizma altuia o izbi pe negresă. Ea făcu câțiva pași îndărăt, apoi se prăbuși la pământ.

— Dă-te la o parte, cioară afurisită, dacă nu vrei să te spânzurăm și pe tine odată cu el! strigă cel care o lovise. Că avem destulă funie pentru amândoi.

Strigând, pocnind din cravașe și plesnind din hățuri, călărețiii se îndepărtară în galop. Negresa se ridică de jos și alergă câțiva pași, urlând după ei cu glasul plin de jale:

— *Nu*! Nu mi-l luați!

Dar strigătu-i sfâșietor se pierdu în noapte.

În scurtă vreme, protestele îngrozite îi fură înăbușite de suspine. Prietena ei și bărbatul alb se apropiară, încercând s-o liniștească, și o conduseră încet înapoi spre casă. Ea se lăsă dusă,

prea covârşită de durere ca să îşi dea măcar seama ale cui erau braţele care o susţineau, bolborosind năucită:

— *De ce... de ce?*

Nici bărbatul, nici fata nu ştiau răspunsul. Ce explicaţie să poţi găsi urii?

Pentru prima oară în scurta mea viaţă de negresă liberă, mai că îmi doream să fim iar sclavi. Dacă domnul Lincoln nu ne-ar fi eliberat, noaptea asta s-ar fi sfârşit cu o bătaie sau cu o biciuire şi, de bine, de rău, bărbatul pe care îl iubeam ar fi scăpat cu viaţă.

Dar vremurile se schimbaseră. După războiul dintre state, viaţa în Sud nu mai era la fel ca odinioară – lucru de care mă bucurasem până să se întâmple toate acestea. Acum, însă, o negresă ca mine nu mai preţuia cât un sclav. Înainte de 1862, însuşi statutul nostru de sclavi, deşi un blestem pentru noi, cei de culoare, fusese totodată şi scutul nostru. Albii ne-or fi privit ei de sus, ne-or fi biciuit şi chiar disprețuit, dar nu se găseau mulţi care să ne urască. În ochii albilor, noi nici măcar nu eram vrednici de ură. Mă durea lucrul acesta. Pe toţi ne durea. Dar aşa stăteau lucrurile pe atunci.

Ei, dar războiul a dat totul peste cap.

Odată cu eliberarea noastră, a apărut ura în Sud. Un nou fel de ură. O ură primejdioasă, criminală. Sclavii fuseseră bătuţi dintotdeauna. Dar acum cei de culoare erau spânzuraţi. Iar, la noapte, printre aceştia avea să se numere şi tânărul pe care ajunsesem să îl iubesc!

Am privit printre lacrimi cum torţele se fac nevăzute în noapte. Aveam inima năpădită de groază la gândul că probabil n-am să-l mai revăd niciodată. La ce bun să fii liber, dacă nu apucam să ne bucurăm în viaţă de libertate?

Nu, nu voiam să mă întorc în trecut. Nici măcar acum. Libertatea era mai preţioasă ca orice. Dar ura făurea propriile-i lanţuri nevăzute, la fel de crunte precum cele ale sclaviei. Într-un răstimp foarte scurt, ne schimbaserăm cu toţii nespus de mult. Dar merita oare libertatea un asemenea preţ?

Națiunea americană se presupunea a fi, cel puțin din câte auzisem eu, una a libertății și a egalității între oameni. În momentul acela, nimic nu mi se părea a fi mai departe de adevăr.

În urma nou-dobânditei noastre libertăți, poate că mulți negri aveau să se ridice și să prospere pe acest pământ care ne era patrie de atâta amar de vreme.

Dar până atunci, pesemne că, la fel ca în noaptea aceasta, mulți aveau să moară...

2

Micul sclav

Lucrurile erau mai simple pe vremea în care negrii erau sclavi. Stăpânii albi îți controlau viața. Fiecare părticică a vieții. Nu-ți era îngăduit să faci ce vrei, să gândești, să ai năzuințe sau planuri de viitor. Aveai voie să faci doar ce ți se cerea și nimic mai mult.

Și totuși, pentru a fi liber de toate acele corvezi și îngrădiri, merita oare să plătești cu viața?

Asta se întreba tânărul de culoare ce gonea prin noapte, cu ștreangul morții legat de gât. Era, fără doar și poate, îngrozit. Dar, chiar mai mult decât teama pentru propria-i soartă, ceea ce îi umplea inima îndurerată era strigătul de iubire ce răsunase în urma lui în timp ce se îndepărta în galopul calului. N-avea să uite niciodată acel urlet sfâșietor.

Pe când înainta hurducându-se în șa, începură a i se derula cu repeziciune în minte frânturi din trecutul său. Își aminti plaiurile de unde venise. Ajunsese aici după îndelungi căutări, în urmă cu trei ani. În lumina celor ce se petreceau acum, poate că ar fi fost mai bine să nu fi ajuns niciodată.

Găsise o familie. Descoperise iubirea. Dar ce rost aveau toate astea dacă zorile aveau să-l găsească mort, atârnând în ștreangul unui alb?

Mai bine ar fi rămas pe meleagurile unde copilărise, în Alabama.

Pe atunci, atâta vreme cât îi dădea ascultare stăpânului alb şi îşi ţinea ochii în pământ, zilele se scurgeau cât de cât tihnit.

E drept că, oricât de supus ar fi fost, tot mai era biciuit când şi când. Dar pe atunci lucrurile erau simple şi, de bine, de rău, scăpase cu viaţă.

Era viu... dar din ce în ce mai înverşunat.

Nădăjduise că demonul mâniei ce îi ardea mocnit în suflet îl părăsise pentru totdeauna. Dar omul alb îi detesta pe negrii liberi şi blânzi la fel de pătimaş ca pe sclavii obraznici şi puşi pe harţă. Ce-l făcuse să creadă că lucrurile or să se schimbe vreodată?

Ei, dar ce mai conta asta acum?

Mânia aceea tăcută îl însoţise de când se ştia. Poate că era un blestem destinat să însoţească nou-dobândita libertate a rasei sale.

Ziua în care a simţit-o clocotindu-i în inimă pentru prima oară a fost ziua când a început să fie biciuit la rându-i. Peste timp, la vârsta de paisprezece ani, când a fost emisă Proclamaţia de emancipare, avea deja spinarea brăzdată de crestături. Urmele lăsate de bici arătau cât se poate de clar că nu-i fusese deloc uşor să îşi pună frâu la limbă.

Şi, în tot acel timp, pe măsură ce i se înmulţeau cicatricele, i se adâncea şi vrajba din suflet. Nu era o furie îndreptată doar împotriva stăpânului alb şi a oamenilor acestuia, ci şi împotriva celui care îi dăduse viaţă. Rănile de pe spatele lui nu erau în sine o povară. Nu se găseşte rană care să te împiedice să devii omul care îţi doreşti să fii. Nu la fel stau, însă, lucrurile atunci când furia pune stăpânire pe tine aşa cum pusese stăpânire pe el. Mânia poate lega omul cu lanţuri nevăzute din care nu te poate elibera nimeni altul. Nici chiar Abraham Lincoln nu l-ar fi putut elibera pe tânărul Jake de mânia din propria-i inimă. Jake avea să fie nevoit a se lupta cu el însuşi pentru a dobândi acea libertate.

Şi lupta avea să fie una aprigă.

Primii ani de viaţă, pe care îi petrecuse jucându-se cu ceilalţi copii de sclavi şi cu fiul stăpânului, nu fuseseră prea crunţi. Nu făcuse nicicând foamea şi, cu toate că sclavii adulţi erau munciţi

din greu, lucrurile se desfășurau mereu după același tipar, fără prea multe surprize. Jake se trăgea dintr-o rasă care știa să îmbrățișeze micile bucurii ale vieții ori de câte ori se ivea prilejul. Cântecul și voia bună nu erau niciodată departe, gata să lumineze orice zi atunci când tăcea biciul stăpânului.

Dar stăpânul Clarkson era viclean și nu se baza doar pe bici ca să își țină sclavii în frâu. Le sădea frica în suflet încă de la o vârstă fragedă, ca nu cumva micii negri să devină prea încrezători.

Jake n-a uitat niciodată ziua în care stăpânul i-a adunat pe toți copiii sclavilor și și-a trecut încruntat privirea peste ei. Pe atunci, Jake avea vreo patru-cinci ani, dar printre ei se aflau și prunci de numai trei anișori.

— Ia priviți aici, spuse stăpânul, arătând cu capul spre câinele de lângă el.

Copoiul pe care îl ținea de lesă mârâia și se smucea, dând să se repeadă la copii.

— E un dulău de prins negri, zise el. L-am învățat să ia urma sclavilor fugari.

Își plimbă ochii peste grupul de copii, sfredelindu-i cu privirea de la primul până la ultimul ca să le dea de înțeles că vorbește cu fiecare în parte.

— E un câine aprig și vânjos, îi dădu înainte Clarkson, și aleargă mai iute ca orișice om de pe fața pământului. Ia uitați-vă ce colți are – dacă te prinde, *hați*! îți retează piciorul cu totul. Copoiul ăsta e înnebunit, nu alta, după gustul sângelui de negru. Abia așteaptă să-i dau semnalul și să-l trimit pe urmele vreunui negrotei ce încearcă să fugă. C-o fi taică-tău, c-o fi maică-ta, c-o fi chiar unul dintre *voi*, e totuna. Fiindcă dulăul ăsta iubește sângele de negru și puțin îi pasă dacă-i sânge de țânc ori de om mare.

Făcu iar o pauză și se uită drept în ochii fiecărui copilaș. De acum, la fel ca Jake, mai toți aveau ochișorii măriți de groază. Dacă stăpânul avusese de gând să bage frica în ei, apăi izbutise deja cu vârf și îndesat. Dar el încă nu isprăvise.

— Ia priviţi ce fălci straşnice are, continuă Clarkson. Când un negru nu-i cuminte, nu trebuie decât să dau comanda, şi câinele ăsta tabără pe el şi mi ţi-l doboară la pământ şi-i smulge căpăţâna la fel de lesne cum aş reteza eu beregata unei găini cu toporul. Şi cel mai tare se dă în vânt după gustul de negri mititei.*

De acum, Jake şi toţi ceilalţi copii tremurau de groază. Discursul stăpânului avusese, vezi bine, efectul scontat. Frica de consecinţele nesupunerii era prima şi cea mai importantă lecţie pe care o avea de învăţat fiece sclav. Iar stăpânii albi de teapa lui Clarkson aveau nenumărate căi de a-ţi băga lecţia asta în cap.

Chiar şi numai la gândul evadării, fetiţele şi băieţii precum Jake aveau să îşi aducă de acum încolo aminte de fioroşii colţi ai copoiului pentru sclavi. Niciunul dintre ei nu văzuse vreodată un câine care să smulgă piciorul, şi cu atât mai puţin capul cuiva. Dar văzuseră destule ca să ştie că dinţii unui copoi intră adânc în carne şi pot lăsa răni tare urâte pe pulpa piciorului. Jumătate din negrii de parte bărbătească de pe plantaţia Clarkson ascundeau astfel de răni sub nădragii lor jerpeliţi.

De când strămoşii lor fuseseră luaţi prizonieri şi aduşi aici din Africa lor natală, cu generaţii în urmă, puţini sclavi îndrăzniseră să încerce a evada. O mie de albi precum stăpânul Clarkson, împreună cu alţi cinci mii de peste ocean, zece mii de bice şi nenumăraţi copoi fioroşi avuseseră grijă ca lucrurile să rămână aşa.

Totuşi, în frământaţii ani 1850 ai copilăriei lui Jake, vremurile începeau să se schimbe. Chiar şi în inima Sudului, în Alabama.

Glasul libertăţii plutea deja în aer, în fel şi fel de forme.

Stăpânii albi învăţaseră să îl recunoască şi încercau să îl înăbuşe ori de câte ori îl auzeau. Dar nu era aşa uşor de înăbuşit.

Odată ce au prins gustul libertăţii, cei împilaţi şi-l doresc din ce în ce mai aprig. Aşa s-a întâmplat şi cu sclavii negri din sudul Americii. Au început să se gândească la Moise şi la israeliţii

---

* Această descriere a „copoiului pentru sclavi" a fost relatată de către Walter Goodman în cartea sa, *Black Bondage: The Life of Slaves in the South*, apărută la editura Farrar Straus & Giroux în 1969.

înrobiți în Egipt, socotind că într-o bună zi se va găsi și un Moise al lor sau mai mulți care, lucrând cot la cot, să-i slobozească din robie. Și uite așa s-au pus să discute și să cânte despre propriul lor pământ al făgăduinței și despre ziua în care au să fie sloboziți la rându-le, așa cum fuseseră sloboziți evreii din vechime.

Deși duminică de duminică stăpânii albi și familiile lor se adunau cu mic, cu mare și se duceau, dichisiți și evlavioși, la bisericile lor pentru albi, când sclavii lor negri au început a vorbi și a cânta despre Israel și despre Moise și despre pământul făgăduinței, stăpânii au cam început a se teme. Nu le convenea ca sclavii lor să ajungă a cunoaște *prea* bine religia albilor deoarece asta n-ar fi putut duce decât la un singur lucru – la discuții despre libertate. Asta era, în fond și la urma urmei, mântuirea – eliberarea de păcate... și nu numai.

Așa că s-a interzis pe tot cuprinsul Sudului ca negrii să propovăduiască Evanghelia altor negri. Bisericile celor de culoare aveau preoți albi care le predicau despre supunere, ascultare și păcatul răzvrătirii. Cel mai des pomenite versete în aceste lăcașe pentru negri erau Efeseni 6:5 – *Robilor, ascultați de stăpânii voștri pământești, cu frică și cutremur* – și Coloseni 3:22 – *Robilor, ascultați în toate lucrurile pe stăpânii voștri pământești*.

Vreme de două veacuri, stăpânii albi au avut grijă ca mai toți sclavii lor să rămână analfabeți și inculți. Nimic nu părea bunăoară mai amenințător pentru supremația rasei albe decât o persoană de culoare care învăța singură să citească Biblia și să se exprime în mod corect și rațional.

Dintre toți sclavii, stăpânii albi se temeau cel mai tare de negrii, puțini la număr, cu convingeri religioase puternice, căci știau că spiritul acestora nu va putea fi îngenuncheat nicicând. Și asta îi făcea periculoși. Harnici și ascultători, primind să fie biciuiți fără să crâcnească, tăria lor venea dinăuntru. Aceștia erau cei mai respectați membri din comunitatea sclavilor. Pe când trâmbițele libertății răsunau din ce în ce mai deslușit, liderii spirituali de culoare erau negrii pe care albii îi detestau cel mai aprig. Cât de periculoși erau aceștia o arăta răzmerița condusă de un sclav

profet pe nume Nat Turner în 1831. De atunci albii tremuraseră la gândul că s-ar putea ivi un altul asemenea lui.

Viaţa sclavilor de culoare era guvernată de cei 2 *R* – răzvrătire şi religie. Acestea două la un loc au făcut ca, spre mijlocul anilor 1850, întregul Sud să fie împânzit de sclavi fugari. Stăpânii albi urau faptul că răzvrătirea şi religia îşi făceau loc în rândul sclavilor de pe plantaţiile lor şi erau hotărâţi să le stârpească o dată şi pentru totdeauna.

Nu se temeau *de* sclavii lor aşa cum se temeau sclavii de stăpâni. Ei se temeau de efectul de masă pe care l-ar fi putut stârni cei 2 *R* în inimile negrilor. Şi, în tot acest timp, pe câmpuri răsunau din ce în ce mai puternic, cu dor de libertate, melancolicele cântări intonate încetişor şi grav de cei oprimaţi.

3
Tatăl, fiul și stăpânul

Tatăl lui Jake era unul dintre oamenii aceia plini de Duhul lui Dumnezeu pe care stăpânii albi îi urau cu patimă.

Nu era un om „bisericos", ci unul *spiritual*, cu o credință a lui. Nu avea de gând să se ridice în fruntea sclavilor și să conducă o răscoală. Auzise de Nat Turner și de alți predicatori negri care amestecaseră religia cu răzvrătirea.

Dar, pentru el, spiritualitatea însemna altceva. Știa cele două pasaje din Biblie la fel de bine ca oricine. Singura deosebire era că el chiar le lua în serios, convins fiind că este *într-adevăr* de datoria lui să asculte de stăpân și să îl slujească așa cum spunea mai departe Biblia: *„cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor"*.

Dacă l-ai fi întrebat, ți-ar fi spus că tot ce își dorește să facă este ceea ce I-a cerut Tatăl lui Isus Cristos. Or asta o putea face în robie la fel de bine ca în libertate. Ar fi preferat, firește, să fie slobod. Cine nu și-ar fi dorit? Dar nu era genul de om care să lupte pentru asta. Se mulțumea să își lase nevoile și slobozenia în mâinile lui Dumnezeu și voia să își păstreze toate forțele doar pentru a urma poruncile Domnului său.

Și prin asta se referea la Domnul său ceresc, nu la omul alb care îi era stăpân pe pământ. Până și micul Jake își dădea seama că tatăl lui era un om aparte și mai toți îl îndrăgeau pentru felul lui de-a fi.

Stăpânul Clarkson, în schimb, pe a cărui plantaţie muncea blajinul Hank, a ajuns să-l urască pe tatăl lui Jake mai aprig decât pe toţi agitatorii negri la un loc. Era sigur că tăcutul negru nu ar conduce în ruptul capului o răzmeriţă. Dacă sclavii s-ar fi răzvrătit, la cum îl ştia el pe Hank, acesta ar fi refuzat, cel mai probabil, să se alăture răsculaţilor. Ba mai mult, poate chiar ar încerca de-a dreptul să pună capăt răscoalei. Dar Clarkson ştia la fel de bine că Hank nu va recunoaşte niciodată un pământean drept „stăpân".

Şi gândul ăsta îl rodea pe dinăuntru. În vreme ce pentru toţi ceilalţi negri de pe plantaţie el era, în mod cuvenit, „stăpânu' Clarkson", ori de câte ori îl auzea pe tatăl lui Jake spunându-i cu glas domol „*dom'* Clarkson", îi clocotea sângele în vine, nu alta. Şi îi era ciudă că, orice ar fi făcut, nu putea nicicum să zdrobească spiritul nătărăului ăsta habotnic. Cu timpul, a ajuns să îl urască şi mai abitir pe Hank văzând cât e de harnic, de conştiincios şi de ascultător, fiindcă ştia că supunerea acestuia faţă de el, stăpânul său alb, era secundară supunerii faţă de Domnul lui ceresc. Niciodată nu ştia la ce să se aştepte din partea acestui individ caraghios. Acum îţi cita te miri ce versete din Scripturi – de parcă el, un sclav amărât, ar fi fost în măsură să îi ţină predici stăpânului său alb! – ca în momentul următor să se adâncească în muncă şi să lucreze cât trei sclavi la un loc.

Pe Clarkson îl scotea şi mai tare din sărite când Hank îi lua partea în vreo dispută. Cu timpul, albul a ajuns să deteste până şi felul în care tatăl lui Jake îi îndemna pe ceilalţi sclavi să fie respectuoşi faţă de stăpân şi să i se supună fără crâcneală. Ca să vezi cine s-a găsit să îi sară lui în apărare! Îşi avea el, doar, biciul şi câinii. N-avea nevoie de predicile stupide ale unui sclav. Poate părea ciudat, dar oamenii de teapa lui Clarkson nu îi aveau la inimă pe cei pe care îi credeau prea buni. Asta poate pentru că, fiind ei înşişi răi la suflet, nu se încredeau în cei care nu le semănau.

Clarkson s-ar fi descotorosit bucuros de Hank. Dar nu putea. Banii primiţi pe el, de ar fi fost să-l vândă, nu ar fi acoperit nicidecum pierderea. Negrul era prea important pentru bunul mers

al plantației. Cât de mult l-ar fi detestat stăpânul, Hank, așa înalt și slăbănog cum îl vedeai, era puternic ca un taur și îi ținea pe ceilalți sclavi în frâu. Unde mai pui că se pricepea la cai ca nimeni altul – pricepere care venea, fără doar și poate, de la diavol.

Dar, cât de valoros ar fi fost Hank, stăpânul său era chitit să îi dea o lecție. Trebuia să îl pună cumva cu botul pe labe pe sclavul ăsta fudul. Câinele de prins negri i-o fi băgat în sperieți pe copii, dar nu și pe un bărbat în toată firea, și dârz pe deasupra, cum era Hank.

Jake era prea mic ca să priceapă ce însemnau toate acestea. Pentru el, nu era nimic mai plăcut pe fața pământului decât să stea pe genunchii tatălui său, cuprins de brațele lui puternice sau să îi simtă sărutarea și mâna mare și aspră ținând strâns mânuța lui. Și ce grozav era să-l audă pe tătâne-său râzând în timp ce depăna povești! Când erau împreună, Jake simțea o fericire fără margini. Totuși, copilul știa că uneori părintele său îl făcea pe stăpân să tune și să fulgere și nu înțelegea în ruptul capului cum era cu putință una ca asta. Cum se putea supăra cineva pe un om blând și bun ca tătucul lui?

Apoi veni însă o zi când tatăl lui făcu ceva de neînțeles.

Jake fusese dintotdeauna prieten cu John, fiul stăpânului. Cei doi micuți se jucau adesea împreună, sub supravegherea mamei lui Jake. Totuși, pe măsură ce creșteau, John a început treptat să se schimbe. Vorbea de acum precum albii, pe când vorba lui Jake aducea tot mai mult cu cea a tatălui său. Până să împlinească amândoi șapte ani, micul John începuse deja să îi dea ordine lui Jake.

Într-o zi, acesta îi spuse lui Jake să ridice o grămadă de lemne de foc și s-o mute cale de 10 picioare mai încolo.

— Da' n-are nicio noimă, ripostă Jake. De ce mă pui să fac o bazaconie ca asta, Johnny?

— Fă bine și nu-mi mai spune așa, se răți la el băiatul alb. De-acum încolo eu sunt „stăpânul John" pentru tine.

— „Stăpânu' John"? râse Jake. De ce?

— Pentru că așa am zis eu.

— Da' tu nu eşti stăpânu' meu.

— Sunt alb. Şi asta înseamnă că-s mai presus de tine.

— Ba nu.

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba da, fiindcă albii-s stăpâni şi negrii trebuie să le dea ascultare.

— Da' n-are niciun rost să mut lemnele celea din loc, stărui Jake.

— Dacă ţi-am zis să le muţi, atunci trebuie s-o faci, fiindcă eşti sclav.

Încă socotind că Johnny îl ia peste picior, Jake pufni iar în râs.

Furios, „stăpânul John" luă un băţ lung şi subţire din grămada de lemne şi îl altoi pe Jake peste spinare.

— Au! ţipă Jake de durere. Ce-ţi veni??

Brusc, joaca se sfârşise. Micul negru înşfăcă la rându-i un băţ, gata să riposteze.

Nici una, nici două, cei doi băieţi se luară la bătaie şi peste câteva clipe se rostogoleau deja încleştaţi prin iarbă. Tatăl lui Jake, care se întâmplă să treacă tocmai atunci pe acolo, puse numaidecât capăt încăierării. Aşteptându-se să fie răzbunat, Jake se ridică năduşit în picioare şi zâmbi triumfător. Dar ceea ce urmă îl luă cu totul pe nepregătite.

Tatăl său îl trimise pe Johnny Clarkson acasă, apoi se întoarse spre el şi îi spuse cu un aer grav:

— Să nu mai cârteşti niciodat', Jake. Ci, cui te loveşte peste obrazu' drept, tu întoarce-i-l şi pe ălalalt, c-aşa fac fiii ascultători.

— Da' Johnny mi-a vorbit urât, tătucă, se plânse Jake.

— Asta n-are a face, băiete, răspunse tatăl lui. Când cineva din casa a mare îţi spune să faci ceva, tu tre' să faci ce ţi se cere.

— Da' nu era decât Johnny.

— Johnny îi fecioru' lu' dom' Clarkson, iar tu tre' să-i dai ascultare, orice ţi-ar cere.

— Da' m-a pus să mut din loc grămada ceea de lemne.

— Atunci ai face mai bine s-o muţi, răspunse tatăl său.

— Da' n-are nicio noimă.

— Asta nu importă, băiete. Noi tre' să fim supuşi şi să facem cum ni se cere, chiar dacă de multe ori cele ce ni se cer par a fi făr' de noimă. Noi suntem sclavi, iar Biblia ne spune că tre' să ascultăm de stăpâni.

Simţindu-se trădat de propriul său tată, Jake se apucă să care cu năduf lemnele din loc. Cu coada ochiului îl văzu pe Johnny urmărindu-l cu un zâmbet satisfăcut din spatele unui copac. Jake nici nu ştia dacă e mai supărat pe fiul stăpânului... sau pe propriu-i părinte.

În loc să îşi spună că ştia tatăl său ce face, Jake a căzut pradă îmbufnării. Pur şi simplu nu-i dădea pace nedreptatea care socotea că i s-a făcut. Şi uite aşa sămânţa de vrajbă a început să crească în inima lui tânără.

La scurtă vreme după aceea, cât încă nu-i trecuse supărarea pe taică-său, Jake se duse într-o zi la scăldat împreună cu Johnny şi alţi câţiva băieţi de-o seamă cu ei. La întoarcere, când se apropie de colibă, îi ajunse la urechi prima discuţie aprinsă pe care o auzise vreodată între părinţii săi.

— De ce nu-ţi poţi pune şi tu frâu la limbă, cum fac ăilalţi negri? zicea maică-sa. Ştii prea bine că stăpânu' nu vrea să-i împui capu' cu religia ta şi nici să-i iei apărarea faţă de ăilalţi sclavi. C-o scoate el, vezi bine, la capăt şi fără ajutoru' tău!

— Eu tre' să dau rostire la ce mi-a dat Domnu' să spun, răspunse pe un ton calm tatăl lui.

— Chiar de, în loc de mulţămire, te alegi cu niscaiva bice pe spinare?

— Uneori poate că aşa tre' să fie.

— Mi-a fost dat s-o aud şi p-asta! Dacă te tot bagi unde nu-ţi fierbe oala, mai devreme sau mai târziu o să ne biciuiască *pe toţi*.

Hank nu răspunse numaidecât.

Jake se îndepărtă tiptil şi nu auzi restul discuţiei. Nu-i plăcea s-o vadă pe mamă-sa supărată. Dintr-un motiv greu de explicat, cele auzite n-au făcut decât să-i adâncească duşmănia faţă de taică-său.

4
Despărțiri

Garfield Clarkson era un om fără inimă.

Găsise în sfârșit o cale de a-l învăța minte pe negrul ăla înfumurat. Gândul răzbunării îl făcu să zâmbească sardonic.

Hank dispăru când Jake avea opt ani. Într-o zi, când se întoarse de la joacă, băiatul își găsi mama plângând în cocioaba în care își duceau umilul trai.

— De ce plângi, mămucă? o întrebă el.

— S-a dus, răspunse ea printre lacrimi. Tătucu' tău s-a dus.

O mustra cugetul că se certase cu bărbatul ei tocmai din pricina a ceea ce dusese probabil la îndepărtarea lui. Din dorința de a-și ascunde propria durere, femeia n-a făcut însă decât să sporească, fără să își dea seama, suferința fiului ei.

— De ce... un' s-a dus? îngăimă băiatul buimac. Era prea mic ca să priceapă întregul adevăr.

— Nu știu, Jake... nu știu, răspunse maică-sa cu glas tânguitor. Nu știu decât că s-a dus... și-i bun dus. Zice-se că stăpânu' Clarkson l-a vândut!

Tatăl lui Jake nu s-a întors acasă în seara aceea. Nu s-a mai întors niciodată.

Data următoare când îl văzu pe supraveghetor afară pe câmp, cu sclavii de parte bărbătească, Jake se duse la el.

— Ce vrei, băiete? îl întrebă morocănos bărbatul.

— Domnu', spune-mi, te rog frumos... unde-i tătuca?

— De unde să ştiu eu? râse albul.

— Da' s-a dus?

— S-a dus, da, băiete – şi-n veci nu s-a mai întoarce.

— Da' eşti bun, domnu', să-mi spui... de ce s-a dus?

Bărbatul păru să cadă pe gânduri preţ de o clipă, apoi se aplecă şi i se uită drept în ochi.

— Păi nu ţi-au spus? întrebă el cu un rânjet sardonic.

— Nu, domnu', nu mi-or spus.

— Atunci află că taică-tu şi-a luat tălpăşiţa pentru că nu mai răbda să te vadă-n faţa ochilor, zise vechilul stăpânului Clarkson. Întocmai cum auzişi. S-a dus la stăpân şi i-a zis aşa: „Stăpâne, băietu' cela a meu aşa-i de urât, că nu mai rabd să-l văz în faţa ochilor. Aşa că-s chitit să-mi fac bocceaua şi să mă duc. Iar de nu mi-i vinde, oi fugi, zău aşa, că nu mai ştiu ce să fac să scap de pruncu' cela." Aşa a grăit, şi se vede treaba că-i adevărat, căci domnul Clarkson l-a şi vândut a doua zi, or dumnealui n-ar fi făcut una ca asta de n-ar fi avut un motiv temeinic.

Jake îşi înghiţi cu greu lacrimile. Nu voia să plângă în faţa bărbatului alb. Simţind că i se pune un nod în gât şi încep să îl usture ochii, se întoarse cu spatele şi se îndepărtă. Îndărătul lui răsună un râs sardonic, care îl urmări până ce se făcu nevăzut. Departe de ochii supraveghetorului şi ai sclavilor de pe câmp, se furişă după trunchiul unui stejar bătrân, se lăsă moale la pământ şi izbucni în plâns. Şi plânse amarnic până ce, sleit de puteri, aţipi.

Când se trezi încă îi mai răsuna în urechi râsul vechilului. Cât de dureros era gândul că din cauza lui plecase taică-său, amintindu-şi lacrimile vărsate de mamă-sa cu două zile în urmă, se gândi la suferinţa ei şi inima i se mânie iar pe cel care îi dăduse viaţă. Cum putuse să-i facă una ca asta mămucăi?!

Săptămâna următoare, când intră în colibă, Jake o găsi pe maică-sa strângând puţinele lor lucruşoare într-o boccea.

— Ce faci, mămucă? o întrebă el.

— Plecăm, Jake, răspunse ea.

— Din pricina lu' tata?

— Nu, asta n-are nicio legătură cu el. Hai, strânge-ţi hainele. În după-masa asta stăpânu' ne duce la piaţa de sclavi să ne vândă.

Cuvintele ei îl îngroziră. Totuşi, când veni vremea, n-a fost atât de cumplit cum se aştepta. Câţiva albi l-au măsurat încruntaţi din cap până în picioare, şi-au vârât degetele în gura lui şi i-au pipăit abdomenul. La fel au procedat şi cu mamă-sa şi au făcut niscaiva comentarii despre înfăţişarea ei. În cele din urmă, amândoi au fost vânduţi aceluiaşi bărbat, or ăsta era lucru mare, căci până şi Jake ştia că nu multe familii de sclavi au norocul de a rămâne împreună.

Spre sfârşitul zilei se îndreptau deja, hurducaţi în spatele unei căruţe, spre noul lor cămin. Mamă-sa îl ţinea strâns în braţe. Chiar dacă abia dacă a spus o vorbă tot drumul, Jake îi simţea bucuria nerostită. Era uşurată că se aveau încă unul pe celălalt.

5
Vorbe spuse la mânie

Cu toate că Jake avea doar opt ani, pe noua plantaţie se aşteptau să facă muncă de bărbat.

După ce au fost vânduţi, mamă-sa n-a mai fost aceeaşi. A devenit mai tăcută şi nici c-o mai auzeai cântând prin casă, cum obişnuia altădată. Încet-încet, Jake l-a dat uitării pe tatăl său. A uitat chipul bărbatului care îi dăduse viaţă, şi până şi felul în care îi suna glasul. Pe măsură ce creştea, a ajuns a înţelege că, în viaţa unui sclav, familia este un lux de care nu toţi au parte.

Cu timpul, Jake a uitat buzele care îl sărutaseră când era mic, buzele care îi depănaseră, râzând, poveşti vechi de-ale sclavilor, îi alinaseră sufletul şi îi spulberaseră fricile. A uitat expresia şi culoarea ochilor care îl priviseră odinioară cu tandreţe şi afecţiune. Şi cu toate că şi-a şters din memorie tot ce era bun, a păstrat vie în inimă vrajba faţă de cel căruia îi spusese cândva „tată". Amintirea fără chip a părintelui său a devenit pentru el cauza tuturor lucrurilor care făceau viaţa neplăcută. Dădea vina pe taică-său pentru fiece nedreptate ce i se făcea, fapt care n-avea nicio noimă. Resentimentele copiilor faţă de părinţi sunt adesea lipsite de logică. Din păcate însă, resentimentele iraţionale macină sufletul şi au un efect la fel de devastator precum cele raţionale.

Şi uite aşa, mânia din inima lui Jake creştea şi îşi înfigea tot mai adânc ghearele în tânărul său caracter.

Spre sfârşitul anilor 1850, libertatea era deja pe buzele tuturor, iar unii vorbeau chiar de război. Deşi nu auzise niciodată de Abraham Lincoln şi habar n-avea de politică şi de alegerile prezidenţiale, Jake ştia că vremurile se schimbă.

Şi, odată cu ele, se schimba şi el. În 1860, avea doisprezece ani şi se transforma văzând cu ochii într-un adolescent voinic şi puternic. Avea deja vocea groasă, de bărbat, şi muncea zi-lumină, cot la cot cu alţi negri. Totuşi, la fel ca majoritatea băieţilor de vârsta lui, nu se omora cu treaba mai mult decât era nevoie – fapt pe care avea să îl regrete mai târziu.

Toamna lui 1860 înainta şi alegerile ce aveau să schimbe ţara şi istoria ei băteau la uşă. Stăpânul Winegaard îşi muncea sclavii pe rupte, ca să nu îl prindă nepregătit iarna şi mai cu seamă ceea ce s-ar putea întâmpla în cazul în care republicanul ăla căpătuit din Illinois ar fi ales preşedinte. Avea un văr în Nord care îi scrisese cum că, dacă va câştiga alegerile, nepricopsitul de Lincoln avea de gând să îi elibereze pe sclavi. Plantatorii albi de pe tot cuprinsul Sudului erau îngroziţi de perspectiva unei astfel de schimbări. Drept urmare, se purtau deja discuţii despre formarea unei noi naţiuni, alcătuită din statele din Sud, unde sclavia să rămână legală, fie că îi convenea lui ălde Lincoln ori ba. Unii spuneau că secesiunea dintre Nord şi Sud ar putea duce la război.

Tot ce ştiau Jake şi mama lui era că stăpânul Winegaard îi muncea mai straşnic ca niciodată. Erau sleiţi de puteri. Cu toate că de obicei nu angaja zilieri pentru că avea destui sclavi care să vadă de treburile plantaţiei, de astă dată stăpânul tocmise până şi câţiva lucrători albi. Printre nou-veniţii care împânzeau acum plantaţia se numărau şi câteva haimanale care nu îi inspirau pic de încredere mamei lui Jake.

Într-o zi zăpuşitoare de început de octombrie, stăpânul se apropie de ogorul pe care lucrau o duzină de sclavi, printre care şi Jake.

Era în jur de 11 dimineaţa. Se treziseră la mijitul zorilor şi de atunci tot brăzdau pământul tare ca piatra. Nu se simţea nicio adiere de vânt. Sclavii erau goi până la brâu şi lac de sudoare.

Deși nu ajunsese nici la jumătatea zilei de muncă, la cât era de ostenit, Jake mai că dormea de-a-n picioarelea.

— Jake, îi spuse stăpânul Winegaard, ia traista asta cu scoabe și du-i-o lui Tavish să repare gardul. Îl găsești pe parcela aia de 20 de acri de peste râu.

— Nici măcar nu știu cine-i Tavish, dom' Winegaard, răspunse Jake.

— Abia ce l-am angajat săptămâna trecută. E un alb solid – pe la vreo 28-30 de ani, cu părul negru... Oricum, nu se mai află nimeni acolo în afară de el. Ia-o pe poteca de după satul sclavilor și treci râul. Ai să-l auzi lucrând. Hai, du-te – vreau să termine azi porțiunea aia de gard.

Spunând acestea, Winegaard îi dădu desaga de piele, iar Jake o luă din loc. Obosit cum era, în drum spre colibele sclavilor, se gândi că i-ar prinde bine un pahar cu apă rece și ceva de-ale gurii.

Peste zece minute păși în cocioaba lui, azvârli săculețul cât colo, luă o cană de tinichea și se duse s-o umple la pompa de afară. După ce bău cu nesaț câteva duști bune, își turnă restul apei peste cap să se răcorească.

— Ce cați tu acilea la ora asta? îl luă la rost mamă-sa, ce tocmai se întorcea din grădina de zarzavaturi.

— Stăpânu' Winegaard m-a trimis să duc ceva la unu' de lucrează de ailaltă parte a râului.

— Și ce mai aștepți?

— Doar ce m-am oprit să-mi potolesc setea, să-mi trag oleacă sufletu' și să iau ceva în gură, răspunse Jake.

O urmă pe maică-sa înăuntru și se trânti pe rogojina lui din capătul odăii.

— Ce-ți veni? exclamă maică-sa. Scoal' acuși!

— Sunt rupt de oboseală, mămucă. Am săpat pământu' cela tare toată ziulica.

— Io, iară, am lucrat mai toată ziua în grădină. Și ce-i cu asta? Ia zi, mai degrabă, cu ce ar trebui să te îndeletnicești mătăluță acuma.

— Un alb de pe malu' ăllalt are nevoie de traista ceea. Da' n-a fi foc, bag de seamă, dac-o mai aştepta oleacă.

— Scoal', băiete, şi fă ce ţi-a zis stăpânu' să faci, de nu vrei să-i simţi gârbaciu' pe spinare.

— Nu-i nicio grabă, ripostă Jake. Ş-apoi, stăpânu' n-are cum să ştie, că-i prins cu treaba de ailaltă parte a casei.

— Auzi colo, n-are cum să ştie! Ce vorbă mai e şi asta?

— Adicătelea, mămucă, stăpânu' n-o să afle-n veci c-am dat pe-acas' şi n-are cum să mă pedepsească dacă nu ştie ce-am făcut.

— Ruşine să-ţi fie, Jake Patterson! N-o fi ştiind stăpânu', da' Domnu' din ceruri le ştie şi le vede pe toate. A umbla cu ascunzişuri se cheamă a minţi. Or minciuna nu duce la nimica bun.

— Nu mă mai tot cicăli, mămucă! se burzului Jake. Nu vreau decât să mă hodinesc şi io niţel. Ce-i aşa rău în asta? Ş-apoi de ce ţii cu stăpânu', şi nu cu mine?

— Nu ţin io cu nimenea, băiete. Numa' îţi zic care-i lucru' cuvenit, atâta tot. Tătucu' tău n-ar fi făcut nicicând una ca asta. El era un om de cuvânt şi când zicea c-o face o treabă, apăi o făcea, fără să umble cu înşelăciuni dintr-acestea.

— Ei bine, tata nu-i aici! ripostă Jake. S-a luat şi s-a dus, şi de noi puţin i-a păsat. M-am săturat să tot aud de el.

— Ce vorbeşti! Tătucu' tău n-a plecat pen' c-aşa a vrut el. A fost vândut.

— Io altceva am auzit.

— Tătucu' tău nu ne-ar fi părăsit pentru nimica-n lume. Iar acu' te ia şi te du, Jake.

— Nu mă duc, că încă nu m-am hodinit destul, se oţărî băiatul. Ş-apoi, ce îl tot ridici atâta-n slăvi pe taică-meu? Zici c-ar fi fost sfântu' sfinţilor, nu alta! exclamă el cu năduf.

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti aşa despre tătucu' tău? Ar trebui să-ţi crape obrazu' de ruşine!

— Da' ăsta-i adevăru': îl tot proslăveşti, de zici că n-avea egal pe pământu' ăsta.

— Păi să ştii că nici n-avea! Tătucu' tău era un om de ispravă, Jake. Şi nu ieşea niciodată din cuvântu' stăpânului. Când spunea

că face o treabă, o făcea cum scrie la carte. Bine-ar fi să-i semeni și tu măcar un pic.

— Ba să mă ferească Ăl de Sus! Tata îi ultimu' om de pe fața pământului cu care aș vrea să semăn! se zborși Jake. Făcut-a el vreodată ceva pentru mine?

— Ce vorbă-i asta? Te-ai smintit cu totu'? El îi omu' care ți-a dat viață și care te-a iubit ca pe ochii din cap.

— Ei, aș! făcu Jake sarcastic. Nu m-a iubit nici cât negru sub unghie. Dacă făceam vreo boroboață, nici n-aștepta să mă pedepsească stăpânu'. Mă croia el cu biciu' peste spinare.

— P-asta de unde, Doamne iartă-mă, oi mai fi scos-o? Taică-tău nu te-a biciuit niciodată!

— Da' de bătut, m-a bătut zdravăn de câteva ori!

— Numa' atunci când nu făceai ce ți se spune. Însă de-aci și pân' la biciuială îi cale lungă!

— Când m-am încăierat cu Johnny Clarkson, tata i-a luat partea lui Johnny, nu mie, ș-apoi m-a pus să fac ce mi-a zis băiatu' stăpânului. Era tot timpu' cu ochii pe mine și mă abțiguia pentru orișice greșeală.

— Doar pen' că voia să fii un copil cât mai bun, răspunse mamă-sa. Asta-i menirea pe care le-a dat-o Dumnezeu taților. Numa' tații trândavi își lasă odraslele să facă tot ce li se năzare.

— Da' poate că io nu voiam să fiu așa cum își dorea el.

— Asta nu copiii o hotărăsc, ci părinții. Am căutat la rându-mi să te țin în frâu, așa cum a făcut-o tătucu' tău. Da' tu stai tot timpu' îmbufnat și te uiți urât la mine de parc-aș fi vreo gânganie, colo, nu mamă-ta. Câteodată mă-ntreb ce-o fi-n capu' tău, Jake, de te porți așa cu mine. În loc să mă respecți, cum se cuvine a fi respectată cea de ți-a dat viață, tu îmi vorbești de sus ș-apoi îmi arunci câte o căutătură dintr-acelea crâncene de parcă nici nu m-ai putea suferi.

De pe-acum, Jake era însă prea înfuriat din pricina lui taică-său ca să dea atenție vorbelor rostite de maică-sa.

— M-am săturat să-l tot ridici în slava cerului, pufni el supărat. Spui că ne-a iubit, da' nu-i adevărat. Dacă ne-ar fi iubit,

n-ar fi plecat. Spui c-a fost vândut, da' cred c-o spui doar ca să nu aflu io ce s-a-ntâmplat de fapt: că s-a dus, pur şi simplu, şi ne-a lăsat de izbelişte. Ştiu că aşa s-a-ntâmplat pen' că mi-a spus-o vătafu' lu' stăpânu' Clarkson. Tata ne-a părăsit. Şi n-am să i-o iert cât oi trăi. Mi-e lehamite să mă şi gândesc la el!

Zicând acestea, Jake ieşi valvârtej din colibă. Năucită de cele auzite şi nebănuind cât de aprigă era mânia tăcută ce crescuse în inima fiului ei, femeia se uită după el cu gura căscată. De acum era şi ea furioasă. Totuşi, spre deosebire de mânia lui egoistă de adolescent, ceea ce simţea ea era indignarea cât se poate de îndreptăţită a unei soţii iubitoare. Peste câteva clipe îşi recăpătă graiul.

— Jake, nu cuteza să-mi întorci spatele! strigă ea după băiat. Vin' înapoi!

Jake se opri şi aruncă o privire îndărăt.

— Fă bine şi-ţi retrage vorbele celea cumplite de le scoseşi pe gură! îi strigă ea. Retrage-ţi vorbele ş-apoi ia straiţa ceea ş-o du un' te-o trimis stăpânu' s-o duci, aşa cum ar fi făcut-o tătucu' tău.

— Ba nu-mi retrag nicio vorbă, pentru că ăsta-i adevăru' adevărat! ripostă Jake cu înverşunare. Orice-ai zice mata despre el, în inima mea nu-i pic de iubire pentru omu' ăla.

— Dumnezeule mare, Jeremi...

— Nu-mi spune aşa! îi reteză Jake furios vorba. Aşa-mi spunea el atunci când mă lua la rost şi nu vreau să mai aud în veci numele ăla!

Mamă-sa simţi că îi trece un fier roşu prin inimă. I se umplură ochii de lacrimi.

— Jake, Jake, spuse ea cu glasul încărcat de tristeţe, aproape tânguitor, când ai să-ncetezi să dai vina pe tată-tău pentru toate lucrurile ce nu-ţi sunt pe plac în viaţă? Vine o vreme când fiecare tre' să lase copilăria în urmă şi să se uite-nlăuntru' său, în loc să pună mereu necazurile sale pe seama altora. Iar pentru tine, băiatu' meu, pare-se că vremea ceea tocmai a sosit. Vinovat pentru vrajba ce-ţi umple sufletu' eşti tu şi nimeni altu'. Tătucu' tău a fost un om de ispravă, ce Îl cinstea pe Domnu' Isus în tot ce

spunea şi făcea. A încercat să Îl cinstească pe Domnu' şi-n felu' în care te-a crescut, da' se vede treaba că strădaniile lui fost-au zadarnice. Când te gândeşti la cine-a fost el şi ce-a făcut pentru tine, tu vezi totu' de-a-ndoaselea. Şi pare-mi-se că-n sufletu' tău nu sălăşluieşte Domnu', ci necuratu'.

— Treaba mea cine sălăşluieşte-n sufletu' meu! o repezi Jake. Nu-mi mai ţine morală! Nu mai vreau să aud nici de tata, nici de Isus, nici de nimeni altul. Îmi pot purta io de grijă şi făr' de ei!

Zicând acestea, se răsuci furios pe călcâie şi se îndepărtă cu paşi apăsaţi.

Mamă-sa îl petrecu cu privirea până Jake se făcu nevăzut, apoi începu să plângă cu suspine. I se frângea inima să-l audă vorbind aşa. Dar ar fi durut-o şi mai tare dacă fiul ei ar fi fost biciuit pentru că nu-i dăduse ascultare stăpânului sau, mai rău, dacă ar fi fost vândut pentru nesupunere. În clipa de faţă, nu-şi permitea însă luxul să se cufunde în durerea pe care o simţea. Oricât de aspre ar fi fost vorbele rostite de el, ea trebuia să ocrotească mica lor familie de urmările nechibzuinţei lui.

Îşi şterse lacrimile, apoi se aplecă să ridice traista care zăcea încă pe podea. Dacă o ducea ea, poate că stăpânul n-avea să afle că Jake n-a făcut ce i-a cerut. Nu era o înşelăciune, cum îi spusese lui Jake, doar o treabă dusă până la capăt. În momentul acela ei, cel puţin, aşa i se părea.

Şi oricum, ea era de vină că se certaseră. Prea fusese aspră cu Jake. Asta va spune dacă adevărul va ajunge cumva la urechile stăpânului. Şi nu putea decât să spere că pedeapsa ce va urma avea să-i fie dată ei, nu lui.

6
Mama lui Jake

Pe vremea aceea, frumusețea era un blestem pentru o negresă. Și mama lui Jake era frumoasă. Femeia trăia zi de zi cu teama că stăpânul o va mărita cu de-a sila sau o va pune să împartă așternutul cu vreunul dintre oamenii lui. Sau că într-o bună zi are să se trezească-n prag cu vreun zilier alb de pe plantație, chitit s-o necinstească. Din fericire însă, spre deosebire de fostul ei stăpân, domnul Winegaard nu era un om hain. Cât era el de exigent cu sclavii lui, nu permitea să se întâmple așa ceva dacă o putea preveni.

Doar că stăpânul Winegaard n-avea cum să fie mereu pe aproape. Felul în care se uitau la ea câțiva dintre albii nou-veniți îi dădea fiori. Nu știai niciodată la ce să te aștepți de la asemenea indivizi.

Femeia habar n-avea unde plecase atât de vijelios fiul ei, dar după ce trecu podețul de peste pârâu, judecând după loviturile de ciocan ce răsunau în depărtare, știu unde trebuia să ducă traista. Se luă așadar după zgomot.

Când păși în poiana din care se auzeau ciocăniturile și dădu cu ochii de bărbat, încremeni. Era unul dintre noii simbriași tocmiți în urmă cu o săptămână. Lângă jacheta lui, azvârlită pe jos, mama lui Jake zări ceva ce aducea cu o sticlă de whisky. Auzind mișcare, bărbatul se întoarse cu fața spre ea.

— Stăpânu' vă trimite scoabele astea, spuse mama lui Jake. Am să le las colea.

Puse desaga de piele jos, apoi se întoarse repede cu spatele şi dădu să plece.

— Care ţi-i graba, frumoaso? strigă după ea bărbatul. Ia stai mătăluţă aşa!

Nevrând să îl înfurie, femeia se opri, dar rămase cu spatele la el.

— Cu tine vorbesc, fato! se răsti individul la ea. Întoarce-te cu faţa când îţi vorbeşte un alb.

Încet de tot, femeia se întoarse. El o măsură cu priviri hulpave, din cap până-n picioare.

— Te-a însoţit careva pân-aici?

— Nu, domnu'.

— Ai venit singură?

— Da, domnu', îngăimă ea, cu inima bubuindu-i în piept.

Faţa bărbatului se lăţi încet într-un rânjet sinistru.

— Nu-i nimeni prin preajmă, spuse el, aruncând ciocanul cât colo şi pornind spre ea. Ce-ar fi să ne-ntindem noi doi colo-n, iarba aia moale, şi să ne facem oleacă de cap? Vrei şi tu, frumoaso, nu-i aşa că vrei?

— Nu, domnu'... nu vreau, şopti negresa, făcând câţiva paşi îndărăt.

— Mă refuzi carevasăzică?

— Nu, domnu'. Numa' că m-aşteaptă să mă-ntorc...

— Minţi, îi reteză el întărâtat vorba, începând să se descheie la cămaşă. Ştiu eu că nu te-aşteaptă nime'. Hai să ne distrăm şi noi colo, zece minute... că n-a şti nimenea în afară de noi doi. Hai, nu mai fă pe mironosiţa şi dă-ţi odată jos rochia aia! îi porunci el, azvârlindu-şi cămaşa pe iarbă.

Îngrozită, negresa se răsuci şi o luă la goană. Dar fusese o mişcare greşită. Cu toate că era deja puţintel ameţit de băutură şi alerga împleticit, individul tot o ajunse din urmă. Îşi încleştă mâna pe umărul ei şi, smucind-o, smulse rochia de pe ea. Mama lui Jake se împiedică, ţipând înăbuşit, şi se prăbuşi la pământ.

— De ce a trebuit s-o tuleşti, afurisită mică? scrâşni el printre dinţi. De ce a trebuit să-l superi pe Tavish?

Se lăsă într-un genunchi şi dădu să se întindă peste ea.

Cu o forţă nebănuită care îl luă cu totul pe nepregătite, negresa îl împinse la o parte. Bărbatul căzu pe spate, iar ea zvâcni în picioare, îşi trase rochia până la brâu şi se năpusti spre pod. Clocotind de mânie şi afurisind de mama focului, individul se opinti să se ridice în picioare şi, după câţiva paşi nesiguri, se luă după ea. Chiar dacă de astă dată mama lui Jake ajunse mai departe, n-avea cum să alerge mai repede decât un bărbat, mai ales decât unul mai tânăr ca ea. Când o prinse iar din urmă, acesta îşi vărsă năduful pe ea, lovind-o cu sălbăticie peste faţă şi umeri.

Înnebunită de groază, mama lui Jake ţipă ca din gură de şarpe şi strigă după ajutor. Ţipetele ei nu făcură însă decât să îl întărâte şi mai abitir. O plesni peste gură ca s-o amuţească, apoi continuă să îi dea pumni în cap, de parcă s-ar fi luptat cu un bărbat. O lovitură puternică în maxilar îi declanşă femeii un junghi atroce în spatele capului. Făcu câţiva paşi, împleticindu-se ameţită, apoi se prăbuşi moale la pământ. Capul i se lovi cu un zgomot surd de pământul tare al potecii.

Simţise mustrări de cuget încă de când plecase de la colibă, cu mamă-sa petrecându-l îndurerată cu privirea şi propriile cuvinte răsunându-i în urechi. Oricare i-ar fi fost simţămintele faţă de cel care îi dăduse viaţă, îl durea inima pentru vorbele aspre pe care i le spusese maică-sii. Era prima dată când ridicase glasul la ea. Cearta îi readusese totodată în minte şi cuvintele dureroase pe care i le spusese vechilul. Adevărate ori ba, astfel de vorbe, auzite la o vârstă atât de fragedă, nu se uită niciodată. Îl duruseră prea tare ca să le poată da uitării. Cine ştie? Poate că, în mare parte, mânia pe care o simţea acum nu era decât o tentativă de a se apăra de suferinţa unei asemenea respingeri.

„Nu mai putea răbda să te vadă-n faţa ochilor... Băietu' cela al meu aşa-i de urât, că nu mai rabd să-l văz în faţa ochilor."

Cuvintele vechilului îi răsunau în urechi iar şi iar. *Urât... nu mai rabd să-l văz în faţa ochilor... urât... urât.*

Ce n-ar fi dat să-şi poată şterge din minte cuvintele acelea groaznice! Dar nu izbutea nicicum.

Trebuia să se potolească. De câteva ori, furia îi întunecase judecata şi se luase la sfadă cu vechilul stăpânului Winegaard. De fiece dată se alesese cu câteva bice pe spinare. Acum însă, că îşi vărsase mânia pe propria-i mamă, Jake ajunse în sfârşit să înţeleagă că demonul din sufletul lui crescuse mai mult decât îşi închipuise el. Şi, totuşi, nu făcu numaidecât cale întoarsă.

Era prea orgolios din fire ca să îşi recunoască aşa grabnic greşeala. Dar până la urmă făcu ce se cuvine.

Peste cinci minute, când îi trecu supărarea, se întoarse acasă, sfios şi spăsit. Exersa deja în minte scuzele pe care ştia că trebuie să i le ceară mamei sale. Când păşi în colibă nu îl întâmpină decât tăcerea. Privi în jur, apoi pe podea, unde lăsase traista cu scoabe.

Traista nu mai era acolo.

Punând numaidecât iţele cap la cap, în clipa următoare îl trecu un fior rece. Băgase şi el de seamă privirile pofticioase pe care i le tot arunca Tavish maică-sii. Şi ştia prea bine de ce o privea aşa.

Fără să mai stea pe gânduri, părăsi coliba şi o luă la goană spre pârâu.

Auzi ţipetele mamă-sii cu mult înainte să ajungă la pod. Când ţipetele încetară, mări şi mai mult pasul. Străbătu puntea în fugă, apoi încetini şi ciuli urechile, după care o luă în direcţia câmpului unde bănuia că lucrează simbriaşul alb.

La jumătatea distanţei dintre pod şi poiană, îl zări pe Tavish. Individul tocmai se descheiase la pantaloni şi, îngenunchind lângă mama lui Jake, se apucă să îi sfâşie rochia. Băiatul se repezi la el şi în clipa următoare, izbindu-l cu toată puterea în piept, îl răsturnă pe spate. Chiar şi turmentat, Tavish izbutise s-o biruie pe mama lui. Dar împotriva băiatului n-avea nicio şansă. Creierul său îmbibat de băutură nici nu apucă bine să priceapă ce se întâmplase, iar ochii înceţoşaţi căutau încă să fixeze cerul şi coroanele copacilor, când pumnii şi ghetele a ceea ce păreau a fi

o duzină de inşi tăbărâră năprasnic asupra lui, începând a-l izbi cu o frenezie nebună.

Peste două-trei minute, Jake îi scoase trupul flasc de pe potecă şi îi făcu vânt în lăstăriş. În spatele lui, mamă-sa gemea de durere.

Jake se duse într-un suflet la ea, privi în jur, apoi dădu fuga până în poiană, luă cămaşa şi jacheta bărbatului şi la întoarcere le azvârli în tufăriş. Apoi îşi văzu pentru prima oară mâinile înroşite de sânge. Încă nu conştientiza pe deplin ce faptă oribilă săvârşise. Alergă la pârâu să se spele. Iar în timp ce se spăla, tocmai pârâul fu cel care îi arătă cum să se descotorosească de Tavish pentru totdeauna.

Peste câteva minute, se întoarse fugind la mama lui, care se căznea să îşi vină în simţiri.

— Mămucă..., murmură Jake, ghemuindu-se lângă ea. Of, mămucă, îmi cer iertare... îmi cer iertare pentru tot ce-am spus.

— Jake..., şopti ea cu glasul stins. Tu eşti, Jake?

— Da, mămucă, io îs. Acu-s aci, lângă tine.

— Unde-i omu' cela groaznic?

— S-a dus, mămucă. L-am pus io pe fugă. Nu mai e aici.

— M-a bătut, Jake... m-a bătut crâncen.

— A plecat, mămucă... şi n-o să-ţi mai facă rău niciodată.

— Mă doare... mă doare rău capu'.

— Am să te duc acas', mămucă, spuse Jake, strecurându-şi cu grijă mâinile pe sub umerii şi genunchii ei şi ridicând-o în braţe.

Peste zece minute, mamă-sa se odihnea pe rogojina ei din colibă în timp ce Jake îi ştergea faţa, fruntea şi braţele cu o cârpă udă. În jurul ochilor şi de-a curmezişul obrajilor începeau deja să se arate vânătăile şi umflăturile. Dar dintre toate, cele mai grave erau loviturile pe care le primise în maxilar şi mai sus de ceafă. Tânărul Jake nu avea destule cunoştinţe medicale ca să îşi dea seama că mama lui era scuturată de frisoane, şi nici ca să ştie cât de periculos era s-o lase să se cufunde în somn când numai ce suferise un traumatism cranian.

După ce mamă-sa adormi, începu să îl apese povara faptei pe care o săvârşise.

Ce să facă?

Înainte de toate, trebuia să ceară ajutor pentru mamă-sa. Dar dacă se afla că atacase un alb, stăpânul Winegaard, cât o fi fost el de nepărtinitor, avea să împartă dreptatea grabnic şi fără milă. Iar cumpăna dreptăţii, când judecătorul era alb, nu înclina niciodată în favoarea unui negru. Tânărul Jake Patterson o ştia prea bine.

O să se ducă întâi la grădină, unde lucrau celelalte negrese şi o s-o roage pe bătrâna Mammy Jenks să vină să vegheze la căpătâiul maică-sii. Apoi o să se întoarcă la stăpân cu oarece poveste născocită ca să-şi motiveze îndelungata absenţă.

7

Rămas-bun

Iritat de pe-acum de întârzierea tânărului sclav, când acesta veni fuga la el, stăpânul Winegaard era gata să-l ia la trei-păzește, dar înainte să apuce el a deschide gura, Jake îi istorisi pe nerăsuflate că mamă-sa căzuse și se lovise rău la cap, iar el a dus-o la colibă și a rămas o vreme la căpătâiul ei. Panica nedisimulată de pe chipul băiatului vădea că spune adevărul.

Winegaard dădu îngrijorat din cap.

— Nădăjduiesc că n-ai lăsat-o singură.

— Nu, am lăsat-o în grija lu' Mammy Jenks, răspunse Jake.

— Și, ia zi, accidentul a avut loc înainte sau după întâlnirea cu Tavish?

— Am dus traista la locu' cuvenit și după aia m-am îngrijit de mămuca, răspunse băiatul în doi peri.

Aparent satisfăcut de răspuns, stăpânul se întoarse la treburile lui, iar Jake se alătură celorlalți sclavi pe câmp.

În seara aceea, văzând că Tavish lipsește de la masă, Winegaard trimise pe cineva să îl caute. Omul se întoarse spunând că Tavish era de negăsit. Singura dovadă că dăduse măcar pe acolo erau un ciocan, o sticlă de whisky și traista cu scoabe lăsată de Jake. Când Tavish nu își făcu apariția nici a doua zi, Winegaard o puse pe seama alcoolului, a neseriozității unui trântor sau a dorului de ducă al unei haimanale. Oricum, până la urmă tot el ieșise

câştigat, căci nu scosese niciun ban din buzunar pentru jumătatea de săptămână lucrată de Tavish.

Şi uite aşa, dispărutul fu repede dat uitării de toată lumea, în afară de Jake.

Timp de o săptămână, bântuit de fapta pe care o săvârşise şi de posibilele urmări ale acesteia, băiatul nu închise mai deloc ochii. De câte ori aţipea în orele tăcute şi singuratice ale nopţii, avea coşmaruri şi se trezea năpădit de o sudoare rece, cu degetele încleştate pe funia imaginară ce i se strângea în jurul gâtului.

Nu putea da bir cu fugiţii. Mamă-sa, care zăcea încă la pat, avea nevoie de el. Când şi când, îşi revenea în simţiri şi atunci mai lua câte o înghiţitură de apă. De mâncat însă, nu mânca nimic. Starea părea să i se înrăutăţească pe zi ce trece. Neavând cum s-o ajute, Mammy Jenks, care veghea la căpătâiul ei, clătina posomorâtă din cap, bolborosind cuvinte doar de ea înţelese. Expresia de pe chipul ei nu era deloc încurajatoare. Or toată lumea ştia că, în privinţa acestor lucruri, intuiţia lui Mammy Jenks nu dă niciodată greş.

După mai multe zile, stăpânul Winegaard trimise după medicul alb din oraş. De pe-acum, faţa mamei lui Jake se umflase simţitor, iar pungile vinete din jurul ambilor ochi erau cât se poate de pronunţate. Când doctorul întrebă care era cauza acestor umflături şi vânătăi, nimeni nu ştiu ce să-i răspundă. Jake declară purul adevăr: că îşi găsise mama prăbuşită la pământ, gemând de durere şi spunând că o doare rău capul, dar că el unul nu văzuse accidentul propriu-zis. Întrucât mărturia lui, aşa săracă în amănunte cum o fi fost ea, era singura de care dispuneau, nu le-a rămas decât să conchidă că rănile suferite de mama băiatului ascundeau mistere care s-ar putea să rămână pe veci neelucidate.

Apoi veni o zi când suferindei îi crescu şi mai mult temperatura. Mammy Jenks se duse să-i dea de veste stăpânului, iar Winegaard trimise iar după medic. Acesta declară că singurul remediu pentru tratarea febrei erau compresele reci. Apoi adăugă că femeia suferise probabil o comoţie cerebrală, dar dacă

aveau grijă să nu se înfierbânte prea tare, în cele din urmă o să-i treacă febra.

Pe când medicul se îndepărta, Mammy Jenks îl petrecu cu privirea, clătinând din cap şi mormăind încruntată:

— Albu' aista fără minte se pricepe la doftorit cât mă pricep io la greaca a veche în care zice-se c-a fo' scrisă la-nceputuri Cartea a Sfântă.

În seara aceea, când Jake se întoarse de pe câmp, Mammy Jenks îl instrui cum să-i pună comprese reci mamă-sii şi să-i tamponeze pielea cu o cârpă umedă, apoi îi arătă supa pe care i-o pregătise şi îi spuse să încerce să-i dea câteva linguri de zeamă şi maică-sii, după care se duse la coliba ei să vadă de propria-i familie.

Jake stătu toată noaptea la căpătâiul mamei sale. Încerca să nu se piardă cu firea, căci deh, era de pe-acum flăcău mare şi socotea că nu-i bărbătesc să se arate slab de înger. Văzuse pe chipul lui Mammy Jenks că starea mamă-sii se înrăutăţise. Bărbatul din el voia să fie tare. Dar copilul din el – care, cât încerca s-o ascundă, era încă acolo, în făptura lui – se perpelea la gândul că toate astea se petreceau din pricina nechibzuinţei sale.

În miez de noapte, pe când moţăia pe scaun la căpătâiul ei, mamă-sa se trezi brusc. Căută mâna fiului său şi o strânse cu o forţă neaşteptată. Jake se deşteptă. Mâna maică-sii era încleştată pe a lui, umedă şi lipicioasă. Fără să vrea, îl trecu un fior.

Febra părea s-o fi părăsit cu totul. Acum era rece la atingere. Prea rece. Îl trase spre ea şi îi spuse:

— Du-te să-l cauţi, Jake.

Glasul nu îi mai era stins, cum fusese de când zăcea la pat, ci puternic şi ferm.

— Pe cine, mămucă?... întrebă el buimac. Pe cin' să caut?

— Pe tătucu' tău, Jake. Caută-l şi nu te lăsa pân' nu-l găseşti. Vreau să ştie că l-am iubit şi că Dumnezeu nici că-mi putea da un bărbat mai bun. Aşa să-i spui, Jake. Spune-i că n-am încetat să-l iubesc nicio clipă şi că n-am fost nicicând femeia altuia. Aşa să-i zici, Jake.

— Oi încerca, mămucă.

— Odat' ş-odat' ăi fi slobod, continuă ea. Îs sigură de asta – vine ea ziua când fi-vom slobozi cu toţii. Ci, când a să vie, du-te negreşit de-l caută pe tătucu' tău. Du-te de-l caută şi-i spune că n-am cunoscut în toată viaţa mea un bărbat mai bun ca el. Orice-ai crede tu despre el, te înşeli amarnic, Jake, şi nu vreau să mai aud vorbe dintr-acelea... Nu acum.

— Iartă-mă, mămucă... Îmi pare tare rău pentru vorbele pe care ţi le-am spus în ziua aceea. Te iubesc, mămucă. Iartă-mă.

— Mă bucur, Jake, s-aud că-ţi pare rău, spuse ea cu blândeţe, schiţând un surâs plăpând. Acu' că ţi-ai cerut iertare ş-am îndreptat lucrurile între noi, pot să-mi iau rămas-bun şi să mă duc împăcată.

— Să te duci...? îngăimă el, simţind că i se strânge inima de frică. Un'... unde să te duci, mămucă?

— Jake, dragu' mamii, spuse ea cu vocea stinsă, abia şoptit, de-acu' trebuie să te arăţi bărbat. Acol' un' mă duc io, tu nu poţi veni cu mine. Acol' nu mă poate-nsoţi decât Domnu'... pe care parcă-L şi văz venind spre mine... şi totu-i alb colo-n depărtare. Ştiu că El e. Îi deslueşesc parcă mantia albă... şi vine către mine cu mâna-ntinsă, să mă ia. Zâmbeşte... Zâmbeşte că-i bucuros să mă vază! Şi nu mai e nimenea cu El, aşa că ştiu că tătucu' tău se află încă acilea, de astă parte a Iordanului. Se află încă acilea pen' că bunu' Dumnezeu vrea să vă ţineţi iară în braţe unu' pe ăllalt. Sunt sigură de asta... Aşa că vezi de-l caută, băiete.

— Unde să-l caut, mămucă? întrebă Jake, cu vocea-i groasă de bărbat tremurând ca a unui copil.

— Am auzit de la o sclavă de casă a lu' stăpânu' Clarkson cum c-a fost vândut undeva spre nord, în Carolina, unde are stăpânu' Clarkson un frate. Aşa că du-te de caută Carolina, Jake.

— Unde-i Carolina asta, mămucă?

— Nu ştiu, Jake. Undeva sus în Nord. Caut-o ş-ai s-o găseşti.

Bâjbâi fără putere prin aşternut, iar peste o clipă ridică mâna, cu degetele încleştate pe un obiect minuscul. Luă mâna lui Jake, apoi o deschise pe a sa. În palmă ţinea un căluţ cioplit din lemn.

— Ia căluțu' ăsta, Jake, spuse ea cu o voce atât de stinsă încât băiatul trebui să își apropie urechea de buzele ei ca să îi poată desluși vorbele. Tătucu' tău mi l-a dat. Du-i căluțu', Jake... E felu' meu de a-i zice că n-am uitat niciodată ce bun a fost cu mine.

Jake încuviință din cap, primind căluțul pe care îl cioplise tatăl său cu ani în urmă.

— Du-te-n Carolina, Jake, oriunde s-o afla ea, adăugă mamă-sa. Știu că-ntr-o bună zi ăi ajunge-a cunoaște slobozenia pentru care ne rugarăm și io, și tătucu' tău. Și, când ăi fi liber, du-te de-l caută, m-auzișsi? Du-te de-l caută, Jake.

Efortul de a vorbi își spunea cuvântul. Se lăsă, vlăguită, înapoi pe pătură și închise ochii. Băiatul rămase așezat lângă ea, cu căluțul de lemn într-o mână și mâna ei inertă în cealaltă. Mamă-sa respira greu și plăpând. Jake își trase nasul și se șterse la ochi, apoi îi așeză mâna la loc sub pătură.

Ar fi dat orice să poată plânge. I se strângea inima de teamă când se gândea la ce avea să urmeze. Totuși, chiar și în miez de noapte, neavând în preajmă niciun ochi pământesc care să-l vadă, zăgazurile emoțiilor din sufletul său erau însoțite de prea multe amintiri cu tatăl lui ca să se poată deschide.

Mama lui nu mai apucă zorile.

Jake pricepu de îndată ce se trezi iar din somn, în scaunul în care ațipise în urmă cu două ceasuri. Ochii îi căzură pe chipul mamei sale. Avea pleoapele coborâte, dar gura îi era întredeschisă. Pielea ei neagră căpătase o paloare gri-pământie.

— Mămucă..., șopti el, deși știa că n-are să primească răspuns. I se umeziră ochii. Își șterse lacrimile, apoi se aplecă și o sărută pe gură. Avea buzele reci ca gheața.

Jake se trase repede îndărăt, apoi se ridică în picioare și se duse s-o cheme pe Mammy Jenks.

Au înmormântat-o a doua zi, în mica parcelă dintr-un capăt îndepărtat al plantației unde își dormeau somnul veșnic cei de culoare. De față la îngropăciune au fost mai toți sclavii, stăpânul și stăpâna Winegaard și predicatorul alb din oraș. Jake stătea împreună cu ei lângă groapă, tăcut și stoic, fără să verse

o lacrimă. Avea să vină ea şi vremea lacrimilor. Deocamdată însă toate erau zăgăzuite de sentimentele confuze şi contradictorii ce se amestecau cu durerea în tânăra lui inimă.

Taina faptei pe care o săvârşise nu-i dădea pace. Pe zi ce trecea se perpelea tot mai abitir la gândul că stăpânul Winegaard sau vreun slujbaş de-al lui avea să descopere adevărul sau că cel dispărut se va întoarce să-l dea în vileag. Acum nu-l mai lega nimic de locul acesta. Două zile mai târziu, în vreme ce toată suflarea era adormită, cândva între miezul nopţii şi primul cântat al cocoşului, Jake ieşi tiptil din coliba pe care o ocupa acum singur şi, doar cu cele câteva haine pe care le putea duce, se furişă prin pădure până la pârâu – singurul martor al cumplitei sale fapte – iar apoi o zbughi peste câmpurile abia luminate de licărul unui pătrar de lună.

Şi alergă şi tot alergă până ce simţi că îi explodează plămânii. Atunci se opri să îşi tragă sufletul, apoi o luă iar la goană.

Fugi toată noaptea, iar când soarele începu a se înălţa la răsărit, căută un loc ferit şi se întinse să tragă un pui de somn. Câte mile străbătuse de la plantaţia Winegaard şi în ce direcţie, habar n-avea.

Dar ştia sigur două lucruri. Pentru prima dată în viaţa lui era pe cont propriu. Şi era fugar.

Dacă îl prindeau, avea să fie vai de capul lui. Aşa cum nu uitase niciodată ce îi spusese vechilul stăpânului Clarkson despre taică-său, nu uitase nici ce îi spusese Clarkson însuşi despre câinii cu care se vânează sclavi. Şi ştia că întregul ţinut e împânzit cu asemenea dihănii, însetate de sânge de negru.

Imediat ce se trezi căută un pârâu ca să îşi potolească setea. Apoi, călăuzindu-se după ceea ce ştia despre mersul soarelui pe cer, Jake Patterson începu a purcede în singura direcţie care promitea siguranţă unui negru fugar. Spre nord.

8

Opățanieînspăimântătoare

Ținutul era împânzit nu doar de copoi pentru sclavi, ci și de negri fugari. Sclavia despărțea națiunea în două tabere opuse, iar una dintre consecințele acestui fapt era puhoiul tot mai mare de negri care fugeau de pe plantații și purcedeau spre Nord, în căutarea libertății.

Nimic nu leagă mai repede oamenii decât sentimentul de tovărășie împărtășit de cei năpăstuiți. În sudul Statelor pe atunci nu Unite, ci *dezbinate* ale Americii, prăpastia dintre negri și proprietarii de sclavi se căsca din ce în ce mai adânc. Drept urmare, orice seamăn de culoare era privit numaidecât ca un prieten, oricare i-ar fi fost povestea.

În scurtă vreme, Jake descoperi că avea nenumărați prieteni printre frații și surorile lui de culoare. Era de ajuns să spună că un alb o omorâse pe mamă-sa, iar el este fugar și i se deschideau toate ușile, primea straie și de-ale gurii și un sălaș unde era binevenit să tragă câtă vreme socotea el de cuviință.

Și, uite așa, după primele câteva săptămâni ale pribegiei sale, Jake n-a mai trebuit să rabde nici măcar o zi de foame. Hălăduia de la o plantație la alta, de la câmp la câmp, de la colibă la colibă. Sora îl trimitea la frate, fratele la văr, iar vărul la prieten. Peste tot primea îndrumări, povețe, nume și cuvinte de trecere. Toți cei cu pielea închisă la culoare îl ajutau fără să stea pe gânduri. Negrii,

fie ei sclavi sau oameni liberi, n-or fi avut ei multe, dar împărțeau bucuroși din puținul lor cu orice pribeag aflat la nevoie.

La un moment dat le ajunse la urechi vestea că un anume Lincoln fusese ales președinte și că statele din Sud aveau să se unească între ele ca să formeze o nouă națiune.

Nimic din toate acestea nu însemnase prea mult pentru sclavi până în aprilie 1861, când începu a se răspândi o veste și mai zguduitoare – că izbucnise războiul între Nord și Sud.

În tot acest timp, Jake nu avusese un plan bine definit. Tot ce știa era că statele Carolina se aflau undeva la nord și la est de el. Ținând drumul către nord, începutul războiului îl găsi în preajma hotarului nordic al statului Alabama. De acolo, cu și mai mare fereală, Jake trecu, împreună cu alți negri fugari, în Tennessee, unde văzu cu ochii lui primele semne ale războiului.

Într-o noapte, pe când își căuta singur un loc de popas, băiatul numai ce zări în depărtare o companie restrânsă de soldați îmbrăcați în gri. Intră în panică. Nu știa el multe despre război, dar știa că Nordul se războia cu Sudul din pricina sclavilor și a sclaviei. Orișicum, soldații însemnau stăpânire, or stăpânirea nu îi privea cu ochi buni pe sclavii fugari. Dumnezeu știe ce se putea întâmpla dacă dădeau cu ochii de el!

Cum stătea el așa în cumpănă, din pădurea din spatele lui numai ce își făcu fulgerător apariția o ceată de călăreți. Întoarse privirea. Și aceștia aveau uniforme de culoarea cenușii, aidoma celor din depărtare, și erau cu toții albi.

Jake o luă la goană spre lăstărișul din apropiere. Dar era prea târziu să se ascundă. Îl văzuseră.

— Hei, băieți! strigă căpetenia călăreților. Ia uitați-vă ce avem noi aici – un pui de negrotei! Hei, băiete... unde fugi?

Soldatul își plesni calul cu cravașa și se năpusti pe urma lui Jake. Îngrozit, băiatul fugea cât îl țineau picioarele. Cu toate străduințele sale, însă, n-avea cum să întreacă un ins călare, și cu atât mai puțin o jumătate de duzină. În câteva secunde îl încercuiră.

— Unde crezi că mergi, cioroiule? se răsti la el un alt soldat, apropiindu-și calul de Jake și izbindu-l cu cizma.

Poticnindu-se, Jake se lovi de calul din spatele său.

— Se vede treaba că-i fugar, spuse un altul. Un' te duci, băiete?

— Nicăierea, domnu', răspunse Jake.

— Atunci ce cauţi aici de unu' singur? Minţi cu nerușinare!

— O fi vreo iscoadă de-a unioniștilor, își dădu cu părerea un alt soldat.

— Ei aș! Prea-i necopt și urât ca să fie iscoadă. Eu unu' îs sigur că-i fugar.

— Păi, dac-așa stau lucrurile, se cuvine să luăm oareșice măsuri. N-am dreptate, băieţi?

— Îhî, hohoti un altul. Pare-se că trebuie să-i dăm o lecţie!

— Nu-s fugar și nici iscoadă..., îngăimă Jake, dar un șut în coaste îl reduse numaidecât la tăcere.

— Tacă-ţi fleanca! Cin' ţi-a dat voie să vorbeşti neîntrebat?

Uitând brusc de frică, Jake începu să clocotească de mânie.

— Nu mai e mult pân' ce președintele Lincoln o să ne slobozească pe toţi, se oţărî el, ș-atunci o să vorbesc când și ce oi pofti io!

Fusese o răbufnire nechibzuită. Tânărul Jake încă nu învăţase să își ţină mânia în frâu.

— Auzit-aţi, băieţi? Cioara asta zice că alde Abe o să-l elibereze.

Râseră toţi cu răutate, îmbrâncindu-l și izbindu-i cu cizmele umerii și capul.

— Da' ştii un' te afli tu acu', negroteiule? îi strigă unul dintre ei. Astea-s Statele Confederate ale Americii și aici alde Abe Lincoln n-are nicio putere. N-am dreptate, băieţi? Asta nu mai e ţara lu' Abe Lincoln. Te afli în Sud, nenicule, unde Jeff Davis îi președinte. Ș-aici negroteii nu-s liberi și tu nu eşti decât un fugar. De-aia tre' să te-nvăţăm minte ca de-acu-ncolo să nu mai îndrăzneşti a vorbi obraznic cu ăi de-s mai presus de tine!

Unul dintre bărbaţi luă o funie din spatele șeii și făcu un laţ, apoi aruncă laţul pe după umerii și pieptul lui Jake și îl strânse cu o smucitură. Jake se opinti să se elibereze, dar strădaniile sale nu făcură decât să mărească și mai abitir strânsoarea. Vreo trei inși săriră jos de pe cai și îi legară mâinile la spate. Apoi luară capătul

sforii şi, după ce îl legară într-un loc nevăzut de băiat, încălecară iute la loc. Nebănuind ce aveau de gând să facă, Jake numai ce auzi câteva strigăte şi caii o luară la galop.

Preţ de o clipă, băiatul rămase buimac, apoi i se retezară picioarele şi se trezi târât prin ţărână. Având mâinile legate, nu îşi putea feri capul şi se rostogolea în spatele calului, izbindu-se de pământul tare ca piatra, aidoma unui sac de cartofi. Sfoara îi sugruma atât de tare pieptul că abia mai putea respira.

În juru-i răsunau râsete, chiote şi vorbe batjocoritoare, amestecate cu tropotul vijelios de copite. Sărmanul băiat avea impresia că până şi caii sunt chitiţi să îl strivească sub copite.

Călăreţul îl târa năprasnic de colo colo. Hainele i se făcură ferfeniţă şi pielea-i fu sfâşiată, până ce ajunse a fi o masă de carne vie, năclăită de sânge şi de pământ. Simţindu-şi capul izbit iar şi iar, mai că îşi pierdu cunoştinţa.

În acele clipe, în care era sigur că are să moară, îi trecură prin mintea înceţoşată câteva amintiri răzleţe cu mama lui şi imediat după ele, chiar şi unele cu taică-său.

Tocmai când era pe punctul de a leşina, se auzi un foc de armă, urmat imediat de altul. Or fi trăgând ăilalţi călăreţi, îşi spuse Jake ameţit în timp ce era purtat de-a dura. Probabil că data următoare l-or împuşca direct în cap. Creierul îi zbârnâia, tulbure, agăţându-se de ultimul licăr de luciditate.

Strigăte... apoi se auziră iar câteva împuşcături, mai tare de astă dată. Cum de nu-i fusese spulberat capul? Aşteptă, dar nu simţi niciun glonţ sfâşiindu-i pieptul sau craniul. Cum de nu-l nimeriseră? Cum de era încă în viaţă?

Calul se opri şi se lăsă tăcerea. Jake rămase întins pe burtă. Aproape leşinat, se căzni să asculte. Galopul de copite răsuna din ce în ce mai îndepărtat. Desluşi, ca prin vis, zgomot de paşi. În dreptul lui, paşii se opriră. Pân-aici mi-a fost, îşi spuse Jake. Cel ce stătea în picioare chiar deasupra lui n-avea cum să rateze.

Îl cuprinse o sfârşeală caldă şi dulce. Capul îi înota într-o lumină învolburată.

Apoi, încet-încet totul se cufundă în întuneric.

9
Micah Duff

Când Jake Patterson își reveni încet în simțiri, primul sunet pe care îl auzi fu un pârâit. În jur era întuneric și îi era frig. La început, având încă mintea înceţoşată, nu recunoscu sunetul.

Apoi, dintr-odată se lumină – era trosnetul focului, pârâitul flăcărilor.

O fi murit și a ajuns în iad?!

Imediat gândul îi zbură la cumplita sa taină, la fapta pe care o săvârșise și la lucrurile îngrozitoare pe care i le spusese mamei sale. Nu-i de mirare că ajunsese aici. Acum sufletul lui aparţinea, pe bună dreptate, necuratului.

Pe când încerca să se dezmeticească, pârâitul se înteți, amestecându-se de astă dată cu niscaiva sfârâială. Și, odată cu sfârâiala, îi ajunse la nări... Măi să fie!

Adulmecă buimăcit aerul rece.

Mda, nu se înșelase – era chiar miros de slănină friptă!

Când se căzni să se întoarcă spre foc, o mie de junghiuri îi săgetară trupul. Îi veni să urle de durere. Nu îi rămăsese în tot corpul vreun mușchi sau vreun os care să nu fi fost zdrelit, învinețit... sau chiar mai rău.

Geamătul care răsună în întuneric părea să vină de departe. Dar, în clipa următoare, Jake își dădu seama că fusese slobozit chiar de el.

Reuşi să întredeschidă ochii. Nu se prea putea mişca, dar de văzut, vedea cât se poate de bine. La câţiva metri de el ardea un focşor. Deasupra cărbunilor era aşezată o tigaie – de la care venea pesemne sfârâitul şi mirosul de slănină prăjită. De astă dată îi ajunse la nări şi mirosul de cafea, emanat de ibricul aşezat lângă tigaie.

Oriunde s-o fi aflând, ăsta n-avea cum să fie iadul. Focul era prea mic. Ş-apoi, necuratul sigur nu-şi trata oaspeţii cu asemenea bunătăţi!

Observă în sfârşit şi copacii din jur. Lumina cenuşie a zorilor îi trezea tot mai mult simţurile. Nisca iva zgomote... paşi târşâiţi... glasuri nedesluşite... câte un cal forăind când şi când prin apropiere.

Deslușind mişcare, îşi deschise ochii mai larg. Erau mai mulţi bărbaţi prin preajmă. Deşteptându-se, aceştia începeau a forfoti prin pâcla dimineţii... îmbrăcându-se... văzând de cai... Cu toţii purtau uniforme de aceeaşi culoare... Uniforme... Aoleu, era înconjurat de soldaţi!

Jake slobozi încă un geamăt, de astă dată unul înfricoşat. De acum se dezmeticise de-a binelea. Şi ştia că este în pericol! Trebuia să se scoale... şi s-o ia la sănătoasa... să se ascundă în pădure până nu-şi vor fi dat seama că şi-a revenit în simţiri... Nu mai putea zăbovi aici!

Dar gemetele lui atrăseseră deja atenţia cuiva. Jake întoarse cu chiu, cu vai capul. Lângă foc, un bărbat în uniformă se aplecă şi învârti în tigaie. Era îmbrăcat din cap până-n picioare în albastru închis.

Când soldatul se întoarse spre el şi îi văzu chipul la lumina focului, Jake făcu ochii mari.

— Vasăzică ţi-ai revenit până la urmă, spuse bărbatul, schiţând un zâmbet prietenos. Se ridică în picioare şi se apropie de locul în care era întins Jake. Începusem să-mi pierd nădejdea.

Jake îl fixă cu gura căscată. Faţa de deasupra lui era *neagră*!

— Cine... cine eşti dumneata? încercă el să întrebe, dar abia putea să vorbească. Vorbele îi sunară ca orăcăitul unei broaşte ce stă să-şi dea duhul.

Bărbatul râse molcom.

— Stai cuminte, băiete, şi nu te sforţa să vorbeşti. Nu te sforţa să faci nimic.

— Tre' să plec de-aici, gemu Jake cu glasul slab şi răguşit.

Bărbatul râse iar.

— N-ai să pleci nicăieri, frate, cu una, cu două. La ce trânteală ai tras, e de mirare că mai sufli. Eşti acoperit de zgârieturi şi de vânătăi din cap până-n picioare, ai vreo două-trei coaste rupte şi o mână ruptă, pe deasupra. Nici să vrei, nu cred că te-ai putea ţine pe picioare. Aşa că stai cuminte acolo unde eşti. Eşti în siguranţă câtă vreme te afli aici.

— Bine, da'... un' mă aflu?... Şi cine eşti dumneata?... Ce s-a ales de bărbaţii...

I se frânse vocea. Gura îi era prea uscată şi buzele prea crăpate şi umflate ca să îşi poată duce vorba mai departe. Văzând că Jake încearcă să îşi lingă buzele, bărbatul se îndepărtă preţ de câteva clipe, apoi se întoarse şi îngenunche lângă el. Strecurându-şi mâna pe sub umerii băiatului, îl ridică uşor, iar cu cealaltă mână îi duse la buze o cană cu apă rece. Jake izbuti să ia câteva guri, cu toate că îl durea să înghită, până ce bău cam o treime din apă. Apoi bărbatul îl lăsă cu grijă la loc pe pernă.

— Eu sunt Micah Duff, se prezentă el. Soldat Duff. Iar aceasta este o companie de voluntari din Illinois ce se îndreaptă spre Chattanooga.

— Şi... şi ăilalţi ostaşi... ăi de...

— Acela era un pluton de soldaţi confederaţi. Dacă n-aş fi picat la timp, cu siguranţă că te-ar fi omorât. Dar au plecat, stai liniştit. Eu venisem în recunoaştere, înaintea companiei noastre. Cu asta mă îndeletnicesc eu – sunt cercetaş. Şi mă ocup de cai. Vasăzică, spre norocul tău, venisem să cercetez terenul când am dat de ei. În caz că n-ai băgat de seamă, ostaşii aceia purtau uniformele gri ale rebelilor confederaţi. Noi purtăm albastrul infanteriei Statelor Unite. Şi tu aşijderea.

În momentul acela, Jake observă că avea picioarele acoperite cu o pătură şi că purta într-adevăr, la rându-i, o tunică militară albastră.

— Trebuia să te îmbrac cu ceva, ca să-ţi ţină de cald, şi asta a fost tot ce am avut, spuse bărbatul pe nume Duff.

În ochii lui Jake, ostaşul acesta cutezător, care îl salvase de la moarte, părea a fi un bărbat în toată firea, pe la vreo 25-30 de ani. De fapt, Duff nu avea decât 18 ani. Cu puţini ani mai vârstnic decât Jake, era el însuşi doar un copil.

Jake se lăsă pe spate şi, închizând ochii, încercă a se obişnui cu gândul acestei ultime schimbări ivite în viaţa lui. Habar n-avea câtă vreme zăcuse inconştient. Dar ştia că este slăbit. Şi, pe măsură ce se dezmeticea, ajunse să înţeleagă că Micah Duff vorbise cât se poate de serios – la cât de grave îi erau rănile, n-avea să poată pleca nicăieri prea repejor. Îl dureau toate cele!

Înghiţitură după înghiţitură, isprăvi până la urmă toată apa din cană şi ceru încă o porţie. Când, cu ajutorul lui Duff, reuşi să se ridice în capul oaselor, durerea ascuţită care îi săgetă coastele şi braţul stâng mai că îl făcu să urle.

Duff îi întinse o cană cu cafea.

— Asta ar trebui să-ţi limpezească niţel mintea. N-o fi ea prea gustoasă, dar e tare, aşa cum a ajuns să le placă ostaşilor din compania noastră. Cu toate că nu sunt eu bucătarul, mulţi dintre ei vin la focul meu să-şi bea cafeaua de dimineaţă. Cică bucătarul face cafeaua prea slabă.

Jake luă cana, dând recunoscător din cap, şi începu să soarbă din licoarea aburindă. Era într-adevăr tare, nu glumă!

— Ia să văd ce mai face friptura aia! exclamă Duff. Ia zi, ţi-e foame?

— Habar n-am, dom' Duff, răspunse Jake. Abia ce m-am deşteptat... Încă nici nu ştiu bine pe ce lume îs.

Duff pufni în râs.

— Lasă, că are să ţi se facă ţie foame acuşica! Până una, alta... cu m te cheamă, frate?

— Jake Patterson, dom' Duff.

— Încântat de cunoştinţă, Jake, spuse soldatul.

Încărcă două farfurii de tinichea cu bucăţi de carne sfârâindă, iar pe una i-o întinse lui Jake.

— Dar să lămurim un lucru. Fă bine și nu mă mai domni atâta. Sunt un simplu bărbat de culoare, la fel ca tine.

— Nu-s io bărbat, dom' Duff! Nu-s decât un băiat fugar ce caută a ajunge, pe căi ferite, în Nord.

— Câți ani ai, Jake?

— Vreo doișpe... dacă n-oi fi făcut de pe-acu' treișpe, că pierdut-am șiru' timpului de când îs fugar.

— Ehei! îi întrerupse un glas străin. Pare-se că rănitul și-a revenit pân' la urmă în simțiri.

Întorcând capul, Jake văzu un bărbat alb ce se apropia cercetându-l cu privirea.

— Da, să trăiți, răspunse Duff. Încerc să-i dau să bea puțină cafea.

— Asta o să-l învioreze fără doar și poate. Că nimic nu te scoate mai abitir din amorțeală decât cafeaua aia țeapănă pe care o faci tu! exclamă bărbatul zâmbind, după care își coborî ochii spre Jake. Cum te simți, flăcăule?

— Ăă... binișor, domnu'.

— Fii bun, Duff, și-mi toarnă și mie niște cafea, spuse noul venit, întinzându-i soldatului o cană goală.

Duff umplu cana. Bărbatul luă o înghițitură din cafeaua tare, făcu o grimasă, apoi se îndepărtă.

— Vezi tu, Jake, își reluă Duff vorba când rămaseră iar singuri, e drept că armata te face bărbat mai iute decât alte lucruri, dar asta nu schimbă faptul că eu n-am decât 18 ani, cu doar câțiva ani mai mult decât tine, și nu sunt, așadar, îndeajuns de vârstnic ca să fiu numit „domn".

— Cum de ești ostaș, dom' Duff? Dumneata nu ești sclav?

— Eu, sclav?! N-am fost în viața mea rob. Nimănui. Eu sunt din Illinois și-s liber ca pasărea cerului. Tu... cum de ai fost sclav?

— Am fost și încă mai îs, dom' Duff, răspunse Jake.

— Încetează odată cu domnitul ăsta! De când mă știu, nimeni nu mi-a spus vreodată așa. Toți cei de aici îmi spun, simplu, Duff sau soldat Duff. Așa că fă bine și spune-mi și tu așa, dacă nu vrei să-mi spui pe nume.

— M-oi strădui, dom' Duff.

— Orișicum, nu pricep de ce zici că mai ești încă sclav. N-ai cum să fii sclav... atâta vreme cât te afli aici, cu noi.

Jake aruncă o privire în jur, apoi spuse în șoaptă:

— Îs fugar, dom' Duff. D-aia încerc s-ajung în Nord. Am dat de necaz. D-aia am fugit.

— Ce fel de necaz? Ce s-a întâmplat?

Jake îi povesti pe scurt ce a pățit mamă-sa și cum l-a atacat pe muncitorul alb, fără a-i destăinui însă secretul său cel mai întunecat.

— Ce-or să-mi facă, Duff? întrebă el înfricoșat când isprăvi istorisirea. Ce-or să-mi facă soldații albi... când or să afle că-s fugar?

— N-or să-ți facă nimic. Asta tot încercam să-ți dau de înțeles – acum te afli printre prieteni. Și ai face bine să te obișnuiești cu gândul, fiindcă ai să mai rămâi cu noi o seamă de vreme, măcar până te înzdrăvenești cât să te ții singur pe picioare.

— Da' cu ce v-ar putea fi de folos unu' ca mine? Io nu-s ostaș ca dumneata.

— N-avea tu grijă de asta, răspunse Duff. Ai să-mi poți da o mână de ajutor la îngrijitul cailor. Și stai liniștit, n-o să te ia nimeni la întrebări. Iar, după ce ai să-ți revii în puteri, oi avea eu grijă să-ți găsesc de lucru. Știi să mânuiești caii, Jake?

— Cât de cât. Tata se pricepea la cai ca nimeni altu'. Cu asta se-ndeletnicea.

— Era și el sclav?

Jake încuviință din cap.

— Pân' ce-a plecat și ne-a lăsat. Nu l-am mai văzut de când eram de-o șchioapă.

Duff primi informația cu un aer gânditor, dar nu spuse nimic. Înnegurarea subită de pe chipul băiatului îi arăta clar că în spatele acelor cuvinte se ascundea ceva mult mai profund. Îi dădea ghes curiozitatea, dar nu avea de gând să insiste. Micah Duff o fi fost el tânăr, dar era îndeajuns de înțelept să știe că toate își au vremea lor.

10
Copil de trupă

Soldatul Duff avusese dreptate. Lui Jake i-a luat ceva vreme să se pună pe picioare. Or compania nu putea sta pe loc, vezi bine, până se însănătoşea el, doar pentru că pripăşiseră un negru fugar. Ostaşii trebuiau să înainteze. Următoarele zile au fost un adevărat calvar pentru Jake.

Adunând toate păturile de care se puteau lipsi tovarăşii săi, Micah Duff îşi dăduse silinţa să îi încropească un culcuş cât mai confortabil într-una dintre căruţe, dar hurducatul îi provoca băiatului dureri de-a dreptul înfiorătoare. Puţine lucruri dor mai tare decât coastele rupte. La fiecare hârtop peste care trecea căruţa, Jake simţea că îi trece un fier înroşit prin piept. Dar nu avea încotro, dacă nu voia cumva să meargă călare. Mersul pe cal ar fi fost, însă, şi mai chinuitor.

Adaptarea treptată la noul său mediu şi la noua rutină, laolaltă cu bunătatea pe care i-o arătau, spre marea lui mirare, atât soldaţii albi, cât şi cei negri au făcut ca zilele să treacă mai repede. Coastele se vindecă tare greu, dar cu timpul Jake deveni mai rezistent la durere.

În afară de trei soldaţi de culoare, toţi ceilalţi membri ai companiei erau albi. La început, Jake fusese năucit să fie înconjurat de atâţia albi... care nu îl tratau ca pe un sclav. Unde mai pui că nu văzuse de când se ştia vreun om de culoare care să se comporte

față de un alb așa cum se comportau Micah Duff și ceilalți doi negri față de soldații albi ai companiei!

La fiecare popas și mai cu seamă seara, când așezau tabăra, în afară de câțiva ofițeri care țineau să îngrijească singuri de propriii cai, mai toți își lăsau caii în grija lui Micah Duff. Cu toate că era prins mai mereu cu treaba, soldatul Duff își găsea cumva timp și pentru Jake și nu pierdea niciun prilej să îi aducă băiatului mâncare și apă și să îi verifice pansamentele. Ai fi zis că, pe lângă toate câte făcea, Duff mai era și medic, pe deasupra!

După o săptămână, starea lui Jake se îmbunătăți în chip simțitor. De pe-acum, băiatul se putea folosi de brațul drept ca să mănânce, să își pună și să își scoată cămașa și pentru toate celelalte nevoi ale sale. Chiar și așa, soldatul Duff se îngrijea de el mai departe, la fel de conștiincios ca până atunci. Iar Micah Duff nu era singurul căruia Jake îi intrase la suflet. Când ridicau tabăra, mulți dintre soldații albi veneau să întrebe cum se simte băiatul și în ce chip i-ar putea fi de folos. Și uite așa nu trecu mult și întreaga companie îl adoptă pe Jake drept copil de trupă.

Deși nu stătea mai niciodată degeaba, Micah Duff era de felul lui un om retras și tăcut. Uneori, când se trezea dimineața, înainte să spună ceva ori să încerce a se scula, Jake îl urmărea cu privirea pe noul său prieten – în timp ce Duff dădea ovăz și apă cailor în depărtare, sau ațâța focul, sau pregătea vestita-i cafea de dimineață – întrebându-se la ce s-o fi gândind acesta. Expresia din ochii soldatului Duff îi stârnea curiozitatea, căci era o expresie ce părea să ascundă trăiri și gânduri nerostite, precum cele care îi năpădeau lui mintea și sufletul.

Cât o fi fost el de vesel și de prietenos, Micah Duff era un om care știa să prețuiască tăcerea. Știa să lase liniștea să vorbească, să asculte ce avea ea de zis și nu încerca să umple fiece minut cu vorbe. La început, această tăcere îl stânjenise pe Jake din cale afară. Treptat, însă, băiatul s-a obișnuit cu ea și, datorită tăcerii, a ajuns să fie mai atent la cele din jurul său. Urmărindu-l pe Micah Duff, a învățat nu doar să se bucure de tăcere, ci și să privească

mai cu băgare de seamă şi să remarce lucruri pe care nu le-ar fi remarcat înainte.

Soldatul Duff nu i-a spus, pur şi simplu: „Jake, trebuie să înveţi să asculţi ce are să îţi destăinuiască tăcerea", ci l-a lăsat să stea cu el lângă foc, fixând flăcările, fără ca vreunul dintre ei să scoată vreun cuvânt vreme de douăzeci de minute, zi de zi, până ce băiatul s-a obişnuit cu tăcerea. L-a lăsat pe Jake să descopere singur faptul că a sta în tăcere, doar tu cu gândurile tale, e un lucru bun.

Cu timpul, Duff l-a învăţat multe pe Jake folosindu-se şi de cuvinte. Dar acestea veneau de fiecare dată după un răgaz de contemplare tăcută. Întâi era tăcerea şi doar apoi cuvintele. Cei doi petreceau nenumărate clipe privind în linişte cum muşcă flăcările roşietice din buşteni, pârâind în răstimpuri.

Focul are o mare forţă de atracţie. Te absoarbe fără să vrei, te hipnotizează de-a dreptul. Când stai lângă foc şi îl priveşti cum arde, parcă ţi se linişteşte sufletul.

Într-o zi, Jake şi Micah s-au trezit dis-de-dimineaţă şi stăteau tăcuţi unul lângă celălalt, cu inima liniştită.

Într-un târziu, cel ce curmă tăcerea fu soldatul Duff.

— Ce lucru minunat e lumina! spuse el în şoaptă, cu glasul blajin. Nu-i aşa, Jake?

— Ăă... aşa-i, da, murmură nedumerit băiatul.

— Ia gândeşte-te cum ar fi dacă n-am avea lumină, continuă Duff. N-am şti cum arată lucrurile. Gândeşte-te ce înfricoşătoare trebuie să fi părut noaptea înainte să existe focul, când oamenii nu erau siguri dacă soarele avea să mai răsară pe cer sau nu a doua zi dimineaţă.

— De ce să nu fie siguri? întrebă Jake.

— Ştiu şi eu? În vremurile acelea, cu mult, mult timp în urmă, lumea trebuie să fi fost un loc înfricoşător pentru primii oameni, care erau cu totul neştiutori. Mă gândesc că, atunci când se lăsa frigul şi întunericul, le era teamă că n-or să mai vadă niciodată soarele. Întunericul este un lucru înfiorător. Nu crezi, Jake?

— Ba da.

Rămaseră amândoi tăcuţi, pironind focul cu privirea. Într-un sfârşit, Duff se ridică în picioare şi făcu câţiva paşi mai încolo. Contemplând flăcările, Jake nu observase că la orizont începea să se contureze lumina zorilor. Duff o fixă îndelung cu privirea, în vreme ce Jake îl fixa pe el. Cei din tabără începeau să se trezească.

În cele din urmă, Duff se întoarse lângă foc şi turnă nişte cafea pentru amândoi. În scurtă vreme, atraşi de aroma licorii, li se alăturară şi alţii. Peste încă o jumătate de ceas, tabăra era deja în plină forfotă.

Două zile mai târziu, Jake se trezi la ora obişnuită. Şi, când înălţă capul, văzu că flăcările ardeau deja mocnit, de parcă focul ar fi fost aţâţat cu un ceas, două în urmă.

Nevăzându-l nicăieri pe soldatul Duff, se ridică în picioare, mai aşeză câţiva buşteni pe foc, privi în jur şi se duse să pună nişte apă la fiert pentru cafeaua de dimineaţă.

Peste două ceasuri, când se întoarse la galop în tabără, soldatul Duff arăta de parcă ar fi călărit toată noaptea. Îi întinse lui Jake dârlogii şi îl rugă să dea ovăz şi apă calului, după care se duse întins în cortul căpitanului.

— Un corp de trupe confederate se îndreaptă încoace, domnule căpitan, raportă el. Sunt de cel puţin 10, 15 ori mai numeroşi decât noi.

— Şi crezi, Duff, că au cunoştinţă de tabăra noastră? întrebă căpitanul.

— Nu ştiu, domnule căpitan. Nu mi s-a părut să aibă. Dar au început deja să mărşăluiască spre noi. Dacă ne zăresc, n-avem cum să le ţinem piept.

Căpitanul se ridică şi începu să se învârtă înfrigurat de colo, colo.

— Tu ce zici, Duff, să ne adăpostim undeva?

— N-avem încotro, domnule căpitan. Asta dacă nu doriţi cumva să ne vedem de drum.

Căpitanul scutură din cap.

— Nu, ar fi sinucidere curată. Odată porniţi pe urmele noastre, nu s-ar mai lăsa păgubaşi. Ia zi, Duff, n-ai văzut prin împrejurimi

vreun loc unde să se poată adăposti treizeci de bărbaţi şi cam tot atâţia cai?

— La doi, trei kilometri mai încolo se află o mică fermă, cu câteva acareturi mari. În rest, numai pădure.

— Hm... aşa carevasăzică. Ai idee câţi locuiesc la ferma aia?

— Eu n-am văzut decât un bărbat, pe nevastă-sa şi o fată. Or fi având şi niscaiva muncitori, dar eu unul n-am văzut pe altcineva.

— N-au sclavi?

— Nu, domnule căpitan. N-am văzut să aibă vreo parcelă cultivată de sclavi – doar vaci, cai... şi niscaiva oi.

— Am înţeles... Bravo, Duff, ai făcut o treabă grozavă. Iar acum am face mai bine s-o luăm repejor din loc.

După ce părăsi cortul căpitanului, Duff îl găsi pe Jake îngrijind caii.

— Ehei, Jake, văd că-mi ţii locul!

— Nu ştiam când ai să te-ntorci şi m-am gândit să dau io de mâncare la cai.

— Bravo ţie. Şi, din câte am auzit, faci o cafea la fel de proastă ca a mea! Azi, mâine ai să mă laşi fără slujbă!

Două ore mai târziu, compania poposi în apropiere de ferma de care îi vorbise Duff căpitanului.

— Va trebui să rechiziţionăm clădirile, începu căpitanul, iar cei ai casei n-au să fie prea încântaţi de asta. Barkley, Jones, Shenahan, Carter, voi veniţi cu mine. N-avem încotro: va trebui s-o facem sub ameninţarea armelor. Voi ceilalţi rămâneţi aici.

Căpitanul şi cei patru ofiţeri se îndepărtară călare, coborâră de pe cai în faţa casei şi se duseră la uşă. Peste cinci minute, căpitanul Taylor părăsi casa şi se întoarse la locul unde aştepta restul companiei.

— S-a rezolvat, îi anunţă ei. Ne vom adăposti în şura cea mare, dacă om încăpea cu toţii în ea. Duff, du-te şi aruncă şi tu o privire. Va trebui să ne ţinem caii separaţi de ai lor şi să ne ascundem tot echipamentul. Bărbatul e o pacoste – a trebuit să îl legăm fedeleş. Dar cred că nevasta şi fata n-or să ne facă niciun necaz.

— Nu mai e nimeni pe acolo? întrebă unul din soldaţi.

— Nu, doar ei trei. Femeia spunea că au avut doi simbriaşi, dar amândoi s-au înrolat în armată când a izbucnit războiul.

Câteva ore mai târziu, erau deja instalaţi în noua tabără, înjghebată în hambar şi alte două dependinţe. Caii, despărţiţi pe grupuri, ocupau două dintre ţarcuri, dar căpitanul se temea că un număr atât de mare ar atrage fără doar şi poate atenţia confederaţilor. Apoi îi veni o idee.

Îl chemă la el pe unul dintre soldaţii albi.

— Billings, tu te tragi din Sud, nu-i aşa?

— Aşa este, să trăiţi!

— Poţi vorbi ca un sudist?

— Cum, Doamne iartă-mă, să nu pot? răspunse râzând Billing, cu vorba tărăgănată ca-n Mississippi. Sigur că pot, domnule căpitan!

— Prea bine. Atunci ia-l cu tine pe Jake şi câţiva oameni care să vă ajute şi mutaţi jumătate din cai pe păşunea aceea îngrădită pe lângă care am trecut pe drum încoace. Aveţi grijă să închideţi caii în ţarc, apoi tu şi Jake rămâneţi cu ochii pe ei. Voi doi puteţi păzi liniştiţi caii şi nu e nevoie să vă ascundeţi dacă vin confederaţii. Dialectul negrilor pe care îl vorbeşte Jake e vădit sudic, la fel ca accentul tău din Mississippi. Spune pur şi simplu că eşti slujbaşul fermierului şi că Jake e sclavul lui. Crezi că ai să te descurci, Jake? întrebă el, întorcându-se spre băiat.

— Cum să nu, dom' căpitan! exclamă Jake. Şi nici n-a trebui să mă prefac, că fost-am doar io sclav toată viaţa! Da' ce să le spun, de mă-ntreabă de umăru' bandajat?

— Spune-le că Billings s-a îmbătat şi te-a bătut măr, râse căpitanul. Nu va bănui nimeni că vreunul dintre voi ar putea fi cu armata unionistă.

— Dar ce mă fac cu uniforma, domnule căpitan? întrebă Billings. Nu de alta, dar *asta* tot le-ar bate la ochi, orice accent aş avea.

— Hmm... Ai dreptate. Mă duc să-ţi aduc nişte haine de lucru din casă. Fermierul pare să fie cam de un stat cu tine.

11

Încăierarea

Măsurile de precauție luate de căpitanul Taylor se dovediră a fi cât se poate de întemeiate, căci peste două zile batalionul de trupe confederate mărșăluia deja prin zonă.

Har Domnului că soldații cu care era Jake se adăpostiseră, căci erau depășiți numeric nu de cincisprezece, ci de douăzeci de ori! Ostașul Duff fusese plecat în recunoaștere, să urmărească manevrele imensei armate cenușii. Într-un târziu se năpusti la galop în curtea fermei și se duse fuga să îi dea de veste căpitanului că inamicul era pe aproape și se îndrepta spre ei.

Ca să nu dea de bănuit, fură nevoiți să îl dezlege pe fermier. Bărbatul era încă negru de furie că „afurisiții de yankei", cum îi numea el, îl țineau prizonier în propria-i casă. Însă nu putea să îi dea în vileag, deoarece căpitanul Taylor o luă drept zălog pe fie-sa, o copilă de cincisprezece ani, pe care avea s-o țină cu el în podul șurii în care se adăpostea, și îi puse fermierului în vedere că, dacă face vreo mișcare greșită, n-are s-o poată apăra pe fată de oamenii săi. De era adevăr ori minciună, n-avem cum s-o știm. Important e că fermierul a luat în serios amenințarea. Clocotea pe dinăuntru și probabil că i-ar fi ucis de la primul până la ultimul dacă i-ar fi stat în putere, căci era, vezi bine, un sudist înfocat și îi ura cu patimă pe toți cei din Nord.

Apoi se ascunseră cu toții în șuri, în poduri și în pivnițe, sperând că fermierul și nevasta acestuia erau îndeajuns de îngrijorați

de soarta fiicei lor cât să nu îi dea în vileag. Din fericire, singurii care au venit călare până la fermă au fost generalul care conducea batalionul şi o mână de ofiţeri, iar aceştia, negăsind nimic nelalocul lui, n-au simţit nevoia să percheziţioneze gospodăria. Îl întrebară pe fermier dacă nu văzuse trupe unioniste prin preajmă, iar când acesta clătină din cap, îi cerură permisiune să poposească o zi pe câmpurile lui, după care plecară. Au mai dat de câteva ori pe acolo, dar prea rar ca soldatul Duff şi tovarăşii săi de trupă să fie depistaţi.

Altfel stăteau însă lucrurile cu Jake şi sergentul Billings, care stăteau de pază la imaşul pe care păşteau caii companiei. Confederaţii mişunau în jurul lor şi cei doi trebuiau să îşi măsoare fiece cuvânt, ca nu cumva să se dea de gol. În prima zi, pe când căutau un loc de tabără, o trupă de călăreţi se apropie năvalnic şi se opri în dreptul lor.

— Frumoşi cai aveţi aici, spuse căpetenia, strunindu-şi armăsarul şi plimbându-şi privirea peste mica păşune îngrădită.

— Frumoşi, da. Suntem tare mândri de ei, răspunse Billings cu accentul său sudic.

— E o herghelie cam mare pentru o fermă atât de mică.

— Eh, ce să-i faci, dacă jupânu' se dă-n vânt după cai? râse sergentul unionist, după care se grăbi să schimbe vorba. Vărsat-aţi pân-acu' sânge de yankei?

— Încă nu, dar asta suntem chitiţi să facem. N-o să cruţăm niciun venetic care îndrăzneşte să puie picioru' pe meleagurile noastre.

Soldatul aruncă o privire spre Jake, care îi urmărea în tăcere.

— Tu la ce te zgâieşti, băiete? se răsti soldatul la el.

— La nimica, domnu'. Stau numa' acilea şi-mi văz de treaba mea.

— Ei bine, nu-mi place mutra ta. Nu-mi place defel, mârâi soldatul, după care se întoarse spre sergentul Billings. Îţi dă bătăi de cap?

— Ca orice negrotei, răspunse unionistul. Că-s proşti ca noaptea, de la primu' până la ultimu'.

— Şi ştii ce să faci când se obrăzniceşte?

— Ba bine că nu! Puiu' ăsta de cioară mi-a simţit nu o dată biciu' pe spinare.

— Bravo, aşa te vreau! Ei bine, dacă şi-o lua nasul la purtare câtă vreme ne aflăm aici, vino la mine. Sunt vechil pe o mare plantaţie din Louisiana şi ştiu cum să-i pun la punct pe cei de teapa lui.

— Mulţam. Aşa oi face.

Bărbatul îşi întoarse calul şi se îndepărtă în galop împreună cu oamenii lui. Se lăsă tăcerea vreme de câteva clipe.

— Vorbit-ai serios cân' ai zis că-s prost ca noaptea? întrebă Jake posomorât într-un târziu.

— Firește că nu! exclamă Billings. Am zis aşa doar pentru că asta era ce voia să audă afurisitul ăla de confederat. Dacă ar fi crezut că-s prea moale, ne-ar fi putut face necazuri.

Din fericire, n-au avut parte de niciun necaz. După două zile, batalionul de soldaţi confederaţi o luă din loc, iar compania căpitanului Taylor ieşi din ascunzătoare, hotărând să pornească mai departe peste o zi, două.

La amiază, în ziua plecării, Jake şi sergentul Billings zăriră o siluetă venind spre ei din direcţia gospodăriei. Jumătatea de milă care despărţea casa de păşune se străbătea cu piciorul în vreo opt-zece minute. Când silueta ajunse mai aproape de ei, văzură că era fata fermierului. Jake îi auzise pe câţiva soldaţi vorbind despre ea, dar nu o întâlnise niciodată. Acum că o avea în faţa ochilor, îşi spuse că era cea mai frumoasă făptură, albă sau de culoare, pe care o văzuse vreodată. Fata era mică de stat şi avea plete lungi roş-aurii, care i se revărsau peste umeri. Când se opri în dreptul lor, îi aruncă lui Jake o privire plină de... ură. Brusc, băiatului nu i se mai păru frumoasă defel. Căci ura, vezi bine, urâţeşte chiar şi cele mai frumoase trăsături.

Dându-şi seama că se holba la ea, Jake îşi întoarse repede privirea.

— Bună ziua, ciripi ea, cu un glas la fel de drăgălaş cum îi era chipul. Dumneata eşti sergentul Billings?

— Eu, da, frumoasă domnişoară, răspunse bărbatul.

— Mama m-a trimis să-ţi spun că a pregătit tocană şi pesmeţi şi că eşti bine-venit să vii să iei masa împreună cu tovarăşii dumitale.

— Ei bine, ăsta-i un lucru tare frumos din partea ei! Pe domnul căpitan nu l-ai văzut, domnişoară?

— Era în casă, vorbea cu mama. A spus că trupele confederate au plecat şi că poţi veni liniştit să iei masa, iar de cai o să vedeţi după aceea.

Billings se apropie încet de ea.

— Dar taică-tău? E şi el acolo?

— Da, şi e cu o falcă în cer şi cu una-n pământ, râse ea de parcă ar fi zis o glumă bună. Nu l-am mai văzut niciodată aşa cătrănit. S-a făcut foc şi pară când a pus mama tocana la fiert pe sobă şi mi-a cerut să pregătesc o porţie de pesmeţi. Când a întrebat-o ce face, iar mama i-a spus că sărmanii soldaţi nu serviseră de două zile o masă caldă şi că avea de gând să le pregătească ceva de mâncare, l-a lovit damblaua, nu alta! Până la urmă, a trebuit să vină căpitanul să-l potolească, lucru care l-a stârnit şi mai tare.

— Şi ce a făcut?

— Tata tuna şi fulgera, iar căpitanul Taylor i-a spus că, dacă nu se potoleşte, are să-l lege iar fedeleş şi are să-i pună un căluş în gură.

— Ehei, căpitanul nostru nu se dezminte niciodată! râse Billings. Şi cât mai avem până ce-or fi gata tocana şi pesmeţii?

— Cam jumătate de ceas, răspunse fata.

— Atunci n-o fi bai dacă noi doi om mai zăbovi niţel, spuse bărbatul, luând-o de mână şi îndepărtându-se împreună cu ea. Tu stai cu ochii pe cai, Jake.

— Da' mata un' te duci, dom' sergent? întrebă băiatul.

— Nu-i treaba ta unde mă duc. Tu stai acol' şi păzeşte caii ăia, îl repezi Billings, îndreptându-se cu fata spre pâlcul de copaci ce mărginea imaşul.

— Ăsta nu-i drumul spre casă, domnule sergent, murmură ea îngrijorată.

— Da' noi doi avem timp berechet. Așa că om lua-o, bag seama, pe un drum mai ocolit ca să apucăm a ne cunoaște mai bine unu' pe altu'. Ai vrea și tu să ne cunoaștem mai bine, n-am dreptate?

— Nu, domnule sergent, nu aș vrea, răspunse fata, trăgându-și mâna înapoi. Cred că ar trebui să mergem direct acasă.

— Care-i graba? N-a fi niciun bai dacă ne distrăm și noi nițel.

De acum înfricoșată de-a binelea, fata se răsuci și o luă la fugă înapoi spre casă. Dar lui Billings i se înfierbântase deja sângele în vine și nu avea de gând să se lase păgubaș așa ușor.

— Unde o-ntinzi, fetițo? răcni el, luându-se după ea. Omu' îți vorbește frumos și când colo, tu o iei la sănătoasa! Se cade așa ceva?

Revoltat de ceea ce vedea, Jake simți că începe să îi clocotească și lui sângele în vine. Doar că lui îi clocotea de mânie. În urmă cu un an nu făcuse ceea ce trebuia să facă, iar mamă-sa plătise cu viața pentru greșeala lui. De astă dată, nu avea de gând să repete aceeași greșeală.

Fata țipă după ajutor, dar sergentul Billings o ajunse repede din urmă. Înșfăcând-o iar de mână, se puse a o trage, mai mult târând-o, spre pădure când Jake numai ce tăbărî pe el ca o locomotivă mare și neagră.

Luat pe nepregătite, sergentul slobozi o înjurătură și se prăbuși la pământ.

— Fugi, fată, o îndemnă Jake, căznindu-se să nu cadă și el din picioare. Du-te 'napoi la mămuca ta... Hai, fugi!

Fata își plimbă privirea de la bărbatul alb la băiatul negru înalt și vânjos, apoi se întoarse și o tuli înapoi spre casă.

— Ce te-a apucat, băiete?! strigă Billings cătrănit, ridicându-se în picioare.

— Ți-am văzut văpaia ceea-n ochi, dom' sergent, răspunse Jake gâfâind. Și m-am temut c-o să-i faci rău.

— Și de ce te-ar privi pe tine treaba asta?

— Poate că nu mă privește, da' a trebuit s-o apăr pe fată.

— S-o *aperi*?! pufni Billings, mustind de furie. Tu, un pui de sclav... *tu* să aperi o fată albă de *mine*?!

Zicând acestea, sergentul se repezi la el şi, până să apuce Jake a se feri, îi croi un pumn în falcă şi un altul în nas. Dar Jake era prea voinic ca să poată fi doborât aşa uşor. Loviturile, pe cât de neaşteptate au fost ele, îl dezmeticiră. Fără a ţine cont de bandaje şi de braţul rupt, tânărul negru se repezi la sergentul Billings cu o furie oarbă, pe care ar fi fost mai înţelept s-o ţină în frâu. Deşi era cu opt ani mai vârstnic, Billings descoperi că nu putea să îi ţină piept. Câteva bobârnace administrate rapid de Jake cu braţul nevătămat îl lăsară pe sergent cu nasul sângerând şi cu o crestătură urâtă deasupra ochiului drept. Vreme de un minut, două, ai fi zis că băiatul avea să îl stâlcească în bătaie. Când Jake se aplecă să îi mai dea una, sergentul ridică însă piciorul şi îl izbi zdravăn în piept.

Jake urlă de durere şi făcu, clătinându-se, câţiva paşi înapoi. Cizma sergentului îl lovise chiar în coastele şi în braţul rupt, provocându-i o durere înfiorătoare şi paralizându-i partea stângă a corpului. Billings sări în picioare şi se năpusti spre el.

— De ce a trebuit să te bagi, negrotei afurisit ce eşti?! răcni el, plesnindu-l cu nesaţ peste faţă. Da' las' că te-nvăţ eu minte, ca să nu mai îndrăzneşti niciodată să te amesteci în treburile albilor!

Jake nici măcar nu încercă să riposteze, ci doar să se apere, folosindu-se de singurul braţ teafăr care îi mai rămăsese, dar nu avea cum să ţină piept pumnilor lui Billings. Într-o clipită, sergentul îl doborî la pământ.

— Nu mai da, dom' sergent... te rog să nu mai dai! strigă Jake plângând. Mi-s zob coastele... Iartă-mă, dom' sergent, iartă-mă!

Dar, de acum, Billings se înfierbântase prea tare ca să se oprească. După ce Jake se prăbuşi la pământ, îl lovi mai departe cu cizmele. Abia peste două minute când, murdar şi năduşit, făcu gâfâind un pas înapoi, îşi dădu seama că sărise calul.

Îşi ridică pălăria de jos, apoi o porni încet spre casă, lăsându-l pe Jake să zacă însângerat şi fără cunoştinţă în ţărână, cu încă două coaste rupte. Braţul, care numai ce începuse a se vindeca, îi fusese fisurat din nou, în acelaşi loc. Sergentul abia ce se îndepărtase niţel, când îl văzu pe căpitan apropiindu-se la galop.

Căpitanul Taylor își struni calul, după care își plimbă privirea de la Jake, care zăcea nemișcat în țărână, la fața plină de sânge a lui Billings.

— Fata zice că Jake a încercat s-o necinstească. Ia spune-mi, cum vine tărășenia asta? îl întrebă el pe sergent.

— I-am venit eu de hac, răspunse Billings, arătând cu capul spre Jake. N-o să mai supere o vreme pe nimeni. E adevărat că-i rost de tocană și pesmeți?

— Da... da, e adevărat, răspunse căpitanul ușor șovăielnic, încercând parcă să pună iețele cap la cap. În cele din urmă, îi întinse mâna sergentului. Hai, saltă-te sus în șa. Pare-se că nici tu n-ai scăpat neatins. Om merge să ne ospătăm din tocana aceea, apoi ne-om întoarce după cai și om hotărî ce-i de făcut în privința băiatului.

12
O chestiune de caracter

Zvonul cum că Jake o atacase pe Samantha Dawson şi că sergentul Billings îi dăduse negrului o bătaie soră cu moartea făcu ocolul fermei încă înainte ca băiatul să îşi revină în simţiri pe păşune, cu câţiva dintre caii companiei adunaţi în jurul lui şi lingându-i faţa.

Micah Duff, care fusese în recunoaştere cu scopul de a raporta ultima poziţie a regimentului confederat, află vestea la doar câteva minute după întoarcerea sa la fermă. Soldatul avu de la bun început bănuielile sale, dar nu le împărtăşi nimănui. Negăsindu-l nicăieri pe Jake, se săltă iar în şa şi se duse la imaşul pe care păscuseră ceilalţi cai vreme de două zile. Aici nu îi fu deloc greu să îl găsească pe băiat. Era înconjurat de patru, cinci cai care îl adulmecau, fornăind agitaţi. Duff descălecă şi dădu fuga într-acolo.

Zvonurile se dovediră a fi adevărate. Se vedea de cât colo că Jake fusese bătut cu sălbăticie. Vechilor răni li se adăugau acum altele noi, iar vindecarea lor avea să dureze o veşnicie. Nu-l putea muta pe băiat de unul singur. În timp ce gonea călare spre fermă să ceară ajutor şi o căruţă, se gândea cum să procedeze. Aşa cum era de aşteptat, căpitanul hotărâse deja că aveau să pornească mai departe a doua zi, la mijitul zorilor.

Duff îl aşează pe Jake într-o cotigă şi se întoarse cu el la fermă. Îi înjghebă din paie un culcuş cât mai confortabil, apoi se duse să-l caute pe căpitanul Taylor.

— Domnule căpitan, Patterson n-are cum să purceadă la drum în starea în care se află, începu el.

— Şi ce-mi pasă mie de asta? ripostă Taylor uşor iritat. L-ai dădăcit şi l-am hrănit vreme de două săptămâni. Noi avem ordinele noastre şi nu putem aştepta după el. N-are să păţească nimic dacă rămâne aici.

— Mă iertaţi, domnule căpitan, dar nu vă dau dreptate. Fermierul Dawson are să-l omoare de îndată ce o să ne vadă plecaţi.

— Jake ar fi trebuit să se gândească la asta înainte să se dea la fată.

— Chiar credeţi, domnule căpitan, că el a încercat s-o siluiască?

— Fata aşa spune.

— Pe Billings l-aţi interogat?

— N-am socotit că ar fi necesar.

— Poate că n-ar strica s-o faceţi.

— Unde baţi cu asta, Duff?

— Nicăieri, domnule căpitan. Doar că mi-e greu să cred că lui Jake i-ar sta în caracter să facă aşa ceva.

— Sunt cu toţii o apă şi un pământ.

— Cum adică, domnule căpitan?

— Cu tot respectul faţă de persoana ta, Duff, ştii prea bine ce vreau să zic. Voi, cei din Nord, sunteţi altfel. Dar cei de teapa lui Patterson sunt toţi la fel. Nu te poţi încrede niciodată în ei.

— Aşa gândiţi şi despre mine, domnule căpitan? întrebă soldatul.

— Nu ştiu ce să zic, Duff. N-am văzut niciodată cum te comporţi în preajma femeilor.

Fără să mai spună un cuvânt, Micah Duff se răsuci şi se duse în şură să aducă îngrijiri invalidului. Îi curăţă rănile şi în timp ce îi schimba pansamentele din jurul braţului şi al umerilor, îi puse lui Jake câteva întrebări. Era vădit că băiatul habar nu avea de

zvonurile care circulau pe seama lui. Peste o oră, Duff se duse iar la căpitan și îl anunță că are să rămână câteva zile la căpătâiul lui Jake, măcar până ce acesta va fi în stare să pornească iar la drum.

— Ce vorbe sunt astea, soldat Duff? se oțărî la el Taylor. Am nevoie de tine.

— Știu, domnule căpitan, și am să mă alătur din nou companiei cât pot de repede. Dar Jake are și el nevoie de mine, probabil mai mult decât aveți dumneavoastră. Însăși viața lui poate atârna de asta. Iar eu nu am de gând să îl las de izbeliște când îi este mai greu.

— Fermierul n-o să se bucure.

— Tocmai de asta mă tem cel mai mult. Nu se știe ce ar fi în stare să facă fermierul dacă îl lăsăm pe băiat aici. Orice s-o fi întâmplat, cert e că Billings l-a bătut măr pe Jake, iar băiatul nu e nicidecum în stare să călătorească în starea în care se află. Fie ne-ar încetini, fie am fi nevoiți să îl lăsăm în altă parte. Iată de ce Jake trebuie să rămână aici, iar eu trebuie să rămân lângă el.

— Cum dorești, Duff. Aș putea să îți ordon să vii și, dacă refuzi, să cer să fii împușcat ca dezertor.

— Da, domnule căpitan, ați putea, răspunse Duff. Dar, așa cum am zis și despre Jake, nu cred că v-ar sta în caracter să faceți *așa* ceva.

Căpitanul îl ochi cu un aer grav preț de o clipă.

— Știi ce o să se întâmple dacă vor mai trece și alți confederați pe aici și or să dea de voi doi?

Duff încuviință din cap.

— Fermierul o să le spună de noi, iar soldații or să ne omoare, probabil atârnându-ne în ștreang.

— Și vrei să îți asumi un asemenea risc?

— Nu vreau, domnul căpitan, dar trebuie s-o fac.

— Dorești să îi spun lui Dawson care sunt intențiile tale? întrebă Taylor.

— Nu, am să îi vorbesc eu însumi, răspunse Duff. Dacă are să se înfurie când va auzi că urmează să adăpostească doi negri,

e mai bine să audă vestea din gura mea şi să îşi verse mânia pe mine.

Zicând acestea, Duff se duse întins la uşa casei şi bătu. Îi deschise nevasta fermierului.

— Bess, cine-i la uşă? se auzi o voce în spatele ei.

— E... hm... e unul dintre soldaţi, răspunse femeia, aruncând o privire peste umăr.

Fermierul se apropie cu paşi apăsaţi şi, când văzu cine se află pe verandă, se înnegri de furie. Nevastă-sa se dădu la o parte, iar el se proţăpi ameninţător în prag.

— Ho, nenicule! Nici prin cap să nu-ţi treacă să pui piciorul în casa mea!

— Nici nu aveam intenţia, domnule Dawson, răspunse Duff.

Fermierul îşi miji uşor ochii şi îl măsură pe negrul din faţa lui din cap până în picioare, nedumerit că omul vorbea ca un alb, nicidecum ca un sclav.

— Şi atunci ce poftеşti?

— Am venit să vă spun, stimate domn, că eu şi un tovarăş al meu vom mai rămâne câteva zile aici după plecarea companiei. N-o să vă stăm în cale şi...

— De ce trebuie să rămâi taman *dumneata*? îi tăie vorba fermierul.

— Pentru că trebuie să am grijă de tânărul care a fost rănit mai devreme afară, pe câmp...

— Nu cumva ăi fi vorbind de negroteiul care a atacat-o pe fii-mea?!

— Ba da, domnule, de el vorbesc. Băiatul a suferit răni grave şi va trebui să stea o vreme la pat.

— Îmi ceri să-i dau adăpost... nemernicului care a încercat să-mi siluiască fata?!

— Nu sunt deloc sigur că băiatul a făcut aşa ceva. Orişicum, în momentul de faţă este...

— N-am să accept în ruptul capului ca neisprăvitul ăla să fie oblojit chiar aici, sub acoperişul meu, putrezi-i-ar oasele să-i putrezească!

— Vom trage în șură, domnule Dawson.

— Ba nu veți trage nicăieri pe proprietatea mea!

— N-avem încotro, stimate domn. Nici nu veți ști că suntem aici.

— Pentru că nici n-oți fi! Om mai vedea cum o s-o scoateți la capăt voi doi când n-or să mai fie aici cei 20 de yankei să vă apere de judecata cea dreaptă.

— Lasă, că n-a fi niciun bai dacă s-or mai oploși aici vreme de câteva zile, se auzi din spate glasul soției sale.

— Tu fă bine și nu te băga, nevastă! o repezi fermierul.

Cu coada ochiului, dincolo de cei doi părinți, Duff o zări pe fata care stârnise întreg tărăboiul. La fel ca taică-său, aceasta îl privea cu ură pentru simplul fapt că avea pielea închisă la culoare. Răutatea din ochii ei nu făcu decât să îi confirme soldatului cum se petrecuseră, de fapt, lucrurile.

Fără să mai spună o vorbă, Duff se întoarse pe călcâie și se îndepărtă. De îndată ce rămase singur cu Jake, văzând că băiatul se simte mai binișor, Duff îl întrebă din nou de ce se bătuse cu Billings. Jake îi istorisi încă o dată ce se întâmplase. După ce îi dezvălui ce se zvonea printre soldați, Duff mai că se bucură că Jake este țintuit la pat. Pentru că, dacă n-ar fi avut dureri groaznice și s-ar fi putut ridica, băiatul i-ar fi dat lui Billings o bătaie să îl țină minte. Așa însă, nu putea decât să tune și să fulgere.

— Da' nu-i adevărat, Micah! exclamă el ofuscat.

— Nici n-am crezut c-ar fi, Jake.

— Tre' să le spui.

— Ar fi zadarnic, Jake. Când lumea ajunge a crede un neadevăr, nu-i chip să îi convingi că se înșală. Mulți dau mai degrabă crezare unei minciuni decât adevărului. Eu te cred, Jake. Și probabil că va trebui să te mulțumești cu atât.

— Da' nu-i drept, Micah... pur și simplu nu-i drept!

— Multe lucruri sunt nedrepte în lumea asta, Jake. Când ești de culoare, trebuie să înveți a trăi cu nedreptatea. Noi doi n-avem cum să îndreptăm tot răul din lume. Doar împăcându-ne

cu faptul că există multă nedreptate pe pământ vom găsi pacea sufletească.

Jake slobozi un oftat prelung. Dar încă tot nu îi trecuse mânia.

Duff știa, așa că îi dădu pace. Mai știa, de asemenea, că nu are niciun rost să încerce a-l convinge pe căpitanul Taylor. Văzuse și în ochii lui privirea aceea. Căpitanul o fi fost el îngăduitor și respectuos cu negrii, ca mai toți albii din Nord cu care avusese de-a face Micah Duff, dar nu era îndeajuns de nepărtinitor cât să pună spusele unul băiat de culoare cules de pe drumuri mai presus de cele ale unui soldat alb din subordinea sa. Nu te puteai aștepta la un asemenea simț al dreptății nici măcar de la un alb cumsecade cum era căpitanul Taylor. Micah Duff învățase cu mult timp în urmă că sunt momente în care e mai cuminte să nu tulburi prea mult apele.

A doua zi, la un ceas după răsăritul soarelui, căpitanul Taylor și mica sa companie unionistă porniră mai departe spre sud-est, lăsând în urma lor doi negri, în șura unui sudist alb care i-ar fi spânzurat bucuros pe amândoi de grindă dacă ar fi știut cum. Dacă ar fi avut niscaiva vecini prin preajmă, fermierul probabil că ar fi strâns o poteră și i-ar fi atârnat în streang încă înainte să asfințească soarele. Și fiică-sa l-ar fi ajutat pesemne bucuroasă, oricât de oripilată ar fi fost mama ei.

De unul singur însă, fermierul nu îndrăzni să facă nimic. Cât de rasist o fi fost el, John Dawson n-avea de gând să își măsoare forțele cu Micah Duff, căci știa prea bine cine ar ieși învingător.

13
Despre alegeri

Prima zi a trecut cu bine, fără ca vreunul dintre Dawsoni să dea măcar o dată prin şură.

Micah păstrase trei cai şi provizii cât să le ajungă până ce Jake avea să poată încăleca iar în şa, nădăjduind că vor izbuti să îi ajungă pe ceilalţi din urmă înainte de Chattanooga, unde micul detaşament al căpitanului Taylor urma a se alătura unui regiment mai numeros de trupe unioniste venite din Nord.

Jake abia se putea mişca, iar Micah nu voia să îl lase singur nici măcar cinci minute. Era cât se poate de convins că îi este urmărită fiecare mişcare. Fermierul Dawson nu era un ucigaş, dar prejudecăţile îşi implântă ghearele în adâncul fiinţei şi îi împing pe oamenii de altminteri cumsecade la fapte pe care, stând duminica în biserică, le-ar socoti de-a dreptul diabolice. Or soldatul Duff nu voia să îşi asume niciun risc. Ura era o forţă prea redutabilă, iar Jake – prea plăpând ca să lase garda jos chiar şi o clipă.

Micah Duff nu era doar un om prudent, ci şi unul muncitor, căruia nu îi stătea în fire să stea degeaba. În după-masa primei zile, plictisit deja peste poate, se ridică şi începu să se învârtă prin şură. În jur domnea o tăcere deplină, adâncită parcă şi mai abitir de soarele ce arunca raze piezişe în întunecosul lor adăpost vremelnic. Câtă vreme se ascunseseră în şură, ca să stea mai confortabil, soldaţii companiei mutaseră lucrurile de la locul lor.

Micah se puse a aranja totul aşa cum fusese la început. În timp ce făcea ordine în şură, îi atraseră atenţia şi alte lucruri – un ham ros agăţat în cui, o cotigă cu o roată ruptă, câteva boxe cu lemnăria crăpată sau scânduri lipsă.

Peste ceva vreme, când Jake se deşteptă gemând din somn şi îl căută cu privirea, Micah tocmai fixa o scândură în peretele unei boxe.

— Ce... ce faci acol'? îi strigă băiatul, cu vocea răguşită.

— Păi uite, încercam şi eu să mă fac folositor, răspunse Micah pornind spre el prin lumina difuză a şurii. M-am gândit să dreg câteva lucruri drept mulţumire pentru ospitalitatea pe care ne-o oferă oamenii ăştia. Cum te simţi?

— Rău, Duff. Mă dor toate cele.

— Te cred. De aceea trebuie să stai cuminte şi să mă laşi să am grijă de tine.

— De ce faci asta, Duff?... *De ce* eşti aşa bun cu mine?

— Tu n-ai face la fel dacă eu aş fi la nevoie?

— Ba da... bag de seamă că da. Da' tot nu mi-ai răspuns la-ntrebare.

Duff râse încetişor, lăsă jos ciocanul şi se aşeză pe un balot de paie lângă culcuşul lui Jake. Vreme de câteva minute rămase tăcut, cu gândul departe, iar când rupse în sfârşit tăcerea, vorbele sale îl buimăciră pe băiat, căci era ultimul lucru pe care s-ar fi aşteptat să-l audă.

— Te ajut, Jake, pentru că am avut o viaţă grea.

Băiatul se holbă nedumerit la el.

— Şi ce-i cu asta?

— Îţi spun doar că nu mi-a fost nici mie uşor în viaţă.

— Şi ce-are asta a face cu ce te-am întrebat io? Zău dacă pricep unde-i legătura!

— Probabil că puţini ar pricepe, spuse Duff. Dar acesta este răspunsul meu la întrebarea pe care mi-ai pus-o.

— Ce ţi-a făcut viaţa aşa grea, Micah? Că nu prea arăţi a om încercat de soartă.

Micah zâmbi.

— Greutăţile vieţii nu sunt de un singur fel, Jake. Durerea nu e doar cea pricinuită de bici. Viaţa te poate încerca în fel şi chip. Şi sunt suferinţe care nu se văd cu ochiul liber.

— Păi, ziceai că tu n-ai fost niciodată sclav. Şi io unu' nu cred că se află trai mai greu ca ăl de sclav.

— Nu, n-am fost sclav. Şi sunt recunoscător pentru asta. Dar există şi suferinţe care te mistuie pe dinăuntru – suferinţe pe care nu le vede nimeni altcineva. Fiecare are durerile sale, Jake. Unele se văd, altele sunt nevăzute. Dar într-un chip sau altul, viaţa ne încearcă pe fiecare în parte.

— Nu m-am gândit niciodat' la asta. Atunci înseamnă că... şi albii suferă-n viaţă?

Micah aprobă din cap.

— Da, Jake, viaţa poate fi grea chiar şi pentru albi.

Ca să vezi! se minună în sinea lui băiatul.

— Bine, da' io tot nu pricep cum vine treaba asta, stărui el. Cum te face asta să ajuţi un copil amărât ca mine, cules de pe drumuri, pe care nici măcar nu-l cunoşti?

— Hai să vedem dacă pot să-ţi explic mai bine. Vezi tu, Jake... când dau de greu, oamenii – albii şi negrii deopotrivă, căci culoarea pielii nu face nicio deosebire – au de ales. Eu am descoperit la 11 ani că totul ţine de alegerile pe care le faci. Şi de atunci am început să îi urmăresc îndeaproape pe cei din jurul meu. Şi ştii, Jake, ce am văzut?

— Nu... Ce-ai văzut?

— Am văzut că importante nu sunt suferinţa trupească, nici cea sufletească, nici lipsurile şi nici necazurile. Adevărata deosebire în vieţile oamenilor o face cu totul altceva.

— Ce?

— Felul în care înfruntă fiecare dintre noi greutăţile. Asta ne deosebeşte cu adevărat unul de altul – nu faptul că unii duc o viaţă mai grea, iar alţii mai uşoară, ori că unii au pielea albă, iar alţii neagră, ori că unul e sărac, iar celălalt bogat, ori că unul e sclav, iar celălalt, om liber. Oarecum, am văzut că nimic din toate acestea nu contează atât de mult.

— Cum să *nu* conteze?? exclamă, cu ochii mari, băiatul.

— Să ştii, Jake, că toate astea contează mai puţin decât ai crede. Când viaţa ne încearcă, fiecare dintre noi are de ales cum să facă faţă încercărilor. Şi *asta* contează cu adevărat – alegerea pe care o faci. Felul în care hotărăşti să răspunzi loviturilor de bici. Or gârbaciul vieţii îţi dă uneori lovituri nevăzute care, în felul lor, dor pasămite la fel de rău precum cele pe care le simte un sclav pe spinare. Unii se mânie şi dau vina pe toţi şi pe toate. Alţii nu.

— Asta aşa-i.

— Sunt mulţi oameni furioşi în lumea asta, Jake, mult prea mulţi. Unora mânia li se citeşte pe chip. Există însă şi o mânie nevăzută, care sălăşluieşte în adâncul fiinţei. Am întâlnit mulţi oameni care poartă în suflet o asemenea mânie. Nu-i plăcut să vezi aşa ceva, Jake. Mânia are chipul hâd şi mistuie omul pe dinăuntru. Mai sunt, pe de altă parte, şi oameni pe care greutăţile vieţii îi amărăsc şi îi descurajează. Aceştia poate că nu se înfurie, dar stau mereu trişti şi mohorâţi şi îşi plâng în gura mare amarul, ca lumea să îi compătimească. Or nici ăsta nu-i un lucru lăudabil.

— Şi tu, Duff, ce-ai făcut cân' aveai unşpe ani?

— Ei bine, nu s-a întâmplat totul aşa, dintr-odată, dar atunci au început să mi se deschidă ochii. Atunci am hotărât că n-am să las tristeţea sau mânia să pună stăpânire pe mine şi să îmi mistuie sufletul. Nu voiam să fiu nici compătimit, nici mistuit de furie. Aşa că mi-am zis: *Uite ce e, Duff, de crezi că tu ai o viaţă grea, fă bine şi te mai gândeşte. Sunt alţii care-s şi mai încercaţi ca tine! Doar eşti viu, nu-i aşa? Eşti sănătos şi puternic. Aşa că nu-ţi mai tot plânge de milă. Oricât ţi-ar fi fost de greu, viaţa poate fi frumoasă dacă o laşi să fie*. Şi atunci, Jake, am făcut o alegere.

— Ce alegere?

— Am hotărât să nu las durerea din sufletul meu să mă transforme într-o fiinţă meschină. Voiam să fiu un om mai bun, nu unul nefericit, înverşunat sau deznădăjduit. Aşa că atunci am ales să îmi trăiesc viaţa încercând să îi ajut pe alţii – şi mai cu seamă pe cei cu răni sufleteşti. Am început să îi privesc puţin

altfel pe cei pe care îi întâlneam. Îmi spuneam că poate bărbatul sau femeia sau băiatul sau fetiţa din faţa mea poartă dureri nevăzute în suflet şi că eu, pasămite, le-aş putea aduce oarecare alinare. De atunci am hotărât să fiu mereu alături de cei care au nevoie de ajutor sau de o vorbă bună şi – de ce nu? – să încerc a le face viaţa puţin mai uşoară şi mai frumoasă.

Tăcu preţ de o clipă, apoi continuă.

— Iată, dar, de ce te ajut, Jake. Porţi pe spinare urmele loviturilor de bici şi alte câteva răni adânci în suflet. Aşa că socotesc că Dumnezeu m-o fi trimis în calea ta ca să te ajut să îţi fie un pic mai uşor în viaţă. Eu am ales ce fel de om vreau să fiu. Poate de aceea mă aflu aici – să te ajut şi pe tine să faci o alegere.

Jake nu îi mai puse alte întrebări. Avea la ce cugeta cât pentru o zi întreagă. După vreo două minute, Micah se ridică şi se întoarse să meşterească la boxele cailor.

Nevrând a stârni cumva un incendiu în şură şi nici a-şi face prezenţa mai simţită decât era nevoie, în ziua aceea îşi ostoiră foamea cu apă, pastramă şi niscaiva pesmeţi reci. În dimineaţa zilei următoare, când Micah se încumetă să facă un focşor într-un loc ferit din spatele şurii, cafeaua proaspătă şi slănina sfârâindă îi ajută să mai prindă inimă chiar dacă, din pricina rănilor suferite, lui Jake îi era cumplit de greu şi să se ridice în capul oaselor.

Pe la 10, când îl duse pe băiat în pădure ca acesta să îşi facă nevoile, aruncând o privire spre casă, Micah o văzu pe doamna Dawson urmărindu-i de la o fereastră de la etaj.

Ceva mai târziu, uşa se deschise şi, prin lumina difuză a şurii, Micah o zări pe nevasta fermierului.

— Tocmai... tocmai am copt câteva pâini, spuse ea cu un aer sfielnic, aruncând temătoare o privire în spate, şi m-am gândit să vă aduc una şi vouă.

— Sunteţi foarte amabilă, doamnă Dawson, spuse Micah, apropiindu-se surâzător de ea. Miroase minunat. Vă mulţumim frumos!

Femeia înclină din cap, îi întinse pâinea sforţându-se să zâmbească la rându-i, apoi se îndepărtă în grabă. Micah rămase

o clipă în prag, petrecând-o cu privirea. Judecând după teama din ochii ei, era clar că fermierul habar nu avea de acest gest de bunăvoință și că, dacă ar fi aflat, n-ar fi fost nicidecum încântat.

14
Ordinea lucrurilor

Următoarele zile au trecut aproape ca prin vis pentru Jake Patterson. Dormea şi se trezea, lua ceva în gură, aţipea, se trezea din nou, îşi potolea setea, şontâcăia cu ajutorul lui Micah până afară ca să îşi facă nevoile, apoi se întindea iar pe culcuşu-i de paie şi o lua de la capăt, legănându-se între somn şi trezie. Uneori stătea treaz, cugetând la una, alta. Curios câte gânduri îi treceau prin cap acum că era singur cu Micah Duff! Şi uite aşa, minutele, orele şi în cele din urmă zilele însele s-au scurs pe nesimţite. În afară de câteva vânătăi, picioarele îi erau tefere, aşa că treptat drumul până în pădure şi înapoi deveni din ce în ce mai uşor şi Jake se mişca tot mai mult pe zi ce trecea. Totuşi, din pricina coastelor rupte, cât şi a loviturilor pe care i le administrase sergentul Billings în abdomen, spate, piept şi la cap, fiecare mişcare, chiar şi atunci când îşi schimba niţel poziţia, îi provoca încă dureri în tot corpul.

Uneori Jake stătea de vorbă cu Micah, alteori îl urmărea tăcut cu privirea în timp ce soldatul forfotea de colo colo, reparând lucruri şi făcând ordine în şură. Mai apoi, Jake Patterson avea să îşi amintească zilele acestea drept începutul trezirii sale. Căci atunci a început să i se deştepte sinele... adevăratul lui sine, cel profund şi spiritual, pe care oamenii îl numesc suflet. Jake încă nu îşi dădea seama. Puţini remarcă momentul în care încep a se deştepta. Abia mai târziu, când priveşti înapoi, înţelegi că toate

lucrurile care ți-au zgândărit sufletul au avut rostul lor – acela de a te scutura din amorțeală și de a te trezi la viață. Așa s-a întâmplat și cu Jake. Pe atunci, acesta era la o vârstă la care sufletul omului e încă adormit. De-a lungul vieții, apar situații și împrejurări ce zgândăresc sufletele oamenilor, încercând să le dea astfel de înțeles că sunt adormite. Unii se trezesc când trec pragul maturității. Alții, oricât ar trăi, nu se trezesc niciodată.

— Duff, tu ce zici – oi fi și io slobod odată? întrebă într-o zi băiatul.

— Depinde la ce te referi, Jake.

— Adică oi fi cândva om liber, și nu rob?

— Libertatea, la fel ca robia, nu e de un singur fel.

— Ptiu, iar te apucași a-mi trânti la trăsnăi ca să nu știu io ce vrei a zice!

Micah izbucni în râs.

— Știi mai multe decât ai tu impresia, Jake. Nu trebuie decât să îți pui ideile în ordine și ai să-ți dai seama câte știi de fapt.

— Hm... Ci, ia zi, cum adică libertatea nu-i de-un singur fel?

— Există libertatea dinlăuntrul ființei și libertatea din afara ei. Mulți, la fel ca mine, sunt liberi pe dinafară, dar încătușați pe dinăuntru. Sclavii propriei firi. Pe de altă parte, mulți sclavi propriu-ziși, cum ești tu bunăoară, sunt liberi în adâncul sufletului pentru că au descoperit sensul vieții. Și aceasta este, până la urmă, singura libertate care contează cu adevărat.

— Na, Duff, că iar vorbești în dodii!

Nu e lesne de descris înrâurirea pe care o are un om asupra altuia. Aceasta nu se face mereu prin vorbe, fiind mai degrabă o sumă de experiențe mărunte care îți schimbă în cele din urmă felul de a vedea lucrurile. Asta a făcut Micah Duff pentru Jake – l-a ajutat nu doar să privească altfel lucrurile, ci și să vadă și să înțeleagă anumite lucruri pe care mulți alții nici nu le-ar fi băgat în seamă.

Așa s-a întâmplat bunăoară o dată, pe când Micah tăia lemne pentru grămada Dawsonilor. La un moment dat, se opri, ridică

doi buşteni şi, după ce îi cercetă pe toate părţile, se întoarse spre Jake.

— Ce vezi, Jake, când te uiţi la butucii ăştia doi? îl întrebă el pe băiat.

— Ce să văz? Doi butuci.

— E mai mult de atât, Jake. Când a făcut cei doi copaci din care au fost tăiaţi buştenii, Dumnezeu a dat un tâlc copacilor aceia. Ştiai că orişice lucru făcut de Dumnezeu are un tâlc al său?

— Bag seama că nu m-am gândit niciodat' la asta.

— Păi, ia gândeşte-te, Jake. De aceea ne-a dat Dumnezeu minte – ca să gândim. Ori de câte ori privim în jurul nostru, trebuie să încercăm a descoperi învăţămintele pe care le-a aşezat Dumnezeu în lucrurile pe care le vedem. Aceasta este singura cale de a găsi sensul vieţii, încercând a desluşi rostul pe care l-a dat Dumnezeu lucrurilor ce ne înconjoară.

— Şi ce rost or fi având ălea două bucăţi de lemn de le ţii în mână? Că mie mi se par doi butuci şi nimic mai mult.

— Sunt, aşa cum zici, doi butuci, dar în fiecare dintre butucii aceştia Dumnezeu a ascuns o taină a vieţii. Uită-te, bunăoară, la buşteanul ăsta frumos – are fibrele drepte şi uniforme de sus până jos. Iar acum priveşte-l pe celălalt. Vezi cât e de noduros? Fibrele îi sunt strâmbe, pline de cioturi şi răsucite care încotro. Când mă uit la aceşti doi butuci, Jake, văd doi oameni. Văd un om bun şi drept, care nu umblă cu ascunzişuri şi nu se sucеşte. Un om în al cărui cuvânt te poţi încrede pentru că are vorba la fel de dreaptă şi de sinceră precum îi este inima. În schimb, când mă uit la cealaltă bucată de lemn, văd un om sucit, plin de noduri pe dinăuntru. O fiinţă cu inima împărţită şi mintea înceţoşată care nu ştie încotro vrea s-o apuce şi ce fel de om vrea să fie. Ai întâlnit vreodată, Jake, un astfel de om?

— Habar n-am.

— Eu am întâlnit câţiva. Fermierul Dawson bunăoară este, fără doar şi poate, unul dintre ei. Sentimentele care se războiesc înlăuntrul lui îi fac noduri în suflet. Şi la fel este şi fata lui.

Căci numai o ființă cu inima noduroasă și nedreaptă poate minți așa cum a mințit ea.

Cu asta, Duff se întoarse la treaba lui. Crăpă cei doi bușteni în bucăți mai mici și, după ce aruncă bucățile în lada cu lemne de foc, se puse a tăia altele. În timp ce lucra el așa, numai ce se auzi glasul lui Jake.

— Duff, cum ai ajuns tu a cumpăni la toate lucrurile astea? îl întrebă băiatul. Uneori grăiești aidoma ca un predicator, zău de nu. Fost-ai vreodat' predicator, Duff?

— Eu, predicator? Nici pomeneală! exclamă Micah, râzând cu poftă. Dar bănuiesc că sunt, într-adevăr, un gânditor, adăugă el după câteva clipe. Fiecare om este înzestrat cu creier, doar că nu toți și-l folosesc. Aceasta este încă una dintre hotărârile pe care le-am luat la unsprezece ani. Atunci am hotărât să mă folosesc de creierul pe care mi l-a dat Dumnezeu. Toată lumea gândește, Jake, dar mulți își irosesc vremea gândindu-se la lucruri neînsemnate care azi sunt și mâine s-au dus precum fumul scos de focul pe care ni se încălzește gustarea de seară.

— Mda, pricep cum zici.

— Ei bine, la unsprezece ani am hotărât că se cuvine să îmi petrec timpul cugetând la lucrurile cu adevărat importante. Atunci am început să mă gândesc la ființa mea și să mă întreb dacă fibrele vieții mele sunt drepte și frumoase sau încâlcite și pline de noduri.

— La asta te gândeai tu cân' aveai unșpe ani?! Că io unu' nu m-am gândit de cân' îs la așa ceva, și nici acu' nu mi-ar fi dat prin cap una ca asta de n-ai fi adus tu vorba. Ce te-a mânat, Duff, a te gândi la treburile acestea?

— Nu mi-am pus toate aceste întrebări la unsprezece ani. Acela a fost doar începutul. Atunci am întâlnit un bătrân care a avut o vreme grijă de mine și m-a învățat să gândesc.

— Era om de culoare?

— Nu, era alb. Un bărbat cu barba lungă, misterios și retras. Dumnezeu mi l-a trimis în cale când mă aflam la mare ananghie, iar el m-a ajutat – oarecum așa cum te ajut acum eu pe tine, doar

că în alt sens. În sensul că m-a învățat să gândesc, să caut a înțelege viața, pe Dumnezeu și ordinea lucrurilor și să îmi găsesc locul în acea ordine.

— Nu-s sigur, Duff, că pricep ce-nsemnează asta.

— Ce anume nu înțelegi?

— Ordinea lucrurilor... Ce vrei să zici cu asta?

— Mă refer pur și simplu la viață, la Dumnezeu, la mersul lucrurilor și la locul pe care îl ocupăm noi doi în această orânduială, răspunse Duff. Am să-ți explic așa cum mi-a explicat mie bătrânul. A spus că sunt două feluri de oameni pe lumea asta: oameni care au inima dreaptă și împăcată și oameni care au inima îndoită și noduroasă. Primii sunt de obicei senini și voioși și e o bucurie să îi ai prin preajmă, pe când ceilalți sunt întunecați și meschini.

— Ca ăi doi bușteni! sări Jake.

— Întocmai. Apoi bătrânul m-a întrebat ce fel de om vreau eu să fiu. Deși mă aflam încă la o vârstă fragedă, mă punea întotdeauna să mă gândesc la astfel de lucruri. Apoi m-a îndemnat să mă uit la vietățile necuvântătoare și mi-a spus că, spre deosebire de acestea, noi, oamenii, avem puterea de a alege. Asta ne deosebește de animale. Noi suntem în măsură a alege să trăim în armonie cu ordinea lăsată de Dumnezeu pe pământ. Când o facem, fibrele vieților noastre cresc drepte și puternice. Iar, când nu o facem, inima ni se umple de îndoieli și de noduri.

— Da' ce-nseamnă să trăiești în armonie cu ordinea asta – cum îi zice? – cu ordinea lucrurilor?

— Ca să descoperi ordinea firească a lucrurilor, trebuie mai întâi să cunoști sensul vieții și al lumii. Dumnezeu, vezi bine, a făcut totul cu un rost. Iar noi, așa cum îți spuneam adineauri, trebuie să deslușim tâlcul lucrurilor care ne înconjoară. Și mai trebuie, de asemenea, să descoperim și sensul propriei noastre ființe – de ce ne-a făcut Dumnezeu pe lumea asta. Jake, de ce crezi că ți-a dat viață Dumnezeu? *Ție* personal.

— Habar n-am... Credeam că m-am născut așa, din întâmplare.

— Nimic nu este întâmplător, Jake. Pe lumea asta toate au un rost, căci toate au fost făcute de Dumnezeu. Existența ta *are* un rost. A descoperi sensul vieții înseamnă, de fapt, a descoperi care este menirea *ta* pe acest pământ – de ce te afli aici. Asta înseamnă să faci parte din ordinea lucrurilor – să urmezi în viață calea pe care ți-a hărăzit-o Dumnezeu. Știai, Jake, că Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa?

— Auzit-am parcă vorba asta... da' credeam că numa' albii-s așa.

— Nu, Jake, suntem cu toții creați după chipul și asemănarea Lui, doar că nu mulți albi se gândesc la însemnătatea acestor cuvinte.

— Și ce-nsemnează, atuncea, lucru' ăsta?

— Că fiecare dintre noi ar trebui să fie asemeni lui Dumnezeu. Asta înseamnă să te rânduiești în ordinea firească a lucrurilor. De aceea trăim. Aceasta este menirea noastră. Chiar dacă suntem oameni simpli și nu putem fi desăvârșiți în toate cele, ar trebui să căutăm a face mereu voia lui Dumnezeu. Iar asta înseamnă să încercăm să fim buni, milostivi și darnici, pentru că așa este Dumnezeu. Când ne găsim calea hărăzită de El, fibrele ființei noastre cresc drepte și frumoase. Dacă nu ne urmăm menirea, n-avem cum să ducem un trai fericit și împlinit. Ar fi ca și cum seva unui copac ar încerca s-o ia într-altă direcție decât cea menită ei. Or, când te sucești de la calea care ți-a fost hărăzită, nu poți să crești decât strâmb. Aidoma copacilor, și oamenii pot fi strâmbi și noduroși sau oameni cu inima curată și dreaptă. Asta înseamnă să fii în armonie cu ordinea divină a lucrurilor – să urmezi calea cea dreaptă pe care ar trebui s-o urmeze fiece om.

— Da' noi n-avem înlăuntru' nost sevă care să ne spuie cum să creștem drepți precum copacii.

— Ba da, Jake, *avem*. Avem înlăuntrul nostru cea mai minunată sevă de pe fața pământului.

— Ce sevă o mai fi și asta?

— Duhul lui Dumnezeu, care sălășluiește în ființa noastră și ne spune zi de zi, în nenumărate chipuri, cum să creștem drepți.

Aceasta este seva ce ne dă vigoare nouă, oamenilor – duhul lui Dumnezeu şi glasul Lui care ne spune cum să devenim oameni drepţi şi buni.

— Mie Dumnezeu nu mi-a spus niciodată una ca asta.

— Vocea Lui e atât de şoptită că mulţi oameni nu învaţă niciodată s-o audă. Dar ea este acolo, în fiinţa noastră, aşa cum este seva într-un copac. Despre asta vorbesc când spun că trebuie să descoperim tâlcul lucrurilor care ne înconjoară. Observând cum cresc copacii, învăţăm cum ar trebui să crească şi oamenii.

Jake oftă din rărunchi şi clătină din cap.

— Încurcată mai e treaba asta, Duff... încurcată rău. O să trebuiască să pritocesc bine de tot ce mi-ai zis. Eşti sigur că n-ai fost cândva predicator?

Micah zâmbi şi se întoarse la treburile sale. Ştia că sădea seminţe în inima lui Jake, aşa cum sădise cu ani în urmă bătrânul Hawk în inima lui. Acum mi-a venit mie rândul, îşi spuse Micah. Nădăjduia că, dacă le va uda mai departe cu bunătate, cu timpul seminţele din inima lui Jake vor încolţi şi vor creşte.

15
Inimi noduroase

Peste un ceas, Micah era afară, veghind focşorul unde pregătea o tocană din dramul de carne ce îi mai rămăsese din proviziile sale şi o mână de legume rămase de la masa Dawsonilor pe care soţia fermierului o adusese în dimineaţa aceea la coteţul porcului. Socotind că porcul avea deja destulă osânză pe el şi n-avea să le ducă lipsa, de îndată ce femeia se făcu nevăzută, Micah se repezi la troacă şi înşfăcă legumele înainte ca bătrâna scroafă ce porni, legănându-se greoi, din celălalt capăt al coteţului să poată ajunge la ele.

Într-un târziu, când se întoarse în şură, soldatul încremeni. În dreptul lui Jake, care dormea buştean, stătea Samantha Dawson, ţinând în mâini toporul pe care îl luase de lângă grămada de butuci pentru foc unde tăiase Micah lemne cu ceva vreme în urmă.

Micah rămase nemişcat. Fata nu îl auzise. Deşi nu îi vedea chipul, era cât se poate de limpede ce gând avea aceasta.

Samantha ridică încet toporul în aer deasupra capului lui Jake.

Fără să mai stea pe gânduri, Micah se repezi şi îi smulse toporul din mână. Luată prin surprindere, fata ţipă, mai mult de supărare decât din pricina sperieturii, se dezechilibră şi căzu.

Până să se dezmeticească ea bine, o mână mare şi neagră o apucă de braţ şi, cu o smucitură, o ridică în picioare ca pe un fulg.

Când se răsuci, ofuscată, spre cel care o ridicase de jos, văzu un chip negru și grav cu doi ochi scânteietori ce îi sfredeleau pe ai ei.

— Ia-ți mâna de pe mine! țipă ea, căznindu-se a se elibera din strânsoare.

— N-am să te las să devii o ucigașă, răspunse Micah, ținând-o strâns în continuare.

— Dă-mi drumul! O să te ucid și pe tine, de îndată ce oi avea prilejul!

— Dacă vrei să te lași mistuită de ură, fată nechibzuită ce ești, eu n-am ce-ți face decât să te compătimesc, spuse Micah. Dar de ucis, n-ai să ucizi pe nimeni.

Îi dădu drumul și fata se năpusti spre topor. Micah i-o luă înainte și, înhățând toporul, se întoarse cu fața spre ea.

— De ce nu asculți ce îți zic, nesocotito? Chiar dacă n-oi fi în stare să îți îndepărtez ura din suflet, n-am să las să te nenorocești luând viața celui care nu a făcut decât să încerce a te apăra. Iar acum pleacă de aici și cugetă la vorbele mele.

— Te urăsc... cioară afurisită! zbieră ea, zbughind-o afară pe ușă.

Pățania îi neliniști atât pe invalid, cât și pe ocrotitorul acestuia. Dintr-odată, lucrurile luaseră o întorsătură periculoasă. Chiar dacă Jake nu se înzdrăvenise încă pe de-a întregul, Micah se întreba dacă nu era cumva vremea să o ia amândoi din loc.

Dar ziua încă nu se sfârșise.

Țipetele și istericalele fiică-sii, care se întorsese acasă spunând că fusese atacată de soldatul din șură, ațâțară la culme mânia ce ardea mocnit în inima tatălui. Fără a lua seama la protestele îngrozite ale soției sale, fermierul se repezi la dulapul de arme, iar peste câteva clipe ieși valvârtej din casă, chitit să își descarce carabina în piepturile celor doi negri care cutezaseră a-i pângări casa.

Dădu buzna în șură și, din fericire pentru Jake, trase primul foc pe dibuite, înainte de a-și obișnui ochii cu semiîntunericul din jur. La auzul împușcăturii, Micah, care trebăluia într-un colț, o țâșni numaidecât într-acolo. Glonțul tras de fermier făcu

ditamai gaura în peretele subțire lângă care stătea întins Jake, la jumătate de metru de capul băiatului.

Îngrozit, Jake se puse a urla ca din gură de șarpe. Cu ecoul împușcăturii și țipetele băiatului încă răsunându-i în urechi, John Dawson auzi în spatele său zgomot de pași ce se apropiau în goană. Când se întoarse ca să îi înfrunte, numai ce își simți arma smulsă din mâini. Carabina căzu cu o bufnitură pe pământul bătătorit, iar în clipa imediat următoare un pumn năprasnic, administrat deasupra urechii, îl făcu pe fermier să se prăvălească și el pe jos.

Înjurând de mama focului, Dawson sări în picioare și, cu vederea chiar mai încețoșată decât cu câteva clipe în urmă, tăbărî ca un urs turbat asupra lui Micah. Fermierul era un bărbat puternic, cu pumni de temut. Dacă încăierarea ar fi avut loc afară, la lumina zilei, poate că în cinci minute ambii negri ar fi fost morți. Așa însă, orbecăind înăuntru, fermierul n-avea cum să se măsoare cu unul care trebăluise în tot acest răstimp în întunericul șurii. Micah încasă câteva lovituri piezișe în umăr, coaste și ceafă, dar în cele din urmă pumnii săi, plasați cu mai multă forță și precizie, fură cei care îl făcură pe fermier să se prăbușească lat la pământ. Când deschise iar ochii, acesta văzu, ca prin ceață, țeava propriei sale arme. Doar că era ațintită spre el!

— Ascultă aici, domnule Dawson, începu Micah pe un ton aspru, ce îi vădea îndreptățita mânie. Poate că n-am să te ucid ca să îl salvez de la moarte pe Jake. Viața lui nu este mai de preț ca a dumitale. Dar nici nu prețuiește mai puțin. Așa că îți mai dau o șansă. Am să te las să te ridici și să pleci de aici înainte să mai faci vreo nesăbuință. Nu știu ce demon a pus stăpânire pe dumneata și pe fata dumitale, dar dacă mai încerci vreodată să îi faci rău acestui băiat, îți jur că am să iau carabina asta și am să te schilodesc așa cum a fost schilodit el. Iar apoi poate că am să vă oblojesc pe amândoi. Și poate că, zăcând aici lângă un negru și primind apă și hrană din mâna altui negru, ai să înveți în sfârșit să îți respecți semenii. Nădăjduiesc, totuși, că nu se va ajunge la asta. Nu vreau să te vatăm, însă dacă asta-i

singura cale de a vă salva pe amândoi de la moarte, am să fac ceea ce trebuie. Nu-ți port dușmănie, domnule Dawson. Îți sunt recunoscător pentru găzduire. Dar n-am să te las să-i faci rău acestui băiat.

Spumegând de furie că un negru îi face morală, Dawson se opinti să se ridice în picioare și îi șuieră pe un ton plin de venin:

— S-a zis cu tine, cioară blestemată! Să nu mă cheme pe mine John Dawson dacă n-am să vă ucid cu mâinile mele pe amândoi!

Zicând acestea, părăsi mânios șura și se îndreptă cu pași apăsați spre casă.

Auzind împușcătura și temându-se de ce-i mai rău, nevastă-sa, biata de ea, îl întâmpină în prag și îl urmă în casă, asaltându-l înfrigurată cu o mulțime de întrebări. Slobozind o sudalmă, bărbatu-său o împinse la o parte și, pentru a doua oară în ultimele zece minute, se duse săgeată la dulapul de arme. Pe când încărca o altă pușcă, începură însă a-i zvâcni tâmplele. Iar, din pricina umflăturii, nici că își mai putea deschide ochiul drept. Unde mai pui că arma pe care i-o luase negrul avea încă țeava încărcată și că, atâta vreme cât rămânea în șură, acesta era în avantaj, căci avea ochii obișnuiți cu întunericul.

Cât o fi fost el de furios, fermierul nu era încă pregătit să moară. Cu mintea întunecată de ură, nu auzise niciun cuvânt din cele spuse de Micah și nu se îndoia câtuși de puțin că negrul ăla sălbatic n-ar pregeta să-i spulbere căpățâna la prima ocazie. Nu își dădea încă seama că Micah Duff era probabil cel mai blând om pe care avea să-l întâlnească vreodată.

Dawson închise încet ușa dulapului de arme, spunându-și că poate avea să mai facă o încercare după lăsatul serii. Până una, alta nu-i rămânea decât să tune și să fulgere prin casă, căinându-se amarnic de cruzimea sorții ce îl adusese la cheremul unor afurisiți de negri și vărsându-și năduful pe nevastă-sa de parcă ea s-ar fi făcut, sărmana, vinovată de toate cele.

În șură, Micah puse jos carabina și se duse într-un suflet să vadă dacă Jake nu fusese cumva rănit de vreun glonț ricoșat.

— Tre' s-o-ntindem de-aici, Duff! strigă Jake, care se ridicase între timp în picioare. Afurisiții ăștia de albi îs nebuni de-a binelea!

— Un lucru e sigur: atât tatăl, cât și fiica au niște idei tare sucite, încuviință Micah după ce își recăpătă răsuflarea. Da, cred și eu că a sosit vremea s-o luăm din loc. Crezi că ești în stare să te ții în șa?

— N-oi ști pân' n-oi încerca. Da' mai bine călare decât mort. Fermieru' ăsta-i nebun de legat!

— Dacă ți-o fi prea greu să mergi călare, ne-om opri iar pe undeva. Dar ai dreptate. Ar fi o nesăbuință să mai zăbovim aici. Nu știi niciodată la ce să te aștepți de la asemenea oameni. Așa că ar fi mai bine să așteptăm până la noapte și să ne furișăm afară la adăpostul întunericului.

— De ce să mai așteptăm?

— Ai auzit și tu ce a spus fermierul. La o adică, n-ar pregeta să pornească pe urmele noastre și să ne atace pe nepusă masă cu prima ocazie. Așa că e de preferat să nu știe încotro o luăm.

— Că bine zici, Duff! Mă bucur că te gândișsi la asta. Că nu vreau să vie și să-mi puie pușca la tâmple-n vreme ce dorm!

— Până diseară am să strâng toate lucrurile noastre și am să țin caii aici, în șură. O să le punem șeile, iar după ce Dawsonii s-or duce la culcare, o s-o tăiem peste câmpul din spatele șurii, ca să nu fim văzuți din casă. Odată ajunși la adăpostul copacilor, o să facem câteva ocoluri încoace și-ncolo ca fermierul să ne piardă urma dacă e cu ochii pe noi, iar apoi om poposi undeva până în zori. Ei, ce zici, te simți în stare?

— Aș face orice numa' să scap d-acilea!

16
Fraţi de suferinţă

Cândva între miezul nopţii şi ora două dimineaţa, la lumina unei luni aproape pline care lucea ascunsă când şi când de norii ce acopereau jumătate de cer, Micah Duff şi Jake Patterson o luară pe jos peste câmpul din spatele şurii, îndepărtându-se încet, cu cei trei cai ai lor, de ferma familiei Dawson. După ce ajunseră la copaci, cu ajutorul lui Micah, Jake se sui cu chiu, cu vai în şa, iar de acolo îşi continuară drumul călare.

Merseră cam două ceasuri, apoi se opriră să tragă un pui de somn înainte de crăpatul zorilor. Mai apoi, când soarele strălucea sus pe cer, aflându-se destul de departe de fermă cât să nu se mai teamă că sunt urmăriţi, făcură iar popas şi dormiră mai toată după-amiaza.

Deşi starea lui Jake nu se îmbunătăţise prea tare, atâta vreme cât mergeau încet şi şedea cu spatele drept în şa, băiatul putea face faţă durerii. Chiar de nu străbăteau multe mile pe zi, înaintau încet, dar sigur spre Chattanooga. Micah se temea, mai presus de orice, să nu le iasă cumva în cale vreo trupă confederată sau vreun sudist civil de teapa lui Dawson. Dacă dădeau de primejdie, ţinând seama de starea lui Jake, n-aveau cum să scape. Doi negri călătorind singuri prin Sud, unul fiind sclav fugit de la stăpân şi ambii purtând albastrul unionist, nu erau nicidecum în siguranţă. Aşa că înaintau pe drumuri lăturalnice şi prin păduri, şi mai ales la adăpostul nopţii. Micah se întreba dacă, în ritmul

ăsta, vor ajunge vreodată compania din urmă, dar păstra aceste frământări pentru sine.

— Ce-o să s-aleagă de mine când i-om găsi pe ăilalţi? îl întrebă la un moment dat Jake în timp ce înaintau la pasul cailor. Că, după ce s-a-ntâmplat, n-or să fie prea bucuroşi să mă vază iar la faţă. Îs sigur că de-atunci Billings ăla le-a trântit şi mai multe minciuni despre mine.

— N-avea tu grija lor, îl linişti Micah. Până ce te pui pe picioare şi hotărăşti să îţi vezi de drum, poţi rămâne cu mine câtă vreme doreşti. Dacă mă ajuţi să îngrijesc de cai şi înveţi să faci cafea pentru soldaţi, n-are să se plângă nimeni.

— Da' cum rămâne cu minciunile, Duff?

— Minciunile n-au cum să-ţi facă rău atâta vreme cât tu eşti cinstit.

— Ba *da*, Duff, mă doare ce se spune despre mine.

— Ştiu, Jake. Ce voiam eu să spun e că minciunile nu îţi pot răni adevăratul sine – fiinţa care eşti în adâncul sufletului. Aşa că tot ce poţi face este să nu le iei în seamă şi să ai grijă ca *tu* să ai sufletul curat.

Jake rămase o vreme tăcut. Cuvintele lui Micah îi trecuseră prin inimă ca fierul roşu. Şi asta fiindcă, la drept vorbind, el *nu* avea sufletul curat. Ascundea un secret îngrozitor care îl mistuia pe dinăuntru. Micah îi sesiză încordarea subită şi lăsă tăcerea să îşi facă treaba fără a o tulbura cu mai multe cuvinte. Trecură câteva minute bune.

— Da' ăilalţi soldaţi nu mi-or purta, oare, gând rău? întrebă Jake într-un sfârşit. Crezi c-o să fiu în siguranţă?

— Da, Jake, ai să fii în siguranţă, răspunse Micah. Majoritatea bărbaţilor din Nord n-au nimic cu noi, cei de culoare, atâta vreme cât ne cunoaştem lungul nasului şi nu îi stârnim. Nici chiar Billings nu cred că are să-ţi facă necazuri dacă te ţii departe de el.

— Da' aşa-i, Duff, că nu le *plac* de noi?

Acum veni rândul lui Duff să cadă pe gânduri.

— Bună întrebare, Jake, spuse el în cele din urmă. N-aș putea să îți spun dacă albii ne plac. Știu și eu? În cel mai bun caz, ne *suportă*.

— Da' tu, Duff, cum de grăiești ca un alb? Învățat-ai la vreo școală?

— Nu, Jake, presupun că sunt la fel de neșcolit ca tine.

— Da' de citit, știi să citești, nu-i așa?

— Da, știu să citesc.

— Poți citi cărți, Duff?

— Da, pot.

— Și citit-ai vreuna?

— Am citit câteva.

— Ce fel de cărți?

— Povestiri despre oameni și locuri îndepărtate. N-aș putea spune că sunt un om citit, Jake – am citit, pur și simplu, tot ce mi-a căzut la mână.

— Atunci cum de vorbești așa frumos, Duff?

— Am hotărât să învăț și am învățat.

— Și învățat-ai așa, de unu' singur?

Micah încuviință din cap.

— Așa am învățat și să citesc.

— Da' ce te-a mânat să-nveți singur a vorbi frumos?

— Am observat că lumea te judecă după vorbă și mi-am spus că, dacă învăț să mă exprim corect, mă vor privi și pe mine ca pe un om respectabil. Nu știu dacă albii pot respecta sincer vreun negru așa cum l-ar respecta pe unul de-al lor. Dar știu că acum mă tratează cu mai mult respect. Și socotesc că ăsta e un lucru bun.

— Duff, crezi că fi-voi vreodată-n stare să vorbesc și io așa ca tine?

— Dacă vrei, sigur că da, Jake. Omul poate face orice își pune în cap, atâta vreme cât și-o dorește cu adevărat și este perseverent. Deci da, Jake, poți învăța să te exprimi corect, să citești cărți și să faci orice îți dorești. Oricine poate.

Fiind în preajma lui Micah Duff, urmărindu-l, ascultându-l şi călărind acum alături de el, Jake Patterson începea deja să se schimbe mai mult decât îşi dădea el seama. Încet şi sigur, asimila deja pe nesimţite una dintre cele mai valoroase lecţii pe care le poate învăţa omul în viaţă – că fiecare dintre noi poate să se schimbe, să crească, să se cizeleze şi să devină un om mai vrednic decât este. Micah nu i-o spunea întotdeauna clar şi răspicat, cum o făcuse acum cu privire la citit şi vorbit, dar simpla lui tovărăşie îl făcea pe Jake să simtă că viaţa este frumoasă şi plină de comori ascunse – nu trebuie decât să cauţi şi ai să le găseşti. Sufletul şi mintea lui Micah erau treze şi, fremătând de idei şi de gânduri, îmbrăţişau cu râvnă viaţa, cu toate posibilităţile şi provocările ei. Iar această trezie sufletească începea a-l molipsi încet şi pe Jake.

— Duff, tu ai neamuri? întrebă el la un moment dat.

— Nu, Jake, sunt singur pe lume. Dar tu?

— Mămuca s-a prăpădit.

— Cum?

— A omorât-o un alb, răspunse ursuz băiatul.

— Şi cu tatăl tău ce s-a întâmplat?

Cuvântul, pe care Jake nu îl mai auzise de atâta amar de vreme, zgândări numaidecât mânia şi resentimentele pe care le purta în inimă. Băiatul se schimbă la faţă, fapt care nu trecu neobservat de Micah.

— Tata ne-a lăsat de izbeliţte când eram mic, răspunse în cele din urmă Jake. Acu' cică-i pe undeva prin Carolina. Acol' vreau io s-ajung, dac-oi apuca.

— Ce fel de om este tatăl tău? întrebă Micah.

Jake se întunecă şi mai tare la faţă şi nu spuse nimic.

— Ei bine, continuă cu voioşie Micah, dacă tot suntem amândoi singuri pe lume, de-acum încolo, măcar până ce ai să-ţi găseşti tatăl, o să ne fim familie unul altuia. Că doar noi, cei de culoare, ne tragem cu toţii din aceiaşi strămoşi. Iar asta, Jake, înseamnă că tu, eu şi întreaga rasă neagră suntem cu toţii fraţi... fraţi de suferinţă în lupta pentru libertate.

Drumul până la Chattanooga le-a luat cam zece zile. Acum că se aflau în apropierea unei urbe atât de importante din Sud, pericolul era şi mai mare. Dacă nu dădeau repede de regimentul unionist, trebuiau să pornească neîntârziat mai departe spre nord.

Adăpostindu-l pe Jake şi doi dintre cai într-un loc ferit, lângă un pârâu înconjurat de o pădure deasă unde nu aveau să ducă lipsă de apă, Micah se îmbrăcă în haine civile şi plecă în recunoaştere.

Ştia ce fel de terenuri erau potrivite cantonării unui număr mare de trupe. Căpitanul Taylor spusese că se vor întâlni cu regimentul undeva aproape de o răspântie, cale de opt kilometri la nord de oraş. După o zi întreagă de căutări, Micah răsuflă uşurat când văzu albastrul uniformelor unioniste şi drapelul cu dungi şi stele fluturând în vânt. În vâlcea erau cantonaţi în jur de patru, cinci sute de ostaşi yankei; restul trupelor încă nu ajunseseră la locul de întâlnire. Trecând de la o companie la alta, Micah Duff păşi în cele din urmă în bine-cunoscuta tabără a micului detaşament din Illinois condus de căpitanul Taylor.

— Cum se simte flăcăul? întrebă căpitanul după ce se salutară.

— Binişor, răspunse Micah. L-am lăsat adăpostit la câţiva kilometri de aici. Voiam să vă găsesc mai întâi şi să vă întreb dacă îi daţi permisiunea să mai rămână o vreme cu noi.

Taylor îl privi impasibil.

— Sunt convins, domnule căpitan, că n-a avut nicio vină în tărăşenia cu Billings, stărui Micah.

Taylor ridică din umeri.

— S-ar putea să ai dreptate, Duff. Orişicum, puţin importă. Ce-a fost a fost. Dar, dacă te înşeli, băiatul ne-ar putea face necazuri.

— Mă pun chezaş pentru el, domnule căpitan. Nu ne va face niciun necaz atâta vreme cât va fi cu mine.

— În acest caz, Duff, n-ai decât să îl aduci iar în tabără. Dar, orice s-ar întâmpla, tu ai să fii răspunzător.

— Fără doar şi poate, domnule căpitan, răspunse Micah fericit, încuviinţând din cap. Vă mulţumesc.

17
Războiul pentru libertate

Jake Patterson a rămas cu Micah Duff şi cu compania căpitanului Taylor vreme de trei ani, fără să mai dea vreodată de bucluc cu Billings.

În anul acela au avut loc doar câteva ciocniri scurte cu armata confederată, dar nicio înfruntare majoră. Pe parcursul iernii lui 1861, conflictul s-a domolit aproape complet. După ce ambele tabere şi-au refăcut pe deplin forţele, primăvara lui 1862 prevestea însă mare vărsare de sânge.

În luna septembrie a aceluiaşi an, preşedintele Lincoln a înaintat un ultimatum statelor răzvrătite din Sud: Reveniţi în Uniune că, de nu, toţi sclavii vor fi declaraţi liberi.

Cuvintele i-au fost luate în derâdere şi au stârnit sentimente ostile pe tot cuprinsul Sudului. Dar Abraham Lincoln era hotărât să îşi susţină vorbele prin fapte.

Şi astfel, în ianuarie 1863, preşedintele a emis celebrul său decret prin care elibera toţi sclavii din ţară.

Năucitoarea veste s-a răspândit cu iuţeala fulgerului în întregul Sud. Proclamaţia de emancipare abolise însăşi sclavia! Dacă decretul avea să fie aplicat şi în nou întemeiata Confederaţie, rămânea de văzut. Un lucru era însă cert: pentru cei de culoare, legea emisă la Washington a venit ca o mană cerească.

Visul mamei lui Jake Patterson devenise realitate. Fiul ei se bucura acum de ceva la care ea nădăjduise toată viața, dar nu avusese niciodată – neprețuitul dar al *libertății*.

La început, multora nu le venea să creadă că-i adevărat. Sclavii mai vârstnici erau de-a dreptul buimăciți. Ce însemnau toate astea? Ce-avea să se aleagă acum de ei? Încotro s-o apuce?

Cum să poți alătura cuvântul *„slobod"* cuvântului *„negru"*?? Și totuși, cu timpul s-au obișnuit încet-încet cu năucitorul adevăr – că, dacă doresc, pot să-i întoarcă spatele stăpânului și să plece, fără a mai fi nevoiți vreodată a se supune poruncilor lui.

Erau cu adevărat... liberi.

În răstimp de doar câteva luni după aflarea veștii, orânduirea sclavagistă a fost dată peste cap. Jake nu era nici pe departe singurul pribeag de culoare. Negrii de pretutindeni s-au așternut la drum, căutând de lucru și încercând a se obișnui cu un nou mod de trai, fără un stăpân care să le controleze fiece amănunt al vieții.

Totuși, nou dobândita libertate nu le-a adus o viață ușoară. Acum e drept că stăpânul nu le mai spunea ce să facă, dar nici nu le mai asigura mâncare, haine și un acoperiș deasupra capului. Cei care au ales să rămână la vechii lor stăpâni, chiar dacă, nemaifiind sclavi, primeau de acum simbrie pentru munca lor, au ajuns în curând să constate că libertatea presupunea responsabilități pe măsură. Cei care au ales să plece, pe de altă parte, au descoperit că viața pe cont propriu este anevoioasă și înțesată de primejdii.

În toiul războiului, tot mai mulți dintre foștii sclavi purcedeau în lunga pribegie spre Nord, în căutarea unui trai mai bun.

Căutările lui Jake Patterson fuseseră însă întrerupte de război, iar acum căminul lui era în sânul companiei 23 din Illinois. Ș-apoi, el nu voia să ajungă în Nord, ci în Carolina. Or, deocamdată, atât meleagurile din Carolina de Nord, cât și cele din Carolina de Sud, erau mult prea primejdioase pentru un pribeag de culoare.

Războiul continua, iar Jake creştea. La cincisprezece ani era deja de un stat cu Micah Duff şi la fel de lat în piept ca acesta.

Toată viaţa, şi mai cu seamă după fuga de pe plantaţia Winegaard, Jake văzuse în fiece om alb un duşman. Aici însă, printre soldaţii căpitanului Taylor, acum că Billings se alăturase unui alt regiment, descoperea o altă categorie de albi, care vorbeau într-un grai aparte şi care îi tratau pe negri cu respect, iar uneori chiar cu căldură. Aceşti soldaţi nordişti îmbrăcaţi în uniforme albastre se considerau eliberatorii şi prietenii foştilor sclavi şi voiau să îi ajute, nu să le facă rău. Pe măsură ce războiul înainta, Jake ajunse însă a se convinge şi de faptul că ostaşii Confederaţiei, pe de altă parte, îi urau pe negri, a căror libertate spulberase modul de trai din Sud. Câtă vreme un soldat yankeu în uniformă albastră n-ar fi pregetat bunăoară să ajute un negru aflat la nevoie, unul sudist în uniformă gri n-ar fi pregetat să îi facă felul.

Petrecând tot mai mult timp pe lângă cai, acum că se apropia cu paşi repezi de vârsta maturităţii, îi răsăreau tot mai des în minte crâmpeie de amintiri cu tatăl lui. Ba şi-l amintea şoptind cu blândeţe în urechea unui cal agitat ca să îl liniştească, ba vedea cu ochii minţii un bărbat stând în genunchi lângă culcuşul unui băieţel şi dezmierzându-l cu vorbe duioase. Cuvintele rostite de el rămâneau de fiecare dată un mister. Momentele erau prea îndepărtate în timp ca Jake să şi le poată aminti cu claritate. Totuşi, aceste amintiri îi stârniră curiozitatea şi mirarea. Apoi o voce din sufletul său îi dădu vag de înţeles că era ceva legat de cai.

Nici nu bănuia Jake la vremea aceea că părintele său îi transmisese, într-o cohortă de chipuri nevăzute, rar întâlnitul său har – de a înţelege caii şi de a fi înţeles la rându-i de aceştia. Fără a şti de ce, Jake se simţea din ce în ce mai atras de meşteşugul tatălui său. Dar, cât de dragi i-ar fi fost aceste nobile patrupede, amintirea celui care îl părăsise rămânea una amară. Aşa că, în loc să preţuiască aceste duioase aduceri-aminte şi să le privească cu

ochii nevinovați ai unei copilării fericite, Jake căuta a le înăbuși cu mânia răzvrătită a adolescenței.

Și astfel, în loc să aducă vindecare, amintirile nu făceau decât să adâncească și mai abitir furia ce îi clocotea în inimă.

Aceste amintiri legate de tatăl lui și de cai au avut, totuși, și un beneficiu. Cu cât îi era mai de ajutor lui Micah la îngrijirea cailor, cu atât era mai respectat de ceilalți soldați.

— Te pricepi la cai, Jake, comentă într-o zi unul dintre aceștia când se întâlni cu băiatul lângă ocolul improvizat al animalelor. De unde ți se trage iscusința?

— Nu știu, răspunse Jake. E pasămite unu' din lucrurile alea ce vin de la sine.

Nu pomeni nicio vorbă de harul părintelui său. Nu voia să admită că îi semăna într-atât lui taică-său. Pe nesimțite, munca lui de zi cu zi îl apropia însă tot mai mult de amintirea celui care îi dăduse viață. Cu timpul ajunse să înțeleagă multe despre acesta privind pur și simplu în ochii mari ai tovarășilor săi cabalini și știind că tatăl lui avea aceeași legătură aparte cu necuvântătoarele pe care o simțea și el.

18

Lumină și întuneric

Într-o dimineață, Jake se trezi devreme, înainte de crăpatul zorilor. Apropiatul răsărit de soare – o dâră abia schițată departe, la orizont – era mai degrabă o *promisiune* decât lumină propriu-zisă.

Cum stătea el întins pe rogojina sa, scrutând întunericul, la un moment dat Jake numai ce băgă de seamă o siluetă ce ședea nu departe de el. La lumina crescândă a zorilor, se dumiri că era Micah Duff. Acesta stătea nemișcat, cu ochii ațintiți spre răsărit.

Jake se sculă și se duse să se așeze lângă el.

— Ce faci tu acilea, Duff?

— Aștept răsăritul soarelui, răspunse Micah.

— De ce?

— După părerea mea, e cea mai frumoasă parte a zilei, răspunse soldatul. De câte ori am prilejul, îmi place să urmăresc răsăritul de la un capăt la altul – de la întuneric până la primele raze ce apar strălucind la orizont.

— Da' io tot nu-s lămurit. Ce-i așa de osebit în asta?

Vreme îndelungată, Micah rămase cu privirea ațintită spre est, fără să spună un cuvânt. Jake, care ședea lângă el, privea la rându-i orizontul, dar nu vedea în el toate câte vedea Micah. Nu trecu mult și apăru cenușiul rece al dimineții, iar la scurtă vreme o dâră galben-roșiatică începu să se înfiripe acolo unde cerul se întâlnea cu pământul.

Strălucirea luminii se adânci, concentrându-şi tot mai mult intensitatea în locul unde, peste alte douăzeci de minute, avea să se înalţe, biruitor, focul trimis din ceruri.

— Ia gândeşte-te, Jake, la toate lucrurile minunate pe care le face lumina pentru noi, spuse într-un târziu Micah.

— Cum ar fi?

— Uite cum fuge întunericul de ea.

— Cum adică... fuge? întrebă nedumerit băiatul.

— În fiecare dimineaţă, când răsare soarele, întunericul se risipeşte şi toate umbrele fug să se ascundă. Priveşte în jurul nostru – întunericul dispare. Cu doar câteva clipe în urmă şedeam aici în beznă. Dar ia uită-te acum în jur – lumina a alungat tot întunericul!

— Asta aşa-i, nu zic ba. Da' aşa se-ntâmplă-n fiece dimineaţă când răsare soarele.

— E mai mult de atât, Jake. Totul pe lumea asta înseamnă ceva.

— Şi, ia zi, lumina asta ce-nseamnă?

— Lumina este aidoma lui Dumnezeu.

— Cum aşa?

— La fel ca soarele ce se înalţă la orizont, şi Dumnezeu alungă întunericul... înfrânge întunecimea din *noi*, ca să fim mai plini de lumină.

Tăcu preţ de câteva clipe, apoi adăugă:

— Ştii, Jake, la ce mă gândesc ori de câte ori stau aşa şi privesc răsăritul?

— La ce?

— Mă gândesc la lumina pe care încearcă Dumnezeu să o strecoare în noi, trimiţând mici săgeţi şi raze menite să alunge toată negura şi să însenineze toate ungherele întunecate din inimile noastre, ca să fim mai luminoşi. Nu e nimic să îmi doresc mai tare pe lumea asta decât să am inima curată, şi senină, şi pură, şi plină de lumină.

Spunând acestea, Micah inspiră adânc, a mulţumire şi minunare, şi vreme îndelungată nu mai spuse nimic.

— Când ai să dai voie luminii să pătrundă până în adâncul inimii *tale*, Jake? întrebă el într-un târziu pe un ton pe cât de blajin, pe atât de grav.

— Ha? făcu buimăcit băiatul.

— Când ai s-o laşi să lumineze ungherele acelea întunecate care te împiedică să fii curat şi întreg sufleteşte?

— Nu ştiu ce vrei a zice cu asta.

— Ba eu cred că ştii, Jake. Eşti un tânăr mistuit de mânie. O văd în ochii tăi. Iar acea mânie este întunecimea din sufletul tău la care nu i-ai îngăduit până acum soarelui să ajungă.

— Ce prostie mai îi şi asta?

— Inima ta e plină de înverşunare. Cred că o ştii prea bine. Încerci să fugi, să te ascunzi de lumină. Dar n-ai cum, Jake.

— Şi tu ai fi mânios de-ai fi fost sclav ş-ai fi simţit gârbaciu' pe spinare cum l-am simţit io.

— Să înţeleg că mânia ta e îndreptată împotriva albilor, împotriva fostului tău stăpân? Eşti furios pentru că ai fost sclav?

Luat pe nepregătite şi iritat de întrebările lui Micah, Jake nu zise nimic.

— E mai mult de atât, nu-i aşa, Jake? Are cumva de-a face cu tatăl tău?

— Nu-i treaba ta, se zborşi Jake la el.

— Ai dreptate, spuse Micah. Nu e treaba mea. Dar *tu* eşti responsabilitatea mea. Dumnezeu ne-a adus împreună ca să te călăuzesc cât pot eu de bine. Şi nu aş fi o călăuză prea bună, dacă n-aş încerca din răsputeri să revărs lumină asupra întunericului ce te mistuie pe dinăuntru.

— Mă tot baţi la cap cu predicile tale aşa cum făcea şi *el*, se oţărî Jake. Io nu ţi-am cerut să faci nimic din toate astea!

— Nu, Jake, nu mi-ai cerut. Dar asta nu schimbă faptul că mânia e cea care te face să creşti strâmb. De aceea trebuie să laşi lumina să îţi scalde sufletul şi să alunge întunecimea. Poate că nu îţi place ce îţi spun. Dar ce fel de prieten aş fi dacă n-aş face-o?

Jake tăcea îmbufnat.

— De ce eşti supărat pe tatăl tău? întrebă Micah.

— Că s-a dus şi ne-a lăsat, d-aia! Puţin i-a păsat de mine!

Cuvintele, odată rostite, trecură ca fierul roşu prin inima băiatului. Îi răsunară iar în minte râsul sardonic al vechilului şi vorbele lui usturătoare: *„Băiet u' cela a meu aşa-i de urât că nu mai rabd să-l văz în faţa ochilor. Oi fugi... că nu mai ştiu ce să fac să scap de pruncu' cela."* Lacrimile de durere ale copilului respins de tată stăteau să rupă zăgazul, dar Jake nu le dădu voie.

Îl năpădiră şi alte amintiri, dar nu le putea face faţă. Sentimentul de vinovăţie şi deruta erau prea puternice în inima lui.

— Ne-a lăsat pe amândoi de izbeliţte! răbufni el cu înverşunare. Şi-a râs de mine şi m-a părăsit, aşa cum a părăsit-o şi pe mămuca. A lăsat-o să moară! Din pricina lui s-a prăpădit mămuca!

Jake zvâcni în picioare şi începu să se învârtă agitat de colo colo.

Micah rămase vreme îndelungată tăcut, cumpănindu-i calm vorbele. Când ridică într-un târziu privirea, Jake nu mai era acolo. Slobozind un oftat, Micah se ridică în picioare, făcu focul şi puse la fiert apa pentru cafea. În scurtă vreme, se treziră şi ceilalţi soldaţi şi tabăra se umplu de forfotă.

Jake rămase tăcut şi îmbufnat toată dimineaţa. Abia după-amiază, pe când mergeau călare unul lângă altul, îndrăzni Micah să deschidă iar subiectul.

— Ştii, Jake, începu el, nimeni nu are un tată perfect. Şi asta deoarece niciun părinte nu are cum să fie fără cusur. Taţii mai fac greşeli, pentru că sunt şi ei oameni, ca noi toţi. Dar ei ne-au dat viaţă. Fără ei, noi nici n-am exista. Şi fie şi numai pentru acest singur motiv, oricât ne-au greşit sau oricât credem noi că ne-au greşit, ei merită dragostea şi preţuirea noastră.

— Că multe-i fi ştiind tu despre taţi! pufni Jake nervos. Ia mai lasă-mă cu predicile astea ale tale!

Micah se înnegură la faţă.

— Nu ştiu nimic despre propriul meu tată, Jake. Nu l-am cunoscut niciodată şi nici măcar nu ştiu cine este. Tocmai asta m-a făcut să înţeleg ce lucru de preţ e să ai un tată. Şi cum eu n-am avut niciodată unul, am cugetat pesemne la asta ceva mai

mult decât tine. Nici nu-mi pot închipui cum e să îți amintești atingerea unui tată, chiar dacă n-a fost un tată fără cusur. Nu-mi pot închipui pentru că eu nu am și nu voi avea niciodată acele amintiri. Tu, în schimb, le ai, Jake. Dar, în loc să fii recunoscător pentru ele, tu ești furios că le ai. Eu aș da orice, Jake, să am asemenea amintiri. Chiar și amintiri cu un tată care m-a părăsit. Aș accepta bucuros până și un tată care să mă fi bătut și să fi fost rău cu mine... doar să am unul. Dar eu n-am avut niciodată tată, Jake. De aceea știu ce lucru neprețuit e să ai.

19
Un altfel de curaj

În război, Jake Patterson a văzut lucruri îngrozitoare, cum nimeni n-ar trebui să vadă vreodată. Dar atâta vreme cât o tabără era hotărâtă să se lupte cu cealaltă și niciuna dintre ele nu era dispusă a da înapoi, războiul continua. Și câtă vreme era război, avea să fie vărsare de sânge, masacru și suferință.

Pe măsură ce cumpăna războiului înclina tot mai mult spre unioniști după victoriile repurtate la Gettysburg și Vicksburg în iulie 1863, confederații pe care îi întâlneau în cale luptau tot mai aprig ca să își salveze visul muribund. Și, uite așa, până în primăvara lui 1864, Jake, de acum în vârstă de șaisprezece ani, a ajuns să fie martor la ciocniri dintre cele mai sângeroase.

Într-o zi, el și Micah pansau rănile cailor răniți. În înfruntarea din ajun, o iapă își rupsese două picioare, iar cu câteva ore în urmă Micah fusese nevoit să îi curme suferința, fapt care îl întristase peste poate. Acum lucra posomorât alături de băiat, fără să scoată un cuvânt.

— A fost greu, Jake, spuse el într-un sfârșit, slobozind un oftat adânc. E cumplit să trebuiască să împuști un cal. Mi-era tare dragă iapa aceea.

Jake nu știu ce să zică. Se lăsă iar tăcerea.

— Ieri, pe câmpul de luptă, când căpitanul a fost doborât din șa, reluă Micah vorba într-un târziu, ai dat dovadă de mare curaj, Jake. Când te-am văzut năpustindu-te printre gloanțe și obuze

şi apucând frâiele calului, preţ de o clipă m-am temut că am să te văd şi pe tine prăbuşindu-te la pământ cu pieptul însângerat. Dar, până la urmă, ai izbutit să-i salvezi pe amândoi. Ai dovedit că, într-un fel, eşti cât se poate de curajos.

Jake ridică nedumerit privirea spre el, dar niciunul dintre ei nu mai spuse nimic. Totuşi, cuvintele lui Micah rămaseră întipărite în mintea băiatului.

— Deunăzi spus-ai că-ntr-un fel îs curajos, spuse el după câteva zile. Ce-ai vrut a zice cu asta?

— Exact ce ai auzit, răspunse Micah. Că ai făcut o faptă curajoasă.

— Da' vrei a spune că-mi lipseşte un alt soi de curaj?

— Nu ştiu, Jake, dacă îţi lipseşte ori ba.

— Şi ce fel de curaj a fi acela?

— Curajul de a fi bărbat, de a privi înăuntrul tău şi de a vedea din ce eşti făcut. Pentru asta e nevoie de un altfel de curaj.

— Nu pricep cum vine asta.

— E lesne să fii curajos când ai de înfruntat ceva din afara ta, chiar şi un lucru înspăimântător precum moartea, aşa cum ai făcut tu în ziua în care l-ai scos pe căpitan de pe câmpul de bătălie. Probabil că i-ai salvat viaţa. Dar adevăratul curaj este să înfrunţi ceea ce se ascunde în sufletul tău. Abia atunci afli cu adevărat din ce aluat eşti făcut.

— Şi tu avut-ai, Duff, curaju' ăsta?

— N-am avut încotro, deşi nimic nu e mai greu decât să-ţi înfrunţi propriile îndoieli, temeri... propriul trecut. De aici se naşte adevărata tărie de caracter – din lupta pe care eşti nevoit s-o porţi cu tine însuţi. Or, pentru a te prinde în lupta asta trebuie să fii cu adevărat bărbat.

— Da' ziceai c-am fost curajos acol', pe câmpu' de luptă.

— Aşa este. Asta arată că ai cutezanţă, Jake. Suntem înconjuraţi de oameni care fac zi de zi fapte cutezătoare. Dar orice neghiob poate sări orbeşte la luptă, cu riscul de a plăti cu viaţa, doar ca să arate cât este el de viteaz. Cei care vorbesc cel mai mult despre vitejie sunt adesea cei mai mari nătărăi. Orice nătărău poate face

pe viteazul doar pentru a dovedi că e mai grozav decât altul. Nu mă înțelege greșit – am fost mândru de ceea ce ai făcut deunăzi pe câmpul de luptă. Ai avut nevoie de mare curaj să îți primejduiești viața pentru altul. Tot ce spun e că, de unul singur, acest fel de curaj n-are cum să facă bărbat din tine.

— Ș-atunci ce tre' să fac ca să fiu bărbat?

— Asta va trebui s-o descoperi singur, Jake. Și socotesc că a venit vremea s-o faci.

— Cum adică?

— Nu crezi că a sosit timpul să privești înlăuntrul tău și să înfrunți mânia care îți mănâncă sufletul?

— Na, că iar te apucași să-mi ții morală!

— Dacă vrei, spune-mi să tac, Jake, și n-am să mai spun niciun cuvânt. Tu m-ai întrebat ce înseamnă să fii cu adevărat curajos, iar eu mi-am dat silința să te lămuresc.

Jake întoarse privirea fără să spună nimic.

— Așadar, ce vrei să fac, Jake? întrebă Micah. Vrei să tac? Sau ai îndeajuns curaj să auzi ce am de spus?

Jake ridică din umeri și mormăi ceva în barbă.

— Ce ai spus, Jake?

— Of, n-ai decât să zici ce-ai de zis, de ții morțiș... asta-am spus.

Merseră o vreme în tăcere.

— Nu îți spun, începu Micah într-un târziu, decât ceea ce am fost nevoit să fac eu însumi – să privesc înlăuntrul meu, să înfrunt întunericul de acolo și să încerc a îndrepta tot ce era strâmb. Or, pentru asta, e cu adevărat nevoie de curaj – de curajul pe care majoritatea bărbaților nu îl capătă decât prea târziu în viață, iar unii niciodată. Mulți trec prin viață încercând să își dovedească bărbăția în chipuri care de care mai greșite. Se străduiesc să arate că își pot purta singuri de grijă și că nu au nevoie de nimeni. Asta m-a făcut să-l înțeleg pe bătrânul acela de care ți-am vorbit. Iar eu am hotărât că nu vreau să fiu un astfel de om. Am hotărât că vreau să fiu un bărbat *adevărat*, care are curajul să înfrunte ungherele nevăzute din inima lui.

Micah aruncă o privire spre Jake, dar băiatul rămase cu ochii aţintiţi înainte.

— Nu-i un lucru uşor, Jake, continuă Micah. Dar e singura cale de a deveni un om întreg. Altminteri, n-ai să fii decât jumătate de om. Şi aşa ai să rămâi, oricâte fapte vitejeşti vei fi făcut în viaţă. De aceea te îndemn să priveşti sincer mânia care este în inima ta, Jake – pentru că vreau să fii un om întreg.

Micah făcu iar o pauză. Jake pironea mai departe, cu o privire placidă, oblâncul şeii.

— Nu ştie nimeni de unde izvorăşte mânia, îşi reluă Micah vorba. Cert e însă că ea se ascunde în inimile multora. Puţini sunt bunăoară cei care nu poartă în secret duşmănie unui părinte sau celuilalt. N-am putut niciodată să înţeleg cum de oamenii simt atâta înverşunare tocmai faţă de cei care le-au dat viaţă. Dar vrajba pe care i-o porţi tatălui tău are să te omoare, Jake, dacă n-ai să-ţi faci cât de repede curaj s-o înfrunţi. Fiecare dintre noi trebuie să înveţe a ierta. Or a ierta cere curaj şi smerenie. Şi doar fiind curajos şi smerit poţi deveni un om întreg.

Micah tăcu. Spusese ce avusese de spus. Acum era rândul lui Jake. Micah Duff ştia că singurul în măsură să îşi hotărască soarta era Jake.

20
Răzvrătirea

În noaptea aceea, Jake rămase treaz multă vreme după ce toți ceilalți adormiră. N-avea puterea s-o recunoască, dar cuvintele lui Micah, cât de urât îi fusese să le audă, îl afectaseră profund.

Pe când stătea el așa, întorcându-le îmbufnat pe toate părțile, mânia din inima lui creștea.

Sunt bărbat, își spuse el. *Am doar șaișpe ani!* Și, cu toate astea, Micah îl trata ca pe un țânc și îi tot dădea înainte cu predicile lui afurisite despre curaj și alte cele.

N-avea el nevoie de predicile lui!

Ș-apoi, nu era nicidecum treaba lui Micah ce se petrecea în străfundurile lui. Asta îl privea numai pe el și pe nimeni altul.

Ce mai, se săturase până peste cap!

Dar cât de tare încerca să le amuțească, vorbele rostite de Micah în cei trei ani de când erau împreună îi răsunau stăruitor în minte.

„Mânia are chipul hâd și mistuie omul pe dinăuntru..."

Somnul continua să îl ocolească, iar el devenea din ce în ce mai agitat. Și mai furios.

„Când ne găsim calea hărăzită de Dumnezeu, fibrele ființei noastre cresc drepte și frumoase..."

Nu putea nicicum să curme afurisita aia de voce!

„Când ai să dai voie luminii să pătrundă până în adâncul inimii tale, Jake?"

Nemaiputând să suporte, Jake se sculă şi, la lumina slabă a lunii, se îndepărtă niţel de tabără. Se opri lângă ocolul cailor pe care el şi Micah îl împrejmuiseră cu sfoară în după-masa aceea şi începu să se plimbe de colo colo, urmărit mai departe de cuvintele acestuia.

„Inima ta e plină de înverşunare... Încerci să fugi, să te ascunzi de lumină. Dar n-ai cum..."

De acum era lac de sudoare şi păşea din ce în ce mai iute, încercând cu disperare să scape de singurul lucru de care niciun om nu are scăpare – de propriile-i gânduri.

La un moment dat, furia crescândă din inima lui numai ce îi răbufni tăcut în minte în întunericul nopţii: *Naiba să te ia, Micah Duff...! Îs sătul pân' peste cap de predicile tale. N-am nevoie de tine. Nici de tine, nici de nimenea! Îmi pot purta io singur de grijă. Destul m-ai bătut la cap cu prostiile tale despre curaj şi-ntuneric şi câte-n lună şi-n soare. N-am io nevoie de predicile tale, Duff!*

Când îşi veni în fire, stătea în picioare lângă rogojina pe care dormea Micah Duff, ascultându-i răsuflarea cadenţată. Preţ de două, trei minute rămase nemişcat, pironind prin întuneric silueta nedesluşită a soldatului.

Apoi se întoarse la culcuşul său şi îşi strânse cele câteva lucruşoare. În cele din urmă, făcu sul o pătură de-a armatei unioniste, nădăjduind că nu s-or supăra prea tare dacă o ia cu el, şi părăsi iar tabăra.

De astă dată, nu avea să se mai întoarcă.

21
Călăuzit de îndemnul unei mame

Chiar dacă luna lucea destul de puternic, Jake știa că trebuie să înainteze cu băgare de seamă. Armata confederată cu care se înfruntaseră cu două zile în urmă se retrăsese cel mai probabil spre est, așa că băiatul se străduis-o țină spre nord, chit că nu știa el prea bine încotro era nordul.

Spre norocul lui, nu întâlni în cale nicio tabără militară, nicio fermă și niciun câine vagabond. Schimbă direcția de atâtea ori, încât peste câteva ceasuri bune, când se prăbuși, mort de oboseală, la pământ, habar nu avea dacă se îndrepta spre nord, sud, est ori vest.

Când se trezi, soarele era deja sus pe cer. Oriîncotro i s-or fi îndreptat pașii, de acum îl despărțeau kilometri întregi de compania căpitanului Taylor și n-ar fi putut s-o găsească nici să fi vrut.

Pentru prima dată de la fuga de pe plantația Winegaard, Jake Patterson era din nou singur cuc.

Deși de la o vreme încoace se zvonea că războiul n-avea să mai țină mult, știa că era încă periculos să călătorească prin Sud. O fi fost el liber în urma proclamației emise de președintele Lincoln, dar știa prea bine că un negru nu era nicăieri în siguranță.

Cum mergea el așa, pentru întâia oară după ani de zile, îi reveniră în minte vorbele mamei sale. *„Du-te negreșit de-l caută pe tătucu' tău, Jake... Du-te-n Carolina... Știu că-nt r-o bună zi ăi ajunge-a cunoaște slobozenia pentru care ne rugarăm și io, și tătucu' tău. Și, când ăi fi slobod, du-te de-l caută, m-auzișî?... Du-te de-l caută, Jake.... Du-te-n Carolina."*

Cu toate strădaniile lui Micah de a-l îmbuna, pe Jake nu îl interesa câtuși de puțin să își găsească tatăl. Totuși, se afla iar singur pe lume, neavând nimic de care să se agațe în afară de cuvintele mamei sale.

Cu inima năpădită de sentimente amestecate ce se războiau între ele, băiatul își croia cale cum o făcuse și odinioară, potolindu-și foamea când și pe unde apuca. Și, întâlnind încet-încet și alți negri pribegi, se apucă a întreba pe unul, pe altul: *Încot ro-i Carolina?*

Nici nu conștientiza măcar faptul că pornise în căutarea tatălui său. Singurul imbold care îi călăuzea pașii erau cuvintele maică-sii – *Du-te-n Carolina.* De ce voia să ajungă acolo, n-ar fi putut spune. Măcinat cum era de gândul chinuitor că el se făcea vinovat de moartea mamei sale, amintirea chipului și a glasului ei bântuia lungile nopți ale solitarei sale pribegii. Mamă-sa îl legase cu limbă de moarte, iar din rațiuni nici chiar de el înțelese, Jake nu putea decât să îi dea ascultare. Și, uite așa, cele câteva cuvinte – *Du-te-n Carolina!* – ajunseră să îi definească vag destinația și calea. O dezamăgise câtă vreme fusese în viață. Nu putea s-o dezamăgească și după moarte. Nici nu bănuia el în ce măsură aveau să-i marcheze viața și viitorul acești primi pași pe care îi făcea din respect pentru ultima dorință a mamei sale.

Habar nu avea unde se găsește. Mai apoi avea să descopere că părăsise regimentul unionist undeva aproape de Fort Donelson, în nord-vestul statului Tennessee, și că statul Carolina se afla la est. Iar, după toate câte îi spusese Micah Duff despre răsărit, știa prea bine că în fiece dimineață soarele îi arăta iar și iar direcția în care se simțea mânat să purceadă. Acum se îndrepta spre răsărit zi de zi – chiar dacă încă nu și în sens spiritual. Tot mergând,

nu își dădu seama că se întorsese aproape de unde venise. După ce străbătuse, împreună cu compania, statele Missouri, Arkansas și Mississippi, se afla iar chiar în locul în care fusese salvat de Micah Duff și petrecuse primele câteva zile în micul detașament al căpitanului Taylor.

Încet-încet, începu să recunoască vag o seamă de locuri pe unde trecuse odinioară. Regiunea fremăta de activitate militară și mișcări de trupe. Pe zi ce trecea îi era din ce în ce mai greu să treacă neobservat. Nu știa de victoria repurtată de generalul unionist Sherman asupra orașului Atlanta și de marșul acestuia spre mare, așa cum nu știa nici că se află taman în calea generalului sudist Hood care invada acum sudul statului Tennessee cu o armată uriașă, sperând să-i taie lui Sherman căile de aprovizionare din nord-vest.

Înțelese pentru prima oară în ce primejdie se află abia într-o dimineață când îl trezi din somn un vuiet îndepărtat. Jake se ridică în capul oaselor și ciuli urechile. N-avea cum să fie sigur, dar suna a tropot de copite – a sute, dacă nu chiar a mii de cai ce veneau mâncând pământul.

Sări numaidecât în picioare și își adună înfrigurat catrafusele. Tropotul răsuna din ce în ce mai aproape, din toate direcțiile!

Jake aruncă panicat o privire în jur și, numai ce apucă să se cațere într-un stejar din apropiere, că se și ivi printre copaci un flanc al armatei lui Hood. În doar câteva minute, pădurea se umplu de o mare fremătătoare de uniforme cenușii. De ar fi căutat loc de tabără sau ar fi făcut dintr-un motiv sau altul popas, confederații l-ar fi depistat fără doar și poate. Așa însă, fiind în plin marș și frânți de oboseală, niciunul nu ridică privirea să se uite după negrii fugari pitiți printre păsări.

Vreme de un ceas, Jake urmări îngrozit înaintarea formidabilei oștiri până ce într-un sfârșit norii de praf și tropăitul de ghete și copite se pierdură în depărtare, spre nord.

Băiatul rămase nemișcat. Abia după douăzeci de minute de tăcere netulburată, se dădu jos din copac, își ridică ochii spre cer și porni mai departe spre soare-răsare.

22
O situație neprevăzută

Pe la amiază, Jake ciuli dintr-odată urechile.

Detunătura unei arme îl făcu să încremenească. Urmară încă trei, patru împușcături, apoi tăcere.

Băiatul se uită în stânga și în dreapta, apoi își roti privirea de jur împrejur.

Cunoștea locul ăsta! Era chiar câmpul pe care păzise caii împreună cu Billings când compania fusese nevoită să se adăpostească. Același câmp pe care Billings mai că îl omorâse în bătaie.

Nimerise iar taman în mijlocul fermei Dawson!

Oare ce or fi însemnat focurile acelea de armă? Oriîncotro l-or fi purtând pașii, ferma aceasta, unde încercaseră să tragă cu pușca în el și să îi crape capul cu toporul, era ultimul loc de pe fața pământul unde voia să se afle!

Totuși, era un loc pe care îl cunoștea ca-n palmă. Știa bunăoară unde se află ghețăria și afumătoarea și unde țineau brânza și laptele proaspăt. Iar ghiorăitul stomacului îi aminti că, de două zile încoace, nu mâncase decât niscaiva mere.

Dacă s-ar strecura cu băgare de seamă, își spuse el, ar putea să își încropească o masă fără ca Dawsonii să bănuiască măcar că pusese piciorul pe acolo.

După ce străbătu un kilometru, în apropiere de acareturile gospodăriei, Jake încetini pasul și își măsură cu grijă fiecare mișcare. Totul părea neschimbat. Nu se vedea nici țipenie de om

prin preajmă. Nu își amintea ca fermierul să fi avut câini, dar poate că între timp lucrurile se schimbaseră.

Se furișă tiptil până în dosul șurii. Scroafa cea grasă era tot în coteţul ei noroios, grohăind și dând cu râtul. Furișându-se încet în șură, Jake miji ochii, încercând a se obișnui cu semiîntunericul. Singurul care tulbura liniștea era un cal ce fremăta în boxă, nechezând în răstimpuri. La adăpostul bine cunoscutei șuri unde își petrecuse odinioară convalescența, Jake se opri să își cumpănească următoarea mișcare. Să își potolească foamea cu niscaiva lapte și brânză sau să ia o halcă de carne uscată din afumătoare?

Dintr-odată, gândurile îi fură curmate de urletul unei femei. Țipătul venea dinspre casă. Băiatului îi îngheță sângele în vine.

Primul său gând fu s-o ia la sănătoasa. Dacă se întâmpla ceva necurat în locul ăsta, el unul n-avea de gând să se amestece. Cu cât mai departe de ferma Dawson, cu atât mai bine! Orice s-o fi petrecând aici, nu era treaba lui!

Numai ce auzi însă un al doilea țipăt, încărcat de groază, urmat de al treilea, apoi glasuri mânioase de bărbați și plânsetele a două femei ce păreau a implora milă. Oricât de primejdios ar fi fost pentru el, Jake nu putea întoarce spatele acelor plânsete. Bărbații, judecând după vorbă, erau fără doar și poate de culoare. Iar băiatul știa prea bine și cine erau cele două femei.

Străbătu în goană șura și își iți capul pe ușa ce dădea spre casă. Țipetele, strigătele și plânsetele veneau dinspre bucătărie. Jake își roti privirea prin curte, apoi o zbughi până la casă și se ghemui sub o fereastră deschisă.

— Aveți milă de noi, suspina, cu disperare în glas, una dintre femei. Luați tot ce vreți. Dar vă implor... duceți-vă și lăsați-ne în pace.

— Fă-le odată felu', Rafe, spuse unul dintre negri. Găsit-am merindele pentru care-am venit, acu' hai s-o luăm din loc.

— Le-oi omorî când mi-a veni mie la socoteală, îl repezi tovarășul său. Tacă-ți fleanca și lasă-mă să-mi fac întâi hatâru' cu fătuca asta.

— Dă-i pace, Rafe. Avem ș-așa destule pe cap.

Judecând după țipătul îngrozit pe care îl slobozi Samantha Dawson, Jake pricepu cât se poate de bine ce se petrecea înăuntru. Fără să stea pe gânduri, se răsuci și o tuli înapoi spre șură.

Odată ajuns înăuntru, scrută înfrigurat întunericul în căutarea unei arme. Ochii îi căzură pe grămada de lemne și pe cele două topoare – unul înfipt în butuc, iar celălalt, cu coada ruptă, aruncat printre bușteni.

Dădu să înșface toporul cel bun, dar se răzgândi. Era prea greu de mânuit. Ș-apoi, nu voia să omoare pe nimeni *așa*.

Căută mai departe bâjbâind prin întuneric. O furcă... nu, l-ar împușca până să apuce el a-i împunge.

Peste treizeci de secunde, înarmat cu coada toporului rupt într-o mână și un bici pentru cai în cealaltă, se furișă iar pe ocolite să nu fie văzut de la ferestrele casei. Ocupându-se de herghelia companiei din Illinois, ajunsese să mânuiască biciul cu o precizie uimitoare. Trecu încetișor pe sub streșini și se apropie de ușa bucătăriei.

Mai furișă o privire înăuntru... Unul dintre negri dispăruse împreună cu fata într-o încăpere alăturată. Samantha țipa și se zvârcolea să scape.

Auzindu-i țipetele, Jake urcă tiptil pe verandă și se proțăpi în fața ușii, strigând:

— Voi, ăi din casă, veniți de-mi deschideți!

— Cine-i acol'? se auzi o voce groasă dinăuntru.

— Cin' să fie? Un frate de culoare, răspunse Jake. Ce faceți voi acol' înăuntru? Ăți fi având ceva de mâncare pentru un negru flămând?

Cineva străbătu cu pași apăsați încăperea, crăpă ușa și își iți capul afară. Când dădu cu ochii de huiduma de negru din fața sa, lui Jake i se tăie răsuflarea.

Matahala deschise încet ușa, păși afară și începu a-și roti privirea prin curte.

Nici una, nici două, *trosc!* Jake îl altoi zdravăn peste cap și negrul se prăbuși grămadă pe prispă. Punând jos coada de topor,

Jake înşfăcă pistolul care căzuse din mâna bărbatului şi, păşind peste namila căzută în nesimţire, intră în casă.

Înăuntru îl întâmpină o privelişte înspăimântătoare.

În celălalt capăt al încăperii, doamna Dawson stătea legată fedeleş pe un scaun, cu groaza şi durerea întipărite pe chip. Rochia îi era pătată de sângele soţului ei, care zăcea mort pe podea la câteva picioare de ea. În capătul opus al încăperii zăcea trupul neînsufleţit al unui tânăr de culoare, ce părea a fi cam de-o seamă cu Jake, pe care pesemne că fermierul îl împuşcase în piept.

Scena arăta ca un câmp de luptă. La văzul sângelui şi al celor doi morţi, Jake simţi că i se întoarce stomacul pe dos. Cu toate grozăviile pe care le văzuse în război, nu avea să se obişnuiască niciodată cu vărsarea de sânge. Zărind carabina care zăcea lângă Dawson, pe podea – aceeaşi carabină care, cu câţiva ani în urmă, fusese cât pe ce să-i curme *lui* viaţa – băiatului nu îi fu greu să înţeleagă cum se petrecuseră lucrurile.

La apariţia lui Jake, doamna Dawson făcu ochii mari de groază, luându-l drept al patrulea membru al grupului de foşti sclavi care, în disperare de cauză, îi atacaseră familia.

Apoi, recunoscându-i vag trăsăturile, femeia scoase un ţipăt de uimire. Jake îşi duse repede degetul la buze, dându-i de înţeles să nu scoată niciun sunet.

Se uită în jur, apoi o privi întrebător pe femeie. Ea arătă cu capul spre stânga, răspunzând astfel întrebării lui nerostite.

Nu trecuseră nici cinci secunde de când intrase Jake în casă. Bărbatul care se retrăsese în dormitor cu Samantha Dawson, ce se zbătea înnebunită să scape, auzind schimbul de cuvinte şi zarva de pe verandă, ieşi din odaie, cu pieptul gol şi puşca în mână, să vadă ce se petrece înainte de a-şi încheia socotelile cu fata.

Când dădu cu ochii de tânărul de culoare ce stătea la trei metri de el, nu apucă să se întrebe ce însemna asta, căci în clipa imediat următoare, biciul lui Jake i se înfăşură, năprasnic, în jurul încheieturii, tăind în carne vie şi smulgându-i arma din mână. Bărbatul scăpă puşca, urlând de durere.

Când arma căzu pe podea, Jake plesni iar din bici și *hați!* cureaua subțire i se încolăci bărbatului pe după glezne. Aproape dintr-o singură mișcare, Jake trase cu putere și negrul căzu lat pe spate. Băiatul îl izbi cu piciorul în piept și, ațintind spre el pistolul dobândit de la celălalt, strigă tremurând de furie:

— Ce v-au făcut, ticălosule, femeile astea ca să merite așa ceva?

Până să își revină bărbatul din buimăceală și să poată răspunde, Samantha Dawson ieși împleticindu-se din dormitor și, văzând în fața ochilor un ins de culoare, tăbărî țipând isteric pe el și se puse a-l lovi cu pumnii, aidoma unui copil apucat de năbădăi.

— Ho, ce faci?? Nu mai da, zăpăcito!

— Samantha... Samantha, încetează! strigă mama fetei. El n-o să-ți facă niciun rău!

— Îs de partea ta, mă fată! exclamă Jake. Așa că zi mulțam că-s aci și du-te de-o dezleagă pe mamă-ta... Hai, du-te-odat', nesocotito!

Prea năucită și îndurerată ca să se poată împotrivi, Samantha se dădu îndărăt și făcu așa cum îi ceruse Jake. Încă nu îl recunoscuse. Pentru ea, toți negrii arătau la fel.

— Mă, frate, de ce vrei să ne vâri la belea? începu bărbatul întins la podea, zvârcolindu-se sub piciorul lui Jake. Tu și cu mine suntem...

— Tacă-ți fleanca! se răsti Jake la el. Io nu-s frate cu alde netrebnici ca tine. Cine-i în stare să ridice mâna la o femeie și să omoare un bărbat, fie el și alb...

În momentul acela inima i se strânse și un fior rece îl străbătu din cap până în picioare, făcând cuvintele să îi înghețe pe buze.

Fără să-și mai ducă vorba până la capăt, Jake se întoarse spre doamna Dawson.

— Vin' încoa', doamnă, și-i leagă mâinile.

Cu degetele tremurându-i aproape incontrolabil, femeia se conformă. Din cealaltă parte a încăperii, Samantha o privea încremenită.

De îndată ce bărbatul fu imobilizat, Jake îi legă picioarele, apoi ieși în pridvor și îl legă pe celălalt cu cureaua de la bici.

Când băiatul se întoarse înăuntru, doamna Dawson, nemaiputându-şi zăgăzui emoţiile şi neavând niciun alt umăr pe care să plângă, se prăbuşi, zguduită de suspine, la pieptul lui. Jake o cuprinse încet cu braţele şi încercă s-o liniştească.

E greu de spus câtă vreme au stat aşa, adolescentul negru alinând durerea unei femei albe ce tocmai fusese văduvită de unul din propria lui rasă. Cert e că, între timp, Samantha îşi veni în fire şi, văzându-i îmbrăţişaţi, simţi că începe a-i fierbe sângele în vine. Purtarea mamă-sii o şoca parcă mai tare decât să îşi vadă propria rochie pătată de sângele lui taică-său.

Jake o conduse încet pe doamna Dawson afară, peste matahala ce zăcea în nesimţire pe prispă, şi departe de casă. Samantha îi urmări cu gura căscată, apoi se luă împleticindu-se după ei.

— Io mi-s Jake Patterson, coană Dawson, spuse băiatul. Nu-s cu nemernicii ceia – nădăjduiesc că ştii. Nu i-am văzut în viaţa mea. Io numai ce treceam p-aici ş-am auzit împuşcături şi strigăte.

— Da... da, ştiu... Îmi aduc aminte de tine... Jake, şopti femeia cu vocea răguşită, găsindu-şi cu greu cuvintele.

— O dat' ai fost bună şi mi-ai adus niscaiva pâne. Ce s-a-ntâmplat, dară, acilea?

— Au... au venit să caute de-ale gurii... şi soţul meu... soţul meu a încercat să... a...

Vocea i se frânse şi izbucni iar în lacrimi.

Jake îşi puse blând mâna pe umărul ei. Fără să îşi dea seama ce face, în căutare de mângâiere şi sprijin, femeia îşi ridică şi ea mâna şi o apucă strâns pe a lui.

Samantha, care de acum se dezmeticise de-a binelea, se năpusti înspre ei.

— Mamă, ce faci?! zbieră ea. Îndepărtează-te numaidecât de negrul ăla nenorocit!

Fără a se mişca din loc, doamna Dawson se uită la ea cu ochii înroşiţi de plâns şi îi spuse cu tristeţe în glas:

— Samantha, tatăl tău a murit. Nu crezi că a sosit vremea să punem capăt urii?

— Dar... dar e negru! exclamă fata. De ce îl lași, mamă, să te atingă? E dezgustător! Am văzut că te ținea în brațe. Nespălatul ăsta te...

Maică-sa îi croi o palmă peste obraz, amuțind-o.

— Nu ți-e rușine, Samantha, să vorbești așa? Omul acesta tocmai ne-a salvat pe amândouă de la moarte! Ba mai mult, el e cel care te-a salvat odinioară din mâinile acelui soldat alb. Băiatul acesta ți-a dovedit iar și iar că nu îți vrea decât binele.

Samantha Dawson păru, în sfârșit, să îl recunoască. Dar chipul nu i se lumină de căldură, și nici de recunoștință. Rămase întunecat, trădând doar ura de odinioară care îi dăinuise în inimă la fel de puternică precum cea pe care o simțea față de ucigașii tatălui său.

În ochii ei, toți negrii erau la fel – josnici, vulgari, dezgustători și răi. Însăși culoarea pielii lui Jake o împiedica să poată face vreo deosebire între acesta și indivizii legați fedeleș în casă care vărsaseră sângele propriului ei tată.

Fără să mai spună un cuvânt, le întoarse spatele și plecă.

23
O alianță surprinzătoare

În cele din urmă, Jake izbuti să afle de la Bess Dawson ce se întâmplase înainte de sosirea lui. Cei trei negri, ce se îndreptau pe drumuri lăturalnice spre nord, încercând să ocolească războiul, ajunseseră la fermă în căutare de mâncare. Mâniați de reacția soțului ei, aceștia s-au luat la harță cu el, fermierul s-a dus să își ia pușca, iar înfruntarea s-a soldat cu rezultatul găsit de Jake douăzeci de minute mai târziu.

Dar ce să facă acum cu cei doi negri? Să îi ducă legați la șeriful din cel mai apropiat oraș? Probabil că l-ar aresta și pe el odată cu ei. De omorât, nu-i putea omorî cu sânge rece. Nu era un ucigaș. Totuși, câtă vreme cei doi rămâneau aici, femeile Dawson nu erau în siguranță. Iar el cu atât mai puțin! După ce fermierul le ucisese tovarășul și dovediseră că nu se dau nici ei în lături de la vărsare de sânge, nu încăpea îndoială că, de ar avea prilejul, cei doi i-ar omorî fără să stea pe gânduri pe el și pe doamna Dawson, ar silui-o pe fată, după care ar omorî-o probabil și pe ea.

Trebuia să găsească o soluție.

Deocamdată avea să îi țină legați în altă parte. Bărbatul din pridvor începea să își vină în simțiri. Jake îl târî departe de casă și, cu sfoara pe care o găsise în șură, îl legă, așa imobilizat cum era, de un copac. Apoi se întoarse după celălalt, îl luă în cârcă și ieși cu el afară, urmat de doamna Dawson, care ținea în mână

coada de topor, cu îndrumarea ca, dacă ticălosul scoate vreun sunet, să îl altoiască zdravăn peste cap.

Jake îl trânti ca pe un sac de cartofi lângă tovarășul său, iar doamna Dawson o luă încet înapoi spre casă. Prizonierii slobozir un potop de înjurături și crunte amenințări în timp ce Jake îl lega pe al doilea de un alt copac, cuvintele lor adâncind convingerea băiatului că, dacă reușeau cumva să se elibereze, era vai de el și de femeile Dawson.

Când se întoarse, o găsi pe văduva fermierului așezată pe treptele verandei, plângând încetișor.

— Tre' să ne gândim la-ngropăciunea lu' dom' Dawson, îi spuse el cu glas domol.

Femeia aprobă din cap.

— Mata numa' să-mi arăți un' să-l duc și m-oi ocupa io de toate... Se-nțelege, numa' de nu ți-a fi cu bănat ca un negru ca mine să-l ducă la groapă și să vază de toate cele.

Doamna Dawson clătină din cap și, cu lacrimile încă șiroindu-i pe obraji, se ridică în picioare. Jake o urmă cale de vreo 45 de metri până la mica parcelă înverzită, împrejmuită de gard viu și de o grădiniță, în mijlocul căreia se înălțau trei, patru pietre de mormânt.

Femeia îi indică locul, iar Jake încuviință din cap.

Luă o lopată și o cazma din șură și se duse să sape. Peste un ceas se întoarse în bucătărie. Niciuna dintre femei nu era acolo. De undeva se auzeau bocete. Jake se aplecă, ridică întâi trupul înțepenit al băiatului de culoare și îl duse afară, lăsându-l departe de casă, lângă locul unde erau legați cei doi negri. Apoi se întoarse și, luând în cârcă trupul celui care încercase odinioară să îl ucidă, îl duse la locul de îngropăciune, iar acolo îl așeză, având cât de cât grijă să nu îl trântească de pământ, lângă groapa pe care numai ce o săpase.

Odată lepădată povara, Jake se îndreptă din spate, slobozi un oftat, apoi se gândi că ar face mai bine să discute cu nevasta răposatului înainte de a trece la următorul pas. Era prima dată când îngropa singur pe cineva și nu prea știa ce să facă mai departe.

Se întoarse respectuos în casă şi, urmând cu paşi nesiguri suspinele ce răzbăteau dintr-unul dintre dormitoare, îşi vârî şovăielnic capul pe uşă.

— Iartă-mă, coană Dawson, că-ţi tulbur jelania... Nici nu-ţi închipui ce-mi pare de rău, da' tre' să-ntreb: vrei să-i meşteresc o ladă de lemn... ori vrei să-l pun în pământ aşa cum îi?

Sinceritatea naivă a întrebării lui şi caracterul practic al răspunsului pe care îl cerea aceasta nu aduseră nicidecum mângâiere îndureratei văduve, dar măcar o făcură să înfrunte următorul moment luând o hotărâre. Iar odată ce s-a luat o hotărâre, oricare ar fi ea, momentul următor este întotdeauna mai uşor de înfruntat.

Femeia îşi îndreptă spatele, suspină adânc, îşi şterse nasul şi ochii cu batista pe care o ţinea în mână, apoi îl privi cu un surâs trist.

— E foarte amabil din partea ta să ne ajuţi, Jake, spuse ea. Nu ştiu ce ne-am fi făcut dacă n-ai fi sosit tu. Probabil că acum am fi fost cu toţii morţi.

Trase aer în piept, încercând să îşi ţină firea.

— Cred... cred că n-o să avem nevoie de sicriu, Jake, spuse ea în cele din urmă. Groapa e adâncă?

— Adâncă bine!

— Atunci... atunci aşază-l pe... aşază-l pe soţul meu în mormânt aşa cum e.

— Am priceput. Să-l acopăr cu ţărână?

— Da, Jake, te rog să-l acoperi.

— Vrei să rosteşti mai întâi niscaiva cuvinte ori pot purcede 'nainte cu-ngropăciunea?

— Îngroapă-l, Jake. Nu cred că aş suporta să-i mai văd o dată chipul neînsufleţit. Am să vin şi eu peste câteva minute.

Jake se întoarse la micul cimitir al familiei Dawson şi se apucă de lucru. În timp ce umplea groapa, acoperind-o cu ultimii bulgări de pământ, auzi paşi în spatele său. Era soţia răposatului.

Băiatul puse lopata deoparte, iar doamna Dawson făcu un pas în faţă, oprindu-se lângă el. Stătură aşa, în tăcere, minute

întregi. La un moment dat se apropie încet şi Samantha şi rămase tăcută lângă mama ei.

— Dumnezeu să te odihnească, John Dawson, spuse într-un sfârşit văduva acestuia. Iată că până la urmă mânia, pe care n-ai învăţat niciodată să I-o încredinţezi Celui de Sus, te-a costat propria viaţă...

La auzul acestor cuvinte, Jake întoarse tresărind capul spre ea, dar nu spuse nimic.

— Totuşi, ai fost un soţ bun, continuă femeia fără să bage de seamă. Ai avut grijă să nu sufăr niciodată de foame. Ai fost blând şi bun cu mine şi, în ciuda mâniei pe care ţi-o stârneau atâtea lucruri, n-ai ridicat vreodată nici glasul, nici mâna la mine. Te-am iubit din clipa în care ne-am cunoscut şi încă te mai iubeam azi-dimineaţă când m-am trezit. Oricâte cusururi ai avut... eu n-am încetat niciodată să te iubesc.

I se frânse vocea şi începu să plângă iar cu suspine. Se lăsă încet în genunchi şi, apropiindu-şi cu duioşie faţa de pământul proaspăt răsturnat, şopti din nou:

— Te iubesc, John.

Rămase îngenuncheată lângă mormânt minute în şir, apoi se ridică încet în picioare.

Plângând de acum la rându-i, Samantha îngenunche, întinse blajin mâna şi îşi aşeză palma pe ţărâna ce acoperea locul de veci.

— Rămas-bun, tăticule... Şi eu te iubesc.

În după-masa aceea, Jake încercă a se ţine departe, nevoind să le deranjeze. Peste vreo două ceasuri, pe când stătea aşezat lângă şură, doamna Dawson se apropie de el.

— N-ai vrea, Jake, să mănânci ceva?

— Mulţam, coană Dawson, e tare cumsecade din partea mata să mă-ntrebi. Aş vrea, cum nu, că de două zile nu pusăi mai nimica-n gură!

— Atunci vino înăuntru. Am încercat să fac puţină curăţenie şi am pus masa. Avem carne, brânză, lapte, pâine şi fructe.

Porniră amândoi spre casă.

— Ce ne facem cu cei doi? întrebă ea în timp ce mergeau.

— Nu se găsește vreun om al legii prin părțile astea? întrebă Jake, deși se îndoia amarnic că ar fi cuminte să ajungă el însuși prea aproape de o închisoare a albilor.

— Șeriful nostru a fost ucis în război. El și atâția alții... Încă nimeni nu i-a luat locul.

— Ei bine, coană Dawson, de omorât, nu pot să-i omor. Da' câtă vreme ăi doi se află acilea, n-oți fi în siguranță. Asta dacă... n-oi vrea să-i omori mata. Că io unu' n-aș avea nimica-mpotrivă.

— N-aș putea face niciodată așa ceva, răspunse femeia, cutremurându-se.

— Nici io.

În bucătărie, doamna Dawson îi spuse lui Jake să ia loc și îi așeză în față o farfurie plină cu de toate. Fără a mai aștepta alte invitații, băiatul se puse a înfuleca bucatele dinaintea lui cu o foame de lup.

— Nu poți, Jake, să-i duci undeva? întrebă femeia.

— Un' să-i duc? răspunse el cu gura plină.

— Știu și eu? Undeva departe... într-o pădure.

— Nu vreau, coană Dawson, să vie după mine și să m-omoare.

— Nu, sigur că nu – altceva voiam eu să zic. Nu am putea să-i ducem cu căruța undeva departe și să-i lăsăm acolo?

— Ce i-ar opri să se-ntoarcă și să ne facă de petrecanie?

— Mda, ai dreptate... Atunci *ce* să ne facem cu ei?

În cele din urmă, înjghebară un plan. Era o stratagemă riscantă, dar altceva, în afară de a-i ucide pur și simplu, nu știau ce să facă.

În seara aceea, Jake înhămă caii la o căruță și îi puse pe cei doi negri, legați fedeleș, împreună cu tovarășul lor neînsuflețit, în spatele căruței. Chiar înainte de lăsatul întunericului, îi legă strâns la ochi și, cu doamna Dawson așezată lângă el pe capră, părăsi ferma, îndreptându-se spre sud. Pe parcursul nopții, cu văduva fermierului îndrumându-l în șoaptă și pomenind cu voce tare o grămadă de repere false cu privire la ruta urmată, făcură încet-încet un ocol larg, după care o luară într-un sfârșit spre nord. Fiind din partea locului, doamna Dawson știa întregul

ţinut ca-n palmă. Când ajunseră pe o coamă a lanţului muntos Cumberland, cale de zece kilometri de ferma Dawson, dar zece kilometri pe care îi puteau străbate doar corbii în zbor, femeia conchise că de acolo numai cu ajutorul unui vrăjitor ar mai putea găsi drumul înapoi.

Îi făcu semn lui Jake să meargă o vreme în cerc, apoi opriră. Fusese o noapte lungă, precedată de o zi şi mai lungă, iar femeia era secătuită de puteri. Totuşi, în lungile ceasuri de întuneric avusese prilejul să îşi pună cât de cât ordine în gânduri cu privire la nenorocirea care îi zguduise viaţa din temelii.

Jake trase mortul din căruţă, apoi îi luă pe cei doi negri, îi azvârli pe pământ şi îi dezlegă la ochi.

Aceştia mijiră buimaci ochii până ce, obişnuindu-se cât de cât cu lumina lunii, deslușiră înaintea lor silueta doamnei Dawson.

— Am să vă las pe amândoi aici, împreună cu tovarăşul vostru, spuse femeia. Dacă o să vă puteţi elibera, Dumnezeu să vă ajute. Iar, de nu veţi putea, atunci o să vă găsiţi pe muntele acesta binemeritatul sfârşit. Eu am să mă rog până la sfârşitul vieţii mele să fiu în stare să vă iert pentru ce aţi făcut. Nu ştiu dacă am să izbutesc ori ba, dar poate că harul Domnului are să-mi dea putere. Orişicum, vă încredinţez că ştiu să mânuiesc armele soţului meu, iar de am să îl prind pe oricare dintre voi dând iar târcoale pe la ferma mea, am să-l împuşc fără să stau pe gânduri. Dumnezeu să Îşi facă milă de voi.

Cu aceste cuvinte, le întoarse spatele şi se urcă înapoi în căruţă, lângă Jake. Băiatul plesni din hăţuri şi porniră hurducându-se în noapte, spre nord, în potopul de înjurături şi ameninţări revărsat asupră-le de cei doi bărbaţi pe care îi lăsau în urmă. Când socoti că se aflau destul de departe ca să nu mai poată fi auziţi, doamna Dawson îl îndrumă pe Jake să facă iar un ocol larg, iar într-un sfârşit găsiră drumul spre sud care ducea înapoi spre fermă.

24
Prejudecăți

Abia spre crăpatul zorilor ajunseră înapoi în curtea casei ce, cu doar câteva ceasuri în urmă, fusese vizitată de moarte și nenorocire. Cu mila lui Dumnezeu, sleită de puteri cum era, Bess Dawson nici nu se prăbuși bine în pat că se și cufundă într-un somn adânc.

Jake deshămă caii de la căruță, apoi se cuibări în vechiul său culcuș de paie din șură și adormi cât ai zice pește. Se trezi spre amiază și se duse s-o caute pe stăpâna casei. O găsi în bucătărie, cu ochii plânși, dar înfruntând durerea cu tăria de care dau dovadă mai toate femeile în clipe de grea încercare.

— Io, bag seama, s-ar cuveni... s-ar cuveni s-o iau din loc, spuse Jake. Ești bună, coană Dawson, să-mi dai ceva de-ale gurii 'nainte să purced la drum?

— Cum să nu, Jake? răspunse ea cu un surâs trist. Am să-ți pregătesc numaidecât ceva de mâncare.

Tăcu preț de o clipă, apoi adăugă cu glas șovăielnic:

— Chiar... chiar *trebuie* să pleci, Jake?

— Păi, știu și io?... De trebuit, nu tre' să plec... da' dece-ntrebi?

— Vezi tu, Jake..., începu ea vădit încurcată, soțul meu tocmai repara o porțiune șubredă de gard... și... și mă tem să nu se întoarcă bărbații aceia... și....

Se opri și își întoarse privirea. În Sud, a cere ajutorul unui negru era cel mai umilitor lucru de pe fața pământului. Dar,

după mai bine de douăzeci de ani de căsnicie cu John Dawson, se alesese, vezi bine, praful și pulberea de orișice mândrie i-o fi sălășluit cândva în inimă și Bess Dawson nu socotea că e sub demnitatea ei să ceară ajutor de la un străin. După cele întâmplate, nu îl privea pe Jake ca pe un om de culoare, ci ca pe o ființă umană de care avea nevoie și căreia ar putea pasămite să-i întindă și ea o mână de ajutor. Și apoi, după toate prin câte trecuseră împreună, Jake nu mai era nicidecum un străin!

— La drept vorbind, continuă ea, găsindu-și cu greutate cuvintele, ți-aș fi... ți-aș fi recunoscătoare, Jake, dacă... dacă ai mai zăbovi o vreme pe la noi. Ți-aș da să faci una, alta... și mi-ai fi de mare ajutor.

Jake încuviință din cap.

— Nu, coană Dawson, nu tre' să plec – n-am grabă s-ajung undeva anume. Adevăru-i că nici nu știu încotro mă-ndrept.

Femeia oftă, vădit ușurată.

— Atunci așază-te și ia de mănâncă ceva.

Jake rămase la ferma Dawson o lună de zile.

Ce o fi gândit ea despre asta, Samantha Dawson nu i-a spus-o niciodată răspicat. Dar, judecând după felul în care se uita la el, se vedea de cât colo că nu era prea încântată să-l aibă prin preajmă. Totuși, moartea brutală a tatălui ei, precum și faptul că se aflase ea însăși la un pas de moarte, îi temperaseră oarecum mânia pe care o simțea față de Jake. O fi fost ea mândră și arogantă, dar chiar proastă nu era. Știa că vorbele pe care i le spusese maică-sa după ce o plesnise peste față erau adevărate. Jake le salvase, într-adevăr, viețile. Pe ea, cel puțin, o salvase din mâinile celui ce voise s-o necinstească și de rușinea de a aduce pe lume un prunc de culoare. Gândul acesta, chiar dacă n-avea să fie niciodată în stare să-i mulțumească, își permitea să-l tolereze.

Repararea gardului rupt îl duse pe Jake cu gândul la propria-i mamă și la ceea ce se întâmplase pe plantația Winegaard. Iar secretul... groaznicul secret pe care nu-l știa nimeni altul... secretul care îl bântuise în tot acest timp... îi mistuia cugetul. Se simțea aidoma lui Cain, apăsat de greutatea păcatului săvârșit.

Oare şi lui, la fel ca lui Cain, îi era hărăzit să pribegească în veci pururi... fugind de trecut şi încercând să scape de răul de care nu există scăpare – de răul ascuns în propria fiinţă?

Scăpă ciocanul din mâini şi îşi acoperi urechile cu palmele, încercând din răsputeri să amuţească vocea acuzatoare. Dar era vocea propriei sale conştiinţe şi nu putea fi amuţită.

Peste mai multe ceasuri, porni răscolit înapoi spre casă, bucuros să lase toată acea luptă lăuntrică în urma lui.

O găsi pe Samantha Dawson singură în bucătărie.

— Mama s-a dus la oraş, îl anunţă fata când Jake păşi înăuntru şi se descoperi. Mi-a zis să-ţi dau ceva de mâncare. Aşa că, poftеşte, adăugă ea sec, aşezându-i o farfurie în faţă.

Jake îi mulţumi şi se aşeză. Pe masă mai era pregătit încă un rând de tacâmuri, dar Samantha rămase în picioare, fără să i se alăture. În cele din urmă, Jake îşi cufundă lingura în tocană şi începu să mănânce.

— Nu mânci şi mata ceva?

— O aştept pe mama, răspunse ea, întoarsă cu spatele.

Jake mâncă în tăcere vreme de un minut, două dus pe gânduri.

— De ce-ai spus minciuna ceea despre mine, donşoară Dawson? întrebă el la un moment dat. Va să zică... de ce minţit-ai data trecută, când mă aflam acilea cu soldaţii? De ce-ai zis c-am făcut ceva ce amândoi ştim că n-am făcut?

— Tu ce crezi? ripostă ea, întorcându-se încet cu faţa spre Jake. Pentru că eşti de culoare.

— Şi asta te-a făcut să scorneşti minciuna ceea?

— N-a fost tocmai minciună.

— Cum să nu fie?!

— N-am făcut decât să te învinovăţesc de ceva ce *ai fi putut* face.

— Asta-i bună! Da' nici nu mă cunoşteai!

— Eşti negru. Şi toţi negrii fac lucruri rele.

— Io, de când îs, nu m-am atins de vreo fată în chip necuviincios.

— Dar probabil că ai fi făcut-o dacă ai fi avut prilejul. Negrii miros altfel decât albii, siluiesc femei, spun lucruri urâte, vorbesc incorect şi se poartă ca nişte animale.

Jake se holbă la ea cu gura căscată.

— Cunoscut-ai în viaţa ta chiar şi o singură fiinţă de culoare? Cine te-a-nvăţat asemenea prostii? Taică-tu?

— Nu te priveşte pe tine cine m-a învăţat.

— Să-nţeleg că încă mă mai urăşti? o întrebă Jake.

— Nu ştiu. Poate că acum nu te mai urăsc.

— Da' crezi mai departe toate lucrurile celea despre mine?

— Eşti de culoare. Ce altceva aş putea să cred?

— Vasăzică ţi-e frică de mine?

— Nu, răspunse ea, schiţând un zâmbet şiret în colţul gurii.

— Dacă negrii fac toate lucrurile celea groaznice de le înşiraşi adineauri, io pasămite te-oi fi băgând în sperieţi.

— Am o armă în dormitor, ripostă semeaţă fata. Dacă încerci să intri peste mine, o să te împuşc. Mama nu ştie că o am. Tata zicea mereu că e prea îngăduitoare pentru propriu-i bine. Aşa că, pe când voi nu eraţi atenţi, am luat unul dintre pistoalele ticăloşilor şi îl ţin ascuns la mine în odaie, pentru orice eventualitate.

Jake se zgâi la ea năucit.

— Atunci cum de nu m-ai omorât? Că ocazii ai fi avut, har Domnului, berechet.

— Nu ştiu. Poate pentru că o ajuţi pe mama. Şi pentru că ne-ai salvat de mişeii ăia.

— Şi, cu toate astea, încă tot nu-ţi dai seama că-s un om normal, la fel ca mata?

— Tu, la fel ca mine? îi râse în nas Samantha. Noi doi nu suntem nicidecum la fel. Eu sunt albă, iar tu eşti negru.

— Şi asta-nseamnă că-n ochii tăi, toţi negrii or să rămâie nevrednici, oricum ar fi ei pe dinăuntru?

— Bineînţeles, pufni ea sarcastic. E la mintea cocoşului. Până şi sclavii ştiu că negrii n-au cum să fie vreodată la fel ca albii.

— Nu mai sunt sclavi, donşoară Dawson. Acu' îs şi io om liber.

— Mda, am auzit parcă vorbindu-se de asta. Dar chiar şi aşa, n-ai cum să fii vreodată la fel ca mine.

Îngrijorat de vorbele ei şi de vestea că fata avea o armă, pentru restul şederii sale la fermă Jake îşi făcu un culcuş nou în podul

șurii, la care Samantha să nu poată ajunge așa lesne în caz că i se cășuna din senin pe el.

Hotărî că, după ce va fi dres una, alta la fermă, atât cât doamna Dawson s-o poată scoate și singură la capăt, avea să își vadă de drum. Mama Samanthei l-ar fi tocmit cu dragă inimă în mod permanent, căci Jake se dovedise a fi un băiat capabil și vrednic de încredere. Dar, știind acum că fiică-sa avea un pistol sub pernă sau în sertarul noptierei sau oriunde l-o fi ținut, Jake abia aștepta să se vadă plecat.

Unde mai pui că nu dăduse nicio clipă uitării îndemnul mamei lui.

La despărțire, doamna Dawson îi strânse călduros mâna.

— Îți mulțumesc pentru tot, Jake.

— Și io-ți mulțumesc, coană Dawson, răspunse băiatul, c-ai fost tare bună cu acest sărman negru pribeag.

— Sunt sigură că ai să ajungi tu la liman. Și vreau să îți dau ceva în chip de mulțumire.

Zicând acestea, femeia îi întinse un pumn de bani.

— Păi, asta-i o adevărată avere! exclamă Jake, zgâindu-se la bănetul pe care îl ținea în palmă. Îmi pare rău, coană Dawson, da' nu pot să primesc!

— Ba te rog să-i iei. Sunt numai douăzeci de dolari.

— Sfinte Sisoe, coană Dawson, păi asta *chiar* că-i o avere întreagă!

— Nu vreau să faci foamea pe drum până ce ai să găsești ceea ce cauți.

— N-oi face io foamea. Am două mâini ș-oi munci.

— Ești, într-adevăr, un băiat muncitor și mi-ai fost de mare ajutor. Orișicum, te rog să iei banii.

Jake așează monedele în buzunarul pantalonilor cu înfiorare și recunoștință.

— Numai bine, Jake.

25
În Carolina

Urmând îndemnul lăsat de mamă-sa cu limbă de moarte, Jake era mai aproape decât ar fi bănuit de îndelung nedesluşita sa destinaţie. Cu ajutorul îndrumărilor primite de la doamna Dawson, în doar câteva săptămâni ajunse în partea de nord a statului Georgia şi de acolo, trecând fluviul Savannah, în regiunea deluroasă din vestul Carolinei de Sud.

Aici, primul negru pe care îl întrebă, cum îi stătea de acum în obicei, încotro e Carolina, îi răspunse aşa:

— Păi, un' să fie? Chiar *acilea*... Te afli *în* Carolina, băiete.

Acum că se afla în locul pe care îl căutase atâta amar de vreme, iar cuvintele mamă-sii – *Du-te-n Carolina* – nu îi mai puteau călăuzi paşii, se simţea dezorientat. Ajunsese în Carolina. Şi acum încotro?

Odată cu schimbarea de situaţie, începu să se gândească din ce în ce mai mult la tatăl lui. Ce ar face, ce ar spune de *chiar* l-ar găsi?

I-ar transmite pur şi simplu mesajul pe care i-l încredinţase mamă-sa pe patul de moarte şi-apoi i-ar întoarce spatele fără să mai zică un cuvânt? L-ar lăsa pe cel ce îi dăduse viaţă şi s-ar duce... fără să-l mai revadă vreodată?

De aia bătuse atâta cale – doar ca să-i treacă mesajul *maică-sii*?

Chiar dacă aceste întrebări nu i se formară în chip lămurit în minte, Jake începea să se schimbe încet, dar sigur, fără a-şi da

măcar seama. Se simţea din ce în ce mai stânjenit, mai agitat, de parcă cineva ar fi stat cu ochii pe el... de parcă însăşi *mamă-sa* l-ar fi privit din ceruri. Oare de-a lungul acestei călătorii, pe lângă scopul de a îndeplini ultima dorinţă a mamei sale *în calitate de* fiu, să-i fi fost hărăzit să descopere şi ceea ce înseamnă cu adevărat *să fii* un fiu?

Numai timpul avea să răspundă la o întrebare atât de importantă.

Cei douăzeci de dolari primiţi de la doamna Dawson i-au ajuns vreme îndelungată, căci îi cheltuia cu măsură şi, ori de câte ori se ivea prilejul, nu pregeta să muncească, dând o mână de ajutor pe ici, pe colo în târguşoarele prin care trecea. Pe măsură ce se călea şi înţelegea mai bine felul în care stăteau lucrurile între negri şi albi, devenea tot mai încrezător în propriile-i forţe şi mai îndemânatic. Era un tânăr puternic şi dibace, iar, dintre toate îndemânările lui, cel mai mult sărea în ochi iscusinţa sa ieşită din comun în lucrul cu caii. Jake însă n-a stat niciodată să se întrebe dacă moştenise acest har de la tatăl lui.

Îşi continua neobosit călătoria, dormind sub cerul liber – ceea ce nu i se părea o povară, căci aşa trăia de ani de zile – şi era recunoscător când, în răstimpuri, putea înnopta pe un culcuş de paie într-o şură sau într-un grajd, de regulă nu prea umed şi destul de curat.

Taică-său se ocupase şi el de cai, potcovindu-i, tratându-i de boli şi dresându-i într-un scop sau altul. Cu acest gând în minte, Jake începu a căuta ferme şi grajduri cu chirie, atât în speranţa că va găsi ceva de lucru, cât şi ca să întrebe dacă, înaintea lui, nu trecuse cumva pe acolo un alt bărbat de culoare, înzestrat cu acelaşi har în privinţa cailor.

Lucră câteva luni în Anderson, după care se duse în Greenwood, apoi dinspre sud spre nord, prin comitatele Aiken, Orangeburg şi Sumter, iar de acolo trecu râul Wateree spre vest. În tot acest răstimp, nu află nimic de tatăl lui. Sfârşitul anului 1864 îl găsi în apropiere de Columbia, după care îşi continuă

drumul spre nord, prin Camden şi Kershaw, iar în primăvara anului următor trecu hotarul în Carolina de Nord.

În martie şi aprilie străbătu comitatele Robeson şi Cumberland, întrebând mai departe de tată-său. Încet-încet ajunse a-şi da seama că se agăţa de o speranţă deşartă. Între timp, taică-său şi-o fi schimbat numele sau o fi murit. Ş-apoi, ce rost avea să caute un om care, dacă l-ar vedea în faţa ochilor, probabil că nici nu l-ar recunoaşte?

Totuşi, sentimentele nedesluşite din adâncul fiinţei sale îl mânau înainte. Acum că războiul luase cică sfârşit, putea călători şi munci cu mai puţină fereală.

Spre finele primăverii, pe când lucra la un grajd cu chirie din oraşul Monroe, Jake făcu întâmplător cunoştinţă cu o familie de negri aflaţi în drum spre Nord care îi spuseră că auziseră de un negru eliberat pe nume Patterson.

— Unde-i acu' omu' cela? întrebă el.

— Nu ştiu sigur un' anume, răspunse bărbatul. Undeva la nord de Charlotte.

— În oraşu' ăl mare?

— Nu prea cred. În careva târg aflat mai la nord de oraş. Şi el lucra tot într-un grajd dintr-acestea, de-mi aduc bine aminte.

Fără să mai piardă vremea, a doua zi Jake se şi puse pe drum, poposi o săptămână în Charlotte să câştige niscaiva bani de mâncare, apoi porni mai departe spre Nord, oprindu-se vreo şapte-zece zile în fiece aşezare întâlnea în cale, ca să găsească de lucru şi să îi întrebe pe toţi negrii cu care se încrucişa de nu cunosc cumva un bărbat pe nume Patterson. De îndată ce se încredinţa că aflase tot ce era de aflat în târgul cu pricina, purcedea spre următorul.

Acum că era întrebat tot mai des cum arată taică-său, iar el nu ştia ce să zică, începură a-l năpădi tot mai multe gânduri şi amintiri pe cât de nedorite, pe atât de greu de înăbuşit. Chipul mamă-sii bunăoară veghea mereu asupră-i – iubitor, surâzând duios şi... trist. O întrista să vadă vrajba din inima fiului ei. Acolo unde se afla ea acum, Jake nu îi mai putea ascunde nimic.

Mamă-sa *știa*. Dar, de dincolo de mormânt nu avea, vezi bine, puterea de a-i vindeca și alunga înverșunarea.

Odată cu amintirea ei dragă, lui Jake îi veneau, nechemate, în minte și amintiri cu tatăl său – îi vedea încețoșat surâsul, îi auzea râsul îndepărtat, îi simțea vag dezmierdarea drăgăstoasă. Când acestea îi apăreau în vise, băiatul le gonea însă numaidecât, respingând tăcut însăși atingerea iubitoare după care îi tânjea inima.

Jake Patterson era un suflet chinuit. Totuși, ori de câte ori îi răsunau în minte cuvintele lui Micah Duff și cele ale maică-sii, tânărul le îndepărta cu vehemență.

Începu să aibă coșmaruri cu bărbatul ce o ataca pe mamă-sa și toate se încheiau în același chip, cu strigătele ei deznădăjduite. Iar Jake nu era acolo să o salveze. Apoi auzea iar vorbele lui Micah – *„Ești mistuit de mânie. Încerci să fugi, să te ascunzi de lumină. Dar n-ai cum."*

Uneori se trezea în miez de noapte proferând blesteme din cele mai cumplite, de parcă ar fi încercat să alunge din ființa sa demonul mâniei și pe cel al vinovăției prin simpla putere a voinței.

Dar, în adâncul sufletului, știa că trăiește în minciună. Cuvintele pe care i le strigase el însuși lui Micah se întorceau la rândul lor să îl bântuie – *„Din pricina lui s-a prăpădit mămuca!"*

Dar nu era nicidecum adevărat. Dădea vina pe tatăl lui când, de fapt, vinovatul era chiar el. Din cauza *lui* murise mamă-sa. Nu din cauza lui taică-său. De vină pentru cele întâmplate era numai și numai... el. Dar a o recunoaște ar fi însemnat să renunțe la obiectul mâniei sale. Or el încă nu era pregătit pentru asta.

Treptat, vremea se încălzi și primăvara lui 1865 făcu loc verii. La cei șaptesprezece ani ai săi, Jake începea deja să aibă trăsături de bărbat. Maturizarea îi înăspri însă chipul și privirea. Rar îl mai vedeai zâmbind. Și încă tot mai avea de trecut cel mai important test al maturității – acela de a descoperi cine este el cu adevărat și de a o lua pe calea cea dreaptă.

În Carolina de Nord întrebă de tatăl său în fiecare așezare prin care trecea. Până în iunie străbătu mai bine de o duzină de

oraşe fără să afle nimic de el. În cele din urmă, paşii îl purtară într-un târg aflat la vreo douăzeci de mile de Charlotte. Aici o luă pe strada principală şi, deprins de acum cu privirile lungi şi piezişe, se puse a întreba în stânga şi-n dreapta unde ar putea găsi de lucru un bărbat de culoare.

Unii albi îl ignorară, unii îl înjurară, unii îi scuipară ghetele. Cei mai respectabili se mulţumiră să strâmbe din nas, ţinându-se cât mai departe de el. Pe ici, pe colo primea însă şi câte o îndrumare care ducea apoi la alta. Semenii de culoare pe care îi întâlnea în cale erau întotdeauna prietenoşi.

Şi, uite aşa, în cele din urmă se găsea mereu ceva.

26
O descoperire covârșitoare

O săptămână mai târziu, pe când încărca niște cutii într-o căruță trasă în fața hotelului din oraș, Jake ridică privirea.

Auzise zăngănitul căruței cu marfă, dar nu îi dăduse mare atenție. Aruncând o privire spre stradă, îl văzu pe căruțașul alb trăgând de hățuri și coborându-și ochii spre el. Jake muncea sub soarele dogoritor, cu pieptul șiroind de sudoare. Era prima săptămână din iulie.

— Cred, băiete, că-i prima dată când te văd pe aici, spuse bărbatul. Am dreptate?

— Da, domnu'. Venit-am în târg abia acu-s câteva zile.

— Ești doar în trecere și cauți muncă de ocazie?

— Da, domnu'.

— Cât socotești că ai să mai lucrezi aici? întrebă omul, arătând cu capul spre hotelul din spatele lui Jake.

— Nu știu, domnu' – pasămite o zi, două.

— Nu vrei să vii simbriaș la mine? Plătesc cinstit oricărui muncitor, fie el alb sau negru.

— Vreau, cum nu!

— Atunci să treci negreșit pe la mine, fiule. Mă găsești în primul târg, cale de șase kilometri spre vest. Întreabă pe oricine și or să-ți spună unde-i depozitul. Pe mine mă cheamă Watson. Tu, băiete, cum te numești?

— Jake.

— Ei bine, Jake, sper că ne-om revedea în curând, spuse bărbatul, după care plesni din hățuri și strigă o dată la cai, iar căruța o luă iar din loc.

Peste trei zile, urmând îndrumările primite de la directorul hotelului, care îl tocmise pentru câteva zile, Jake porni spre următoarea oprire din lunga sa pribegie.

Odată ajuns, a fost destul o privire ca să își dea seama că orășelul nu se deosebea cu nimic de celelalte treizeci de târguri prin care trecuse în ultimii ani de zile. Se transformase din copil în bărbat pribegind dintr-un oraș într-altul și multe dintre acele orașe arătaseră întocmai ca acesta. Doar că asta era prima dată când un alb îi oferea o slujbă fără ca el să fi trebuit măcar s-o ceară.

— Unde-l găsesc pe dom' Watson? îl întrebă el pe primul om care îi ieși în cale.

Peste nici un ceas, muncea deja din greu, încărcând într-o căruță saci cu cereale ce urmau a fi livrați chiar în după-masa aceea.

Vreme de câteva zile stătu mai mult în depozit, încărcând și descărcând marfă. Apoi veni o zi în care nu era programată nicio livrare.

— Azi n-am ce să-ți dau de lucru, Jake, îi spuse domnul Watson, așa că am aranjat să lucrezi la grajdul cu chirie din susul străzii. Patronul e prieten cu mine. Du-te și caută-l pe simbriașul lui de culoare. Omul te așteaptă și are să-ți spună ce să faci.

Jake se conformă. Negrul mai vârstnic îi întinse o furcă și îi arătă unde să arunce gunoiul de grajd, după care se făcu nevăzut vreme de câteva ceasuri. Când se întoarse, cu o căruță plină ochi cu marfă, îl chemă pe băiat să îl ajute la descărcat. Cum munceau ei, mai mult tăcuți, în fața grajdului, Jake observă că în răstimpuri lunganul îl fixa cu o privire stranie, parcă năucit. Iar glasul bărbatului îi stârnea o nostalgie de neînțeles. De ce, n-ar fi putut spune. Dar de fiecare dată când omul deschidea gura, îl năpădeau senzații ciudate – ca dintr-un vis îndepărtat, ale cărui frânturi se risipeau înainte să le poată desluși cu mintea

trează. Și, aidoma viselor trecătoare, cu cât se străduia mai abitir să se agațe de ele și să le țină minte, cu atât mai iute se pierdeau în uitare.

În seara aceea se întoarse la depozitul domnului Watson cu inima tulburată, fără să își poată explica de ce. În același timp, dintr-un cotlon îndepărtat al conștiinței răzbătea tainic și domol un susur plin de pace. Jake se duse să se culce în hambarul domnului Watson, unde înnopta încă de la sosirea sa în târg, dar în noaptea aceea abia putu închide ochii. Iureșul de emoții confuze ce îi vâjâiau prin minte înăbușiseră susurul acela liniștitor, lăsându-l pradă frământărilor.

A doua zi, deși obosit după o noapte de zbucium, Jake izbuti să se adâncească în muncă.

Trecu încă o zi și apoi alta. În săptămâna care urmă, unul dintre căruțașii domnului Watson se răni la mână și nu putu porni cu marfa spre o plantație aflată cale de un ceas de târg. Patronul hotărî să facă el însuși livrarea și îl luă pe Jake cu el, să îl ajute la descărcat.

Pe drumul de întoarcere, fiind prima dată când se afla singur cu patronul, Jake își luă inima în dinți.

— Pot să te-ntreb ceva, dom' Watson?

— Sigur că poți, răspunse bărbatul.

— Văzând că mata duci marfă-n tot ținutu', cunoști bag seama toată suflarea d-acilea.

— Asta cam așa-i, Jake, râse patronul său.

— Auzit-ai vreodat', dom' Watson, de-un negru pe nume Hank Patterson?

Bărbatul se întoarse spre el și îl privi lung.

— Ce întrebare mai e și asta, Jake?

— Nu-ți fie cu supărare, dom' Watson. Vrut-am numa' să știu dac-ai auzit de dânsu', atâta tot.

— Nu doar că am auzit, ci îl și cunosc cât se poate de bine.

— Îl cunoști??

— Sigur că da. Și tu la fel. Săptămâna trecută ai lucrat cot la cot cu el o zi întreagă la grajdul din târg.

— Ăla... ăla-i Hank Patterson??

Watson încuviinţă din cap.

— Îl ştiu de ani de zile.

Jake nu mai spuse nimic până la întoarcerea în oraş. Când ajunseră la depozit, sări jos din căruţă, goni în susul străzii şi se năpusti înfrigurat în grajd. Ridicând privirea spre el, slujbaşul de culoare văzu că ochii băiatului aruncau săgeţi de foc.

— Dom' Watson zice că te cheamă Hank Patterson, îl luă băiatul la rost pe un ton autoritar.

— Da, aşa mă cheamă. Chit că lumea din partea locului îmi zice Henry.

— De ce nu mi-ai spus?

— Nu m-ai întrebat.

— Ei bine, află că te caut de mult.

— Pe mine?... Da' cum aşa?

— Pentru că pe mine mă cheamă Jake... Jake Patterson.

Ochii bărbatului mai vârstnic se umplură de lacrimi. Acesta porni încet spre el, deschizându-şi braţele să îşi îmbrăţişeze fiul pe care credea că îl pierduse pe vecie.

— Nu te-atinge de mine, şuieră Jake mânios, făcând un pas înapoi.

Tatăl lui se opri nedumerit şi îl întrebă cu glasul încărcat de iubire:

— De ce... *fiule*? Ce s-a-ntâmplat?...

În clipa aceea, vrajba ce mocnise în sufletul băiatului în toţi aceşti ani răbufni cu forţa unui vulcan.

— Nu-ndrăzni să-mi zici aşa! strigă Jake înfierbântat. Ne-ai lăsat de izbelişte şi pe mine, şi pe mămuca. Nu m-ai iubit niciodată. M-ai făcut în fel şi chip şi-ţi era mai drag de băiatu' ăl alb, de Johnny Clarkson. De mine nici că-ţi păsa. Şi dup-aia te-ai dus şi ne-ai lăsat. Ai lăsat-o pe mămuca să moară. Din pricina ta murit-a!

— Mămuca... mămuca ta... s-a prăpădit? întrebă cu glasul tremurând tatăl lui şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Da, s-a prăpădit şi tu eşti de vină. De nu-i cereai lu' stăpânu' Clarkson să te vândă şi rămâneai cu noi, poate că mămuca ar fi ş-acu' în viaţă!

Sărmanul său părinte se prăbuşi moale pe un balot de paie, îşi îngropă faţa în palme şi începu să plângă amarnic. Dar Jake era prea tânăr ca să fie mişcat de asemenea manifestări. El încă nu ajunsese să verse lacrimi de bărbat. El încă nu ştia că nu sunt lacrimi mai sfâşietoare decât lacrimile de iubire vărsate de un bărbat blând şi cinstit.

Jake se întoarse pe călcâie şi părăsi valvârtej grajdul, lăsându-l pe cel căruia îi purta numele singur cu durerea, lacrimile şi inima lui frântă.

27
Reproșuri și agonie

Peste vreo jumătate de ceas, Jake se întoarse în întunericul răcoros al grajdului. Hank Patterson, bărbatul pe care îl căutase de atâta amar de vreme fără a se gândi ce va face dacă într-o bună zi are să stea față în față cu el, rămăsese nemișcat în același loc unde îl lăsase el cu atâta cruzime în urmă cu treizeci de minute.

Jake se mai liniștise un pic, dar chipul îi era mai departe întunecat și amenințător. Fruntea și ochii îi erau înnegurate de o furie rece, înăbușită.

Se așeză și își fixă privirea în pământ.

— Bag seama c-ai și tu dreptu' de-a spune ce-ai de spus, zise el după câteva clipe, socotindu-se printr-o astfel de afirmație mai înțelept și mai drept decât era în realitate. De fapt, nu era cu adevărat pregătit să *asculte*. Îl mustra oarecum cugetul că plecase atât de furtunos și nu voia decât să se dezbare de sentimentul de vinovăție. Dar, la o adică, dacă începea să clocotească iar mânia în el, avea să sară din nou la atac fără să stea pe gânduri.

Ca mai toți băieții de vârsta lui, nu ajunsese încă să știe ce-i smerenia și era convins că el știe totul mai bine ca oricine. Și, mai cu seamă, mai bine decât taică-său. Resentimentele pe care i le purta acestuia, din pricina unor lucruri greșit tălmăcite, distorsionate de timp sau pur și simplu neadevărate, erau în schimb cât se poate de reale și nu existau pe fața pământului argumente,

mai ales dacă ele veneau din partea tatălui său, şi cu atât mai puţin lacrimile acestuia, care să i le fi putut îndepărta din creier.

Jake aştepta încruntat. Fără să îşi dea seama, cu mâna vârâtă în buzunar, răsucea iar şi iar între degete căluţul de lemn care îl însoţise încă de la începutul călătoriei sale. Dar în momentul acela nu se gândea la mama lui, ci doar la propria-i persoană.

— Da'... da' înţeles-ai totu' pe dos, copilu' meu, spuse într-un târziu tatăl său, cu glasul abia şoptit.

— Aşa zici *tu*, ripostă Jake. De ce te-aş crede?

— Pentru că io, fiule, fost-am acol' şi ştiu mai bine cum s-or petrecut lucrurile. La vremea aceea tu erai prea mic ca să pricepi.

— Adică... un copil nu-i în stare să priceapă adevăru' despre părintele lui, asta vrei a spune? se oţărî Jake, începând iar să se înfurie.

— Ce vreau io să zic e că adesea ăi mici îs prea necopţi la minte şi la inimă ca să-şi amintească lucrurile aşa cum s-or petrecut ele cu adevărat. Adevăru', băiete, îi că te-nşeli amarnic în toate cele.

— Ba *tu* eşti ăl de se-nşală! îl repezi Jake. Poate că tu-ţi aminteşti totu' de-a-ndoaselea.

Blajinul său tată slobozi un oftat, îndurerat peste poate să audă astfel de vorbe din gura propriului său copil.

— Ba nu, fiule, îmi amintesc totu' cât se poate de bine, spuse el cu glas domol. Tu nu erai decât un copilaş la vremea ceea, pe când io eram om în toată firea. De-aia ştiu ce s-a-ntâmplat şi-ţi pot spune cu mâna pe inimă că lucrurile n-or stat nicidecum aşa cum crezi tu.

— Şi io de un' să ştiu că nu minţi? Poate că... poate că nu vrei pur şi simplu să recunoşti ce hain ai fost.

— Eşti slobod să crezi ce-i vrea, fiule. Da' asta nu schimbă cu nimic adevăru'.

— Vasăzică tu ştii care-i adevăru' şi io ba?

Taică-său încuviinţă încet din cap, cu o privire plină de blândeţe.

— Văz că fost-a o greşeală să cred că pot sta de vorbă cu tine, spuse Jake furios. Tu ştii una şi bună şi nu vrei s-asculţi nimic din

ce-am io de zis. Ai greșit față de mine, da' nu vrei s-o recunoști în ruptu' capului!

Zicând acestea, Jake zvâcni în picioare și porni iar întins spre ușă.

— Parcă ziceai c-am și io dreptu' la cuvânt, se auzi în spatele lui vocea părintelui său.

Jake se opri, oarecum rușinat. La urma urmei, omul avea dreptate.

— Pasămite ăl de nu vrea s-asculte ești chiar tu, băiete, își urmă taică-său vorba. Io șed acilea cuminte, făr' să ridic glasu', și tot ce-ți cer e să mă lași a-ți zice cum s-or petrecut lucrurile cu adevărat, iară tu nu faci decât să tuni și să fulgeri, negru de supărare, când, de fapt, ai mai puțin temei să fii supărat pe mine decât crezi. De un' ți se trage mânia asta, băiete, zău că nu știu. Da' ești un tânăr tare mânios. Așa că te poți duce, de vrei, ori poți asculta ce am de zis.

Jake șovăi preț de o clipă, apoi se așeză și așteptă. Urmă o tăcere îndelungată.

— Venit-a o zi în viața mea, spuse într-un târziu Hank Patterson, când de aș fi vrut să ajung un om încrâncenat, ura ar fi putut să-mi pătrunză-n suflet și să rămână acol' pe vecie. Nu zic că ce s-a-ntâmplat nu m-a umplut de amărăciune și de oarece mânie. Da', har Domnului, nu m-am lăsat mistuit de ură. Și încă mă rog la Cel de Sus să-mi dea puterea de a ierta rău' ce mi s-a făcut în ziua ceea neagră – ziua când ne-a fost spulberat căminu'.

În ziua ceea, dom' Clarkson m-a luat de pe câmp și mi-a zis că mă trimite o seamă de vreme la plantația lu' frate-su să-l ajut la dresatu' cailor. Am dat s-o pornesc spre satu' sclavilor, da' el a strigat după mine: „Un' crezi că te duci, Patterson?" Io i-am răspuns că mă duc să-i dau de veste nevesti-mii și să-i dau lu' fiu-meu o sărutare de rămas-bun și să-i zic că-l iubesc. „Ba nu te duci nicăierea, Patterson", m-a repezit el. „Pleci chiar acu' în Carolina." Atuncea unu' dintre oamenii lui m-a dus la gară și nici una, nici două, mă aflam deja pe tren împreună cu dânsu'.

Muncit-am vreme de câteva luni aci-n Carolina, după care fratele lu' dom' Clarkson mă trimise 'napoi acas'. Şi acol', ce mi-e dat să aflu? Că tu şi mămuca ta fost-aţi vânduţi! Cân' l-am întrebat pe dom' Clarkson un' sunteţi, el n-a făcut decât să-mi râdă-n nas. N-a vrut să-mi spuie, iară ăilalţi sclavi n-aveau cum şti ce se-ntâmplase, căci dom' Clarkson le ascunsese, vezi bine, dinadins adevăru' ca să mă pedepsească pen' că nu voiam să-i zic *„stăpân"*.

Mi s-a frânt inima. Nopţi de-a rându' am adormit plângând de doru' vost, da' orice-aş fi făcut, n-aveam cum să aflu cui v-a vândut. Nu ştia nimenea şi, chiar de-ar fi ştiut, nu voiau să-mi zică. Da' bătrâna Beulah, ce lucra-n casa a mare, îmi zise că auzit-a într-o zi pe domnu' şi pe coana Clarkson vorbind despre mine şi despre *Carolina*. Nu ştia că m-or trimes acol' numa' pentru o seamă de vreme şi, crezând că m-or vândut şi că eram sclav pe niscaiva plantaţie din Carolina, i-a zis maică-tii că acol' mă aflam. Auzind asta, mi s-a frânt şi mai tare inima la gându' că mămuca ta n-a ştiut că m-oi întoarce şi că io iară n-aveam cum să vă găsesc, chiar de eraţi pe undeva pe-aproape.

Retrăirea acelor momente cumplite rupseră zăgazul din inima lui şi lacrimile începură a şiroi pe faţa-i neagră şi aspră. Se opri şi îşi şterse ochii şi obrajii.

— Apoi venit-a încă o zi hotărâtoare, continuă el cu vocea gâtuită. Avea dom' Clarkson un cal nărăvaş pe care nu-l putea struni nime'. Fiind un om cu inima haină, dom' Clarkson se desfăta să vază că armăsaru' azvârle din şa pe oricine încerca să-l călărească. Ci într-o zi, el şi c-un cumătru a lui de ţinea o plantaţie megieşă or tras cam mult la măsea şi dom' Clarkson, mai mult ca să se dea mare în faţa ăluilalt, se puse a face pe fanfaronu' cu slujbaşii lui, apoi numai ce strigă către sclavii ce lucrau p-acol': „Ăl de izbuteşte să-mblânzească armăsaru' ăsta a fi om liber." Socotea că, la cât de spărieţi eram cu toţii de calu' cela, n-a încerca nime' să-l încalece. Şi chiar de se găsea vreunu' mai viteaz, îşi spunea că armăsaru' l-a zdrobi sub copite – nu că lui i-ar fi păsat cât negru sub unghie. Io însă stătusem, vezi bine, cu ochii pe calu'

cela năbădăios și-i cunoșteam de-acu' toate năravurile. Așa că făcut-am un pas înainte și, privindu-l pe dom' Clarkson drept în ochi, spus-am așa: „Făgăduiești că-l slobozi pe ăl de izbutește?" Afumat cum era de la băutură, dom' Clarkson pufnit-a-n râs și, aruncând o privire spre cumătru' lui, răspuns-a că da, făgăduiește. Nu-și făcea griji, căci își închipuia, bag de seamă, c-am să sfârșesc sub copitele calului.

„Cât socotești că face un cal ca aista, de-i îmblânzit?" l-am întrebat io. „Cât un sclav de parte bărbătească?" Clarkson se-ntoarse spre prietenu' lui și răspuns-a râzând: „După cum spun io mereu, un cal bun face nu cât unu', ci cât doi sclavi!"

„Atuncea te juri că, de-mblânzesc calu' aista, mi-i da libertatea?"

„Sigur, cum să nu!" răspuns-a el, râzând a batjocură.

Așa că m-am dus în țarc și m-am pus a-i grăi armăsarului cu glas' domol, cum vorbesc io cu caii. Și nu mică le-a fost la toți mirarea să vază că, pân' să se isprăvească ziua, calu' cela nărăvaș lăsa pe oricare să-l încalece, pân' și dom' Clarkson în persoană. Ci el era negru de furie, gândind că m-am folosit de oarece vicleșug ca să-l trag în piept. Da' cum își dăduse cuvântu' de față cu megieșu', n-avut-a încotro ș-a trebuit să mă slobozească din robie. L-am rugat în genunchi să-mi spuie un' erați tu și mămuca ta. Da' la câtă ură avea de-acu' pe mine, el mi-a râs pur și simplu în nas și mi-a zis să mă iau, cu tot cu hârtia mea de liberațiune și să mă duc învârtindu-mă de pe plantația lui.

Dup-aceea pribegit-am de colo colo, muncind pe un' apucam, da' când venit-a războiul mi-a fost tare greu să mai găsesc de lucru. Nu voiam decât s-am ce pune-n gură cât să nu mor ca să vă pot găsi pe voi doi. V-am căutat în lung și-n lat. Întrebat-am, bag seama, sute și sute de oameni de n-or văzut au n-or auzit de o sclavă pe nume Elmira Patterson și de copilașu' ei făr' de prihană. Da' nimenea nu știa nimica de voi. Atuncea m-am gândit că, de Beulah i-a zis că-s în Carolina, poate că acol' s-a duce Elmira. Atunci mi s-a năzărit prima oară că m-ăți fi căutând și voi pe mine, așa cum vă căutam io pe voi. Și-n toți anii

ceia păstrat-am în gând icoana chipului tău, ăl mai drag și mai frumos chip la care se poate gândi un tată – chipu' copilului său scump la care ține mai mult decât la propria-i viață.

Și uite așa, am purces încoace și-ncetu' cu-ncetu' pașii m-or purtat până aici. Și de-atuncea n-am încetat să te caut, băiatu' tatii.

Neputând să își ducă vorba mai departe, își întoarse privirea și începu să plângă încetișor.

28

Întâlnirea

Jake se ridică încet în picioare şi părăsi cu paşi împleticiţi grajdul, năucit de-a binelea.

Să se fi... *înşelat* atât de amarnic în toţi anii ăştia? Să fie oare adevărat? Tatăl lui, faţă de care simţise atâta mânie şi încrâncenare, chiar îl... *iubea*?

Vrajba pe care i-o purtase ani de-a rândul să se fi bazat pe o mare neînţelegere, pe lucruri pe care ochii lui de copil le văzuseră altfel decât se petrecuseră ele de fapt? Dacă tatăl lui nu *făcuse* nimic care să îndreptăţească înverşunarea pe care o simţea faţă de el, o fi oare cu putinţă ca aceasta să fi izvorât din *propria-i* inimă?

Întrebările erau prea covârşitoare şi orgoliul său tineresc îl împiedica să le înfrunte. După ce ani de zile se hrănise cu vrajba pe care i-o purta părintelui său, brusc nu mai ştia cine este. Era oare dispus să descopere ce fel de om ar putea fi... *fără* mânia care îi călăuzise până acum paşii?

În mijlocul străzii îşi reveni cât de cât în fire şi, amintindu-şi că s-ar fi cuvenit să fie la lucru, o rupse la goană spre depozit.

Între timp, văzând că băiatul nu mai vine, domnul Watson începuse să îşi facă griji.

— Îmi pare rău, dom' Watson, spuse Jake, dând fuga la el. După ce-ai rostit numele cela n-am mai putu gândi limpede.

— Mă tem că nu înțeleg despre ce vorbești, răspunse nedumerit bărbatul.

— Hank Patterson, negru' care lucrează la grajd... e taică-meu. L-am căutat ani de zile și habar n-aveam că se află acilea pân' nu-i rostiși dumneata numele.

— Ca să vezi! exclamă zâmbind domnul Watson. L-am auzit pomenind de tine.

— Tata vorbea de mine?

— Când și când. Dar știam că își caută fiul de ani de zile. De câte ori aducea vorba de tine, fața i se umplea de o tristețe fără margini și socoteam că n-ar fi cuviincios să-l tulbur cu vreo întrebare.

Bărbatul clătină iar, uluit, din cap.

— Cine s-ar fi gândit!

— Io unu' sigur că nu, dom' Watson.

— Atunci bag seama că e cazul să sărbătoriți. Jake, ești liber până mâine. Du-te să petreci ziua de azi cu tatăl tău.

— Mulțam, dom' Watson, ești tare cumsecade. Da' de dormit, pot dormi și la noapte în hambaru' matale?

— Sigur că da.

Jake părăsi depozitul și porni îngândurat înapoi spre grajdul cu chirie. Dintr-odată, întreaga viață îi fusese parcă întoarsă cu susul în jos. Taică-său stătea în picioare la intrare, așteptându-l.

Niciunul dintre ei nu scoase un cuvânt. Jake întinse brațul și, privindu-și tatăl în ochi, dădu mâna cu el.

Era un început. Toate relațiile se clădesc în timp. Iar uneori cele mai strânse relații se clădesc cel mai încet și mai anevoios.

— Am dat fuga la dom' Watson să-i zic de ce plecat-am așa, ca din pușcă, explică Jake.

— Nu tre' să te-ntorci la lucru? întrebă tatăl său.

— Mi-a zis să mă-ntorc mâine. I-am istorisit ce s-a-ntâmplat – că-s băiatu' tău și toate cele.

Porniră de-a lungul străzii, fără o țintă anume, vorbind de una, alta.

— Dom' Watson e un om de treabă. Cum de ajuns-ai a lucra pentru dânsu'?

— M-a văzut într-un târg megieș și m-a-ntrebat de vreau o slujbă, iar când i-am zis că da, vreau, a spus să viu să-l caut. Ș-am venit.

Din direcția opusă a străzii venea spre ei o căruță. Pe șa stăteau două fete. Aruncând o privire într-acolo, Jake își spuse că fetele păreau cam tinerele ca să mâne singure ditai căruța trasă de doi cai.

— Te superi dacă-ți zic pe numele tău cel adevărat, pe care ți l-am dat io și mămuca ta? îl întrebă tată-său din mers.

Preț de o clipă, Jake se zbârli la gândul numelui pe care îl respinsese cu înverșunare atâta amar de vreme, dar amintirea mamei sale îi îndulci răspunsul.

— Mi-e totuna, zise el, ridicând din umeri. Nu mi-a mai zis nime' așa de ani de zile.

— Ar însemna mult pentru mine, fiule. Mi-ar aminti de mămuca ta.

Când văzu căruța apropiindu-se, Henry se opri și își scoase pălăria în fața celor două fete. Acum Jake observă că una dintre fete era albă, iar cealaltă, de culoare. I se păru ciudat că ședeau una lângă alta. De obicei negrii erau hurducați în spatele căruței.

— 'Neața, donșoară Kathleen, strigă Henry.

— Bună ziua, Henry, spuse fata albă, trăgând de hățuri.

Henry se apropie de căruță și intră în discuție cu ea – încă un lucru pe care Jake îl găsea neobișnuit și de-a dreptul periculos. Taică-său se purta parcă mai familiar cu fata albă decât cu negresa ce ședea alături de ea!

— Ce mai face mămuca matale, donșoară Kathleen? întrebă tatăl lui.

— Ăă... totul e cât se poate de bine, Henry.

Jake observă că fata nu răspunsese direct la întrebare și, judecând după expresia stranie care apăru pe chipul tatălui său, se vedea că băgase și el de seamă. Simțindu-se cercetat de ochii negresei, Jake își ridică privirea spre ea, dar fata întoarse repede

capul. Părea să fie de-o seamă cu el, sau poate cu un an, doi mai mică.

— Ea este Mayme, spuse fata albă, întorcând la rându-i capul spre negresă. De acum încolo, Mayme o să... o să lucreze la noi.

Jake îi sesiză şovăiala din glas şi se întrebă ce o fi putut să însemne asta.

— Să fie-ntr-un ceas bun! exclamă Henry zâmbind. Ziua bună, donşoară Mayme. Mă bucur să te cunosc.

Se uită la Jake, apoi înapoi la fete.

— Nu cred, don'şoarelor, că făcut-aţi cunoştinţă cu fecioru' meu, Jeremiah. Jeremiah, salută pe donşoara Kathleen şi pe donşoara Mayme.

Jake se descoperi şi îşi coborî ochii în pământ, simţindu-se brusc fâstâcit. Cu toate reţinerile lui, era plăcut să-l audă pe tată-său rostindu-i numele întreg.

— Ziua bună, îngână el, zâmbindu-le stingher fetelor. Bucuros de cunoştinţă.

— Nicinu ştiam că ai un fiu, Henry! exclamă Kathleen uimită.

— Nu prea vorbeam de fecioru' meu, că mă durea sufletu' să mă şi gândesc la asta, răspunse Henry. Când mi-aminteam de el, îmi venea să plâng ca un prunc, nu alta. Vezi mătăluţă, Jeremiah şi mămuca lui or fost vânduţi şi smulşi de lângă mine pe când el era abia de-o şchioapă. După ce fost-am slobozit, i-am căutat în lung şi-n lat, da' n-am izbutit nicicum să dau de dânşii. Ei, ci Jeremiah pornit-a şi el să mă caute, călăuzit de îndrumările primite de la mămuca lui şi, chiar de i-a luat ani de zile, uite că pân' la urmă tot a ajuns la mine, aci-n Greens Crossing.

În răstimpul ăsta, Jake mai arunca pe furiş câte o privire spre negresa pe nume Mayme, cercetând-o cu coada ochiului. Chiar de părul îi era acoperit de un batic, era tare frumuşică la chip. Avea pielea mai deschisă la culoare decât a lui, iar mâinile, pe care le ţinea acum încleştate în poală, îi erau aspre şi muncite. Fata ridică ochii şi, văzând că se uită la ea, îşi întoarse iute privirea, la fel ca prima oară. *Şi ochii îi sunt frumoşi*, îşi zise Jake. Doar că din momentul acela fata şi-i ţinu aţintiţi în poală.

— Soţia ta se află şi ea aici? întrebă fata albă.

— Nu, donşoară Kathleen. S-a prăpădit, sărăcuţa, în timpu' războiului.

— Vai, Henry... sincere condoleanţe.

— Mulţămesc, donşoară Kathleen. Ei, da' hamu' cela a dumitale bag seama că mai are puţin şi s-a rupe. De veniţi pân' la rotărie, vă schimbăm noi cureaua cât ăţi bate din palme.

— Păi, acum nu avem timp... trebuie să ne întoarcem acasă. Rămâi cu bine, Henry, adăugă Kathleen grăbită, plesnind din hăţuri.

Căruţa o luă iar din loc. Tatăl şi fiul le petrecură pe fete cu privirea, fiecare intrigat în felul său.

Una dintre fetele acelea eram eu, Mayme – Mayme Jukes. Iar aceea era prima oară când îl vedeam pe Jeremiah Patterson.

Pe Henry îl ştiam din vedere, dar până atunci nu fuseserăm prezentaţi unul altuia. Eu şi prietena mea – de fapt, era mai mult decât o simplă prietenă, o să vă lămuresc eu mai încolo cum vine treaba asta – veniserăm în târg şi numai ce plecaserăm de la magazinul universal când ne-a ieşit în cale Henry. Pe prietena mea o chema Kathleen Clairborne, dar eu îi ziceam, simplu, Katie. Ea era albă, iar eu de culoare.

În timp ce Katie stătea de vorbă cu Henry, mie îmi tot fugeau ochii spre băiatul de culoare, cu un an sau doi mai mare decât mine, ce stătea lângă el. În timp ce taică-său vorbea, am observat că Jeremiah mă cerceta la rându-i cu coada ochiului. M-am îmbujorat toată, dar am încercat să-mi ţin ochii aţintiţi în poală, făcându-mă că nu bag de seamă.

Pe când ne îndepărtam cu căruţa de-a lungul străzii, ardeam de dorinţă să mă uit înapoi dar, bănuind că ne urmăresc amândoi cu privirea, m-am stăpânit.

— Alde Henry te-a privit cam bănuitor când te-a întrebat de mămuca ta şi tu i-ai răspuns pe ocolite, i-am spus eu lui Katie.

— Henry a fost întotdeauna nespus de bun cu mine, răspunse ea. Dar acum că era şi fiul lui acolo, n-am fost prea atentă la el. Când te gândeşti că nu s-au văzut de ani de zile! E de necrezut!

Nu i-am răspuns. Nu știam ce să zic despre fiul lui Henry.

Vreme îndelungată am rămas amândouă tăcute, fiecare cu gândurile sale. Katie se gândea pe semne la felul în care o dusese de nas pe coana Hammond, femeia aia băgăcioasă de la magazinul universal, iar eu mă gândeam la suspiciunea pe care o citisem în ochii lui Henry – și la feciorul lui. Trebuie să recunosc că, de când îl văzusem pe Jeremiah, nu mi-l mai puteam scoate din minte. În ochii mei, o negresă de cincisprezece ani, el era cel mai chipeș băiat de pe fața pământului.

Vasăzică așa l-am cunoscut. Acum că știți cum a ajuns Jeremiah – sau Jake, cum i se zicea înainte – în Greens Crossing, căutându-l pe tatăl său, a sosit pasămite vremea să vă spun câte ceva și despre mine și Katie și despre ce făceam noi două acolo.

29
Aducere aminte

Katie și cu mine ne întâlnirăm din întâmplare cu două luni în urmă, chiar la sfârșitul războiului dintre state. În zilele acelea de după război lucrurile stăteau un pic altfel decât acum. Deși, dacă stau bine să mă gândesc, unele lucruri nu știu, zău, dacă se schimbă vreodată cu adevărat. Oamenii, bună oară, rămân tot oameni și, doar pentru că o parte dintre ei sunt de o culoare și ceilalți de-o alta, încă tot le e greu să conviețuiască pe acest pământ. N-am putut niciodată să înțeleg cum vine treaba asta. Te-ai gândi că oamenii s-ar simți îmbogățiți de deosebirile ce există între ei și că nu și-ar dori să fie cu toții la fel. Dar lucrurile, vezi bine, nu stau nicidecum așa. De-a lungul istoriei, oamenii i-au dușmănit pe cei ce se deosebeau de ei și de aici izvorât-au, bag de seamă, toate relele de pe lumea asta. E un lucru trist, dar cât se poate de adevărat.

Iar, dintre toate, deosebirile dintre albi și negri au dat pasămite naștere la disputele și conflictele cele mai aprige.

După război, sclavii au devenit oameni liberi, dar n-au fost eliberați și de resimțămintele albilor. Într-un fel, s-ar putea spune că, după eliberare, acea dușmănie s-a adâncit și mai abitir. Înainte, negrii nici nu erau luați în seamă. Albii îi socoteau prea neînsemnați și mărginiți la minte ca să fie măcar vrednici de ură.

Însă, după războiul dintre state și Proclamația de emancipare, *ura a început să sape o prăpastie tot mai adâncă între albi și negri. Și chiar de nimic nu-i mai rău decât sclavia, nu eram cu adevărat „slobozi", căci vrajba și prejudecățile leagă omul cu lanțuri nevăzute, la fel de crunte precum lanțurile robiei.*

Iar eu știu ce înseamnă și un jug, și celălalt, căci, aidoma lui Jeremiah, fost-am și eu sclavă – chit că eu sunt doar pe jumătate de culoare, pentru mulți albi asta tot „negru" se cheamă că ești. Or, să fim înțeleși, pielea mea nu-i nici pe departe neagră, ci de culoare mai deschisă – precum cafeaua cu lapte, să zicem așa.

Katie și cu mine nu eram, la o adică, decât două fete obișnuite. Două fete pe care soarta le-a adus laolaltă. Singurul lucru ieșit din comun, și anume că una dintre noi era albă, iar cealaltă de culoare, a făcut ca prietenia strânsă care s-a legat între noi să fie cu atât mai specială – tocmai pentru că eram diferite, nu pentru că eram la fel. De fapt, cred că deosebirile dintre noi ne-au apropiat mai tare decât s-ar fi întâmplat altminteri.

Nu ne deosebea doar culoarea pielii ori faptul că ea avea părul bălai, iar eu negru. Fiecare dintre noi avea felul ei de a fi și de a privi lucrurile. Și toate aceste deosebiri au făcut ca prietenia noastră să fie mai trainică.

Ne-am maturizat împreună în anii în care sentimentele albilor erau împărțite. Dându-și seama că negrii erau și ei oameni ca toți ceilalți, unii albi au început a-i privi cu înțelegere și chiar cu drag. Alți albi, însă, au început a-i privi cu ură.

În copilărie, deși plantațiile pe care am crescut se aflau la doar câțiva kilometri una de alta, Katie și cu mine nu ne-am întâlnit nici măcar o singură dată.

Izbucnirea războiului dintre Nord și Sud, în 1861, n-a adus cine știe ce schimbare în viața mea. Sclavii au continuat să muncească la fel cum o făcuseră și până atunci. Eu iarăși, o negresă neștiutoare de numai 11 ani, nici c-aveam habar de ce se războiau oamenii aceia. Vreme îndelungată niciunul dintre noi n-a știut că domnul Lincoln, președintele Uniunii, abolise sclavia, căci majoritatea plantatorilor din Sud pur și simplu nu i-au luat în

seamă proclamația. Din moment ce statele sudiste își declaraseră independența, de ce să țină ei cont de ce zicea domnul Lincoln? Și uite așa, pentru noi, sclavii, zilele se scurgeau, istovitoare, la fel ca înainte. A trecut vremea și, pe la 14 ani, am început a mă întreba ce avea să se aleagă de mine. Pentru că eram, slavă Domnului, slabă ca un țâr și nu din cale afară de arătoasă, n-am dat de necazuri prea mari – în afară de câte o biciuială primită când și când ba de la stăpânul McSimmons, ba de la un fecior de-al său.

În ceea ce o privește pe Katie, lucrurile au stat însă cu totul altfel. Războiul i-a zdruncinat viața din temelii. Până atunci, dusese un trai liniștit și îndestulat, crescând înconjurată de luxul de care se bucurau fiicele plantatorilor din întregul Sud. Dar apoi a venit războiul, iar tatăl și frații lui Katie au plecat pe front, lăsând-o pe mama ei să conducă singură plantația. Cum mamă-sa n-o putea scoate la capăt fără ajutorul ei, Katie a fost nevoită a învăța să muncească din greu, cum n-o mai făcuse niciodată până atunci.

Apoi, la scurtă vreme după sfârșitul războiului, venit-a fatidica zi ce avea să ne schimbe viețile pentru totdeauna. O ceată de mișei cunoscută drept banda lui Bilsby făcu prăpăd prin ținut, ucigând familia lui Katie și pe toți negrii de pe plantația unde trăiam eu, în afară de mine. Și uite cum am rămas amândouă singure pe lume – sau cel puțin așa credeam noi pe atunci – în aceeași zi. Eu, de frică să nu mă găsească vreun ticălos și să-mi facă rău, am părăsit îngrozită plantația, mergând încotro vedeam cu ochii. Și, tot rătăcind așa, în cele din urmă am ajuns la casa lui Katie și am ajutat-o să își îngroape familia.

Ce zile cumplite au mai fost acelea! Nu ne puteam obișnui cu gândul că am rămas singure pe lume și ne bântuia amintirea urgiei ce se abătuse asupra noastră. Iată-ne așadar împreună, două copile – o negresă de cincisprezece ani și o fată albă de paisprezece – care nici măcar nu se cunoșteau. Și, totuși, am scos-o cumva la capăt fără ajutonul nimănui și am devenit prietene.

La scurtă vreme după aceea, ni s-a alăturat încă o sclavă de pe plantația McSimmons. Sclava aceea fugară era Emma, o negresă zăpăcită, înaltă și frumoasă foc – așa frumoasă că băiatul stăpânului McSimmons o lăsase grea, iar acum o căuta în lung și-n lat cu gând s-o omoare și pe ea, și pe pruncușorul ei pe nume William.

Unde că nu ne era defel ușor să răzbatem singure prin viață după ce ne fuseseră ucise familiile, am ajuns vasăzică să le purtăm de grijă și acestor două suflete, făcând tot ce ne stătea în puteri ca să le ferim de rele.

În răstimpul petrecut împreună, Katie mi-a arătat o sumedenie de cărți și m-a învățat să citesc corect. Eu, pe de altă parte, am învățat-o să mulgă vacile, să taie lemne și să cânte cântări de-ale sclavilor. Ea îmi citea povești din cărți, eu îi spuneam povești ştiute din bătrâni ori născocite de mine. Și uite așa, în scurtă vreme, din fetița neajutorată de odinioară, Katie s-a transformat într-o tânără din ce în ce mai îndemânatică și mai încrezătoare în puterile ei. Chiar dacă eu eram nițel mai vârstnică, iar ea nu contenea să-mi spună că fără mine ar fi pierdut de mult plantația, stăpâna locului rămânea, fără doar și poate, Katie.

Nu voiam ca lumea să afle că eram singure la Rosewood, fiindcă eram prea tinere și ne temeam de ce s-ar putea întâmpla dacă secretul ne-ar ieși la iveală. Cu puțină vreme înainte de sosirea lui Jeremiah în Greens Crossing, lui Katie îi venise o idee, pe care am numit-o „stratagema lui Katie". Ideea era să pretindem că lucrurile se desfășurau mai departe în cea mai mare ordine, ca pe orice plantație. Asta însemna să ne prefacem că mama lui Katie era încă în viață. Cum Rosewood se afla destul de departe de Greens Crossing, cei din târg nu prinseseră, vezi bine, veste de masacrarea familiei sale.

Și noi ne-am gândit că, de n-o ști lumea că suntem singure pe plantație, n-or veni să ne ia de acolo sau să ne năpăstuiască și că niciunul dintre cei trei unchi ai lui Katie n-are să vină să pună stăpânire pe Rosewood, s-o trimită pe ea la vreo casă de copii, iar pe mine să mă pedepsească și mai crunt.

Acesta era, aşadar, planul nostru – să ţinem secret faptul că eram singure.

Abia ce-l puserăm în practică de o săptămână. La drept vorbind, călătoria din ziua în care l-am cunoscut pe Jeremiah era prima noastră ieşire în oraş de când îi venise lui Katie ideea. Aşa că e lesne de înţeles că aveam oareşice emoţii, mai cu seamă din pricina jupânesei Hammond, cucoana aceea arţăgoasă de ţinea magazinul universal şi oficiul poştal din târg care, la cât era de băgăreaţă, ne temeam că s-ar putea să ne descopere taina.

Ne făceam griji şi în privinţa lui Henry, pentru că nu ştiam ce ar face nici el de ar afla. Mi se părea că negrul se uitase cam bănuitor la Katie o dată sau de două ori. Aşa că, după ce n i l-a prezentat pe Jeremiah, de frică să nu ne pună şi alte întrebări, am luat-o numaidecât din loc şi am răsuflat uşurate când am lăsat târgul în urmă. În drum spre casă, mie însă nu-mi stătea gândul decât la băiatul lui Henry!

Ei, dar până una, alta, ia să vedem ce gânduri şi sentimente nutrea Jeremiah după întâlnirea cu mine şi Katie.

30
Schimbări

Tatăl şi fiul urmăriră cu privirea căruţa ce se îndepărta hurducându-se pe stradă şi pe cele două fete ce stăteau una lângă alta pe capră, şuşotind cu capetele apropiate.

— Se petrece ceva tare năstruşnic aici, mormăi Henry în barbă.

Jake nu pricepu prea bine ce voia să spună taică-său cu asta, dar *în inima lui* se petrecea fără doar şi poate ceva năstruşnic ori de câte ori se uita la negresa aceea pe nume Mayme. Băiatul rămase cu ochii aţintiţi într-acolo chiar şi după ce căruţa se pierdu în depărtare. Încet-încet gândurile îi reveniră însă în prezent.

Îşi găsise tatăl. Dar lucrurile nu stăteau nicidecum aşa cum se aşteptase el.

Acum n-avea încotro, trebuia să îşi cerceteze temeinic sufletul. Trăise atâta vreme încredinţat de un lucru, încât crezul acela ajunsese să facă parte din el. Să fie, oare, adevărat ce îi spusese tată-său? Asta însemna că tot ce crezuse el până acum era *minciună*. După toate câte aflase de la părintele său, Jake se simţea mai dezorientat ca niciodată.

Glasul lui Henry îi întrerupse şirul gândurilor.

— Acum că io ţi-am istorisit ce mi s-a-ntâmplat mie, zise acesta, tare-aş fi bucuros să-mi povesteşti şi tu prin ce-ai trecut şi... şi ce s-a-ntâmplat cu mămuca ta.

Cuvintele îl readuseră pe băiat în prezent, amintindu-i totodată de lupta ce se dădea în sufletul său. Încă nu era pregătit să

îi mărturisească tatălui său chiar totul, dar după ce o luară iar la pas de-a lungul străzii, îi relată pe scurt cum se petrecuseră lucrurile.

Când auzi ce făcuse fostul său stăpân şi ce zisese vechilul acestuia, Henry fu pe cât de îndurerat, pe atât de furios. Răutatea acestor oameni, care se jucaseră cu simţămintele unui copil şi îi destrămaseră cu cruzime familia, îl indigna la culme, şi asta pe bună dreptate.

— Îmi pare rău, băiatu' tatii, şopti el cu glasul plin de tandreţe. N-aş fi spus niciodată una ca asta.

Punând iţele cap la cap, Henry ajunse în sfârşit a înţelege că fostul stăpân îi spulberase căminul numai ca să se răzbune pe el.

— V-am iubit din tot sufletu' şi pe tine, şi pe mămuca ta! gemu el.

Amintindu-şi de scumpa lui nevastă, durerea pierderii ei îi trecu iar prin inimă ca un fier înroşit.

— Tu, băiete, erai lumina ochilor mei, adăugă el. Îmi pare tare rău că trebuit-a s-auzi vorbele celea cumplite de ţi le-a zis vechilu'. Nici nu-mi pot închipui ce tare te-or durut!

Era îndurerat peste poate. Reproşurile furioase pe care i le făcuse cu doar câteva minute în urmă fiul pe care credea că îl pierduse pentru totdeauna mai că frânseseră inima acestui om plin de blândeţe.

— După ce m-am întors pe plantaţie, încercat-am în fel şi chip să dau de voi, continuă el cu lacrimi în ochi. Da' nimenea nu mi-a spus un' eraţi. Clarkson a râs de mine şi de lacrimile mele. Am întrebat pe toată lumea ce s-a-ntâmplat cu tine şi mămuca ta. Da' nimenea nu ştia. După ce fost-am slobozit şi-am aflat ce i-a zis Beulah maică-tii, rămas-am câţiva ani prin ţinut, pribegind de colo colo şi-ntrebând la tot pasu' de voi, după care m-am gândit să vin acilea.

Cuvintele tatălui înmuiară inima fiului. Dar inima lui Jeremiah rămânea mai departe împărţită. Nu-i era, vezi bine, uşor să îşi şteargă amintirile de o viaţă doar pentru că acum taică-său îi spunea că se înşelase în tot acest timp. Chiar de amintirile s-or

fi bazat pe un neadevăr, durerea provocată de ele fusese cât se poate de reală și nici măcar adevărul nu putea îndepărta acea suferință din inima lui.

În primele zile, discuțiile dintre tată și fiu au rămas pline de stinghereală, chiar dacă, obișnuindu-se treptat unul cu celălalt, li s-au mai dezlegat un pic limbile. Cel reținut și stingher era mai cu seamă Jeremiah. Pentru tată, anii de despărțire s-au topit într-o clipită și Henry n-ar fi pregetat să își strângă copilul în brațe și să îl înconjoare cu dragostea lui așa cum o făcuse în nenumărate rânduri pe vremea în care Jeremiah era mic. Pentru fiu, în schimb, căruia anii aceia i se șterseseră cu totul din memorie, lucrurile nu stăteau deloc așa.

Dacă resentimentele lui își aveau temeiul în realitate ori ba conta prea puțin. Pentru el fuseseră cât se poate de reale pentru că durerea presupusei respingeri fusese una reală. De acum, mânia îi era întipărită prea adânc în suflet ca să se poată lepăda singur de lanțurile ei. Singura care îi putea elibera sufletul era iertarea. Or tocmai faptul că acele idei eronate luaseră naștere în propria-i minte îl împiedicau să învețe a ierta.

Încet-încet, relația dintre tată și fiu s-a îndreptat, și asta mai cu seamă datorită iubirii adânci a lui Henry și a uimitoarei sale puteri de a ierta. Jeremiah însă tot nu își dădea seama și nici nu era pregătit a recunoaște cât de mult greșise purtând vrajbă propriului său părinte.

Flăcăul avu nevoie de câteva săptămâni pentru a se obișnui cu numeroasele schimbări apărute în viața sa – de la faptul că avea un tată și până la cel că, după ani de pribegie, se statornicise pentru prima oară într-un loc. Chiar dacă nu le era ușor să învețe a fi din nou tată și fiu, Henry și feciorul lui stăteau de vorbă tot mai des, fapt care îi amintea băiatului de nenumăratele conversații avute cu Micah Duff și îl făcea să se întrebe ce o mai fi făcând tânărul soldat.

În cele din urmă, Jeremiah se mută la tatăl lui, într-una dintre cele două cămăruțe pe care le ocupa Henry în spatele grajdului cu chirie, continuând să lucreze la depozitul domnului Watson.

— Azi ce treabă ai, băiete? îl întrebă taică-său într-o dimineață.

— Nu mare lucru, răspunse Jeremiah. Dom' Watson n-are nevoie de mine azi.

— Atunci ce-ai zice să-mi faci un hatâr?

Unde că avusese de gând să lenevească toată dimineața pe salteaua lui de paie, Jeremiah ridică nepăsător din umeri. Aparent nebăgându-i de seamă atitudinea indolentă, tatăl lui, care privea afară pe singura ferestruică din încăpere, își duse vorba mai departe:

— M-am tot gândit la fetele alea două... Mă-ntreb...

Simțind că-i trece numaidecât moleșeala, Jeremiah se ridică în cot.

— Zici de fetele celea două cu care ne întâlnirăm acu-i ceva vreme? Fata albă și negresa?

— Întocmai, răspunse Henry. Donșoara Kathleen și donșoara... Ptiu, că nu-mi amintesc cum îi zice la ailaltă fată!

— Mayme, sări Jeremiah.

— Așa cum zici. Donșoara Mayme. N-ai vrea tu să mergi pân' la plantația Clairborne să vezi ce mai fac? Ți-oi zice io cum s-ajungi pân' acol'.

— Hm... să mă duc așa, tam-nisam, acas' la niște albi și să-i întreb de sănătate? făcu Jeremiah cam reticent, amintindu-și primirea pe care o avusese la ferma Dawson.

— Zice-se că dom' Clairborne și feciorii dânsului nu s-or întors de pe front, spuse Henry. Coana Clairborne, iară, mă știe de ani de zile.

— Da' pe mine nu mă știe.

— N-avea nicio grijă. Caută pe coana Clairborne și zi-i că ești fecioru' meu. *De* o găsești.

— De ce vrei să mă duc?

— Mai ții minte în ce hal era hamu' cela a fetii? Mai avea puțin și se rupea. Și să nu dea Ăl de Sus să se rupă-n gura calului,

c-atunci e nenorocire. Aș fi mai împăcat de te-ai duce pe-acol' să vezi cum stau lucrurile. Și poate că-i putea drege și hamu' cela, că bănuiesc că-i fi știind cum.

— Am învățat când eram copil de trupă. Ș-apoi, te-am văzut și pe mata meșterind destule hățuri săptămânile acestea cât să știu cum se face.

— Aș fi mai liniștit să știu că coana Clairborne îi bine, sănătoasă. Că nici nu știu de cân' n-am mai văzut-o la față.

— De mama lu' donșoara Kathleen zici?

— Da, băiete. Să ceri să vorbești cu dânsa, m-auzișsi? Și de n-o vezi cu ochii tăi și nu ți s-a spune un' se află, vezi să te-ncredințezi că fetele celea îs tefere și nevătămate.

Jeremiah nu prea înțelegea de ce stăruie atâta taică-său s-o caute pe doamna Clairborne, dar la drept vorbind, puțin îi păsa. Tot ce îl interesa pe el era că are un pretext s-o revadă pe Mayme.

Se spălă repede, își puse cea mai bună cămașă și porni la drum, urmând îndrumările primite de la tată-său. Și merse și tot merse, întrebându-se cum are să fie primit pe plantația asta de-i zicea Rosewood. Începea să creadă că s-a rătăcit când numai ce văzu în zare acoperișul conacului. Era o casă mare și albă, cu etaj, înconjurată de o parte și de alta de o verandă. În apropiere se aflau mai multe acareturi, o afumătoare și o ghețărie. Legată de ghețărie se înălța o șură mare cu grajduri, iar alături, un coteț îngrădit pentru porci. Casa era mărginită în trei părți de câmpuri ce se întindeau cât vedeai cu ochii și într-o parte, de o pădure prin care curgea șopotind un pârâu. Era o plantație mare, mai frumoasă decât cea a lui Clarkson. Totuși, ceva nu era în regulă. Toate păreau părăginite și domnea o tăcere nefirească. În jur nu se vedea nici țipenie de om. Jeremiah începea să înțeleagă îngrijorarea tatălui său.

31
O vizită neașteptată

Între timp, eu trecusem pe la vechea mea colibă de pe plantația McSimmons, iar acolo m-am întâlnit cu o sclavă de casă ce scăpase cu viață în urma masacrului – un munte de femeie cu inimă de aur pe nume Beulah. Chit că am fost ușurată să aflu că Beulah este teafără, revederea colibei familiei mele și amintirea anilor petrecuți acolo m-au cam întristat. Îmi era dor de ai mei și încă le mai jeleam moartea, dar n-aș fi vrut nicidecum să mă întorc pe plantația aceea. Acum căminul meu era la Rosewood.

Într-o zi, eu, Katie și negresa aceea frumușică pe nume Emma ne aflam toate în bucătărie când numai ce se aude o bătaie în ușă. Am încremenit tustrele. Eu și Katie ne uitarăm una la alta cu ochii măriți de groază. Tocmai preparam brânză și, prinse cum eram cu treaba, nu auziserăm nici zgomot de copite, nici de pași.

Katie se uită iar la mine, apoi porni șovăielnică spre ușă. Buimăcită, nu știam dacă ar fi mai cuminte s-o tulim care pe unde sau să rămânem locului așa cum eram, cu mânecile suflecate și pline de zer până la coate, și să ne facem că plouă. De când hotărâserăm a ne preface că mama lui Katie era încă în viață, primiserăm prea puține vizite și nu știam, vezi bine, cum să ne comportăm ca să nu ne dăm taina în vileag. Oricum, era prea târziu să ne ascundem – vizitatorul, oricine o fi fost el, stătea deja în dreptul ușii de la bucătărie.

Katie deschise încet ușa și nu mică-i fu mirarea când dădu cu ochii de... fiul lui Henry – ultima ființă pe care ne-am fi așteptat s-o vedem!

— Ziua bună, domșoară Clairborne, o salută băiatul. M-o trimis tătucu' să vă repar hățurile ca să nu se rupă cân' oți fi la drum.

Preț de o clipă, Katie se zgâi la el, prea năucită ca să poată vorbi. Din locul unde mă aflam eu, în capătul opus al încăperii, am văzut că Jeremiah ținea în mâini niscaiva scule și o bucată de piele.

— Acasă-i... ăă... acasă-i domșoara Mayme? întrebă el.

Nu știu dacă Jeremiah mă văzuse ori ba, dar când l-am auzit rostindu-mi numele cu vocea-i adâncă și groasă, inima începu să-mi bată parcă mai repede.

— Mayme, zise Katie întorcând capul spre mine, fiul lui Henry... ăă... Jeremiah a adus o bucată de piele să repare hamul acela rupt. Ești bună să îl conduci tu... până la grajd și să îi arăți unde este?

I se simțea încordarea în glas. Jeremiah stătea chiar acolo, în prag, or ultimul lucru pe care și-l dorea Katie era ca un străin, și cu atât mai puțin unul curios, să tragă cu ochiul la ceea ce se petrecea în bucătărie. Așa că primul ei gând a fost să îl trimită cât mai departe de casă.

De îndată ce am pășit afară pe verandă, Katie închise ușa după mine, lăsându-mă singură cu Jeremiah.

Am coborât treptele fără să mă uit la el și am luat-o înainte spre șură. Aruncând o privire îndărăt, am văzut că Katie ne urmărea de la fereastră.

— Unde ți-e calul? l-am întrebat eu pe Jeremiah.

— N-am niciun cal, domșoară Mayme. Venit-am pe jos.

— Ai venit pe jos taman din târg?

— Da, domșoară Mayme.

— Ai bătut cale lungă.

— Tătucu' s-a gândit că domșoara Clairborne s-ar putea s-aibă trebuință de hamu' ăla. Se temea că s-a rupe.

De ce trebuia Henry să fie atât de atent cu noi?!

— Io, iară, abia aşteptam să vă revăd, pe donşoara Clairborne... şi pe mata, adăugă el cu glasul tărăgănat.

Am simţit cum mi se înfierbântă ceafa. N-am spus nimic şi n-am îndrăznit a-mi ridica ochii spre el.

— Nu-s mulţi negri de-o seamă cu mine prin părţile astea, îi dădu Jeremiah mai departe. Acu' că suntem slobozi, s-or dus pasămite mai toţi. Mata nu eşti liberă, donşoară Mayme?

— Cum să nu fiu? Sigur că sunt. Tu n-ai auzit de... cum îi zice... de proclamaţiunea aceea?

— Atunci cum de te mai afli acilea?

— Păi, unde altundeva ai vrea să fiu?

— De ce n-ai plecat?

— N-am unde să mă duc. Ăsta-i căminul meu.

— Mămuca şi tătucu' matale îs şi dânşii acilea?

— Nu.

— Da' ei unde-s?

— Nu ştiu.

— Şi nu vrei să-i cauţi, acu' că eşti slobodă?

— N-am cum să îi găsesc, am răspuns eu, începând să mă simt stânjenită de potopul de întrebări, şi mai cu seamă de cele cu privire la familia mea. Ţi-am spus doar: casa mea este la Rosewood. N-am unde altundeva să mă duc. Şi nici nu vreau să plec de aici.

— Domnu' şi coana Clairborne îţi plătesc simbrie?

Întrebarea lui Jeremiah mă luă cu totul pe nepregătite. Nu ştiam ce să-i răspund.

— Am tot ce îmi trebuie, am îngânat eu în cele din urmă. Am casă, masă şi... şi oameni care mă îndrăgesc.

— Mda... ăsta-i lucru mare.

— Iar Katie... adică domnişoara Clairborne are nevoie de mine.

Nu ştiu ce m-apucase de trăncăneam atâta. Bag seama că-mi venea uşor să vorbesc cu el. Nu era primul băiat de culoare pe care îl întâlneam, dar era pentru prima dată în viaţa mea când stăteam pur şi simplu de vorbă cu unul ca el. În colonia de sclavi

în care crescusem, dacă m-aș fi aflat lângă un băiat negru de vârsta mea, n-ar fi fost ca să stăm la taclale. Am fi tăcut amândoi din gură, în timp ce un alb ne-ar fi măsurat din cap până-n picioare, ca pe niște animale de prăsilă.

Acum însă eram doar noi doi... doi oameni liberi. Și nu se mai găsea în preajmă nimeni care să ne cerceteze și să ne cântărească din priviri. Stăteam pur și simplu de vorbă, doar noi doi. Era o senzație plăcută.

— Vorbești de parcă dumneata și domșoara Clairborne ați fi prietene.

— Păi chiar suntem, am ripostat eu râzând ușor. De ce ți se pare așa neobișnuit?

— Io unu' n-aș fi crezut că-i cu putință așa ceva, atâta tot.

— Domnișoara Katie nu s-ar putea descurca fără mine... și nici eu fără ea. Nu știu ce s-ar fi ales de noi dacă nu ne-am fi...

Mă oprii brusc. Fusese cât pe ce să mă ia gura pe dinainte. O fi fost plăcut să discut cu Jeremiah, dar n-aveam nicicum de gând să îi dezvălui taina noastră!

— Adică dacă familia Clairborne..., mă bâlbâii eu, încercând s-o dau cotită, dacă ei nu m-ar fi ajutat când căutam să las...

Jeremiah ridică, nedumerit, o sprânceană.

— Cân' căutai să las? Păi ce, nu erai sclava lor?

— Ăă... ba da. Asta voiam și eu să zic – că familia Clairborne mi-a dat voie să rămân aici după ce am fost eliberată.

— Că tot veni vorba, unde-s domnu' și coana Clairborne? Că vrea tata să-i întreb oarece.

— Tatăl lui Katie nu s-a întors de pe front.

— Da' maică-sa, coana Clairborne – dânsa-i acas'? Că io nu v-am văzut decât pe mata, pe fata stăpânei și încă o negresă.

— Doamna... ăă... doamna e pe-aici pe undeva... Oricum, nu-i treaba ta unde se află dânsa, mă zborșii eu, întorcându-mă pe călcâie și intrând în șură. Hăturile-s acolo. Ia de le repară și nu-ți mai băga nasu' unde nu-ți fierbe oala.

Jeremiah se apucă de treabă. Când și când își mai rotea privirea prin șură, observând fără doar și poate toate lucrurile care erau nelalocul lor.

Păsii afară, supărată mai mult pe mine decât pe el. Nu puteam decât să sper că discuția purtată cu fiul lui Henry nu înrăutățise și mai mult lucrurile. Fetele mă așteptau înfrigurate în bucătărie.

— Cred că mai e puțin și isprăvește, le-am spus eu, strângând din umeri. Om vedea de brânză după ce-o pleca.

Spunând acestea, m-am dus să îl aștept pe verandă. Peste vreo zece minute, Jeremiah ieși din șură și mă anunță că a reparat hamul.

— Mă duc să-i zic și lu' donșoara Clairborne, adăugă el, urcând pe verandă și bătând iar la ușă.

Katie, care îl urmărise de la geam, deschise numaidecât.

— Am dres hamu', donșoară Clairborne, spuse el.

— Îți mulțumesc, Jeremiah.

— Altele nu mai aveți de reparat?

— Ăă... nu, mulțumesc, spuse Katie, după care, fără să mai aștepte o clipă, îi închise ușa în nas.

Băiatul coborî încet treptele verandei și se opri în dreptul meu.

— Atuncea... io oi porni-o frumușel 'napoi spre târg, spuse el tărăgănând cuvintele. Oți... oți avea ceva-mpotrivă de-oi mai da ș-altă dată p-acilea?

— Nu cred că miss Katie, adică domnișoara Clairborne...

— Nu, donșoară Mayme... io pe dumneata te-ntreb. Te-i supăra de-oi mai veni-n vizită?

— La ce să vii?

— Așa, ca să te văz. Ș-apoi, tătucu' a zis că, dacă-ntreb de coana Clairborne și nu mi se spune răspicat un' se află și n-o văz cu ochii mei – nu-s sigur ce voia să spună cu asta, da' așa a zis el și era serios din cale-afară când a zis-o – atunci a spus carevasăzică să mă încredințez că voi, donșoarelor, sunteți bine.

— Și ce să înțeleg eu prin asta?

— Nici mai mult, nici mai puțin decât ce ți-am zis. D-aia m-a trimis tata încoa să dreg hățurile, pen' că voia să se-ncredințeze că mata și donșoara Clairborne sunteți tefere.

— Ei bine, spune-i că n-are de ce să-și facă griji pentru noi. Și că s-ar cuveni să-și vadă și dânsu' de treaba lui.

Mi-am regretat cuvintele de îndată ce le-am rostit. Jeremiah îmi aruncă o privire năstrușnică, apoi ridică din umeri, se întoarse și porni de-a lungul drumului ce ducea spre târg. L-am petrecut cu privirea preț de câteva clipe, apoi am luat-o la fugă după el.

— Jeremiah!

Se opri și se întoarse spre mine.

— Te rog... să nu spui...

— Ce să nu spun?

— Ce ai văzut aici – că în bucătărie... ne-ai văzut numai pe noi, fetele.

Jeremiah se uită grav la mine. Era prima oară când ne priveam în ochi.

— De fapt, ce-mi ceri dumneata e să nu spun pe cine nu am văzut. Să nu spun că n-am văzut-o pe coana Clairborne, am dreptate, donșoară Mayme?

— Făgăduiește-mi, te rog, că n-ai să sufli o vorbă despre asta, l-am implorat eu, fără a-i răspunde direct la întrebare.

Se lăsă tăcerea.

— Nu-mi ceri un lucru ușor, spuse el într-un sfârșit. Bag seama c-a trebui să cuget la asta în drum spre casă ș-apoi oi vedea io ce-oi face.

Aceea a fost prima oară când am vorbit între patru ochi cu Jeremiah. În această privință, vizita lui fusese una plăcută. Pe de altă parte însă, brusc și dintr-odată, cineva știa că e ceva putred la Rosewood – iar acel cineva era chiar Jeremiah Patterson! Eram convinsă că, dacă punea cap la cap cele văzute, în curând avea să înțeleagă ce încercam noi să facem.

32
Misiunea de salvare

După aceea, Jeremiah nu le-a mai văzut o bună bucată de vreme nici pe Mayme, nici pe Katie. El era prins cu munca în Greens Crossing, iar Rosewood se afla departe de târg.

Ci într-o zi, pe când băiatul îl ajuta pe taică-său la grajd, numai ce îi ajunse la urechi un tropot năprasnic de copite ce se apropiau în galop. Nu-i dădu însă importanţă până ce nu auzi de afară, din faţa rotăriei, glasul lui Katie.

— Unde-i Jeremiah? întrebă fata, cu glasul gâtuit de panică.

— Colo-n spate, face curat în grajd, răspunse nedumerit Henry. Da' ce s-a-ntâmplat de eşti aşa...?

Fără să-l mai asculte, Katie se năpusti în clădire.

— Jeremiah... Jeremiah! strigă ea, înaintând prin grajdul întunecos. Jeremiah, sunt eu, Katie Clairborne... Am nevoie de ajutorul tău. Mayme este în pericol.

Jeremiah lăsă numaidecât furca din mână şi porni grăbit spre ea.

— Nişte albi au luat-o prizonieră pe Mayme, bolborosi Katie înnebunită. Sunt îngrijorată şi mă tem pentru ea... Poţi să ne ajuţi?

— Du-mă acol', donşoară Clairborne, răspunse Jeremiah, urmând-o fără zăbavă spre ieşire. Da' io n-am cal.

— Vom încăleca amândoi pe al meu! îi strigă Katie, săltându-se în şa. Hai, suie-te în spatele meu în şa.

Peste câteva clipe gonea deja, plesnind din hățuri, prin târg, cu Jeremiah în spatele ei, lăsându-i cu gura căscată nu doar pe Henry, ci și pe trecătorii care se holbau după ei, uluiți din cale afară să vadă o fată albă și un băiat de culoare călare pe același cal.

Când trecură pe lângă magazinul universal, Jeremiah o văzu cu coada ochiului pe coana Hammond, care ieșise în fața prăvăliei și îi urmărea scandalizată. Fără doar și poate că vestea avea să ajungă la urechile băieților albi din târg. Dar acum n-avea timp să-și facă griji pentru asta.

Peste câteva minute, cotiră de pe drum și încetiniră.

— Am să-ți spun ce ți-a mai spus și Mayme, zise Katie, întorcând capul spre el. Te rog să nu vorbești nimănui despre ceea ce ai să vezi. Nu-ți pot cere să-mi dai cuvântul tău de onoare, pentru că n-avem acum timp de asta. Totuși, nădăjduiesc că ai să păstrezi tăcerea.

Până să apuce el a spune ceva, Katie opri calul și descălecă.

— Cine-i acol'? strigă, vădit îngrozită, frumoasa negresă ce stătea ghemuită lângă drum.

— Stai liniștită, zise Katie. E băiatul care a venit la Rosewood. Se află aici ca să ne ajute. Jeremiah, adăugă ea, întorcându-se spre el, ești bun să încaleci pe celălalt cal, în spatele lui Emma?

Peste niciun minut, porniră iar la galop, încetinind pe măsură ce se apropiau de plantația McSimmons. Cu cei doi cai înaintând unul lângă altul, Katie încercă să îi explice pe scurt situația băiatului.

— Aceștia sunt oameni răi, Jeremiah, și nu se știe ce ar fi în stare să facă dacă ar vedea prea multe fețe de culoare. Din rațiuni pe care nu ți le pot destăinui acum, Emma își poate pierde viața dacă e descoperită. Așa că va trebui să stăm ascunși.

— De ce o ții prizonieră pe donșoara Mayme? întrebă Jeremiah.

— Mayme a fost cândva sclavă pe plantația asta. S-or fi gândind că știe de Emma și probabil că încearcă a o sili să le spună unde se ascunde.

— Şi, la cum o ştiu io pe donşoara Mayme, interveni Emma înlăcrimată, îs sigură că nu le-a suflat o vorbuliţă despre mine. Din pricina mea e-n primejdie! se tângui ea, punându-se pe bocit.

— Taci odată, Emma, îi spuse Katie cu severitate. În ceea ce te priveşte, Jeremiah, nu vreau să te pun nici pe tine în pericol. Dacă se întâmplă ceva, ia-o pe Emma şi du-te. Du-te cât mai departe de locul ăsta şi pe ea las-o acasă la mine.

— Şi cu dumneata cum rămâne, donşoară Katie? întrebă Jeremiah.

— Mie n-or să-mi facă rău – sunt albă.

— Şi ce-ai de gând să faci? întrebă el. Cum o să dai de Mayme?

— Nu ştiu. Trebuie să ne strecurăm cumva până la casă şi să vorbim, fără a fi văzuţi, cu o servitoare de culoare pe nume Josepha.

— Ştiu io cum să intrăm în casă, sări Emma. Că m-am furişat nu o dat' p-acol' făr' să fiu văzută. Îmi pare rău, donşoară Katie, da' fost-am o năroadă şi făcut-am lucruri pe care nu trebuia să le fac.

— Dacă vrei, n-ai decât să-I ceri iertare lui Dumnezeu pentru greşelile pe care le-ai făcut, dar acum n-avem vreme de asta – trebuie să găsim o cale de a o salva pe Mayme, ripostă Katie.

Peste zece minute, izbutind să se furişeze amândouă în beciul casei, o întrebară pe Josepha dacă ştia unde se află Mayme. Ochii trupeşei negrese se umplură de lacrimi.

— Mă tem, donşoară Kathleen... tare mă tem că vor s-o ducă la stejaru' ăl mare.

— La stejaru' ăl mare! icni Emma, cu ochii lărgiţi de groază.

— Ce-ţi veni? o întrebă Katie.

— Vin' cu mine, donşoară Katie. Tre' s-o ştergem iute d-acilea!

— Dacă Mayme este în pericol, trebuie să o salvăm. Ştii, Emma, unde se află stejarul?

— Ştiu, da'...

— Emma, vino-ţi în fire! Nu uita că am venit aici ca s-o ajutăm pe Mayme.

— Copilă, începu Josepha, izbucnind în lacrimi, dac-or dus-o la stejaru' ăl mare, de pe-acu' îi prea târziu s-o mai ajutați pe biata Mayme.

Fetele făcură iute cale întoarsă la copacul în spatele căruia stătea ghemuit Jeremiah, ținând în mână una dintre puștile aduse de Katie.

— Ce faci cu arma aceea?! exclamă ea speriată.

— La cât de periculoși ziceai că-s oamenii ăștia, am socotit că, de or porni pe urmele voastre ș-or încerca a vă face vreun rău, îi mai bine să-i aștept cu pușca pregătită.

— Nu ne-a văzut nimeni... Să-i dăm zor!

Peste două minute, goneau deja pe cai, sub călăuzirea lui Emma, spre fatidicul stejar.

După vreo zece minute, ajunseră la pădurea ce mărginea întinsul imaș în mijlocul căruia se înălța singuratic falnicul stejar.

— Uite, acolo-i stejaru' ăl mare, unde-s adunați călăreții ceia! șopti Emma înfricoșată. Vai, donșoară Katie, tare mă tem c-ajuns-am prea târziu!

Descălecară tustrei cu grijă și priponiră caii, apoi se furișară până la liziera pădurii.

— Nu, n-am ajuns prea târziu, spuse Katie. Uite-o pe Mayme călare pe cal în mijlocul lor...

În momentul acela, Katie icni îngrozită.

— E legată la ochi... și are un știreang în jurul gâtului! Iar funia e legată de creanga copacului!

— De-asta mi-era mie frică, donșoară Katie! gemu negresa.

— Vor s-o spânzure, șopti Jeremiah. De la război încoace auzit-am că mulți negri or avut soarta asta. Odată era cât pe ce s-o sfârșesc și io cu știreangu' de gât din pricina unor albi ce se-ntrecuseră cu băutura.

— Vai, donșoară Katie, bolborosi Emma, Mayme îi așa bună la suflet! Îs sigură că nu le-a suflat o vorbă despre mine. Ș-acu' o s-o spânzure din pricina mea.

— Taci, Emma! *Nu* îi vom lăsa s-o omoare.

— Nici gând să-i lăsăm! exclamă Jeremiah, începând a clocoti de furie. Mă duc să iau o pușcă!

— Stai așa, Jeremiah! îl opri Katie. Înainte de toate, trebuie să chibzuim bine lucrurile. Văd că unii dintre ei au capetele acoperite cu glugi albe. Oare de ce?

— Auzit-am că-i oarece ritual de-al albilor, spuse băiatul.

— Jeremiah, ce crezi că ar trebui să facem? îl întrebă Katie.

— Prea-s mulți ca să-i pot împușca pe toți, răspunse el îngândurat. La drept vorbind, n-am tras în viața mea c-un pușcoci ca ăsta și nu știu, zău, de m-ar lăsa inima s-omor pe careva...

În momentul acela, la amintirea faptei pe care o săvârșise de mult, simți că îl trece un fior și adăugă cu jumătate de gură:

— . . . fie el și om alb.

— Nu trebuie să omorâm pe nimeni, ripostă Katie, doar să-i facem pe ei să creadă că asta avem de gând. E un șiretlic pe care l-am învățat de la Mayme. Haideți să aducem puștile.

Dădură fuga înapoi la cai, Katie și Jeremiah luară fiecare câte o armă și un pumn de cartușe, după care se despărțiră.

Când ajunseră destul de departe unul de celălalt, Katie îngenunche în spatele unui copac, își rezemă pușca de umăr și trase primul foc peste capetele celor adunați în dreptul stejarului.

Reculul armei o luă prin surprindere și fu cât pe ce să cadă în fund. La auzul împușcăturii, lui Emma îi scăpă un țipăt înăbușit. Fără a se lăsa distrasă, Katie își regăsi echilibrul și mai trase o dată. Apoi răsună primul foc tras de Jeremiah.

Înainte să se stingă ecoul detunăturii, Katie își descărcă din nou arma în aer. Peste câteva clipe, Jeremiah trase, unul după altul, încă trei-patru focuri.

Luați prin surprindere, bărbații se răsuciră năuciți în direcția din care veneau împușcăturile, strigând și suduind de mama focului.

Katie trase iarăși, nimerind din greșeală... coapsa lui William McSimmons! Bărbatul slobozi o înjurătură strașnică și se chirci de durere.

— Să nu mai zăbovim aici! le strigă el celorlalţi. Oricum, mai e puţin şi îşi dă duhul – om lăsa copacul să isprăvească treaba!

Zicând acestea, McSimmons plesni cu cravaşa crupa calului pe care fusese aşezată Mayme, făcând animalul să ţâşnească înainte, după care se îndepărtă la galop în urma celorlalţi.

La început, Katie se simţi în al nouălea cer. Apoi, văzând că Mayme se bălăngănea neputincioasă de colo colo, cu funia strânsă în jurul gâtului, aruncă îngrozită arma şi o luă la fugă spre stejar.

Jeremiah ieşi dintre copaci şi o luă la goană după ea.

— Jeremiah, întoarce-te degrabă şi adu caii! îi strigă Katie, alergând cu ochii plini de lacrimi spre prietena ei de suflet. Mayme... Mayme! Suntem aici, Mayme... şi o să te salvăm.

Când ajunse însă la copac, înţelese că de una singură nu putea face mare lucru. Mayme avea mâinile legate la spate şi, sugrumată de funia ce îi strângea beregata, nu putea scoate niciun sunet.

— Mayme... Mayme... Of, ajută-mă, Doamne! strigă Katie deznădăjduită.

Apucând picioarele lui Mayme, ce se legănau în aer cam la înălţimea umerilor ei, încercă să o susţină ca să slăbească strânsoarea laţului. Dar Mayme atârna moale în ştreang, prea vlăguită ca s-o poată ajuta.

Jeremiah gonea deja călare spre ele, urmat de Emma, care aducea de dârlogi celălalt cal. Când ajunse la stejar, băiatul trase de hăţuri şi, conducând calul sub craca de care atârna Mayme, încercă să o cuprindă cu braţele.

— Mayme... Mayme, aşază-te pe cal! strigă Katie, încercând să-i treacă picioarele peste spinarea calului.

Din pricina zarvei, calul era însă agitat şi Jeremiah nu izbutea nicicum să-l facă să stea locului. Iar Mayme atârna încă acolo, mai mult moartă decât vie, cu gâtul din ce în ce mai alungit.

— Emma, scoate cuţitul din desagă, urcă în copac şi taie funia! strigă Katie înnebunită.

Fără să mai stea pe gânduri, negresa o şi luă din loc, iar peste câteva clipe începu a se căţăra cu iuţeală în stejar, în vreme ce Katie proptea cu umerii picioarele lui Mayme, iar Jeremiah încerca s-o ţină de mijloc ca să nu-i frângă laţul beregata.

— Ai grijă să nu cazi, Emma! îi strigă Katie. Dar grăbeşte-te!

Peste nici cincisprezece secunde, Emma reteză funia, iar Mayme se prăbuşi în braţele lui Jeremiah. Luat pe nepregătite, Jeremiah se clătină sub greutatea fetei şi se prăvăliră amândoi de pe cal. Katie se repezi, cu degetele tremurânde, să desfacă laţul de la gâtul prietenei sale.

După ce izbuti să îi scoată ştreangul, îi acoperi faţa cu sărutări, încercând să o readucă în simţiri.

— Mayme... Mayme! Of, Doamne, n-o lăsa să moară!

Văzând că pleoapele negresei zvâcnesc să se deschidă, Katie slobozi un ţipăt de bucurie.

— Trăieşte... trăieşte! strigă ea, radiind de fericire.

Mayme deschise ceva mai larg ochii, încercând să schiţeze un surâs. Emma şi Katie izbucniră în plâns. Mayme însă părea prea vlăguită să poată plânge. Ca prin ceaţă, îl zări pe Jeremiah, care se aşezase în genunchi în spatele fetelor. Băiatul îi zâmbi şi ea încercă să-i zâmbească la rându-i.

— În scurtă vreme, albii ceia s-or întoarce, spuse Jeremiah. Şi, de ne-or găsi acilea, or să ne spânzure pe tustrei.

— Ai dreptate, încuviinţă Katie. Trebuie să plecăm de aici.

O ridicară pe Mayme în picioare, iar Jeremiah o aşeză, cu toată grija de care era el în stare, pe unul dintre cai. Ştia că fata are trupul brăzdat de tăieturi şi vânătăi şi se întreba dacă n-o fi având cumva şi niscaiva oase rupte. Cu toată grija lui, Mayme tresări când o săltă în şa şi trebui să îşi muşte buza ca să nu ţipe de durere.

— Jeremiah, tu eşti mai puternic decât mine, spuse Katie. Încalecă în spatele lui Mayme şi ai grijă să nu cadă.

Băiatul se săltă pe cal în spatele celei pe care o salvaseră de la moarte şi îşi trecu braţele pe după mijlocul ei ca să apuce

oblâncul şeii. Chiar şi susţinută de el, fata abia se putea ţine în şa din pricina durerilor.

Katie încălecă pe celălalt cal, o ajută pe Emma să urce în spatele ei, după care caii o luară la galop. După douăzeci de minute, văzând că Mayme atârnă tot mai moale în braţele lui şi înţelegând că fata are nevoie de un răgaz de odihnă, Jeremiah încetini şi începu a căuta, împreună cu Katie, un loc de popas.

Peste câteva minute, Jeremiah coti de pe drum şi se opri lângă râu.

Ajutată de el şi de Katie, Mayme coborî de pe cal, dar pe malul apei fu cât pe ce să se prăbuşească.

— Apă..., şopti ea cu vocea răguşită. Sete...

Katie se repezi la râu, îşi umplu boneta cu apă, apoi se întoarse într-un suflet şi, ajutând-o pe Mayme să se ridice în capul oaselor, îi duse la buze boneta şiroindă. Până să se scurgă toată apa prin pânză, izbuti şi Mayme să ia vreo două, trei înghiţituri.

Katie o spălă pe faţă şi mai făcu câteva drumuri la râu şi înapoi până ce, simţindu-şi în sfârşit setea ostoită, Mayme schiţă cu greu un zâmbet şi îi şopti cu vocea răguşită:

— Mulţumesc, Katie.

— Of, Mayme, mi se rupe inima să te văd aşa! suspină aceasta, izbucnind în lacrimi şi îmbrăţişând-o din nou.

Rămaseră îmbrăţişate vreme îndelungată până ce, într-un târziu, Mayme întinse mâna spre Emma. Negresa făcu un pas înainte şi o îmbrăţişă la rându-i. Când Emma îşi strânse braţele în jurul ei, Jeremiah o văzu pe Mayme tresărind de durere. Apoi Mayme îi zâmbi încă o dată şi lui, probabil prea vlăguită să se întrebe ce căuta el acolo.

— Înainte eram stoarsă de puteri, spuse ea, că de două zile n-am pus în gură nici apă, nici mâncare. Dar acum mă simt mai bine.

— Atunci hai să te ducem acasă, zise Katie.

Când începură a se contura în zare clădirile albe de la Rosewood, Jeremiah o auzi pe Mayme oftând de fericire, după care fata întoarse capul spre Katie.

— Bun venit acasă, Mayme! suspină aceasta, cu ochii înotând în lacrimi.

Jeremiah descălecă, o luă pe Mayme în braţe şi porni cu ea spre casă. Katie îl conduse până la etaj, iar, peste nici două minute, Mayme stătea deja întinsă în pat. Fetele umplură fuguţa cada cu apă, după care se puseră zorite a-i pregăti ceva de-ale gurii.

Jeremiah stătea în bucătărie, urmărind toată forfota asta. Era limpede ca lumina zilei că nu se afla niciun adult prin preajmă şi că stăpâna casei era Katie.

— Nu am cuvinte să îţi mulţumesc, Jeremiah, spuse aceasta după ce îl conduse afară. Fără ajutorul tău n-aş fi scos-o la capăt.

— Mă bucur că donşoara Mayme îi teafără şi că v-am putut fi de folos, spuse el.

Se lăsă tăcerea.

— Mă încred..., începu Katie după câteva clipe, mă încred că n-ai să vorbeşti nimănui despre asta. Într-o bună zi... probabil că vom putea lămuri lucrurile... Dar deocamdată nu trebuie să afle nimeni.

— De la mine, donşoară Clairborne, n-or să afle, răspunse băiatul cu vocea tărăgănată, cercetând expresia gravă de pe chipul lui Katie. Da' tre' să mărturisesc că-i tare năstruşnic să vezi o fată albă şi două de culoare trăind sub acelaşi acoperiş, singure în ditai căsoiu'. Orişicum, mi-oi ţine gura. Da' nădăjduiesc că odat' ş-odat' mi-ţi zice şi mie ce se petrece acilea, că m-aţi făcut tare curios.

— Am să încerc, răspunse Katie, zâmbind uşurată. Îţi mulţumesc, Jeremiah. Ţi-aş da un cal să te întorci în oraş sau te-aş conduce eu însămi înapoi, dar...

— Mă-ntorc pe jos, donşoară Clairborne, o întrerupse Jeremiah. Asta o să le dea taichii şi ălorlalţi târgoveţi ce se zgâiau la noi cu ochii cât cepele niscaiva răgaz să uite ce-or văzut. M-oi furişa 'napoi pe căi ocolite ca să nu mă vază nimeni.

— Probabil că e mai înţelept aşa, încuviinţă Katie râzând. Îţi mulţumesc încă o dată, Jeremiah!

33

Zurbagii

Vestea despre „feciorul lui Henry", mai cu seamă după cursa lui nebună prin Greens Crossing pe calul lui Katie, s-a răspândit cu repeziciune în tot târgul. Acest lucru n-a făcut însă decât să atragă asupră-i atenţia nedorită a unor băieţi albi zurbagii şi puşi pe rele. Fiind singur, Jeremiah era o ţintă uşoară pentru batjocura şi renghiurile lor pline de cruzime. Faptul că un negru ca el era liber, muncea şi primea o leafă bună de la un alb pentru o slujbă pe care unii dintre ei şi-ar fi dorit-o, dar erau prea leneşi să o poată păstra – ei bine, asta îi întărâta şi mai tare.

Dintre toţi, cea mai mare pramatie era un băiat alb de şaptesprezece ani pe nume Deke Steeves – un neisprăvit căruia îi făcea plăcere să năpăstuiască pe alţii, şi îndeosebi pe cei de culoare. Dacă ar fi fost să îşi măsoare puterile doar ei doi, Jeremiah l-ar fi dovedit şi cu o mână legată la spate. Deke însă avea, vezi bine, grijă să nu fie niciodată singur. Fiind voinic pentru vârsta lui şi un bătăuş notoriu, băiatul atrăgea o cohortă de admiratori mai tineri de fiece dată când colinda străzile în căutare de pradă.

Într-o zi, Steeves şi mica sa bandă de acoliţi umblau teleleu prin târg, tăind frunză la câini. Deke era cătrănit. Ceva mai devreme, taică-său strigase la el, iar acum căuta o victimă neajutorată pe care să îşi verse năduful. Peste câteva minute, văzând o bătrânică de culoare ce tocmai ieşea de la magazinul universal, tăbărâră cu toţii pe ea şi se puseră a o lovi cu pietre. Observând ce se petrece,

Jeremiah o luă numaidecât la fugă într-acolo. Sărmana femeie îi implora să înceteze, dar plânsetele ei nu făceau decât să îi aţâţe şi mai abitir, înmulţindu-le zeflemelele şi glumele răutăcioase.

Jake înşfăcă de jos un pumn de pietre mai măricele, apoi înaintă în goană şi, când ajunse destul de aproape cât să n-o lovească din greşeală pe bătrână, începu a azvârli cu pietre în cel mai mare dintre băieţi. Două sau trei îşi nimeriră ţinta, o pietricică izbindu-l pe Deke Steeves direct în ceafă. Băiatul urlă de durere şi, slobozind câteva înjurături, se retrase în fugă pe celălalt trotuar. Mai tinerii săi acoliţi, prea laşi să ţină piept neaşteptatului atac, o tuliră după el. Jeremiah mai luă o mână de pietre şi continuă să şarjeze după ei până ce haimanalele se făcură nevăzute.

— Eşti teafără, coană Barton? o întrebă el pe femeie, apropiindu-se îngrijorat de ea.

— Da, maică, îs, numa' că m-or băgat în spărieţi puşlamalele celea.

Bătrâna făcu o pauză şi, după ce îl cercetă mai cu băgare de seamă pe cel care îi sărise în apărare, exclamă:

— Te pomeni că tu ăi fi fecioru' lu' Henry, ăl de care vuieşte tot târgu'!

— Io, da, coană Barton.

— Henry îi un om de ispravă. Io am avut mereu un mare sprijin în dânsu'.

Jeremiah dădu din cap.

— Te-oi conduce pân-aproape de casă, coană Barton, că mi-e să nu te-atace iar bătăuşii ceia.

— Mulţam, maică, eşti tare drăguţ. Cum îţi zice ţie?

— Tata îmi zice Jeremiah. Când eram de-o şchioapă aşa-mi zicea şi mămuca mea, da' apoi a început să-mi spună Jake, că multă vreme nu mi-a plăcut defel ăllalt nume. Da' acu' încep a mă obişnui iar cu el.

— Mi-e şi greu a crede că fost-ai vreodat' de-o şchioapă! chicoti bătrâna. Că acu', iacătă, eşti ditai vlăjganu'!

Peste jumătate de ceas, Jeremiah se întoarse la depozit.

— Îmi pare rău c-am lipsit aşa mult, îi spuse el domnului Watson, da' niscaiva albi neisprăviţi o necăjeau pe văduva Barton şi azvârleau cu pietre-n dânsa, aşa că am condus-o pân-acas'.

— Înţeleg, făcu Watson, dând gânditor din cap. Ştii cumva cine erau băieţii?

— Ăl mai vârstnic dintre ei era pramatia ceea de Steeves.

Watson dădu iar din cap, de astă dată cu un aer mai grav.

— Fii cu băgare de seamă, Jake, şi ţine-te departe de Deke Steeves. Taică-său e un om plin de cruzime, la fel ca băiatul. Mi-au ajuns la urechi nişte zvonuri care nădăjduiesc să nu fie adevărate. Dar dacă sunt... în fine, tu vezi să stai departe de el.

— Nu-i puteam lăsa să lovească o femeie bătrână.

— Se înţelege că nu. Dar să ai mare grijă, Jake. Eu atât îţi spun. Trăim în vremuri primejdioase. Fii prevăzător.

34
La cules de bumbac

În afară de mine, nimeni nu știa de problemele băneşti cu care se confrunta Katie. Ca să putem achita unul dintre cele două credite luate de mamă-sa în timpul războiului, spre sfârșitul verii ne-am apucat a culege bumbacul semănat la începutul anului de doamna Clairborne și de muncitorii ei de culoare, nădăjduind că banii dobândiți pe bumbac vor acoperi o parte din datoria la bancă. De acum, Jeremiah ne vizita din ce în ce mai des și, văzând cu ce ne îndeletnicim, curiozitatea lui creştea pe zi ce trece. Venea, vezi bine, la Rosewood să ne ajute cu una, alta – și, nu în ultimul rând, să mă vadă pe mine!

Într-o dimineață, pe când ne aflam afară pe câmp, la strâns de bumbac, numai ce ridic privirea și îl văd venind înspre noi.

M-am oprit din lucru și m-am îndreptat din spate, să mă dezmorțesc. Katie, observându-l la rându-i, îi ieşi în întâmpinare.

— La cât bumbac tot aduceți la depozitu' lu' dom' Watson, se vede treaba c-ăți fi trudind din greu, spuse Jeremiah. Nu v-ar strica pasămite o mână de ajutor.

— Ajutorul ne-ar prinde, ce-i drept, bine, spuse Katie, schițând un surâs obosit. Dar ce o să spună Henry? El știe...?

— Tătucu' nu știe un' m-am dus. De pus, de ce să mint, îmi puse o grămadă de-ntrebări. Da' io nu i-am suflat nicio vorbă despre ce faceți voi acilea.

— Îți mulțumesc, Jeremiah. Ajutorul tău este cât se poate de bine-venit.

Zicând acestea, Katie se întoarse la treabă. Eu mă apucai la rându-mi de cules, iar Jeremiah mi se alătură. Culegea mai iute chiar și decât mine, iar căruța se umplea văzând cu ochii. Munceam cot la cot, sporovăind despre una, despre alta – îndeosebi despre traiul pe care îl duseserăm pe vremea în care eram sclavi, căci vrând-nevrând, la asta ne ducea cu gândul culesul bumbacului.

La sfârșitul zilei, cu ajutorul lui Jeremiah, una dintre cele două căruțe așezate de o parte și de alta a câmpului era aproape plină. Iar Jeremiah s-a întors să ne ajute și a doua, și a treia zi. Găsiserăm încă o traistă în șură, iar acum munca mergea și mai repede. În a treia zi, am lucrat până la amiază, după care am lăsat în sfârșit culesul și ne-am pregătit să ducem cele două căruțe de bumbac la Greens Crossing.

După ce am prânzit în grabă, am înhămat câte doi cai la fiecare căruță. Ca să putem duce tot bumbacul în târg, de astă dată n-aveam încotro: pe una trebuia s-o conduc eu. Spre marea mea mirare – și bucurie – Jeremiah hop! lângă mine pe capră. Știam că mă privește, dar eu îmi țineam ochii ațintiți înainte. Le-am strigat cailor și am pornit la drum în urma căruței mânate de Katie.

— Te superi de ți-oi ține o vreme tovărășie? mă întrebă el.

Am clătinat din cap.

— Nu mă supăr defel.

— Atunci îi bine.

Se lăsă tăcerea.

— Îmi pare rău că măicuța ta s-a prăpădit, am spus eu într-un târziu.

Mi-am regretat repede cuvintele, căci Jeremiah se crispă și o bună bucată de vreme nu mai spuse nimic.

— A fost o femeie bună, murmură el în cele din urmă.

— Sunt sigură. Și așijderea este tatăl tău.

Jeremiah ridică din umeri și o expresie stranie îi alunecă peste chip.

— Dac-așa zici tu...

— Și mămuca mea s-a prăpădit.

Mi se umplură ochii de lacrimi și, clipind ca să le zăgăzuiesc, îmi concentrai atenția asupra drumului. Jeremiah nu spuse nimic. Mă gândii că era mai bine așa, căci o discuție despre familia mea ar fi dus la mai multe întrebări la care nu eram încă pregătită să răspund.

La o milă de Greens Crossing, Jeremiah mă rugă să încetinesc că vrea să coboare. Mi-am dat seama că era o idee bună. În chipul acesta nimeni din târg nu avea să ne vadă sosind împreună. Am îndemnat caii să meargă la pas și, înainte să sară jos din căruță, Jeremiah mă surprinse iar când îmi luă mâna și mi-o strânse.

— Și mie-mi pare rău pentru mămuca ta, șopti el, ocolindu-mi privirea, după care sări jos din căruță și se făcu nevăzut printre copaci.

La scurtă vreme după aceea, cele două căruțe ale noastre, în frunte cu cea condusă de Katie, ajunseră în oraș, înaintând hurducându-se spre depozitul domnului Watson. Când trecurăm pe lângă grajdul cu chirie, îl zării cu coada ochiului pe Henry. Tatăl lui Jeremiah ne urmărea cu o curiozitate crescândă.

35
Un oaspete ferchez

A doua zi, Jeremiah nu se întoarse la Rosewood, căci în ziua aceea fetele erau chitite să vadă de treburile gospodăreşti cu care rămăseseră în urmă şi să îşi tragă niţel sufletul. Unde băiatul rămăsese şi el în urmă cu munca atât la depozitul domnului Watson, cât şi la grajdul cu chirie, taică-său găsi de cuviinţă a-i cere socoteală.

— Pe un' îmi tot umblaşi zilele astea, fătu' meu?

Jeremiah ridică din umeri. Nu voia să dea în vileag taina fetelor, dar nici să-şi mintă părintele.

— Pe ici, pe colea, răspunse el în doi peri.

— Tu-mi ascunzi oarece, măi pezevenchiule!

— Fă bine şi nu-mi zice aşa! se oţărî Jeremiah. Şi nu mă mai cicăli atâta, că nu mai îs de-o şchioapă. Îmi pot purta, har Domnului, de grijă şi singur, cum făcut-am ani de zile.

— Zău? Şi bine ţi-a fost de unu' singur? întrebă Henry, sfredelindu-l cu privirea.

Jeremiah întoarse stânjenit capul. Nu, nu îi fusese mereu bine. Dar ce rost avea să-i mărturisească asta lui taică-său?

— Nu te cicălesc, băiete, spuse Henry, oftând din greu. Îmi fac griji pentru tine, atâta tot. Dom' Watson trecut-a pe-aci să te caute şi-a zis că n-ai dat toată ziulica pe la depozit.

— Ei bine, nu-ţi mai face atâtea griji pentru mine, că n-ai de ce. Azi oi munci toată ziua la depozit.

În dimineața următoare se afla iar la Rosewood, culegând bumbac împreună cu Mayme, Katie și Emma.

Cum munceau ei așa pe câmp, mai alene și mai destinși ca odinioară, râzând și tăifăsuind de parcă strânsul bumbacului ar fi fost o plăcere, nu o corvoadă de sclav, numai ce se ivi un călăreț. Luați pe nepregătite, rămaseră cu toții încremeniți, cu ochii la bărbatul alb ce se apropia călare dinspre casă.

Jeremiah se uită la Mayme, darea se uita la Katie. Întorcându-și capul spre Emma, băiatul văzu groaza întipărită în ochii ei. Negresa își lepădă traista, îl înșfăcă pe William din căruță și se năpusti cu el spre casă. Preț de o clipă, Jeremiah se gândi cât se poate de serios s-o ia și el la goană în direcția opusă, dar în cele din urmă rămase locului.

Când călărețul se apropie, Katie tresări uimită, apoi fața i se însenină și răsuflă ușurată. Era limpede că îl recunoscuse. Își puse jos traista și porni spre el. Bărbatul își struni calul și schiță un zâmbet strengar, afișând niște dinți de un alb strălucitor.

— Pe legea mea! Mă înșală, oare, ochii? Să fie aceasta soră-mea Rosalind, trudind iar pe câmp ca data trecută când am fost pe aici sau...?

Se opri șovăind. Zâmbetul acela poznaș nu îi păli de pe buze, dar în privire i se strecură brusc niscaiva nesiguranță, de parcă, lăsând șaga la o parte, se întreba cu adevărat cine era fata aceea nădușită, cu fața arsă de soare și mâinile muncite.

— Sunt eu, spuse Katie, oprindu-se lângă cal. Sunt eu, Katie.

— Ptiu... Kathleen! Te-ai făcut femeie în toată regula de când nu ne-am mai văzut! exclamă bărbatul descălecând. Și ești leită maică-ta. I-ai moștenit părul, ochii...

Până s ă apuce a mai spune ceva, bărbatul se trezi împresurat de brațele fetei. Luat pe nepusă masă, acesta rămase preț de o clipă buimac, parcă neștiind cum să tălmăcească ardoarea îmbrățișării, apoi își coborî încet brațele în jurul umerilor ei înguști și o strânse la piept.

Cu toate că bărbatul era sleit de oboseală și hainele-i erau ponosite, Jeremiah nu văzuse în viața lui om mai ferchеș. Purta

o cămaşă albă cu volane, închisă în faţă cu nasturi lucioşi. De sub jacheta elegantă se iţeau, strălucitori, butonii de la manşetele cămăşii. Chiar de n-o fi fost om cu stare, întreaga lui ţinută te ducea cu gândul la bogăţie. Bărbatul privi peste capul lui Katie şi, dând cu ochii de Mayme, avu o uşoară tresărire.

Jeremiah se apropie de Mayme şi o întrebă şoptit:

— Ăsta cine-i?

— Cred că-i unchiul lui Katie, răspunse fata tot în şoaptă, întorcându-se cu faţa spre el.

— Îl cunoşti?

— Acum îl văd prima oară.

— Ştie?

— Nu. Dar o să afle pasămite în curând.

— Şi ce crezi c-a face?

— Habar nu am. Tu, adăugă Mayme, sforţându-se să zâmbească, poate că ar fi mai cuminte să pleci. În chipul ăsta, Katie n-a fi nevoită să dea socoteală şi pentru tine. Mulţumim frumos pentru ajutor.

— Pentru puţin, Mayme, îi răspunse el. Nădăjduiesc că n-oţi da de necaz.

— Om încerca să-ţi trimitem vorbă. Nu ştiu ce s-a alege de Emma şi de mine, dacă unchiul lui Katie ne goneşte de la Rosewood, dar orice s-o întâmpla, oi găsi eu o cale să-ţi dau de ştire.

36
Glasul sângelui

M-am uitat cu alean cum Jeremiah se îndepărtează pe câmp, cu pasu-i mare și umerii lați. Era, ce mai încoace-ncolo, un flăcău vânjos și chipeș din cale afară!

Apoi, întorcând capul, am văzut că Katie continua să îl strângă în brațe pe noul venit. Acesta, vădit încurcat, încercă să se elibereze din îmbrățișare.

— Unde-i mamă-ta, Kathleen? Trebuie să stau de vorbă cu ea.

— Of, unchiule Templeton, suspină fata cu lacrimi în ochi, mămica a murit! Au murit cu toții!

Nu își mai putu zăgăzui lacrimile înfrânate luni de zile și începu a plânge amarnic, de ți se rupea sufletul ascultând-o. Bărbatul se făcu alb la față. Judecând după bocetul ei de jale, nu încăpea îndoială că nepoată-sa spunea adevărul.

Rămase năuc, cu privirea pierdută în gol. Peste câteva minute, Katie își strecură mâna într-a lui și îl conduse la locul unde își dormeau somnul de veci părinții și frații ei. Eu i-am urmat, de departe.

În dreptul mormintelor se opriră tăcuți și rămaseră vreme îndelungată cu ochii plecați spre cele patru pietre funerare. Într-un târziu, bărbatul își petrecu încet brațul pe după umerii nepoatei sale și o trase spre el. Katie își lăsă capul pe pieptul lui și începu iar să plângă. Gândind că nu se cuvenea să le tulbur

acest moment de intimitate, m-am răsucit și m-am îndepărtat. Apoi am mai aruncat o privire înapoi și, văzându-i cum stau îmbrățișați, mi-am spus că viețile noastre aveau să se schimbe pentru totdeauna.

Acum unchiul lui Katie știa adevărul. Iar asta pesemne că avea să schimbe totul. Fără să-mi dau măcar seama, mă pregăteam deja sufletește pentru ce avea să vie, chiar dacă asta însemna că peste doar câteva zile poate c-a trebui să-mi iau pe veci rămas-bun și de la Rosewood, și de la Katie.

Într-un sfârșit, Katie și unchiul ei porniră încet înapoi spre casă. Bărbatul avea și acum brațul petrecut pe după umerii ei, iar Katie mergea cu obrazul lipit de pieptul lui, de parcă ar fi fost cel mai firesc lucru din lume. Cât oi fi fost eu de înfrigurată, m-a uns la inimă să-i văd așa.

Peste ceva vreme, când am intrat în bucătărie, erau amândoi așezați la masă, discutând în șoaptă. Katie avea ochii înroșiți. Ridică privirea spre mine și încercă să zâmbească.

— Mayme..., începu ea cu glasul răgușit de la plâns, i-am spus... i-am spus totul. Nu m-a lăsat inima să-l mint. Sper că nu ești supărată pe mine.

— Cum să fiu supărată? i-am răspuns eu cu blândețe, aruncând o privire spre unchiul ei. Firește că trebuia să-i spui – e, doar, rudă de sânge cu tine.

Unchiul ei părea mișcat de dragostea vădită pe care ne-o purtam una alteia. Cu toate astea, pe mine mă privea mai departe în chipul acela năstrușnic cum mă privise afară, pe câmp. Eram obișnuită cu astfel de priviri. Albii se uită întotdeauna altfel la cei de culoare. Ochii lui, pe de altă parte, păreau să vadă dincolo de culoarea pielii. Și nu știu de ce, acea privire mă făcea să simt furnicături în tot copul.

— Ea este Mayme, unchiule Templeton... Mayme Jukes, spuse Katie. Mayme este cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată.

Auzind acele cuvinte, am început să clipesc repede din pleoape. N-ar fi fost de niciun folos să izbucnim amândouă în plâns, dar cu greu mi-am putut înfrâna lacrimile.

— Încântat de cunoștință, Mayme Jukes, zise unchiul lui Katie. Numele meu este Templeton Daniels. Din câte mi-a spus Katie, bag de seamă că trebuie să îți mulțumesc – că ai avut grijă de ea și de plantație și că. .. ai îngropat-o pe sora mea, alături de soțul și fiii ei.

Încuviințai tăcută din cap, căznindu-mă să zâmbesc. Nu știam ce să zic. Într-un târziu, Katie fu cea care curmă tăcerea, întrebând fără ocolișuri:

— Rosewood îți aparține acum ție, unchiule Templeton?

Întrebarea ei îl buimăci și mai abitir pe bărbat. Unde că abia ce aflase de moartea soră-sii și că, de luni de zile, plantația era ținută de nepoată-sa și de o mână de copii de culoare, acum sărmanul om, înainte să apuce a se dezmetici bine, trebuia să ia, pe deasupra, și o hotărâre cu privire la propriu-i viitor!

Noi stăteam amândouă cu ochii pe el, așteptându-i răspunsul cu sufletul la gură. Templeton Daniels își trecu privirea de la una la cealaltă, apoi râse mânzește.

— Plantația n-are cum să îmi revină mie, Kathlæn. Nu sunt rudă de sânge cu tatăl tău.

— Înseamnă că Rosewood îi aparține acum unchiului Burchard? întrebă Katie speriată. N-ai să-i spui, unchiule Templeton – așa-i că n-ai să-i spui?...

— Nici măcar nu-l cunosc pe fratele tatălui tău. Rosalind mi-a pomenit de el o dată sau de două ori, dar de întâlnit, nu l-am întâlnit niciodată.

— Nu vreau să mă ia la el.

— Nu vom face nimic până ce n-om cumpăni bine lucrurile.

Katie își ridică privirea spre mine.

— I-am spus de aur, Mayme. Și de bărbații aceia care au dat târcoale pe aici. Unchiul zice că aurul era al unchiului Ward, celălalt frate al mamei.

— Şi oare nu s-a întoarce după el? întrebai eu, aşezându-mă în sfârşit la masă.

— N-aş crede, răspunse domnul Daniels. Din câte ştiu eu, Ward a murit. Eu, cel puţin, aşa am auzit. Nu l-am mai văzut de ani de zile. Tot ce ştiu e că ultima dată când ne-am întâlnit se ascundea de nişte indivizi ce-i purtau gând rău. Am încercat de mai multe ori să-i dau de urmă, dar toate străduaniile mele au fost zadarnice. Eu unul cred că vă puteţi folosi liniştite de aurul ăla. Ward nu se mai întoarce.

— Ne-am folosit deja de aur, unchiule Templeton, spuse Katie. Dar nu au fost decât vreo 50 de dolari, prea puţin pentru a achita împrumutul scos de mama.

— Hm... Ar trebui să fie mai mult aur. Urmăritorii lui Ward cel puţin aşa par să creadă, adăugă el.

— Îi cunoşti cumva, unchiule Templeton?

— Ne-am întâlnit întâmplător o dată sau de două ori. Indivizii cu pricina, dacă ei sunt cei care vor să dea de el, trăiesc cu convingerea că i-am fost părtaş lui Ward în daravera asta.

— Dacă am fi găsit mai mult aur, n-am fi fost nevoite să culegem bumbacul, spuse Katie. Dar în chipul acesta am izbutit să dobândim peste 300 de dolari, nu-i aşa, Mayme?

Domnul Daniels fluieră admirativ.

— Păi, asta-i o căruţă de bani! Bănuiesc că aţi muncit din greu pentru ei.

— Da, n-a fost uşor. Dar a meritat. Aşa am restituit primul credit, iar acum culegem mai departe ca să-l putem achita şi pe al doilea.

Am mai stat puţin de vorbă, după care m-am scuzat şi m-am retras în camera mea, întrebându-mă abătută ce avea să se aleagă de mine şi de Emma.

Brusc un zgomot îmi tulbură gândurile.

Întorcând capul, am dat cu ochii de domnul Daniels. Stătea în prag, uitându-se la mine. Am vrut să îngaim ceva, dar expresia care îi apăru brusc pe chip mă amuţi. În momentul în care ochii ni se întâlniră se făcu alb la faţă şi mai că i se tăie răsuflarea.

Năuciți amândoi, am rămas vreme îndelungată privindu-ne drept în ochi. Preț de o clipă am avut impresia că îl văd lăcrimând, dar în clipa imediat următoare el se întoarse cu spatele și porni cu pași împleticiți spre scară.

Peste ceva vreme, tocmai întindeam niscaiva rufe afară pe sfoară când numai ce aud zgomot de pași în spatele meu. Când mă răsucesc, dau iar cu ochii de domnul Daniels. Stătea la nici un metru de mine și mă privea și de astă dată cu expresia aceea năstrușnică.

— Iartă-mă, Mary Ann... N-am vrut să te sperii.

— De unde... de unde știi, domnule Daniels, cum mă cheamă? am bolborosit eu, încercând să ascund faptul că într-adevăr mă speriase. Mai că-mi sărise inima din piept să-l văd stând așa aproape!

— Am întrebat-o pe Emma, răspunse el zâmbind. Ea mi-a spus.

— Nimeni nu îmi zice așa, am ripostat încruntată, reluând lucrul. Doar Katie, atunci când mă ia peste picior.

— E un nume frumos, spuse el.

— Mulțumesc.

— Vorbesc serios.

— Mai rar un alb care să nu-și râdă de cei de culoare.

Nu știu ce îmi venise să spun asta. Deși adevărate, nu erau nici pe departe vorbele pe care s-ar fi cuvenit să i le spun unui bărbat alb pe care nici nu-l cunoșteam bine.

Domnul Daniels râse încetișor.

— Ai dreptate, încuviință el. Dar eu m-am deosebit dintotdeauna de alți albi în această privință.

— Cum așa? l-am întrebat eu, începând să mă simt mai în largul meu.

— Pentru că așa m-a învățat măicuța mea – bunica lui Kathleen din partea mamei. Eliza Jane Daniels, așa o chema. Ea ne-a învățat pe Rosalind, pe Ward, pe Nelda și pe mine că în ochii lui Dumnezeu suntem cu toții egali și că, dacă Dumnezeu

a găsit de cuviință să ne facă de culori diferite, atunci e de datoria noastră să ne tratăm cu respect unii pe alții.

— Mulți albi sunt bisericoși, dar asta nu-i împiedică să fie răi cu negrii.

— Așa e, răspunse domnul Daniels. Dar pe noi mama nu așa ne-a învățat.

Făcu o pauză și mă privi în ochi.

— Mary Ann... ai putea... ai putea să-mi spui cum o chema pe mama ta?

Luată cu totul pe neprevăzute, am rămas încremenită, zgâindu-mă la el. De ce voia el să știe numele mămucăi??

— Nu pricep ce...

— Înțeleg că ți se poate părea ciudat, mă întrerupse el pe un ton stăruitor, dar este important să știu.

— Bine, atunci, mă învoii eu. Bag de seamă că n-a fi niciun rău în asta. Pe mămuca o chema Lemuela... Lemuela Jukes.

La auzul numelui, domnul Daniels se schimbă la față, de parcă numai ce ar fi primit o palmă. Făcu un pas îndărăt, fixându-mă cu o privire mai stranie ca niciodată. Era alb ca varul.

— Și... și a fost și ea ucisă laolaltă cu toți ceilalți? murmură el cu glasul răgușit.

— Da, am răspuns eu, cuprinsă subit de o senzație ciudată.

Fără să mai spună un cuvânt, bărbatul îmi întoarse spatele și se îndepărtă încet.

A doua zi dimineață când ne-am sculat, Templeton Daniels nu mai era la Rosewood.

— Crezi că s-a mai întoarce? am întrebat-o eu pe Katie.

— Nu știu, răspunse ea. Cu unchiul Templeton... nu se știe niciodată. Oftă și, îndreptându-și umerii, adăugă hotărâtă: Dar, cu sau fără el, trebuie să ne întoarcem la cules.

37
Ni se alătură încă un culegător

După ce am muls vacile și am văzut și de celelalte animale, ne-am întors așadar în lanul de bumbac. Fără tovărășia lui Jeremiah, munca era monotonă și lucram mai încet, înaintând pe șiruri alăturate. După două-trei ceasuri de cules, oboseala începea deja să își spună cuvântul.

— Am impresia că șirurile astea se lungesc pe zi ce trece, oftă Katie cu năduf.

— Așa-i bumbacul, am răspuns eu râzând. Ai zice că nu se mai sfârșește!

Când Katie propuse să ne tragem puțin sufletele și să ne potolim setea, n-o contrazise nimeni. Răgazul era bine-venit!

Porniram tustrele spre căruță, unde erau așezate urcioarele cu apă și cele cu lapte, alături de culcușul lui William.

— De ce tre' să mai culegem bumbac, întrebă Emma, dacă plătiți deja datoria ce-o avea donșoara Katie la bancă?

— Am achitat doar o parte din datorie, răspunse Katie. Mama datora mulți bani băncii și încă mai avem un...

Brusc, Katie rămase stană de piatră. Întorcând capul în direcția în care se uita ea, am înțeles numaidecât de ce. Printre

rândurile lungi de bumbac venea încet înspre noi un negru înalt – nimeni altul decât Henry!

Uitând și de sete, și de oboseală, am rămas țintuite locului, zgâindu-ne la el. Eram sigură că Jeremiah nu îi spusese nimic. Dar de astă dată nu mai aveam cum să-l ducem cu vorba. Pare-se că taina noastră se dezvăluia văzând cu ochii!

Henry se opri în fața noastră și ne măsură pe fiecare din cap până-n picioare. Mi-am spus că pân-aici mi-a fost și că eu aveam să trag, pasămite, toate ponoasele. Ci, după ce ne cercetă așa preț de câteva clipe, primele vorbe pe care le rosti Henry nu furără nici pe departe cele de care mi-era mie frică.

— S-o fi găsind vreo straiță și pentru mine? întrebă el cu un aer plin de naturalețe, de parcă totul ar fi fost cât se poate de în regulă.

I-am întins-o pe a mea. Nu eram sigură de ce are nevoie de ea, dar mi-am zis că pentru o vreme am să pot vârî bumbacul în buzunarele largi ale rochiei.

Henry își petrecu traista pe după umeri, apoi se aplecă și se apucă să strângă bumbac pe șirul alăturat celui unde culegeam eu. Ne uitarăm nedumerite unele la altele, apoi – fără să spunem un cuvânt – ne întoarserăm cu pași târșâiți la locurile noastre și reluarăm încet lucrul.

— Mda, făcu Henry într-un târziu, chiar de-i înnourat văzduhu' tot te trec nădușelile cân' trudești pe câmpu' de bumbac.

Se lăsă iar tăcerea. Nu se auzeau decât pașii noștri înaintând încet, foarte încet de la o plantă la alta.

— Mda, îi dădu Henry mai departe, bumbacu' ăsta îți taie și-ți înroșește mâinile. De aia mulți albi nu s-or îndeletnicit niciând cu culesu'. N-am dreptate, domșoară Kathleen? Rar se pomenește alb care să culeagă bumbac!

— Așa e, Henry, încuviință Katie, fără să ridice ochii din pământ.

Mai lucrarăm o seamă de vreme în tăcere.

— Fata asta cine-i, domșoară Kathleen? Vreo prietenă de-a matale? întrebă Henry, uitându-se spre Emma.

Emma făcu ochii rotunzi și se uită întrebătoare la Katie. Katie îi făcu semn să răspundă.

— Stai liniștită, fata mea, spuse Henry. Nu-s decât un negru ca tine și nici prin cap nu-mi trece să-ți fac vreun rău.

— Emma. Emma mă cheamă.

— Emma... Am priceput. Care vasăzică donșoara Kathleen, donșoara Mayme și donșoara Emma trudesc tustrele afar' pe câmp și câteodat' le mai ajută, vezi bine, un flăcău pe nume Jeremiah. Hm, năstrușnică treabă, nu-i așa?

Tăcere. Niciuna dintre noi nu știa ce să zică. În răstimpuri eu mai aruncam pe furiș câte o privire spre el. Într-un târziu, fața i se lăți într-un zâmbet.

Se opri și ridică ochii, așezându-și mâna streașină ca să se ferească de soarele ce ieșise de după nori.

— Îi vremea să ne luăm, ca tot omu', un răgaz de hodină. Voi, donșoarelor, ăți fi știind să pregătiți ceva de-ale gurii?

— Ăă... da, Henry, știm, îngână Katie.

— Atunci io zic să ne ducem cu toții-n casă și să ne ostoim foamea și setea.

Fără să ne mai pună alte întrebări, Henry se îndreptă din șale și porni cu pași hotărâți spre căruță. Katie și cu mine schimbarăm speriate o privire. Acum ce ne facem?!

Porniram șovăielnice după el. Henry își goli traista în căruță, apoi o luă spre casă. Emma își ridică pruncul din culcuș și ne urmă de departe. Treptat, Henry încetini pasul ca să-l putem prinde din urmă.

— Măi să fie, iacătă ș-un sugaci, făcu el când o văzu pe Emma. Năstrușnică treabă, zău așa!

În drum spre casă, Henry aruncă o privire spre cele patru locuri de veci. În dreptul bucătăriei șovăi nițel, după care ne urmă înăuntru. Aici rămase în picioare până ce Katie îl pofti să ia loc. Într-un sfârșit, tatăl lui Jeremiah se așeză la masă.

— Col' afară văzut-am niscaiva lespezi ce par a fi pietre de mormânt, zise Henry uitându-se întâi la Katie, apoi la mine. Sau mă-nșel, donșoarelor?

Katie începu să plângă.

Henry aștepta răbdător.

— Mămuca și tătucu' matale se hodinesc sub pietrele celea, nu-i așa, donșoară Kathleen? întrebă el cu blândețe după ce Katie se mai liniști nițel.

— Da, răspunse ea abia șoptit.

Henry se ridică de pe scaun și din doi pași fu lângă noi. O cuprinse pe Katie în brațe și o strânse la pieptul său. Am făcut un pas îndărăt. Văzând cât de mult ține la ea, îmi dădeam seama că niciuna din întrebările lui nu fusese pusă cu răutate.

— Totu' afi bine, donșoară Kathleen, spuse Henry. Domnu' veghează asupra matale și El are grijă de toți copiii Lui – de orișice culoare ar fi ei, adăugă el, după care își întoarse privirea spre mine. Și tu, copilă? Și părinții tăi s-or prăpădit?

Încuviinț din cap.

— Fost-au sclavi aci, la Rosewood?

— Nu... Pe plantația McSimmons.

— Așa carevasăzică. Și mătăluță? adăugă el, întorcându-se spre Emma.

— Io nu știu nemică de mămuca și de tătucu', răspunse negresa. Fost-am vânduți care pe unde și nici că-mi mai aduc aminte de dânșii. Habar n-am pe un' se află.

— Și ce cauți aicea?

— Dat-am de necaz ș-am fugit, iară donșoara Katie și cu Mayme m-or primit acilea la ele și mi-or purtat de grijă.

— Am priceput... Păi, atunci ia veniți voi încoace, că-ți încăpea bag seama tustrele în brațele astea negre și bătrâne.

Am făcut un pas în față și Henry mă trase spre el. Katie mă cuprinse și ea cu brațul și am stat așa câteva clipe, topite în îmbrățișarea lui caldă. Apoi ni se alătură și Emma și începu a boci ca un prunc.

Ce ușurare! Henry nu ne mustra, ci ne strângea în brațe. Nu era nici pe departe mânios, cum mă temeam eu că are să fie, ci înțelegător și milostiv din cale afară.

Într-un târziu, ne-am desprins din îmbrățișare, iar Henry se așeză înapoi pe scaun.

— Spune-mi ce s-a-ntâmplat, donșoară Kathleen.

— Au venit niște bărbați călare, niște oameni îngrozitori... și s-au pus să tragă cu armele și să omoare lumea.

— Și mătăluță un' te aflai?

— În pivniță.

Henry dădu din cap.

— Auzit-am de banda asta de dezertori. Și mata, donșoară Mayme, ce pățiși?

— Aceiași nelegiuiți i-au împușcat și pe ai mei, laolaltă cu toți ăilalți sclavi de pe plantația McSimmons.

— Când se-ntâmplară toate acestea?

— În aprilie, răspunse Katie.

Henry dădu iar din cap, apoi se uită la Emma.

— Emma, interveni Katie, răspunzând întrebării lui nerostite, a fugit de niște mișei care voiau s-o omoare din pricina pruncului ei.

Henry dădu iar din cap, apoi căzu pe gânduri. Cea care curmă, în cele din urmă, tăcerea fu Katie.

— Ai să ne dai în vileag, Henry? O să ne faci necazuri?

— Zău de știu ce să fac, răspunse el îngândurat. Ci, ia spune-mi, la ce bun să tot umblați cu ascunzișuri și să vă feriți de oameni în chipu' acesta?

— Nu vrem... nu vrem să afle lumea că mama a murit, răspunse cu glas șoptit Katie.

— Da' de ce să nu afle?

— Ca să nu mă trimită la casa de copii și să mă despartă de Mayme.

— Da' n-ai mătăluță neamuri? Din câte țiu io minte, dom' Clairborne avea par că un frate.

— Așa este, încuviință Katie, dar nu știu sigur unde trăiește fratele tatei și... nu-mi place de el.

Henry își plimbă privirea de la una la alta, după care, aparent mulțumit, căzu iar o vreme pe gânduri.

Într-un târziu, m-am ridicat de la masă și m-am dus să aduc ceva de-ale gurii – lapte, brânză, pâine și unt. Am mâncat în tăcere. Noi încă ne mai perpeleam, întrebându-ne ce avea să hotărască Henry, iar el era adâncit mai departe în gândurile lui.

După ce am isprăvit de mâncat, Henry se ridică să plece.

— Ei bine, domnișoarelor, îi vremea s-o iau din loc, că m-așteaptă lucru' la grajd.

L-am condus împreună cu Katie până afară.

— Ai să ne dai în vileag, Henry? întrebă ea din nou.

— La drept vorbind, nu știu nici io ce să fac, răspunse el. Cu cin' să vorbesc și ce să le zic? Înainte de toate, a trebui, bag seama, să pritocesc temeinic lucrurile și să cer călăuzire Ălui de Sus. Că numa' El îmi poate îndruma pașii. Așa c-am să aflu întâi care-i voia Sa în toată tărășenia asta – ș-apoi oi ști io ce să fac.

După plecarea lui Henry, ne-am întors tăcute la cules. Așa cum se întâmplase și după destăinuirea făcută unchiului ei, cred că Katie simțea oarece ușurare acum că Henry aflase în sfârșit adevărul.

38

Ploaia

A doua zi, Jeremiah se sculă cu noaptea-n cap şi o porni spre Rosewood la mijitul zorilor. Când ajunse, Mayme numai ce isprăvise mulsul de dimineaţă şi ducea vacile la păşune. Jeremiah îi făcu cu mâna.

— Azi ai sosit tare devreme, spuse Mayme, ieşindu-i în întâmpinare cu faţa numai un zâmbet.

— Tata mi-a povestit toată tărăşenia şi mi-a zis să viu să v-ajut mai departe la cules, răspunse băiatul.

Peste o jumătate de ceas, se aflau din nou cu toţii în lanul de bumbac. Fetele păreau bucuroase că nu mai sunt nevoite să se prefacă. Acum că nu mai trebuia să îşi păzească vorbele, Mayme bunăoară, parcă zâmbea şi râdea mai mult. Iar Katie şi Emma erau şi ele voioase nevoie mare. Până şi Jeremiah era mai vorbăreţ decât de obicei.

Bătea însă un vânt rece, iscând nori de praf ce le intra în ochi şi în păr. Când şi când, Jeremiah ridica privirea spre cer şi clătina încruntat din cap.

Seara li se alătură şi Henry. Cu ajutorul lui şi al fiului său, culesul mergea de două ori mai iute. A doua zi au venit amândoi înainte de amiază şi, isprăvind treaba în lanul în care lucrau fetele de o lună încoace, au trecut la unul şi mai mare, aflat ceva mai departe de casă.

Între timp, frigul se înteţise şi vântul sufla din ce în ce mai aprig. Henry îi dădea zor cu culesul, mormăind îngrijorat în barbă ori de câte ori ridica privirea şi vedea norii ce se învolburau deasupra lor.

Aerul era din ce în ce mai jilav. De acum munceau cu toţii într-un ritm nebun, fără să scoată un cuvânt.

Brusc, vântul conteni. Totul în jur era nemişcat şi nu se auzea niciun zgomot.

Henry îşi plimbă îngrijorat ochii peste câmp, adulmecă aerul şi mormăi ceva în barbă, după care spuse cu voce tare:

— Vine! Nu-ncape îndoială. Jeremiah, tre' să-nhămăm un cal la căruţă!

Înţelegându-se dintr-o privire, Jeremiah şi Mayme o luară la goană spre şură să aducă un cal.

Nici n-o luară ei bine din loc, că deasupra lor răsună, năprasnic, primul bubuit de tunet.

— Dă-i zor, Jeremiah, strigă Henry după ei, n-avem vreme de pierdut! Donşoară Katie, mata vin' cu mine... Tre' să punem la adăpost ailaltă căruţă!

Peste câteva secunde, începu plouă. Stropii uriaşi le şfichiuiau obrajii. Jeremiah şi Mayme ajunseră la şură înaintea lui Henry şi a lui Katie, care îi urmau cât puteau ei de iute. Mayme îl duse pe Jeremiah la boxe, iar peste trei minute goneau deja înapoi cu calul şi cu hamul. Între timp, Henry şi Katie înhămau un cal la cealaltă căruţă, încărcată cu baloturi de bumbac, ca s-o bage în hambar, la adăpost de ploaie.

Pe când Jeremiah şi Mayme se căzneau, cu feţele şiroind, să lege calul la căruţa rămasă pe câmp, numai ce se auzi încă un bubuit de tunet şi se dezlănţui furtuna. Fără a mai zăbovi o clipă, săriră amândoi pe capră, iar fata înşfăcă hăţurile.

— Dii!

Căruţa porni huruind spre casă sub ploaia ce cădea în torente. Până să ajungă la adăpostul şurii, erau amândoi uzi până la piele. Lui Mayme rochia i se făcuse leoarcă şi îi şiroia apa din păr, din urechi şi de pe bărbie. Agitaţi din cale afară din pricina ploii,

a trudei neașteptate și a spațiului închis în care se treziseră dintr-odată, cei doi cai fornăiau speriați și loveau din copite. Henry dădu fuga la ei și începu a-i dezmierda cu blândețe, mângâindu-i pe bot, răstimp în care Mayme și Jeremiah le scoaseră hamurile, dezlegându-i de la căruțe.

Peste zece minute, caii erau înapoi în boxe, clefăind mulțumiți la ovăz. Katie numai ce adusese din casă niscaiva prosoape ca să își șteargă cu toții mâinile și fețele. La cât era de voioasă, se vede treaba că încă nu își dădea seama de primejdie. Trecându-și degetele prin bumbacul nebalotat, Henry scoase pe rând câțiva pumni de bumbac să vadă cât e de ud. Expresia gravă de pe chipul lui risipi îndată voioșia lui Katie și fata îl întrebă îngrijorată:

— S-a udat prea tare?

— Nu, scăpat-am, bag seama, ca prin urechile acului, răspunse Henry cu glasul tărăgănat. Socotesc că dom' Watson l-o primi ș-așa.

Slobozi un oftat, apoi ieși afară și se opri sub streașină.

— Da' nu de bumbacu' strâns tre' să ne facem noi griji, donșoară Kathleen, adăugă el, privind îngrijorat ploaia ce cădea torențial, ci de ăl de-a rămas afar' pe câmp.

— De ce?... întrebă Katie. N-o să-l putem culege după ce se oprește ploaia?

— De ploaia n-a mai ține mult, om putea, nu zic ba, răspunse Henry. Da' de nu contenește repejor, peste un ceas, două, tăt bumbacu' a fi la pământ și-ntreaga recoltă a fi pierdută.

— Pierdută?! exclamă Katie. Bine, dar... ce se întâmplă la celelalte plantații? Ceilalți ce fac?

— Mai tăți ș-or pus de-acu' bumbacu' la adăpost sau l-or vândut cu săptămâni în urmă lu' dom' Watson. De-aia mă miram io să vă văz venind în târg cu baloturile celea firave și mă-ntrebam în sinea mea: „De ce-o fi pierzând coana Clairborne atâta vreme? Nu știe că tre' să gate culesu' pân' nu vin ploile?" Asta m-a mânat să viu la Rosewood. Da' ajuns-am pasămite prea târziu, că s-or pornit, iacătă, ploile și bumbacu' încă-i tot necules.

Au rămas toți patru tăcuți, privind neputincioși ploaia ce nu voia parcă să se mai oprească. Simțind cum degetele lui Mayme se ating ușor de ale sale, Jeremiah luă mâna fetei și o strânse într-a lui. Coborându-și privirea, băiatul văzu că și Mayme, și Katie aveau lacrimi în ochi. Își dăduseră și ele seama că ploaia nu avea să contenească prea curând.

39
O plimbare sub clar de lună

După strânsul bumbacului şi viitura ce a urmat, Jeremiah se bucura că el şi taică-său erau de acum părtaşi la „stratagema lui Katie", cum îi spunea Mayme. Avea şi el secretele lui, dar pe acelea încă nu era pregătit să le împărtăşească. Nici acum, şi poate niciodată. Totuşi, era bucuros să le poată ajuta pe Mayme şi pe celelalte două fete şi chiar să le ocrotească totodată atât cât îi stătea lui în puteri. Nu putea să n-o compare pe donşoara Katie cu cealaltă fată albă pe care o cunoscuse, chit că între Kathleen Clairborne şi Samantha Dawson era o diferenţă ca de la cer la pământ.

Plănuindu-şi următoarele vizite la Rosewood, muncea din greu la depozit, din zori şi până-n seară, ca să îşi poată scoate mai încolo câte o zi liberă. Ba chiar îşi luase inima-n dinţi şi dăduse piept cu coana Hammond de la magazinul universal ca să îşi cumpere niscaiva săpun cu care să se spele.

Şi, uite aşa, cu vreo două săptămâni înainte de Crăciun, flăcăul se primeni şi se ferchezui, iar pe înserate se prezentă mândru nevoie mare în vizită la Rosewood. Fusese o zi însorită, iar aerul era umed, călduţ şi înmiresmat. Când Mayme veni să-i deschidă uşa, faţa băiatului se lăţi într-un zâmbet.

— Bine te-am găsit, donşoară Mayme. N-ai vrea... hm... n-ai vrea să facem o plimbare?

Mayme încuviinţă din cap şi păşi afară.

Se lăsa asfinţitul. Deasupra copacilor se înălţa, strălucitoare, o lună plină. Jeremiah nici că îşi putea închipui o seară mai frumoasă. Mergeau în tăcere, fiecare bucurându-se de apropierea celuilalt şi de pacea din jurul lor. Băiatul o luă de mână pe Mayme şi merseră aşa, tăcuţi şi mulţumiţi, până ce casa se pierdu în zare.

— Ce-ai de gând să faci acu' că eşti liberă? o întrebă Jeremiah pe fată când ajunseră în pădure. Vrei să rămâi mai departe la Rosewood?

— Nu ştiu, răspunse Mayme. Nu m-am gândit până acum la asta. Dar n-aş putea s-o părăsesc vreodată pe Katie.

— De ce să nu poţi? întrebă băiatul, oarecum descurajat de răspunsul ei.

— Pentru că e prietena mea.

— Da' îi albă!

— Katie e ca o soră pentru mine. Culoarea pielii nu contează.

— Cum, Doamne iartă-mă, să nu conteze?? Albii-s altfel decât noi, ăştia de culoare.

— Nu şi adâncul sufletului, ripostă Mayme. Nu crezi că sufletele noastre sunt toate de aceeaşi culoare?

— Ştiu şi io?... Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Dar tu ce planuri ai?

— Aş vrea să pun deoparte niscaiva bănuţi şi să-mi deschid, într-o bună zi, o rotărie numa' a mea, răspunse entuziasmat băiatul.

— Pare o idee grozavă, Jeremiah.

— Tata-i mulţumit cu slujba pe care-o are la dom' Guiness şi nu-şi doreşte mai mult. Pentru el îi de-ajuns că-i slobod şi că are un' să lucreze. Da' acu' că suntem liberi, noi, ăştia mai tineri, am putea ţinti pasămite mai sus. Am putea *avea* ceva numa' a nost. Nu-i aşa că sună straşnic?

Auzindu-şi însufleţirea din glas, se simţi numaidecât cam stânjenit.

— La cum te cunosc eu pe tine, Jeremiah, ştiu că ai să-ţi poţi împlini visul. Da' eu n-am ambiţii dintr-acestea. Şi-apoi, eu îs fată, iar fetelor nu le stă în putere să facă aşa ceva.

— De ce să nu le stea? Mai știi? Poate că... într-o bună zi or să poată face și fetele așijderea.

— Nu și cele de culoare.

— De ce nu? Doar ești liberă, nu-i așa?

— Sunt, bag seama.

— N-are nime' dreptu' să-ți spună ce poți și ce nu poți să faci. Asta nu-nseamnă că ești slobodă să faci ce vrei?

— Poate că ai dreptate. Doar că pân-acu' pur și simplu nu m-am gândit la asemenea lucruri. Deși, la drept vorbind, acu' că am și 20 de dolari pe care mi i-a dat Katie, simt c-aș putea face orice.

— 20 de dolari?? exclamă Jeremiah. 20 de dolari... numa' a tăi?!

— Așa cum auzișii. Sunt depuși pe numele meu la banca din Greens Crossing.

— Măi să fie, Mayme, ești bogată!

Fata izbucni în râs.

— Și io avut-am odat' 20 de dolari, spuse Jeremiah.

— Zău?? Înseamnă că și tu ai fost bogat. Și ce s-a ales de ei?

— I-am cheltuit mai pe toți înainte s-ajung acilea.

— Cum i-ai dobândit?

Jeremiah îi povesti despre anii petrecuți cu compania unionistă și despre Dawsoni. Era prima oară când îi vorbea de trecutul lui. Mai merseră o vreme, apoi o porniră înapoi spre casă. De acum se întunecase de-a binelea. Era din cale afară de plăcut să se plimbe așa, ținându-se de mână sub razele lunii, știind că sunt cu adevărat *liberi*. Jeremiah era în al nouălea cer. Oare așa se simțea orice flăcău alb când ajungea la vârsta lui și prindea drag de o fată?

Fără să vrea, gândurile îi zburară la tată-său. Oare așa se simțise și dânsul când o cunoscuse pe mămuca lui? Hodoronc-tronc, fără să își dea măcar seama ce spune, numai ce se trezi întrebând:

— Te-ai gândit vreodat'... la măritiș?

Ce-l apucase să-ntrebe una ca asta?! Rușinat din cale afară, simți cum îi năvălește sângele în obraji. Bine că era întuneric!

— Deh... M-am gândit și eu... ca orice fată, răspunse Mayme cu jumătate de gură, buimăcită de întrebare.

— Acu' că nu mai avem stăpâni care s-aleagă pentru noi, suntem slobozi, vezi bine, să hotărâm singuri cu cin' ne-nsoțim și ce vrem să facem, îi dădu înainte Jeremiah.

Ieșind din pădure, păși pe câmpul scăldat de razele argintii ale lunii. Cât era el de curios, nu apucă să afle răspunsul lui Mayme. Când fata deschise gura să spună ceva, numai ce se auziră niște strigăte.

— Uite-l! răcni un alb.

— E și o negresă cu el! strigă un altul. Șo pe ei!

Jeremiah se crispă și o simți pe Mayme tresărind.

— Îi cunoști? îl întrebă ea îngrozită.

— Nu-s decât niște neisprăviți din Greens Crossing ce m-or urmărit pasămite pân-acilea... Fugi, Mayme! Întoarce-te acas' și zăvorâți toate ușile!

— Dar cum rămâne cu tine...?

— Fugi, Mayme, fugi! îi tăie vorba Jeremiah pe un ton stăruitor.

Fata îi aruncă o privire înfricoșată, apoi o rupse la goană spre casă.

— Uite-o, dă să scape! strigă unul dintre băieții albi, tăind-o după ea.

Jeremiah o țâșni în urma lor. Cu toate că Mayme alerga mâncând pământul, băiatul alb era mai iute de picior și în câteva secunde aproape o ajunse din urmă. Mayme privi peste umăr și țipă îngrozită.

În aceeași clipă, Jeremiah tăbărî pe urmăritorul ei și se prăvăli cu el la pământ.

— Fir-ai tu să fii, negru afurisit! icni furios băiatul alb, zbătându-se să se ridice. Las' c-ai să-mi plătești tu pentru asta...

Voi să mai adauge ceva, dar Jeremiah îl amuți cu o scatoalcă. Ceilalți îi ajunseră însă din urmă și, smulgându-l pe tânărul negru de pe tovarășul lor, se apucară a-l bate cu sălbăticie, izbindu-l cu picioarele și cărându-i la pumni. Agonizând de durere, Jeremiah zări cu coada ochiului că Mayme se face nevăzută în casă. Bine măcar că ea se salvase. Încercă din răsputeri să le țină piept adversarilor săi, dar ei erau trei la număr și, peste nici un

minut zăcea deja aproape inconştient la pământ, cu mai multe coaste rupte.

Când auzi detunătura îşi spuse că era pesemne lovitura de graţie ce avea să-i aducă sfârşitul. Îi luă câteva secunde să îşi dea seama că zgomotul fusese, de fapt, un foc de armă. La auzul împuşcăturii, atacatorii lui încremeniră şi izbiturile încetară. Deschizând uşor ochii, Jeremiah văzu ca prin ceaţă silueta unei femei. Aceasta venea semeaţă spre ei, cu o pălărie bărbătească trasă pe ochi şi puşca în mâini.

— Gata, v-aţi distrat destul! strigă ea.

Jeremiah recunoscu imediat vocea – aşa îşi îngroşa Katie glasul când se dădea drept coana Clairborne.

— Ştergeţi-o de aici până nu mă duc să-l chem pe bărbatu-meu, continuă ea pe un ton hotărât. Sau vreţi, poate, să mai trag o dată? Hai, lăsaţi-l în pace!

— Da' nu-i, doamnă, decât un cioroi, răspunse unul dintre ei, ridicându-se încet de pe pieptul lui Jeremiah. Ne distram şi noi niţel...

— E i bine, n-aveţi decât s ă v ă distraţi î n altă parte. Hai, valea de-aici!

Cei trei o luară din loc fără tragere de inimă, bombănind şi afurisind în barbă.

— Mai repejor! le strigă Katie.

Bătăuşii o luară încet la fugă spre oraş. După ce străbătură vreo 45 de metri, Katie mai trase o dată după ei. Cei trei se puseră a urla din toţi bojocii, pe cât de furioşi, pe atât de speriaţi şi, fără a mai sta în cumpănă, o rupseră la goană, pierzându-se în depărtare.

Bucuros că scăpase cu viaţă, Jeremiah încerca să facă vajnic faţă durerii, dar îi scăpă, fără să vrea, un geamăt. Deodată numai ce o zări pe Mayme.

— Of, Jeremiah..., suspină fata, îngenunchind lângă el. Te doare rău?

— O să-mi treacă, gemu el. Cred că am niscaiva coaste rupte, da' nu mă doare aşa tare. Nu-i prima oară cân' mi se-ntâmplă.

— Poţi să te ridici în picioare? îl întrebă Katie.

— Oi încerca.

Fetele îl ajutară să se ridice de jos, după care porniră tustrei cătinel spre casă – Jeremiah sprijinindu-se de ele, în vreme ce Katie căra mai departe ditai puşcociul. Când ajunseră înăuntru şi îi văzu la lumina lămpii faţa însângerată şi ochiul umflat, Mayme îşi întoarse înfiorată privirea. Katie, pe de altă parte, nicidecum scârbită, se puse numaidecât să îi tamponeze rănile cu o cârpă udă. Văzându-l, Emma începu să se vaiete ca nebuna, dându-se de ceasul morţii. După ce i-au spălat rănile cât de bine s-au priceput, fetele îl ajutară să se întindă pe canapeaua din salon.

— Ai să înnoptezi aici, Jeremiah, spuse Katie. Nu de alta, dar bătăuşii aceia albi s-ar putea să fie încă prin preajmă. Mâine, dis-de-dimineaţă, am să iau calul şi am să mă duc după tatăl tău.

Jeremiah nu protestă. Mayme încercă a-l îndupleca să îmbuce oarece şi să bea puţină apă, dar el era prea chinuit de dureri ca să poată mânca şi, în scurtă vreme, îl fură somnul.

Fetele zăvorâră toate uşile şi în noaptea aceea Katie dormi cu arma încărcată lângă pat.

A doua zi dimineaţă, starea lui Jeremiah nu era cu nimic mai bună decât în ajun. Încerca el să fie bărbat şi să nu se plângă, dar adevărul e că avea nişte dureri cumplite. Nu-şi putea deschide un ochi, la cât era de umflat, iar din pricina coastelor rupte abia putea să se mişte sau să se întoarcă de pe o parte pe alta. Bine măcar că nu erau aceleaşi coaste pe care i le rupsese sergentul Billings în încăierarea de la ferma Dawsonilor.

Katie se întoarse cu Henry pe la ora 10. Pe cât de uşurat fu Henry să îşi revadă feciorul după ce se perpelise toată noaptea de grija lui, pe atât de îndurerat era să îl găsească într-o asemenea stare. După ce ţinură cu toţii sfat, căzură de acord ca Jeremiah să mai rămână la Rosewood o zi, două – până i-or mai trece durerile şi o fi în stare să se ţină în şa.

40

Ultimatum

Veni și 1866. Anul abia începuse, dar eu și Katie ardeam deja de nerăbdare să semănăm noua cultură de bumbac. Ori de câte ori îl întrebam, Henry spunea că încă n-a sosit timpul și că trebuie să mai avem niță răbdare. Câtă vreme Jeremiah a rămas țintuit la pat în Greens Crossing, m-am perpelit strașnic de dorul lui, dar după ce s-a înzdrăvenit, a prins a veni iar la Rosewood ori de câte ori putea ca să ne ajute la treabă.

Pe la sfârșitul lui februarie, când vremea a început să se încălzească, Henry a venit să brăzdeze unul dintre câmpuri și ne-a învățat ce să-i cerem domnului Watson când om merge să cumpărăm semințe de bumbac – ceea ce în scurtă vreme am și făcut.

Împreună am semănat o parcelă, iar Henry și Jeremiah s-au pus să tragă brazde pe a doua. Acum nu ne mai rămânea decât să așteptăm să crească bumbacul și apoi să ne apucăm iarăși de cules. Din păcate, însă, soarta n-a avut atâta răbdare și n-a stat să aștepte după bumbac.

Peste câteva zile, tocmai ne aflam afară la semănat, când se iviră călăreții. De cum i-am văzut m-a cuprins groaza. Chiar dacă erau doar trei la număr, felul bezmetic în care goneau pe cai îmi amintea de mișeii care îmi uciseseră familia. O luară de-a curmezișul grădinii de legume, spulberând sub copite răzoarele

proaspăt însămânțate și tinerii lăstari, după care o tăiară peste brazdele pe care Jeremiah numai ce le trăsese cu atâta trudă și migală. Până și caii lor spumegau parcă de furie.

— Îi numa' o fătucă ș-o mână de negri! exclamă dezamăgit unul dintre ei când își opriră furtunos caii lângă noi, iscând nori de praf, pesemne ca să ne sperie.

— Unde-i Clairborne? tună ăl de părea a fi căpetenia grupului.

Tăcere.

— Ce, sunteți surzi cu toții?! răcni el pe un ton amenințător.

— Eu sunt Kathleen Clairborne, spuse Katie, făcând un pas în față.

— Eu cu Clairborne vreau să vorbesc, nu cu o amărâtă de fetișcană. Cine ești, mă rog, dumneata?

— Sunt fiica lui. Tata e plecat.

— Unde?

— În Nord.

— Tare mai semeni cu mamă-ta, domnișorico, zise altul, oprindu-și calul chiar lângă Katie și măsurând-o cu o privire care îmi dădu fiori.

— Așa spune toată lumea, răspunse Katie, privind drept înainte și încercând să nu ia seama la el.

— Doar că mătăluță ești mult mai frumușică. Uită-te la mine, fato, când îți vorbesc! Am zis că ești frumușică. Nu te bucuri?

Katie rămase cu privirea ațintită înainte.

Individul întinse brațul și îi atinse părul, după care își trecu încet mâna peste obrazul ei.

Jeremiah făcu un pas în față, gata să sară la el.

— Stai cuminte, Jeremiah, îi șoptii eu. N-o să-i facă nimic.

— Lasă prostiile, Hal! se stropși ăl de-i zicea Jeb. Ăi avea vreme de asta mai încolo, după ce-om isprăvi treaba pentru care am venit. Ascultă aici, fetițo! se răsti el, întorcându-se spre Katie. Dacă taică-tu nu-i aici, du-ne la maică-ta, să ne spună unde-i aurul pe care i l-a lăsat frate-su.

— Îmi pare rău... dar nici mama nu este acasă, răspunse Katie.

— Atâta bai să fie. Nu mă-ndoiesc că ai și mătăluță cunoștință de auru' ăla.

— Doar din auzite.

— Și de Ward Daniels ce știi?

— Nimic, domnule, răspunse Katie. Nu l-am văzut niciodată pe unchiul Ward.

Bărbatul oftă cu năduf. Era vădit că începe să își piardă răbdarea.

— Ascultă aici, se oțărî el, ne-am săturat să fim duși de nas. Lucrurile stau în felu' următor: Ward Daniels ne-a păgubit de niscaiva aur și nu ne-om lăsa pân' nu recăpătăm ce-i al nostru. Maică-ta i-a zis lui Sneed că nu v-a mai rămas alt aur, da' noi nu suntem așa convinși.

— Și dacă mama a spus, totuși, adevărul? bâigui Katie cu vocea tremurândă.

— Atunci o trebui să căutăm singuri restul aurului, că altundeva n-are un' săfie. Auru' ăla nu-i aparține nici lu' Ward, nici lu' maică-ta, nici lu' taică-tu, și nici ție. E auru' nost și nu ne-om opri până nu l-om găsi.

Katie se uită pierdută la el, fără să spună nimic.

— Așa că te mai întreb o dată: la maică-ta-i auru'?

— Nu... nu știu, domnule. Mamei nu i-a mai rămas alt aur.

— Apăi... dacă așa ți-e vorba, n-ai decât să-i spui maică-tii că mai are douăzeci și patru de ore să termine cu joaca și să găsească din pământ, din iarbă verde, auru' ăla afurisit. Mâine la amiază ne întoarcem. Spune-i maică-tii că, de nu ne dă auru', o să răscolim toată hardughia asta și, la o adică, n-om pregeta s-o ardem din temelii.

Zicând acestea, bărbatul își întoarse calul și o luă din loc, urmat numaidecât de al doilea. Al treilea mai zăbovi puțin, se apropie iar de Katie și, aplecându-se, îi atinse părul și grumazul.

— Și după ce-om găsi auru', poate că m-oi înfrupta nițel și din bucățica asta! exclamă el, izbucnind într-un râs sardonic, după care dădu pinteni calului și porni în galop după ăilalți doi.

Îmi venea să îl omor, nu alta!

De îndată ce se făcură nevăzuți, m-am dus la Katie și am luat-o în brațe. Tremura din tot corpul.

— Nu știu, Mayme, ce o să ne facem, suspină ea, cu ochii în lacrimi. I-am păcălit noi o dată, dar mâine nu va fi chip să-i oprim.

Asta puse capăt semănatului din ziua aceea. La ce să mai semănăm bumbac dacă aveau de gând să ne dărâme casa ori chiar s-o ardă din temelii?

Înainte de toate, trebuia să îi dăm de știre lui Henry. Fără să mai piardă o clipă, Jeremiah se duse întins în târg să îi istorisească tatălui său cele întâmplate, după care veniră amândoi la Rosewood și înnoptară în șură. Cu toate că îl aveam pe Jeremiah alături, la cât de speriați eram cu toții, n-am apucat să petrecem nici măcar o clipă singuri.

Katie nu știa ce să facă. Adevărul e că mai aveam niște aur. Îl găsiserăm dosit într-un felinar vechi din pivniță. Cu o parte din aur cumpăraserăm semințe. De Katie le dădea celor trei aurul rămas, banca avea să îi ia plantația, iar dacă indivizii nu credeau că acela este tot aurul, ce îi va opri să facă orișicum lucrurile groaznice cu care ne amenințaseră? Pe de altă parte, dacă nu le dădea aurul, aveau să pustiască pasămite totul în jur și atunci neplata creditului avea să conteze prea puțin, căci banca nu va mai avea pur și simplu pe ce pune sechestru.

Oricum am fi întors-o, situația părea a fi fără ieșire.

Târziu în noapte, întărite de gândul că Henry și Jeremiah se aflau pe aproape, am izbutit cu chiu, cu vai să ațipim. Dimineața însă ne-am trezit cu aceeași dilemă și niciun răspuns.

Și nu ne mai despărțeau decât câteva ceasuri de vremea amiezii.

✦

Pe la ora 9 plutea în aer o încordare s-o tai cu cuțitul.

Katie coborî în pivniță și se întoarse cu un sac de pânză, umplut pe jumătate cu aurul rămas. *Greu tre' să fie sacu' cela*, se gândi Jeremiah văzând-o cum se opintește să-l ducă.

— Aici este, declară Katie, lepădând sacul pe bufetul din salon.

— O să le dai tot auru'? întrebă Emma.

— Nu ştiu, Emma, răspunse Katie oftând. Pur şi simplu nu ştiu. Dar vreau să îl am pregătit... în caz că s-ar putea să îndrepte situaţia, adăugă ea cu vocea stinsă.

Sacul cu aur aşezat pe bufet reprezenta singura ei şansă de a salva plantaţia – iar acum era dispusă să renunţe şi la această ultimă speranţă. Nu era doar speriată. Glasul îi era încărcat de tristeţe. De parcă s-ar fi resemnat în sfârşit la gândul că planul ei dăduse greş şi se lăsa păgubaşă. Jeremiah se uită întrebător la tată-său, care stătea de cealaltă parte a mesei, dar acesta clătină pur şi simplu din cap şi sorbi îngândurat din cafea.

Dimineaţa se scurse încet.

Pe la 11, pe când stăteau cu toţii aşezaţi la masa din bucătărie, nemaiavând astâmpăr, Jeremiah numai ce sări în picioare.

— Nu ştiu voi ce socotiţi a face, da' io unu' mă duc să-mi iau o puşcă. Donşoară Katie, arată-mi un' se află dulapu' de arme şi, cu îngăduinţa matale...

— Stai aşa, Jeremiah, îl opri Henry, ridicându-se şi el de la masă. Să nu ne pierdem cu firea, băiete. Vărsarea de sânge nu duce la nimica bun. N-o să tragem în nimenea, de nu-i o chestiune de viaţă şi de moarte, şi bag seama că nu-i, de vreme ce la temelia gâlcevii stă numa' auru'...

— Ascultă la mine, tată, îi tăie vorba Jeremiah. Bărbaţii ceia n-or să fie prea binevoitori cu donşoara Katie cân' or să vie şi, cu tot respectu' pe care-l am pentru felu' în care priveşti mata lucrurile, io unu' n-am să-i las să se atingă nici de ea, nici de alealalte fete. N-am împuşcat în viaţa mea un om. Da' o să iau o puşcă de-a lu' donşoara Katie ş-o să mă pitesc în şură, iar de s-o atinge careva de unu' dintre voi, o să trag ş-o să-l omor. Iartă-mă, tătucule, da' n-am de gând să şed cu mâinile-ncrucişate şi să-i las să facă ce fac câteodată albii. Au la ei şi frânghii şi asta mă bagă-n spărieţi. Mai încol' n-ai decât să mă biciuieşti, de-i vrea şi de-om mai fi în viaţă, ş-o să primesc pedeapsa fără crâcneală. Da' acu'... donşoară Katie, arată-mi puştile!

Henry nu mai zise nimic. Nici el nu ştia dacă-i supărat pe fiu-său sau, mai degrabă, mândru de dârzenia lui.

Peste cinci minute, Jeremiah se îndrepta deja spre șură cu o pușcă într-o mână, și o carabină în cealaltă.

Mayme fugi după el.

— Jeremiah... fii, te rog, cu băgare de seamă!

Băiatul se întoarse cu fața spre ea.

— Am să fiu, stai fără grijă, răspunse el. Oi aștepta cuminte să văd ce se-ntâmplă. Dumnezeu mi-e martor că stau și io cu frica-n sân. Așa că fii pe pace – o să tac mâlc și n-o să fac nimic pân' n-oi vedea ce au ei de gând. Da' n-o să-i las s-o necinstească pe donșoara Katie sau să se-atingă de Emma sau de...

Își coborî privirea și se uită adânc în ochii lui Mayme, dându-i de înțeles că era pregătit s-o apere cu prețul propriei lui vieți.

— Și poți fi sigură că n-o să-i las să se atingă de *tine*, adăugă el. Iar, de s-or lua de tata, am să-i omor.

Făcu un pas în față, se aplecă spre Mayme și o sărută pe buze, după care se răsuci și porni grăbit spre șură.

41
O surpriză bine-venită

Nu așa îmi închipuisem că va avea loc primul meu sărut – cu Jeremiah ținând două puști în mâini, perpelindu-ne de grijă la gândul că poate n-o mai prinde niciunul din noi ziua de mâine – și, cu toate astea, a fost un sărut pe cinste! L-am privit, cu inima bătând mai-mai să-mi iasă din piept, cum se îndepărtează, iar, când Jeremiah se făcu nevăzut în șură, m-am întors în bucătărie să aștept împreună cu ceilalți.

Ora 12 fără un sfert ne găsi pe toate și mai speriate. Până și Henry era tăcut și sobru. Înarmat doar cu credință – după discuția purtată mai devreme cu Jeremiah era limpede că nu era omul care să îndrepte cu inima ușoară o armă de foc asupra unui seamăn de-al său – stătea liniștit pe scaun, rugându-se. Încotro se îndreptau însă rugăciunile lui, numai Dumnezeu știe. Cu Jeremiah nu mai vorbiserăm de când se dusese să se ascundă în șură.

Deodată numai ce se auzi tropot de copite. Momentul mult temut sosise!

Nu știam ce hotărâre luase Katie sau dacă luase măcar vreuna. Chiar dacă ne consfătuiam în mai toate, de astă dată, având în vedere câte atârnau în balanță, trebuia să hotărască de una singură.

Se scurse, chinuitor de încet, un minut. Într-un sfârșit, auzirăm calul oprind lângă casă și, peste câteva clipe, o bătaie în ușă. Zgomotul puternic ne făcu pe toți să tresărim.

Ne uitarăm speriați unii la alții. În mod vădit, Katie nu știa ce să facă. Dar acum ea era stăpâna plantației și trebuia să ia o hotărâre.

Șovăi preț de o clipă, apoi se ridică de la masă, se duse la ușă și o deschise cu mâna tremurândă.

— Unchiule Templeton! exclamă ea fericită în clipa următoare, aruncându-se în brațele noului venit.

Cuvintele se revărsară în încăpere aidoma unui val salvator. Răsuflarăm cu toții ușurați, încruntarea ne pieri de pe chipuri, lăsând loc zâmbetelor, iar Emma se puse, firește, să turuie iar ca o moară stricată.

— Bine te-am găsit, Kathleen, spuse domnul Daniels, scrutând din prag bucătăria în timp ce își îmbrățișa nepoata.

Când mă văzu, zâmbi peste părul bălai al lui Katie, care își îngropase capul în umărul lui, și nu încăpea îndoială că zâmbetul acela era numai și numai pentru mine.

— Te-ai întors! strigă Katie bucuroasă, strângându-l mai departe în brațe.

— Da, Kathleen, m-am întors, răspunse el. Nu pot fugi la nesfârșit. Așa că iacătă-mă aici.

Se desprinse din îmbrățișarea nepoatei sale și păși amândoi în bucătărie. Katie radia de mândrie. El, ca de atâtea alte ori, se uita la mine, privind adânc în ochii mei. Acum știam de ce. Iar de astă dată nu mi-a mai fost teamă să îi răspund și eu cu o privire la fel de iubitoare.

— Noi doi va trebui să vorbim pe îndelete, Mary Ann, îmi șopti el la ureche. Să vorbim despre mama ta, despre tine și despre mine.

Încuviințai din cap și, preț de câteva clipe, întreaga bucătărie se cufundă în tăcere.

— De-ai ști cât ne bucurăm că te-ai întors! interveni Katie plină de însuflețire, curmându-ne reveria. Suntem la mare

anarhie, unchiule Templeton. Bărbaţii aceia de care ţi-am vorbit... au trecut iar pe aici. Iar azi, dintr-o clipă într-alta, au să se întoarcă... înarmaţi! Jeremiah aşteaptă în şură, cu o puşcă şi o carabină. Mă tem să nu-i împuşte. Nu ştim ce să facem!

Domnul Daniels se întunecă la chip şi făcu un pas îndărăt. În celălalt capăt al încăperii, Henry se ridicase în picioare. Zărindu-l, unchiul lui Katie se duse la el şi îi întinse mâna.

— Bănuiesc că dumneata trebuie să fii Henry.

— Io mi-s, da, răspunse negrul, strângându-i mâna.

— Templeton Daniels.

— Henry Patterson, se prezentă Henry la rându-i, înclinând din cap.

— Ei bine, Henry, mă bucur să te cunosc. Din câte mi-au spus fetele mele, înţeleg că le-ai fost de mare ajutor şi ţin să îţi mulţumesc pentru asta. S-ar fi cuvenit să le fiu alături eu însumi, dar spre ruşinea mea până acum nu le-am fost. În orice caz, Henry, îţi mulţumesc că ai avut grijă de ele. Îţi sunt profund îndatorat şi sper că de acum înainte vom fi prieteni.

Oarecum buimăcit de faptul că un bărbat alb îl trata cu atâta politeţe şi chiar stimă, Henry rămase pur şi simplu mut.

— Domşoara Kathleen are dreptate: bărbaţii ceia or să se-ntoarcă, spuse el după câteva clipe, când i se dezlegă în sfârşit limba. D-aia mă aflu io acilea. Vor să puie mâna pe auru' lu' domşoara Kathleen şi, cum zis-a şi dânsa, fecioru' meu aşteaptă colo-n şură...

Domnul Daniels nu-l lăsă să îşi ducă vorba până la capăt.

— Cum? Aţi găsit aurul?? exclamă el, răsucindu-se spre noi.

— O, da! Era cât pe ce să uit, răspunse Katie însufleţită. L-am găsit, unchiule Templeton. Aurul se afla, într-adevăr, la Rosewood.

— Unde?

— Într-un felinar, jos în pivniţă.

— Ca să vezi!

— Am încercat să-i conving că nu mai avem alt aur, dar nu m-au crezut. Au spus că azi se vor întoarce şi, de nu le dăm tot

aurul, or să răscolească toată casa și, la o adică, n-or pregeta s-o ardă din temelii.

— Pare-se că am sosit la țanc, murmură domnul Daniels, cugetând la cele aflate de la nepoata sa.

Se așează îngândurat pe scaun, apoi slobozi un oftat prelung.

— Ce ziceai de fiul tău? întrebă el în cele din urmă, îndreptându-și privirea spre Henry.

— Luat-a două puști și s-a ascuns în șură, răspunse negrul.

— Armele din dulap sunt încărcate?

— Nu știu, răspunse Henry clătinând din cap. Da' io unu' nu vreau să mânuiesc nicio armă. Nu mă lasă cugetu'.

Domnul Daniels căzu câteva clipe pe gânduri, apoi își ridică privirea spre Katie.

— Unde-i aurul, Kathleen?

Katie aduse sacul și îl așează pe masa din bucătărie.

— Ce crezi că ar trebui să facem, unchiule Templeton?

Bărbatul fixă cu privirea sacul de pe masă, apoi spuse:

— Ce-ar fi să... le dăm pur și simplu aurul?

— Și cum rămâne cu creditul?

— Nu merită să se facă vărsare de sânge pentru el. O vom scoate noi cumva la capăt cu banca. Acum suntem o familie. Am să stau de vorbă cu directorul băncii. Am să îi spun ce s-a întâmplat cu Rosalind și cu restul familiei tale și sunt sigur că va înțelege și ne va mai păsui câteva luni. Iar, între timp, oi pune osul la treabă. Vom semăna câmpurile și vom strânge recolta. Ce zici, Henry, e posibil s-o scoatem la capăt lucrând pământul? întrebă el, uitându-se la negru.

— Păi cum să nu fie! răspunse Henry. Astă-vară donșoarele astea strâns-or singurele bumbacu'. La cât pământ e aicea, totu-i cu putință.

— Ai auzit, Kathleen? Nu avem nevoie de aur. Avem pământ, iar pământul e mai de preț ca aurul. Unde mai pui că acum ne avem unii pe alții. N-avem nevoie de o punguță de aur ca să fim o familie și să repunem plantația pe picioare. Avuția cea mai de preț e să fim împreună.

Vuietul de copite ce se auzi brusc de afară îi curmă vorbele, iar entuziasmul ce ne însufleţise preţ de câteva minute se risipi într-o clipită, lăsând iarăşi loc încordării.

Toate privirile se îndreptară, involuntar, spre domnul Daniels. Că îi convenea ori ba, acum răspunderea cădea pe umerii lui. Se duse la fereastră şi privi afară. Erau patru călăreţi.

— Ei sunt, murmură el, recunoscându-i.

Căzu o clipă pe gânduri, apoi îi spuse lui Henry să ne ducă la etaj.

— Şi tu, unchiule Templeton? întrebă Katie speriată. Dacă păţeşti, Doamne fereşte, ceva?

— În momentul de faţă îmi fac mai multe griji pentru voi, răspunse el. Am să stau de vorbă cu ei şi am să le dau aurul. Totuşi, vreau să fiţi la adăpost, în caz că se încing spiritele.

— N-ar fi mai bine să ne ascundem în pivniţă?

— Nu cred să fie necesar. Voi încerca să rezolv lucrurile pe cale paşnică.

Fără tragere de inimă, am părăsit bucătăria şi am luat-o în sus pe scări, în frunte cu Henry şi Katie.

În pofida celor spuse adineauri, de îndată ce ne-am făcut nevăzuţi, Templeton Daniels se duse întins la dulapul de arme, scoase o puşcă, o încărcă şi, luând şi o cutie de cartuşe, se întoarse la fereastră.

De afară se auzeau deja strigăte.

42
Înfruntarea

Ascuns în şură, Jeremiah fu pe cât de surprins, pe atât de uşurat să-l vadă pe unchiul lui Katie intrând călare în curte. Bărbatul descălecă şi se făcu nevăzut în casă. Jeremiah mai aşteptă câteva minute şi, neauzind niciun zgomot, tocmai se gândea să se întoarcă şi el în casă când numai ce îi ajunse la urechi vuietul de copite. Trăgând cu ochiul printr-o crăpătură a uşii, privi încordat cum cei patru călăreţi se năpustesc în galop spre casă, iscând nori de praf de jur împrejur.

— Hei, madam Clairborne! strigă căpetenia grupului. Timpu' s-a scurs. Ne-am întors, aşa cum ne-a fost vorba, să luăm ce-i al nostru.

Vocea care le răspunse de la fereastra deschisă nu fu însă cea la care se aşteptau călăreţii.

— Ascultaţi aici, strigă Templeton Daniels. Avem aurul şi vi-l dăm de bunăvoie.

Luat pe nepregătite, pistolarul care vorbise, flancat acum de doi dintre tovarăşii săi, rămase o clipă mofluz.

— Tu eşti, Daniels? strigă el în cele din urmă.

— Da, Jeb, eu sunt.

— Ce cauţi tu aici?

— N-are a face. Important e că sunt aici.

— M-am gândit eu că odată şi odată tot ai să te întorci după aur. Prea bine, cu prileju' ăsta ai să-mi dai socoteală şi pentru biştarii pe care mi i-ai suflat la pocher!

— Nu ţi-am suflat nimic, Jeb. Tu ţi-ai făcut-o cu mâna ta, pentru că eşti un jucător slab. Doar nu credeai c-o să câştigi cu o pereche de şeptari?

— Las' că mai vedem noi. Până una, alta, Daniels, de astă dată bag seama că eu am mâna câştigătoare.

— Aici nu pot decât să îţi dau dreptate, Jeb. Aşa că nu îmi mai rămâne decât să arunc cărţile. Mă retrag pur şi simplu din joc şi te las să pleci cu aurul.

— Mda, Daniels, dar poate că lucrurile nu-s chiar atât de simple. La asta nu te-ai gândit? Poate că s-a mers prea departe. Poate că acum nu ne mai mulţumim doar cu aurul.

— Dar ce mai vreţi? Altceva n-avem să vă dăm.

— Păi, poate că, pe lângă aur, o s-o luăm *şi* pe fătuca aia frumuşică pentru amicul Hal aici de faţă. Şi, mai ştii? Poate că o să-ţi fac şi ţie felu' pe deasupra.

— De ce să te legi la cap când nu te doare? Ai şi aşa destule pe conştiinţă. Ţi-am spus, doar, că îţi dăm aurul de bunăvoie.

— De ce ne-am încrede în tine, Daniels? Ward ne-a minţit. Femeia ne-a minţit. Fata ne-a minţit. Şi sunteţi toţi de acelaşi sânge. Da' până aici v-a fost. Acum nu ne mai puteţi duce de nas!

În momentul acela, lângă aşa-numitul Jeb se ivi un al patrulea călăreţ – un individ care nu fusese împreună cu ei data trecută.

— Sunt cu toţii o apă şi un pământ, spuse acesta. Dacă voi vreţi să mai staţi la taclale, n-aveţi decât. Da' eu zic să lăsăm vorbăria şi să isprăvim cât mai repede treaba pentru care am venit, ca să fim siguri că nu mai rămâne niciun martor.

Avea o voce aspră, rece şi plină de cruzime.

✦

Sus, la etaj, deşi unchiul ei o îndemnase să rămână ascunsă, Katie era prea îngrijorată pentru el ca să îi mai poată da ascultare. La un moment dat numai ce sări în picioare şi, până să apuce Henry a o opri, o ţâşni în jos pe trepte.

— Emma, tu stai aici cu Henry, am povăţuit-o eu pe negresă. O să aibă el grijă să nu păţeşti nimic.

Zicând acestea, am dat fuga la parter după Katie. Văzând că Templeton Daniels stătea lipit de perete, lângă o fereastră întredeschisă, ne-am furișat amândouă până acolo.

— Ce faceți voi două aici?! exclamă el.

— Mă temeam să nu pățești ceva, unchiule Templeton, spuse Katie, și am vrut să fiu lângă tine.

— Țineți capul jos!

Cum stăteam noi ghemuite lângă el, în cele din urmă, mânată de curiozitate, m-am ridicat nițel și am aruncat pe furiș o privire peste pervazul ferestrei.

— Glasul ăsta mi se pare cunoscut..., murmură ca pentru sine Templeton Daniels, după care, uitându-se la mine, strigă: Capul jos, Mary Ann! Vrei să fii împușcată?

Văzusem, oricum, destul.

Nu doar vocea bărbatului mă făcuse să mă cutremur.

Îi recunoscusem și fața. Era un chip pe care nu aveam să îl uit niciodată, cu păr roșcat, mustață groasă și doi ochi drăcești, bulbucați. Era bărbatul care îmi ucisese familia și îl zdrobise pe tata-mare sub copitele calului. Mă străbătu un fior rece și începui să tremur de groază.

În aceeași clipă, recunoscându-l la rându-i, Templeton Daniels îi rosti numele cu voce tare.

— E Bilsby! Ce caută el aici??

— Cine-i Bilsby? întrebă Katie.

— Cel mai nemilos individ pe care l-am cunoscut vreodată, răspunse unchiul ei. Nu știam că e și el vârât în afacerea asta. De fapt, nu mă mir. Bilsby o să ne omoare pe toți, chiar dacă îi dăm aurul. Se pare că n-o să putem rezolva, totuși, chestiunea pe cale pașnică.

În momentul acela, un glonț făcu țăndări geamul sub care stăteam, umplând podeaua de cioburi.

— Fetelor, adăpostiți-vă! strigă domnul Daniels. Cu Bilsby nu-i de joacă!

Zicând acestea, se lăsă în genunchi sub pervaz, scoase țeava puștii pe geamul spart al ferestrei și trase două, trei focuri. I se răspunse imediat cu un potop de gloanțe și mai multe geamuri

zburară în țăndări. Templeton Daniels ripostă la rându-i. Încăperea răsuna de răpăiala împușcăturilor.

Văzându-și mult iubita casă spulberată de gloanțe și temându-se să nu fie rănit careva, Katie se pierdu cu firea.

— Opriți-vă... nu mai trageți! strigă ea înnebunită, cu ochii în lacrimi. Nu mai trageți!

Dar vocea îi era acoperită de larma împușcăturilor, a geamurilor sparte și a gloanțelor ce ricoșau de jur împrejurul nostru.

De odată Katie numai ce sări în picioare, înșfăcă sacul cu aur de pe masă și se avântă spre ușă.

— Katie! țipai după ea.

— Kathleen, întoarce-te! strigă și unchiul ei.

Dar era prea târziu. Katie se năpusti afară în curte, sub ploaia de gloanțe.

— Nu mai trageți... nu mai trageți! îi implora ea deznădăjduită, alergând spre ei. Poftim... ăsta e tot aurul pe care-l avem, n-aveți decât să-l luați, e al vostru! Luați-l și lăsați-ne în pace!

Lăsând pușca să îi cadă din mână, unchiul lui Katie zvâcni în picioare și se repezi afară pe ușă după ea.

M-am ridicat și m-am uitat pe fereastră. Unul dintre pistolari fusese deja doborât. Apoi, întorcându-mi privirea spre Bilsby, am văzut cum schițează un rânjet drăcesc și ridică pistolul.

Am țipat îngrozită și am dat fuga afară.

Alergând cât de iute îl țineau picioarele, Templeton Daniels se aruncă asupra lui Katie, trântind-o la pământ. În aceeași clipă, Bilsby apăsă pe trăgaci și o detunătură asurzitoare despică aerul.

Apoi Bilsby se întoarse și mă văzu fugind spre ei. Avea în ochi același foc drăcesc care mă făcuse să încremenesc de groază cu un an în urmă. Își ridică arma și o ațintì direct spre mine. Tocmai atunci din spatele meu răsună o altă împușcătură și proiectilul străpunse pieptul mișelului, făcându-i sângele să țâșnească șuvoi. Albindu-se la față, Bilsby se clătină înșa și se prăbuși mort la pământ.

Fără să mai zăbovesc, m-am năpustit spre Katie, care zăcea nemișcată în țărână, acoperită pe jumătate de trupul unchiului

ei. Îngrozită să-i văd rochia pătată toată cu sânge, n-am stat să mă întreb cine îl împușcase pe Bilsby.

+

Jeremiah, care văzuse în schimb totul, ieși cu pas apăsat din șură, cu carabina în mâini și își ridică năucit privirea spre una dintre ferestrele de la etaj. În dreptul ferestrei stătea tatăl lui, ținând în mâini pușca, încă fumegândă, ce curmase viața lui Bilsby.

— S-o ștergem, să nu ne găsească aici, cu el! strigă individul pe nume Jeb. Nu vreau să fiu spânzurat pentru toate celelalte omoruri săvârșite de Bilsby!

Când Katie se prăbușise, sacul îi zburase din mână și aurul se împrăștiase în praf. Aruncând o ultimă privire spre sacul pe jumătate gol, Jeb își întoarse calul și se îndepărtă în galop împreună cu singurul tovarăș care îi mai rămăsese.

În vreme ce Jeremiah trăgea cu pușca după ei, Mayme se lăsă în genunchi lângă Katie și începu a plânge amarnic. Katie zăcea întinsă pe burtă, cu spatele și ceafa însângerate.

— Katie... Katie... te rog... te rog să nu mori! plângea Mayme, scuturată de suspine.

Jeremiah dădu fuga și îngenunche lângă ea. Se simțea atât de neajutorat! În momentul acela, Katie numai ce își mișcă brațul.

— N-am... n-am pățit nimic, Mayme, gemu ea, încercând să se întoarcă pe cealaltă parte. Cred că doar am căzut.

Mayme își copleși prietena cu sărutări, fără să își dea măcar seama că mâinile și mânecile i se mânjeau de sânge. La început, ușurat fiind că fetele scăpaseră nevătămate, lui Jeremiah nici nu-i trecu prin cap să se întrebe cum de era atâta sânge.

După câteva clipe, însă, pricepu. Înțelegând la rându-i că sângele împroșcat pe rochia lui Katie nu era nicidecum al acesteia, Mayme se lăsă moale în genunchi, privind pierdută groaznica priveliște ce i se deschidea în fața ochilor.

După ce Katie izbuti cu chiu, cu vai să se ridice de sub el, Templeton Daniels rămase nemișcat la pământ, cu glonțul tras de Bilsby implântat lângă inimă.

Cum stătea el îngenuncheat lângă Mayme, la un moment dat Jeremiah auzi zgomot de paşi şi întoarse capul. Când îl văzu pe tatăl lui ieşind din casă, se ridică în picioare şi se duse la el. Cei doi se priviră în ochi preţ de o clipă, dar clipa aceea a fost de ajuns. Jeremiah nu mai văzuse în viaţa lui atâta iubire, atâta durere şi atâta dârzenie întipărite toate la un loc pe chipul unui om. Fiul îi întinse mâna tatălui său, iar acesta i-o apucă tăcut.

— Îţi mulţumesc, tată, şopti Jeremiah. Tare m-am temut c-am s-o pierd...

— Ştiu, fiule. Ştiu...

Strânse mâna părintelui său, clipind să îşi zăgăzuiască lacrimile. Ştia prea bine ce sacrificiu făcuse tatăl lui ducându-se să ia puşca şi cu câtă durere în suflet apăsase pe trăgaci.

— Sunt mândru de mata, tată.

Henry oftă adânc, îşi puse mâinile pe umerii fiului său şi se uită adânc în ochii lui. Apoi înclină din cap şi se îndepărtă. Întâi se duse să se încredinţeze că Bilsby murise. Lângă trupul neînsufleţit al acestuia, Henry îşi coborî capul şi închise ochii. Jeremiah ştia că tatăl lui se roagă. Peste un minut, când Henry deschise iar ochii, lacrimile îi şiroiau pe obraji.

Apoi Henry se duse la unchiul lui Katie şi îl întoarse cu grijă pe o parte. Templeton Daniels avea ochii închişi, iar din colţul gurii i se prelingea un firicel de sânge.

— N-arată bine deloc, murmură Henry. Rana-i urâtă tare.

Îşi ridică privirea spre Katie şi Mayme.

— Fetelor, asta nu-i o privelişte potrivită pentru ochii voştri, spuse el, după care, întorcându-şi privirea spre fiul său, adăugă: Jeremiah, tu dă fuga până-n târg şi adu doftoru'. De pregetă, zi-i că-i vorba de-un alb şi nu te lăsa păgubaş pân' ce nu s-a învoi să vie. Du-te, băiete, şi vezi să-l aduci degrabă.

Fără să mai zăbovească, Jeremiah dădu fuga după cal.

— Iar voi, don'şoarelor, îşi reluă Henry vorba, întoarceţi-vă în casă, că n-aveţi cum să-l ajutaţi. Acu' şi dom' Daniels, şi ăilalţi doi de zac mai încol', îs cu toţii în mâinile Domnului.

43
Între viață și moarte

În scurtă vreme, Jeremiah se și întoarse, însoțit de doctor. El și Henry traseră cele două leșuri la marginea curții, după care, ajutați de medic, îl aduseră pe Templeton Daniels în bucătărie.

— Unde îl putem așeza? întrebă doctorul în timp ce se căzneau să care trupul ce le atârna inert în brațe.

Se uitară tustrei la Mayme.

— Îl puteți întinde pe canapeaua mare din salon, răspunse ea. Sau într-unul dintre dormitoarele de la etaj.

— Nu-i înțelept să îl cărăm sus pe trepte în starea în care se află, ripostă medicul.

— Adică n-a murit?? exclamă Mayme.

— Nu, dar viața îi atârnă de un fir de păr, răspunse doctorul. Să-l ducem repede în salon.

Jeremiah se întrebă ce o fi gândit medicul văzând atâția negri în casă și niciun Clairborne.

— Cine ziceai că e? îl întrebă acesta pe Henry în timp ce așezau rănitul pe canapea.

— Fratele lu' coana Clairborne, dom' doftor, răspunse negrul.

— Ceilalți doi nu au nevoie de îngrijiri?

— Nu, dom' doftor. Donșoară Mayme, unde-i donșoara Clairborne?

— Sus, în dormitor, răspunse fata.

— Richard nu-i acasă? întrebă medicul.

— Nu, domnule doctor, se grăbi Mayme să răspundă. Domnul Clairborne e plecat... în Nord. Iar doamna Clairborne e la dânsa în odaie... Doarme.

Medicul dădu din cap, aparent satisfăcut de răspuns.

— Ei bine, de îndată ce isprăvim treaba aici, spuse el, adresându-i-se iar lui Henry, am să mă duc călare până la Oakwood şi am să-i spun şerifului să vină să ridice cadavrele. Ştii cumva, Henry, cine sunt cei doi?

— Nu, dom' doftor, nu ştiu.

— Pe bărbatul cu barba roşiatică îl cheamă Bilsby, interveni Mayme.

— Bilsby, banditul? exclamă doctorul. De unde ştii că-i chiar el?

— Cu puţin înainte să înceapă împuşcăturile l-am auzit pe domnul Daniels spunând că îl recunoaşte.

Medicul fluieră prelung.

— Ehei, de când tot încercau să pună mâna pe Bilsby! Ce vâlvă o să mai stârnească vestea asta! Şeriful Jenkins o să fie de-a dreptul încântat. Şi, mai ştii? S-ar putea să se dea chiar şi o recompensă pentru isprava asta. Alde Daniels l-a împuşcat?

Încă neştiind cum să tălmăcească faptul că singurii lui interlocutori erau o mână de negri, doctorul nu adresase întrebarea cuiva anume. Ne uitarăm unii la alţii, dar niciunul dintre noi nu spuse nimic.

— Cât despre alea două leşuri, dom' doftor, las' pe noi, spuse în cele din urmă Henry. Io şi fecioru' meu le-om aduce în târg cu o căruţă de-a lu' coana Clairborne, să nu şadă aci, sub ochii ăstor femei, mai mult decât îi nevoie.

— Cum vreţi, răspunse medicul, dar şeriful va dori orişicum să stea de vorbă cu voi despre cele întâmplate.

— Am priceput, dom' doftor.

— Vestitul *Bilsby*, murmură iar medicul, clătinând uluit din cap. Ca să vezi!... Bine, atunci mă duc să-mi aduc trusa. Se întoarse spre Mayme şi adăugă: O să am nevoie de nişte apă clocotită. Voi încerca să-i scot glonţul din piept.

O jumătate de ceas mai târziu, când se întoarse în bucătărie, medicul nu părea prea încrezător. Ţinea în mână bisturiul şi îl ştergea cu o cârpă albă. Şi bisturiul, şi cârpa erau pline de sânge.

Se spălă la chiuvetă, apoi îşi luă geanta şi haina şi, făcându-i semn lui Henry, se îndreptă spre uşă. Henry îl urmă până afară. Mayme se apropie de fereastra ale cărei cioburi zăceau încă împrăştiate pe podea şi ciuli urechile. Jeremiah stătea chiar lângă ea.

— ... am scos glonţul, spuse doctorul, întinzându-i ceva lui Henry. Nu arată prea promiţător... N-a pierdut mult sânge, dar... prea aproape de inimă...

Henry dădu din cap şi spuse ceva nedesluşit.

— ... am făcut tot ce mi-a stat în puteri, dar... nu sunt mari speranţe să...

La auzul acestor cuvinte, Mayme se întoarse spre Jeremiah şi, prăbuşindu-se la pieptul lui, începu să plângă amarnic.

Cumva a trecut şi ziua aceea. Henry şi Jeremiah au dus cele două leşuri cu căruţa până la Oakwood şi, după ce le-au predat şerifului, s-au întors la Rosewood. În ceasurile ce au urmat, Jeremiah a muls vacile şi s-a îngrijit de restul animalelor, în vreme ce fetele forfoteau prin casă, strângând ţăndările de geam şi făcând ordine în bucătărie.

Spre seară se aşezară cu toţii la masă şi mâncară în tăcere bucatele pregătite de Emma. La gândul că în încăperea alăturată un om se zbătea între viaţă şi moarte, niciunuia nu-i prea ardea de vorbă.

— Dacă vrei, domnşoară Kathleen, spuse Henry într-un sfârşit, io şi Jeremiah om trage peste noapte în şură.

— V-aş fi recunoscătoare, Henry, dacă ar rămâne măcar unul dintre voi, răspunse Katie. Să nu fim singure în caz că...

— Om rămâne amândoi, ripostă Henry. Că dom' Guiness şi dom' Watson o pot scoate fain frumos la capăt şi fără noi. N-am dreptate, băiete?

Jeremiah încuviinţă din cap şi, ca pentru a întări spusele părintelui său, adăugă:

— Om sta aci cât a fi nevoie, donşoară Katie.

Ceea ce îl nedumerea pe el era felul în care se comporta Mayme. Firește că nu-i ușor să vezi un om împușcat, și cu atât mai puțin în cazul de față, când rănitul era chiar unchiul lui Katie. Dar să fi fost oare și altceva la mijloc? Toată după-masa, Mayme aproape că nu se dezlipise o clipă de la căpătâiul bărbatului. Văzând cu cât devotament îl îngrijea și câte lacrimi vărsa pentru el, Jeremiah începea să se întrebe ce simțăminte nutrește, de fapt, fata față de domnul Daniels. De ce oare era atât de îndurerată din pricina unui bărbat alb pe care nici nu-l cunoștea bine?...

A doua zi n u aduse nicio schimbare. Medicul se întoarse să schimbe pansamentul rănitului și plecă iar, fără să le spună fetelor vreo vorbă de încurajare, ci doar că „timpul va hotărî" și să încerce să-i dea suferindului măcar câteva înghițituri de apă o dată la câteva ore.

În dimineața celei de-a treia zile, după încă o noapte petrecută în șură, Jeremiah se trezi cu spatele cam înțepenit. Dormise el în multe șuri și chiar sub cerul liber, dar se vede treaba că, de câteva luni încoace, de când dormea pe salteaua de paie a lui taică-său, prea se obișnuise prost. Tocmai își turna niște cafea în bucătărie când o văzu pe Katie ieșind din salon.

— Nu vrei o cafea, donşoară Katie? o întrebă băiatul.

— Nu, mulțumesc, Jeremiah. Doar puțin lapte.

— Cum se află unchiu' mata în dimineața asta?

— La fel ca ieri, din păcate. Am venit doar după un pahar de lapte și mă întorc la căpătâiul lui.

— Da' pe donşoara Mayme văzut-o-ai azi la față?

— L-a vegheat pe unchiul Templeton mai toată noaptea, răspunse Katie.

— Ș-acu' doarme?

— Nu, s-a dus să se plimbe.

După ce Katie se întoarse în salon, Jeremiah se duse la fereastră și, scrutând curtea, o văzu pe Mayme mergând pe marginea

câmpului, spre râu. Băiatul își termină cafeaua și peste o jumătate de ceas porni după ea.

O găsi așezată pe malul râului, privind apa ce curgea liniștit. Lacrimile i se prelingeau pe obraji. Când îl văzu, Mayme se ridică în picioare și îi zâmbi.

— Cum de ai știut unde să mă cauți?

— Te-am petrecut cu privirea cân' ai plecat.

Fără alte cuvinte, o luă în brațe și rămaseră îmbrățișați așa vreme de un minut, dacă nu chiar două.

Apoi Jeremiah o luă de mână și se așezară amândoi pe dig. Stătură vreme îndelungată privind râul, fără ca vreunul dintre ei să spună o vorbă. Jeremiah ar fi vrut s-o întrebe ce simțea – cu privire la domnul Daniels, la *el*, la întreaga situație – dar nu își găsea pur și simplu cuvintele.

Într-un sfârșit, Mayme fu cea care curmă tăcerea.

— Am stat aici și m-am rugat, începu ea. M-am rugat pentru el, și pentru mine totodată. Nu-s pregătită să-mi iau rămas-bun. Am atâtea lucruri să-i spun...

— E tare frumos din partea ta, Mayme, că-ți pasă așa mult de unchiu' lu' donșoara Katie.

O simți cercetându-l cu privirea, dar își ținu ochii ațintiți asupra apei.

— Abia acum îmi dau seama..., făcu ea cu vocea tărăgănată. Tu erai în șură când s-a întors și n-aveai cum să auzi. Iar cu toată harababura care s-a dezlănțuit după aceea...

— Ce s-aud? întrebă Jeremiah, aruncându-i o privire.

— Ceva ce voiam să-ți spun de ceva vreme. Dar acum... poate că o să te ia pe nepregătite. Sper că asta n-are să schimbe ceea ce... ce gândești despre mine.

— Spune-mi ș-oi vedea.

— Jeremiah, începu Mayme cu glasul încărcat de emoție, Katie îl iubește pe domnul Daniels pentru că este unchiul ei. Dar pentru mine el este mai mult decât atât... și... și îl iubesc și eu.

— Îl... *iubești*? îngăimă băiatul, simțind cum i se pune un nod în gât.

— Adevăru-i că, după ce am aflat, n-am simțit iubire, ci am fost mânioasă. Dar acum mă tem să nu-l pierd pe veci.

— Cân' aflat-ai ce anume?

— Așa-i, Jeremiah, că tu mă-nțelegi? Și tu credeai că ți-ai pierdut tatăl pentru totdeauna și, cu toate astea, ți-ai dorit să-l găsești și, pentru că nu ți-ai pierdut nădejdea, uite că acum sunteți iar împreună!

— Mayme, nu-s sigur că pricep...

— Îți vine să crezi, Jeremiah? Templeton Daniels... este tatăl meu.

— Ce??

— Așa cum ai auzit. Știu că pare de necrezut, dar e adevărat.

— Ptiu, la cât mă zăpăcișsi de cap, nici nu mai pot gândi limpede, murmură Jeremiah. Așa că fă bine și-ncepe cu începutu'.

— Așa m-am simțit și eu când am aflat – parcă m-ar fi trosnit cineva în moalele capului! exclamă Mayme. Ei bine, iată care-i povestea. Pare-se că mămuca și mama lui Katie or crescut împreună, ca prietene – mămuca, vezi bine, nu era sclavă, chit că lucra pentru familia lor. Și, uite așa, când mama lui Katie s-a măritat și s-a mutat la Rosewood, mămuca a venit cu ea. Și aici a întâlnit-o tata – domnul Daniels – și s-au îndrăgostit unul de altul. El voia s-o ia de nevastă, dar când a auzit, domnul Clairbone, tatăl lui Katie, s-a făcut foc și pară și a vândut-o pe mămuca mea lui McSimmons. Tata a încercat să dea de ea, dar toate căutările lui or fost zadarnice. Și habar n-a avut că mămuca mă purta în pântece, până nu m-a văzut aici.

— Mă-ntrebam io de ce se uită așa năstrușnic la tine!

— Și eu la fel!

— Ei bine, asta lămurește lucrurile. Se vede treaba că semeni leit cu mămuca ta.

— Tata așa zice.

— Atunci mămuca ta tre' c-a fost o femeie tare frumoasă.

Mayme zâmbi și își coborî stânjenită privirea.

— Atunci să-nțeleg că nu-mi porți pică? întrebă ea sfioasă.

— De ce ți-aș purta?

— Că-s pe jumătate albă.

— Io unu' n-aș avea treabă nici să fii pe jumătate verde!

Mayme izbucni în râs și îi strânse mâna. Rămaseră tăcuți câteva minute, după care redeveniră amândoi sobri.

— Mai știi? făcu Jeremiah. Poate că asta o schimba, totuși, lucrurile nițel.

— De ce să le schimbe? întrebă Mayme.

— Păi, ia gândește-te și tu: tată-tău e un alb cu stare, pe când io nu-s decât un sclav sărman...

— Nu mai ești sclav.

— Oi fi io slobod, da' tot sărac am rămas...

— Nici tata nu-i om bogat, spuse Mayme. Chiar dacă așa s-ar zice la cât e de spilcuit. Când l-am văzut prima oară, am crezut că-i cine știe ce mare domn.

— Și eu la fel, chicoti Jeremiah, după care adăugă pe un ton serios: Și nu crezi că are să se supere dacă-ți fac curte?

— O să trebuiască să-l întrebi pe el.

Jeremiah întoarse capul spre ea și văzu că ochii îi înotau iar în lacrimi. Se temea pesemne că, la cât de puțin mai avea tată-său de trăit, n-avea să mai apuce, sărmanul, să mai răspundă la vreo întrebare. Jeremiah îi dădu drumul la mână și își puse brațul pe după umerii ei.

Câtă vreme au stat așa, n-avea cum să știe. Într-un târziu, peste șopotul apei, le ajunse treptat la urechi încă un sunet. Jeremiah întoarse încet capul și privi peste câmp.

Cineva venea fugind înspre ei.

— Mayme... Mayme!

Auzind la rându-i glasul, Mayme întoarse capul și privi înspre casă.

— Mayme! strigă încă o dată Katie.

Temându-se de ce-i mai rău, Mayme se crispă. Jeremiah o ajută să se ridice și coborâră într-un suflet digul.

— Mayme, vino iute! strigă Katie. Și-a revenit în simțiri!

Mayme îi aruncă lui Jeremiah o privire încărcată de bucurie, apoi o porni la goană spre casă, fără să mai aştepte nici după el, nici după Katie.

Peste un minut, două, Jeremiah urcă gâfâind treptele şi se opri pe verandă să îşi tragă răsuflarea. Din casă răzbeau râsete şi glasuri voioase. Băiatul se opri în dreptul salonului şi îşi iţi capul pe după tocul uşii.

Domnul Daniels stătea şi acum întins pe canapea, dar de astă dată avea ochii deschişi. Chiar dacă încă părea palid la faţă – era, la urma urmei, un bărbat alb – Jeremiah se gândi că parcă îi mai revenise niţel culoarea în obraji.

— Unde ai fost, fetiţa mea? o întrebă el pe Mayme când aceasta îngenunche la căpătâiul său. I-am întrebat pe toţi de tine.

Avea glasul slăbit şi vorbea încet, dar buzele i se destinseră uşor într-un surâs.

— Of, tăticule! suspină Mayme, pufnind în plâns. Mi-a fost atât de teamă! Credeam că...

— Am să mor? Nici gând! Ţi-am spus, doar, că noi doi trebuie să vorbim pe îndelete. Şi, de acum încolo, am de gând să fiu un om de cuvânt. Acum că te-am găsit, vreau să rămân lângă tine.

Mayme râse printre lacrimi.

— Dar adevărul e că mor de sete, adăugă tatăl ei. Eşti bună să îmi aduci nişte apă?

Mayme sări în picioare şi porni săgeată spre bucătărie. Când îl zări pe Jeremiah stând în prag, îi zâmbi cu toată faţa şi îl strânse în braţe, după care se repezi la pompă, umplu un pahar cu apă şi se întoarse într-un suflet la tată-său.

— Ajută-mă, te rog, să mă ridic niţel, gemu domnul Daniels. M-am săturat să tot zac aici ca un paralitic.

Jeremiah dădu să îi vină în ajutor, dar nu apucă. Într-o clipită, Mayme se înfiinţă lângă tatăl ei, îi cuprinse umerii cu braţul şi, în timp ce el se căznea să se aplece în faţă, încercă să îl ridice în capul oaselor. Efortul îl făcu să tresară de durere.

— Au... au, mă doare! Ce-i cu bandajul ăsta? Ce mi s-a întâmplat?

— Ai fost împuşcat, tată, răspunse Mayme. Ai fost împuşcat în timp ce încercai să-i salvezi viaţa lui Katie.

— Măi să fie! Sună de-a dreptul eroic! Dacă stau bine să mă gândesc, parcă îmi amintesc că m-am repezit după ea... dar ce s-a întâmplat după aceea nu mai ştiu.

— Te mai poţi ridica un pic ca să-ţi dau să bei nişte apă?

Cu braţul lui Mayme petrecut pe după umerii lui, bărbatul izbuti să se aplece în faţă îndeajuns cât fata să-i poată duce paharul la buze.

— Ah, Mary Ann... ce bună e! exclamă el, sorbind cu nesaţ până ce isprăvi toată apa din pahar. Mai adu-mi un pahar. Am gâtlejul uscat!

De ce îi zice Mary Ann? se întrebă Jeremiah. Aşa o fi chemând-o, de fapt, pe Mayme? La urma urmei, dacă el avea două nume – Jake, cum îşi spunea înainte, şi Jeremiah, cum îşi spunea acum – de ce să nu aibă şi Mayme?

Peste câteva minute, toate cele trei fete erau adunate ciorchine în jurul rănitului, vorbind una peste alta şi sărind fiecare să-l ajute cu ce putea. Mayme îl trimise pe Jeremiah la etaj după perne şi pături, iar ea dădu fuga la bucătărie să mai aducă nişte apă. Emma îl întrebă pe domnul Daniels ce ar avea poftă să mănânce şi se puse a forfoti gureşă de colo colo.

— Măi să fie! exclamă bărbatul când Jeremiah se întoarse în salon. Vă mulţumesc, dar nu trebuie să vă agitaţi atâta pentru mine. Mi-e să nu mi se urce la cap toată atenţia asta!

— Ba las' să ne-agităm, dom' Daniels, că ne prinde bine! sări Emma. Un' ne temeam cu toţii c-o să dai colţu', vreme de câteva zile a fost o linişte în casa asta de-mi venea să-mi iau câmpii, nu alta!

Vorbele ei îi făcură pe toţi să pufnească în râs. Brusc şi dintr-odată, Rosewood revenise parcă la viaţă!

44
Apare încă un unchi

Templeton Daniels – tata – s-a însănătoşit repede şi s-a ţinut de cuvânt: a rămas cu noi şi a dres lucrurile cu banca. Cu aurul pe care am izbutit să-l strângem din ţărână, unde scăpase Katie sacul, am achitat şi cel de-al doilea împrumut. Tata a rămas la Rosewood vreme de aproape un an şi ne-a ajutat să repunem plantaţia pe picioare. A învăţat tot ce era de ştiut despre culturi, vreme, dobitoace şi muncile câmpului şi a trudit cot la cot cu noi la strânsul celei de-a doua recolte de bumbac, făcând băşici în palme şi având braţele şi faţa atât de arse de soare, că nu mai ştiai de-i alb sau negru. Ba a învăţat până şi să mulgă vacile!

După cules, ne-am bucurat împreună de o iarnă liniştită. Era o binecuvântare să îi am pe toţi lângă mine – pe Emma şi William, pe tata şi pe verişoara mea, Katie. Unde mai pui că, pe lângă noua mea familie, mai aveam acum şi un admirator tânăr şi chipeş care venea să mă vadă ori de câte ori găsea cu putinţă. Ce mai încoace şi-ncolo, nu-mi aminteam să fi fost vreodată mai fericită. La drept vorbind, începeam să-mi spun că totu-i parcă prea frumos ca să ţină o veşnicie.

Şi nici n-a ţinut.

Noile noastre necazuri au început în primăvara lui 1867, când tata ne-a anunţat că trebuie iar să plece. Cum câmpurile erau deja însămânţate, iar noua cultură de bumbac abia începea

să crească, socotea că este momentul potrivit. Ne-a asigurat că n-are să lipsească mai mult de câteva săptămâni. Făcuse, vezi bine, niscaiva greşeli în trecut pe care, spunea el, venise vremea să le îndrepte. După ce va fi rezolvat lucrurile, ne-a încredinţat că se va întoarce negreşit la noi. Pentru totdeauna.

Iată, dar, de ce – la doi ani de la plăsmuirea stratagemei lui Katie – eram singure la Rosewood când de ce ne era mai frică... s-a întâmplat.

Jeremiah îi ţinea locul lui Henry la grajdul cu chirie când Mayme numai ce se ivi pe stradă, călare pe un cal şi ţinând un altul de dârlogi. Încântat până peste poate s-o vadă, băiatul nu stătu să se întrebe de ce adusese cu ea încă un cal. I-o fi căzut o potcoavă, îşi spuse el. Orişicum, el era mereu bucuros s-o vadă pe Mayme. Iar acum bucuria îi era cu atât mai mare, cu cât numai ce o vizitase la Rosewood cu câteva zile în urmă şi nu se aşteptase s-o reîntâlnească atât de curând. De-a lungul iernii petrecuseră, vezi bine, mult timp împreună şi flăcăului îi stătea deja gândul la însurătoare. Dar încă nu putea s-o ceară de nevastă. Deocamdată muncea pe rupte, atât la depozitul domnului Watson, cât şi la grajdul cu chirie, ca să pună nişte bănuţi deoparte. Poate spre sfârşitul verii.

Cu acest gând îmbucurător în minte, îi ieşi fetei în întâmpinare zâmbind cu toată faţa. Ci zâmbetul îi păli de îndată ce văzu expresia de pe chipul lui Mayme.

— Ce-i cu tine, Mayme, ce s-a întâmplat? o întrebă el îngrijorat, apucându-i frâiele calului şi ajutând-o să descalece.

— Of, Jeremiah, de ce ne-a fost mai frică n-am scăpat! A venit!

— Cine?

— Ăllalt unchi al lui Katie, nen-su Burchard din Charlotte, frate cu răposatu' dom' Clairborne! Ţine morţiş să stea de vorbă cu mămuca lui Katie.

— Şi ce aveţi de gând să faceţi? întrebă Jeremiah.

— L-am dus o dată cu vorba ş-a cu' îi c-o falcă-n cer şi cu una-n pământ. N-o să se lase păgubaş. De astă dată, cred că ne-am găsit naşu'.

— Ce crezi că vrea?

— Plantaţia, ce altceva? Şi un lucru-i sigur: nu-i poate suferi pe negri. Să fi văzut cum s-a uitat la mine, de parc-aş fi fost cine ştie ce lighioană! Of, de ce nu-i aici tata?

— Încă n-aţi primit nicio veste de la dânsu'?

— Nu. Şi au trecut aproape două săptămâni!

— Dacă pe taică-meu îl cauţi, începu Jeremiah, dânsu' nu-i aci, da' tre' să vină dintr-o clipă-ntr-alta.

— Vai, Jeremiah, ce ne facem? se tângui Mayme. Unchiul lui Katie o să descopere, fără doar şi poate, adevărul ş-o să ne izgonească de la Rosewood!... A trebui, bag seamă, să mă tocmesc undeva cu simbrie. Deşi tare mă-ndoiesc că o fată albă de şaişpe ani şi o negresă de şapteşpe ar putea răzbi pe cont propriu fără un acoperiş deasupra capului cum avurăm noi de doi ani încoace. Şi ce s-a alege de Emma şi William??

— Totu' a fi bine, încercă Jeremiah să o încurajeze. Tătucu' s-a întoarce mintenaş şi i-om cere sfatu'.

Din păcate, însă, nici Henry nu ştia ce-i de făcut. Tatăl lui Jeremiah încălecă pe calul lăsat de Mayme şi merse chiar în seara aceea la Rosewood, unde stătu de vorbă cu fetele şi se rugă pentru ele. Nu că rugăciunile lui li s-ar fi părut lor de mare folos la vremea aceea.

Când Katie îi mărturisi lui Burchard Clairborne că ambii ei părinţi se prăpădiseră, acesta nu îi arătă pic de bunăvoinţă. Dimpotrivă, individul se duse fuguţa la avocatul Sneed şi îi ceru să întocmească un nou titlu de proprietate – pe numele lui – din moment ce, susţinea el, plantaţia îi aparţinuse de drept în tot acest timp. Ba mai rău, le ceru tuturor să plece de la Rosewood – întocmai cum se temuse Mayme. Katie putea rămâne, dacă dorea, din moment ce ea îi era rudă, dar Burchard Clairborne nu voia să vadă picior de negru prin preajmă.

Katie şi Mayme nu ştiau cât timp le mai rămânea, dar urmăreau amândouă drumul din ce în ce mai înfrigurate, sperând că Templeton se va întoarce şi le va scăpa de necaz.

45
Răsturnare de situație

A doua zi sosi, într-adevăr, cineva la Rosewood. Nu era însă tata, ci Josepha, fosta sclavă de casă de pe plantația McSimmons, unde trăiserăm odinioară Emma și cu mine. Trupeșa negresă se certase cu nevasta lui McSimmons și își luase calea, pornind-o pe jos în căutarea noastră. Drumul până la Rosewood a fost lung și anevoios, dar, când a dat în sfârșit de noi, chiar dacă era frântă de oboseală, Josepha a vărsat lacrimi de ușurare. Cu toate că nici eu, nici Katie nu voiam să-i știrbim bucuria de a fi scăpat de coana McSimmons, am fost nevoite să-i spunem cum stăteau, de fapt, lucrurile și că în scurtă vreme va trebui pesemne să plecăm cu toții de acolo.

După o seamă de vreme, Burchard Clairborne se întoarse și îi puse în vedere lui Katie să se descotorosească de noi până la sfârșitul săptămânii. Prin urmare, eu, Josepha, Emma și micul William, ne-am strâns puținele lucrușoare pe care le aveam, pregătindu-ne să purcedem spre Nord. Unde anume, nu știam, dar cert e că a doua zi dimineață trebuia s-o luăm din loc. Habar n-aveam ce o să se aleagă de mine și dacă am să-i mai revăd vreodată pe Katie ori pe Jeremiah.

Jeremiah și tatăl lui veniră în seara aceea să își ia rămas-bun. De când începuse tărășenia cu unchiul lui Katie, lui Henry i se rupea inima la gândul că trebuie să plecăm. Nu îi stătea însă,

vezi bine, în puteri s-o împiedice. El și Jeremiah n-aveau cum să ne ofere sălaș în cele două cămăruțe închiriate de Henry în dosul grajdului din Greens Crossing. Și, chiar de s-ar fi găsit loc pentru toți, doi bărbați de culoare n-aveau cum să găzduiască trei femei, și un prunc, pe deasupra. Domnul Guiness, patronul lui Henry, n-ar fi acceptat în ruptul capului una ca asta, ca să nu mai vorbim de lumea din târg. Om fi fost noi liberi, dar asta nu însemna că puteam face ce vrem. Un asemenea zvon ar fi scandalizat toată suflarea albă din oraș. Așa că Henry nu ne putea fi de ajutor. Însă Katie, socotea el, se cuvenea să rămână la Rosewood, ca să fie acolo când are să sosească unchiu-său Templeton. Așa că am făgăduit să ținem negreșit legătura unele cu altele. Era limpede că Henry și Jeremiah nu se împăcau încă nicicum cu gândul plecării noastre, dar din păcate nu aveam de ales.

Eu și Jeremiah am făcut o plimbare lungă împreună, cu totul diferită de celelalte plimbări ale noastre, căci de astă dată știam că ne luăm rămas-bun pentru cine știe câtă vreme. Cred că Jeremiah voia să mă ceară de nevastă. Dar n-a făcut-o și m-am bucurat. Nu puteam s-o las pe Emma de izbeliște, cu atât mai puțin în situația în care ne aflam acum. Josephei i-ar fi fost cu neputință să aibă grijă de ea de una singură. Jeremiah o fi știut-o și el, bag seama, în adâncul sufletului, și nu m-a cerut de nevastă, căci bănuia că va trebui să-l refuz. Nu că nu ne-am fi iubit. Ne iubeam. Eu, cel puțin, știam că îl iubesc și eram cât se poate de sigură că și el mă iubește. Dar uneori viața pune opreliști iubirii. Și, fiind de culoare, viața nu îți este întotdeauna așa cum ți-ai dori tu să fie.

Ne-am plimbat în tăcere. Ce mai era de spus? Mă durea sufletul. N-aș fi crezut că voi simți vreodată atâta iubire... și atâta tristețe. Iar gândul că a doua zi voi fi nevoită să îmi iau rămas-bun și de la Katie îmi frângea pur și simplu inima.

Mergeam tăcuți, ținându-ne de mână.

— Aș da orice să nu pleci, spuse într-un târziu Jeremiah.

— Și eu la fel... Dar Katie a făcut tot ce i-a stat în puteri. Iar... Emma și Josepha au nevoie de mine.

— De ce nu vă opliți pe undeva prin Greens Crossing?

— Unde, Jeremiah? Unde am putea găsi găzduire? Și-apoi, Emma nu poate rămâne aici. Ar fi prea primejdios pentru ea.

— Ai, pasămite, dreptate.

Se lăsă iar tăcerea.

— Mi-e urât gându' că n-am să te mai văz, spuse Jeremiah după o vreme. Și mi-e oleacă teamă că nu te-i mai întoarce și că-i uita de mine...

— Jeremiah, i-am curmat eu vorba, n-am să te uit niciodată. Și m-oi întoarce de îndată ce oi putea.

— Și dacă nu poți? Dacă pățiți oarece și io nu-s acol' să v-ajut?

— N-o să pățim nimic.

— Dea Domnu' să fie așa, da' câteodat' se-ntâmplă lucruri rele și omu' nu poate face ce-și dorește, stărui Jeremiah, după care oftă cu năduf. Vezi tu, credeam că într-o zi... io și cu tine... om putea...

I-am strâns mâna. O știam prea bine. Și eu nădăjduisem același lucru. Plângea inima în mine. Nu voiam să mă despart de el. Dar a doua zi unchiul lui Katie avea să pună stăpânire pe Rosewood și noi, cei de culoare, nu mai aveam ce căuta acolo. Încă tot nu primisem nici o veste de la tata și nici măcar nu știam unde se află.

— Am să mă întorc, Jeremiah. Îți făgăduiesc. Făgăduiește-mi și tu că ai să mă aștepți aici. Să nu pomești în căutarea mea, că atunci poate că n-o să ne mai găsim niciodată unul pe altul.

— Am bătut, bag seama, destulă cale căutându-l pe tata, spuse el. Așa că, stai liniștită, oi mai șede o vreme locului, că oricum n-aș ști un' altundeva să mă duc.

La întoarcere, când am ajuns în dreptul casei, Jeremiah mă strânse în brațe și mă sărută cu tandrețe.

— Aș face mai bine să m-opresc acu'. Că, la cât îs io de norocos, de te tot sărut așa, nu m-aș mira să ne trezim că apare în sfârșit tătâne-tău.

I-am zâmbit printre lacrimi.

— Atunci mai sărută-mă o dată, i-am șoptit, cu o lacrimă prelingându-mi-se pe obraz.

El se aplecă și îmi sărută lacrima.

— Ăsta-i nu-i un sărut de rămas-bun, m-auziși?

— Atunci ce-i? l-am întrebat eu.

— Făgăduința c-am să fiu aici când te întorci.

După toate lacrimile de despărțire pe care le-am vărsat, a doua zi evenimentele luară o întorsătură cu totul neașteptată când un alt unchi al lui Katie, pe care îl crezuserăm mort, își făcu din senin apariția cu titlul de proprietate asupra plantației. Pentru o fată care cu puțin timp în urmă se crezuse singură pe lume, Katie avea, fără doar și poate, o grămadă de neamuri! Pare-se că, în tot acest timp, proprietarul de drept al plantației nu fusese nicidecum nen-su Burchard, ci ăstalalt unchi, Ward Daniels, fratele lui Templeton.

Când auzi una ca asta, Burchard Clairborne se făcu foc și pară, dar cum Ward Daniels deținea actul legitim de proprietate asupra casei și a pământului, nu îi rămase decât să se ia și să plece valvârtej, tunând și fulgerând.

Katie, care îl vedea pentru prima oară pe unchiu-său Ward, neștiind ce fel de om este acesta și dacă el ne va îngădui ori ba să rămânem la Rosewood, începu să se neliniștească. Din fericire, Ward se dovedi a fi cu totul diferit de nen-su Burchard și o asigură numaidecât că, din partea lui, puteam rămâne toate acolo, iar Katie putea conduce mai departe plantația așa cum o făcuse și până atunci. Nici măcar nu părea să-i pese că, în afară de nepoată-sa, eram toate de culoare!

Necazul era că între timp Emma, William, Josepha și cu mine... plecaserăm deja de la Rosewood! Ci nici una, nici două Katie și unchiu-său Ward încălecară pe cai și porniră pe urmele noastre, lăsându-i pe Henry și pe Jeremiah să aștepte la Rosewood.

Peste vreun ceas, domnul Daniels se năpusti singur în curte, călare pe calul lui Katie. Jeremiah își trecu îngrijorat mâna peste fața brobonită de sudoare.

— Ține-ți cumpătu', băiete, îi șopti Henry, după care se duse să-l ajute pe bărbat să descalece.

— Tu ești Henry? întrebă noul venit.

— Io mi-s, da.

— Kathleen m-a îndrumat să-ți cer ajutorul. Sper să nu-ți fie cu supărare.

— Da' de ce, Doamne iartă-mă, mi-ar fi? răspunse Henry.

— Bine atunci, zise zâmbind bărbatul. Nepoată-mea m-a trimis după o căruță.

— Doar nu le-oți fi găsit?! sări Jeremiah.

— Ba da, răspunse domnul Daniels. Pe toate trei – ba pardon, pe toți patru. Katie spunea că Henry o să știe ce căruță să aleagă și ce cal să înhame la ea.

— Știu, sigur că știu. Hai, Jeremiah, vin' de-mi dă o mână de-ajutor.

Tatăl și fiul înhămară calul la căruță în doi timpi și trei mișcări.

— Mulțam, zise unchiul lui Katie, urcând pe capră, după care aruncă o privire spre Jeremiah și adăugă: N-ai vrea, fiule, să mă-nsoțești?

— Ba cum nu! exclamă flăcăul.

— Mă gândeam eu, zâmbi domnul Daniels.

*

Ședeam toate pe iarbă, aproape de locul în care ne găsiseră Katie și unchiu-său Ward, și Katie ne povestea însuflețită de vâlva pe care o iscase în lipsa noastră apariția neașteptată a unchiului ei la Rosewood și cum, văzându-și planurile zădărnicite, alde Burchard se făcuse foc și pară. Cât de repede se schimbaseră lucrurile!

Noi iarăși o ascultam râzând și o asaltam cu fel și fel de întrebări și, uite așa, timpul a trecut cât ai bate din palme, și la un moment dat numai ce ne ajunse la urechi uruitul unei căruțe. Când am ridicat privirea și l-am văzut pe Jeremiah stând

pe capră lângă unchiul lui Katie, mi-a venit să strig de fericire, zău așa!

I-am zâmbit și i-am făcut cu mâna. Nici nu apucă domnul Daniels să oprească bine calul, că Jeremiah sări jos din căruță, mă luă în brațe și începu să mă învârtă în aer. Într-un sfârșit, părând să își dea seama că toți ceilalți se uită la noi, mă lăsă ușurel jos, făcu un pas înapoi și, dregându-și glasul, spuse încurcat:

— Ăă... mă bucur să te revăz, domșoară Mayne.

Toată lumea izbucni în râs, iar William i se năpusti în brațe, cerându-i să-l „învâitească" și pe el.

Katie ne prezentă pe fiecare unchiului ei, după care domnul Daniels întoarse căruța, ne urcarăm cu toții și porniram înapoi spre casă. Eu și Jeremiah ședeam în spate împreună cu ceilalți, iar Katie stătea în față, pe capră, lângă unchiu-său Ward. Jeremiah nu spunea nimic, dar nu-și mai lua ochii de la mine și era tot numai un zâmbet. Eu iarăși ședeam lângă el cu sufletul plin de mulțumire, ascultând discuția dintre Katie și unchiul ei.

— Cum ai aflat de situația de la Rosewood, unchiule Ward? îl întrebă Katie.

— Am citit despre voi două într-o gazetă din Nord. Așa am aflat că Richard și Rosalind au murit și mi-am spus că se cuvine să vin să văd dacă pot să-mi ajut cumva nepoata.

— Știai că unchiul Burchard pretinde că Rosewood e a lui și că a cerut să fie întocmit un nou titlu de proprietate?

— În ziar se pomenea ceva de un frate de-al lui Richard, dar nimic clar. Abia în Greens Crossing am dat cu ochii de un afiș și, întrebând în stânga și-n dreapta, am aflat ce se pune la cale. Așa că i-am dat zor ca să opresc toată tărășenia.

— Ce mă bucur că ai venit, unchiule Ward!

— Și pare-se c-am picat taman la țanc.

— Îmi pare rău, unchiule, că am vândut tot aurul.

— Nu pentru aur m-am întors, Kathleen. Dar ia zi-mi, ce ați făcut cu el?

— L-am folosit ca să salvăm plantația, răspunse Katie. Câtă vreme tata se afla pe front, mama a luat două împrumuturi de la

bancă, iar după ce au fost uciși, creditele au ajuns la scadență. Așa că, după ce am găsit aurul, l-am folosit ca să achităm datoria la bancă.

— Atâta bai să fie. Eu unu' mă bucur că a folosit la ceva bun. De venit, am venit numai ca să văd dacă ești bine și să îți spun cât de rău îmi pare pentru măicuța ta. Iar dacă, mulțumită aurului găsit de mine în California, plantația n-a ajuns pe mâna vreunui bancher hrăpăreț, a meritat, bag seama, toată truda.

Domnul Daniels făcu o pauză și întoarse capul spre mine.

— Mayme, tu ce zici? mă întrebă el. Am citit în gazetă că și tu ți-ai pierdut familia la fel ca nepoata mea. Ia spune, tu vrei să rămâi la Rosewood?

— Da, domnule Daniels. Rosewood este căminul meu, iar aceasta este singura familie care mi-a mai rămas, i-am răspuns eu zâmbind, după care m-am întors spre Jeremiah și i-am șoptit la ureche: Tocmai mi-am dat seama că domnul Daniels e și unchiul... meu!

46
Familia de la Rosewood

Lucrurile s-au schimbat în mod simțitor după aceea, când într-un sfârșit frații Daniels, Templeton și Ward, s-au statornicit la Rosewood. Întâi însă a trebuit să-i dăm de urmă lui tata, care încă tot nu se întorsese. A reieșit că dăduse de oarece necaz într-un orășel din Nord, unde unul dintre păgubiții față de care voia să își achite datoria a cerut să fie vârât în închisoare. Domnul Ward și Katie s-au dus până acolo și, cu ajutorul unui tânăr ajutor de șerif din partea locului, au izbutit să îl elibereze pe tata de după gratii și să mi-l aducă teafăr înapoi acasă.

Domnul Ward a lăsat-o pe Katie să conducă mai departe plantația la fel ca până atunci și și-a dat deschis consimțământul să rămânem acolo cu toții – eu, Emma, William și Josepha. Nici nu părea să-i pese că suntem toți de culoare!

Câte schimbări avuseseră loc în viața mea, și toate într-un răstimp atât de scurt! Pe cât de uimitor era faptul că eu și Katie suntem verișoare, erau altele cu care îmi venea mai greu să mă obișnuiesc. Acum că știam că Templeton Daniels este tatăl meu, mă întrebam bunăoară cine sunt eu cu adevărat.

Schimbările din sufletul meu nu se deosebeau pasămite prea tare de cele din viața lui Jeremiah care, găsindu-și tatăl, găsise totodată un cămin și descoperise că trecutul său era cu totul altfel decât își închipuise el. Și pentru el, toate acestea erau noi.

Până și numele noastre erau noi. Acum Jake își spunea Jeremiah, ca să-i facă pe plac părintelui său. Eu, iarăși, în loc de Mary Ann Jukes, cum mă chemase toată viața, acum că știam cine era adevăratul meu tată și cât de mult se iubiseră el și mămuca, am ajuns a mă prezenta drept Mary Ann Daniels.

După ce frații Daniels au preluat, să zicem așa, frâiele plantației, chit că ne lăsau pe Katie și pe mine să facem în continuare ce și cum găsim noi de cuviință, n-a mai fost nevoie să ne ascundem. Ș-apoi, vestea celor petrecute la Rosewood făcuse deja înconjurul târgului de îndată ce Burchard Clairborne îi împărtășise secretul jupânesei ăleia bârfitoare de la magazinul universal. Ca să nu mai vorbim de cât s-a scris despre noi prin gazete. Coana Hammond, de bună seamă, susținea sus și tare că ea bănuise adevărul de la bun început!

După aceea, viețile noastre au revenit cât de cât la normal. Chit că, pe vremea aceea, nu era deloc normal ca trei albi și patru persoane de culoare să trăiască laolaltă sub același acoperiș!

Ne maturizam cu toții – și eu, și Katie, și Emma, și Jeremiah. Când ne-am cunoscut, Katie avea 14 ani, iar eu 15. Jeremiah sosise în Greens Crossing la 17 ani.

În 1868, când ne-am apucat să semănăm bumbacul, Katie mai avea puțin și împlinea 18 ani, eu aveam să împlinesc 19 în august, la vremea culesului, iar Jeremiah, la cei 20 de ani ai săi, era de acum un bărbat în toată legea. Nici chiar micul William, prunc Emmei, nu mai era atât de mic.

Fiecare dintre noi se schimbase mult din 1865 încoace. Dintre toți însă, mie cea mai schimbată mi se părea Katie, care se înălțase și se împlinise la trup și, cu părul acela bălai al ei, lung și ondulat, era frumoasă ca o cadră. Purta adesea rochiile maică-sii ce acum îi veneau ca turnate. La cât de elegante erau hainele din garderoba ei, se vede treaba că mamă-sa fusese o adevărată doamnă, cu gusturi din cele mai alese.

Înainte de război, ca fiică de plantator, Katie ar fi fost, fără doar și poate, o frumoasă a Sudului, cu o mulțime de tineri roind în jurul ei la orice bal sau petrecere, cerând-o la dans și încercând

care mai de care să-i câștige inima și s-o ceară de soție. De acum însă totul se schimbase și Sudul sclavagist, al plantațiilor, balurilor și petrecerilor, nu mai era decât o simplă amintire.

Iar plantația părinților lui Katie se schimbase, bag seama, chiar mai mult decât marea majoritate. Sub acoperișul lui Katie trăiau, bunăoară, mai mulți negri decât albi. Eram o familie dintre cele mai neobișnuite, alcătuită din negri, albi și mulatri, unchi și verișoare, frați și prieteni, ce forfoteau senini care pe unde și lucrau cu toții cot la cot. Asta îi mânia pe numeroși oameni din partea locului, și mai cu seamă pe cei de teapa coanei Hammond. Dragostea și devotamentul lui Katie erau însă de nezdruncinat și, datorită ei, simțeam cu toții că facem cu adevărat parte din marea „familie" de la Rosewood. Iar patru dintre noi – Katie, eu, Ward și Templeton Daniels – chiar eram rude de sânge cu mama lui Katie. Josepha, Emma și pruncul ei, William, trăiau mai departe la Rosewood, iar Henry și Jeremiah, chit că stăteau și acum cu chirie în dosul grajdului din Greens Crossing, erau mai tot timpul pe la noi. Ce mai încoace și-ncolo, oamenii din târg nu priveau deloc cu ochi buni ceea ce se petrecea la Rosewood. Socoteau, vezi bine, că e scandalos ca albii să se amestece în chipul acesta cu negrii, ca și cum culoarea pielii nici n-ar conta.

Eu una socoteam că nu-i scandalos defel, ci de-a dreptul minunat. Îmi amintea de melodiile pe care le cânta Katie la pianul din salon – o mulțime de note cum nu se poate mai diferite care, amestecându-se, plăsmuiau cântări din cele mai frumoase.

Într-o zi, bunăoară, intrând în bucătărie, i-am găsit pe Josepha și Henry meliță̂nd voioși în dialectul învolburat al negrilor. Negresa spuse ceva, iar tatăl lui Jeremiah chicoti. Auzisem și depănasem la rându-mi nenumărate povești în graiul alambicat al ălor bătrâni, dar nici chiar eu nu pricepeam păsărească în care vorbeau! Când am întrebat-o ce spusese, Josepha răspunse că era doar un fleac, ceva ce se-ntâmplase de mult, iar cei doi își zâmbiră complice, de parcă ar fi fost o taină doar de ei știută.

În clipa următoare, unchiul Ward se întoarse de afară, iar Katie coborî de la etaj. Katie se duse în cămară, iar Josepha îl

întrebă pe domnul Ward dacă nu dorește o cafea. Tata veni să îl întrebe pe Henry cum să dreagă plugul, în vreme ce afară, pe verandă, Emma îi cânta ălui mic o cântare veche de-ale negrilor.

Așa trăiam noi la Rosewood – albi, negri și mulatri, femei și bărbați, tineri și oameni trecuți prin viață – și eram cu toții o mare familie!

Întregul Sud se schimba cu aceeași repeziciune cu care se schimbau lucrurile la Rosewood. Acum că războiul se sfârșise și sclavii fuseseră sloboziți, nimic nu mai era ca înainte. Modul de trai de odinioară se făcuse praf și pulbere. Sudul se umplea văzând cu ochii de venetici veniți din Nord, „cu traista-n băț", iar vrajba față de negrii eliberați creștea pe zi ce trecea. În Greens Crossing era un du-te-vino continuu de vântură-lume.

Încet-încet, am pus cât de cât plantația pe picioare. Lucram câmpurile, creșteam animale, țineam o grădină de zarzavaturi și uite așa, aveam tot timpul ce pune pe masă, iar din banii câștigați ne rămâneau și cât să punem deoparte – lucru pe care mama lui Katie nu izbutise nicicând să-l facă în timpul războiului.

Tata și unchiul Ward erau de-a dreptul de nerecunoscut! Ai fi zis că se îndeletniceau cu munca pe plantație de când lumea și pământul. Toți cei de la Rosewood îi ridicau în slăvi și se simțeau în siguranță cu ei la cârma plantației.

Oamenii din partea locului, în schimb, nu erau deloc încântați de ceea ce făceau frații Daniels și tensiunea dintre Rosewood și restul comunității creștea pe zi ce trece. Cei doi „yankei", cum li se spunea prin ținut, erau „simpatizanți de-ai negrilor", iar localnicii îi urau pentru asta. Socoteau că Templeton nu este decât un filfizon din Nord, el însuși un vântură-lume, și asta doar din pricina dichisului cu care se îmbrăca odinioară și a felului îngrijit și galant în care vorbea. Unora le era cu atât mai ciudă pe cei doi frați cu cât, sub supravegherea lor, Rosewood părea să înflorească din nou. Unde numeroși plantatori din Carolina de Nord se zbăteau s-o scoată la capăt în lipsă de sclavi, iată că o adunătură pestriță de albi și negri... izbuteau să facă bani.

Nu, localnicilor nu le convenea defel lucrul ăsta.

47
Un tată pentru William

Într-o zi, ocolind casa, Jeremiah o găsi pe Emma stând pe treptele largi ale verandei din față. Negresa desfăcea păstăi de mazăre, uitându-se cum William zburdă prin iarbă, jucându-se cu unul dintre câini.

— Cu ce te-ndeletnicești tu acilea? o întrebă binevoitor flăcăul, așezându-se lângă ea.

— Iaca, curăț niscaiva mazăre.

— Asta văz și io, ripostă șugubăț Jeremiah, luând o mână de boabe din castron și vârându-și câteva în gură.

— Hei, ce crezi că faci tu acol'? râse Emma, plesnindu-l peste mână. Astea-s pentru masa de seară!

— Atunci, bag de seamă că azi oi lua masa de seară mai din vreme!

— Vasăzică așa ți-e vorba?... Nu ești nici tu mai breaz ca ăilalți!

— Ce vrea să-nsemneze asta?!

— Așa cum zice Josepha – bărbații nu se gândesc decât la pântecele lor.

— Păi cum altfel, cu toate bucatele alese ce se găsesc aicea? Și se vede treaba că și ăl mic își pune zdravăn burta la cale, că uite ce bucălat s-a făcut!

Emma zâmbi și rămaseră câteva clipe tăcuți, uitându-se la William.

— Mda, pruncu' cela creşte văzând cu ochii, spuse în cele din urmă Jeremiah.

— Asta aşa-i, încuviinţă Emma. Şi numa' mulţămită locului ăsta. Nu ştiu ce m-aş fi făcut de donşoara Katie şi donşoara Mayme nu-mi purtau de grijă aşa cum or făcut-o.

William se apropie de verandă, se uită la Jeremiah, după care urcă treptele şi i se aruncă în braţe.

— Uşurel, că mă răstorni! râse flăcăul.

— Viei, Jer'miah, să fii tătucu' meu? întrebă William, pironindu-l cu ochii lui mari şi nevinovaţi.

— Taci din gură, William! îl mustră maică-sa, după care îi explică, încurcată, lui Jeremiah: Crescut-a înconjurat de albi. Tu şi Henry sunteţi singurii negri de parte bărbătească pe care i-a văzut de-aproape. De-aia se simte aşa legat de tine.

Zicând acestea, Emma dădu să-l tragă pe William spre ea, dar Jeremiah o opri.

— Nu-i nicio supărare, spuse el, după care se uită în ochii copilului şi îl săltă pe genunchii săi. Nu pot să fiu tătucu' tău, William. Da' pot să fiu prietenu' tău, aşa cum îs prieten şi cu mămuca ta.

— De ce nu vrei să fii tătucu' meu?

— Pentru că nu-i cu putinţă. Da' într-o bună zi bag de seamă că mămuca ta a găsi ea pe cineva care să-ţi fie tată.

Emma îl privi mirată.

— Chiar crezi că s-a putea, Jeremiah?

— De ce nu? Uită-te şi tu câte schimbări se petrec în vieţile negrilor. Acu' nu mai suntem sclavi. Avem prieteni şi chiar bănuţii noştri. Acestea sunt vremuri prielnice pentru ăi de culoare. Suntem, bag seama, ăi mai norocoşi negri ce s-or născut pe pământu' ăsta. Şi de-acu-ncolo are să fie şi mai bine. Aşa că nu văz de ce n-ai întâlni şi tu într-o bună zi un om de omenie care a avea grijă de tine şi de William aşa cum or făcut-o pân-acu' Mayme şi donşoara Katie.

O vreme niciunul dintre ei nu mai spuse nimic. Ăl mic şedea mulţumit pe genunchii lui Jeremiah, în timp ce Emma îşi ştergea lacrimile ce i se prelingeau pe obraji.

Într-un târziu, ridicând privirea, Jeremiah o văzu pe Mayme aducând vacile de la păşune pentru mulsul de după-masă. Când îi zări, fata le făcu cu mâna. Jeremiah îi răspunse aşijderea.

După un minut, două, când William se dădu jos de pe genunchii lui şi se întoarse, ţopăind, la joacă, Emma curmă în sfârşit tăcerea.

— Ţi-e tare dragă Mayme, nu-i aşa? întrebă ea pe un ton visător.

— Mi-e dragă, da, aprobă Jeremiah. Pentru mine, Mayme e cea mai frumoasă făptură de pe faţa pământului.

— Văd cum o priveşti, de parcă nu ţi-ai mai putea lua ochii de la ea.

— Şi tu eşti frumoasă, Emma. De-aia zis-am ce-am zis. Într-o bună zi s-a găsi un bărbat care o să se uite la tine aşa cum mă uit io la Mayme.

— Da' bărbaţii se uită cu totu' altfel la mine. Cândva îmi plăcea, da' acu' privirile alea mă bagă-n sperieţi de-a dreptu'. Da' pe chipu' tău văd altceva. Tu nu te uiţi numa' la cât de frumoasă e Mayme pe dinafară. Tu vezi frumuseţea dinlăuntru' ei.

Jeremiah nu răspunse imediat. Cugetă la spusele Emmei, urmărind-o pe Mayme cum mână vacile spre grajd. Ar fi vrut să se ducă s-o ajute, dar intuia că Emma mai are ceva de zis. Şi nu se înşela.

— Sper că-ntr-o bună zi cineva s-a uita şi la mine în chipu' cela, adăugă negresa, să vază cum îs io pe dinăuntru. Cândva nu erau prea multe de văzut acol', că pasămite nu-mi venise încă mintea la cap. Da' avându-le-n preajmă pe donşoara Katie şi pe donşoara Mayme... mă schimb şi io, bag seama, şi cresc odată cu William. Amândoi creştem – el pe dinafară, io iară pe *dinăuntru*.

Jeremiah se uită zâmbind la ea.

— Fără doar şi poate.

— Crezi că, de într-o bună zi oi întâlni, cum zisăși, omu' potrivit, a găsi oarece de iubit înlăuntru' meu, așa cum găsești tu la Mayme?

— Fără îndoială, Emma, fără îndoială. Omu' cela are să se uite la tine ș-are să vază o negresă tânără și frumoasă și o mamă destoinică pentru fecioru' ei. Asta are să vază.

Emma își trase nasul și își întoarse privirea. I se umpluseră iar ochii de lacrimi.

✦

Când îi văzui pe Jeremiah, Emma și William șezând tustrei pe verandă, mă năpădiră o seamă de simțăminte amestecate. Pe de o parte, mă ungea la inimă să văd cum îl ține Jeremiah în brațe pe ăl mic. Orice fată se bucură, bag seama, când băiatul care-i este drag se poartă frumos cu copiii. În același timp însă, văzând u-i pe tustrei împreună în chipul acesta, mi se strânse inima, căci părea să îi unească o legătură tainică, la care eu nu eram părtașă. N-aș putea spune că mă simțeam geloasă în adevăratul sens al cuvântului, dar era prima oară când îmi doream ca Emma să nu fi fost chiar atât de frumoasă.

Când Jeremiah mi se alătură în cele din urmă în șură, unde eu începusem deja să mulg vacile, aveam încă inima îndoită.

Luă și el în primire una dintre vaci și se apucă agale de muls. Vreme de câteva minute, nu se auzi decât țârâitul laptelui în căldări.

— Tare drăgălaș mai e ăl mic, chicoti el la un moment dat.

— Îhî..., îngânai eu bosumflată.

Încă nu-mi puteam scoate din gând voioșia cu care tăifăsuise adineauri cu Emma.

— Știi ce m-a-ntrebat de astă dată? îi dădu înainte Jeremiah. M-a întrebat dacă nu vreau să fiu tătucu' lui.

Îmi încremeni mâna pe ugerul vacii și inima începu să-mi bată parcă mai năvalnic.

— Văzând u-l cum mă privea, cu ochișorii lui luminoși și plini de speranță, continuă Jeremiah, mi-a zburat gându' la

tătucu' meu. La fel mă ținea și dânsu-n brațe cân' eram mic... Ei, da' asta-i altă poveste.

Vorbele lui îmi stârniră curiozitatea, dar în momentul acela aveam sufletul prea răvășit ca să-l întreb ce vrea să spună cu asta.

— Știi ce i-am răspuns? continuă Jeremiah. I-am zis că nu pot fi tătucu' lui. Știi de ce?

— Ăă, nu... de ce?

Simțindu-mi supărarea în glas, Jeremiah își iți capul peste peretele boxei.

— Mayme, doar n-oi fi geloasă pe Emma?

— Nu, nu-s geloasă.

— Că n-ai de ce să fii. Emma-i frumoasă, nimic de zis. Frumoasă foc. Și i-am zis că-ntr-o bună zi îs sigur c-o să-ntâlnească un om de omenie care-o să aibă grijă de ea și de William.

Se auziră pași prin fân și în clipa următoare mă trezii cu el lângă mine. Cu mâinile rezemate pe genunchi, se aplecă și mă privi drept în ochi.

— Mayme, știi că-mi place totu' aci, la Rosewood, începu el. Îmi place că frații Daniels ne tratează pe toți la fel și știi că, pentru mine, domnișoara Katie îi cea mai minunată femeie albă de pe fața pământului. Îmi place mâncarea de-o gătește Josepha și-mi place că pruncu' William crede că-s grozav, făcându-mă să-mi doresc a fi omul vrednic pe care îl vede el în mine. Și da, de ce să n-o recunosc, mamă-sa îi o femeie tare arătoasă. Da' nu pentru ei bat eu atâta amar de cale pân' la Rosewood. Știi ce m-a adus aci prima oară și ce mă aduce de fiece dată. Așa-i, Mayme, că știi?

Știam, da, dar n-am spus nimic. Începeam deja să mă simt stânjenită că îmi făcusem griji în privința Emmei.

— Vin la Rosewood s-o văd pe domnișoara Mary Ann Daniels, continuă Jeremiah. Vin să-mi petrec timpu' cu ea, să stau de vorbă cu ea și s-o văd cum îmi zâmbește. Mayme, pentru tine vin io aici. Numa' și numa' pentru tine.

Mi-am ridicat zâmbind ochii spre el, iar Jeremiah îmi răspunse la rându-i printr-un surâs. Se aplecă, dând parcă să mă

sărute, dar vaca, sătulă să mai aștepte, întoarse capul și numai ce îl împunse în spate, aproape răsturnându-l.

— Ho, c-am priceput! chicoti Jeremiah, îndreptându-se din șale.

Îmi mai zâmbi o dată, apoi ne întoarserăm amândoi la treabă.

48
Domnul Thurston

Într-o dimineață, în timp ce așteptau să se întoarcă una dintre căruțe ca Jeremiah s-o poată încărca pentru o nouă livrare, domnul Watson îl trimise pe băiat la coana Hammond să-i ridice corespondența.

De acum, jupâneasa știa prea bine cine-i Jeremiah și ce relațiuni avea acesta cu cei de la Rosewood. Totuși, chiar dacă pretindea că bănuise de la bun început adevărul cu privire la părinții lui Katie, asta nu însemna că se purta mai frumos cu vreunul dintre ei, și cu atât mai puțin cu fiul lui Henry. Flăcăul o punea pe seama firii ei cârcotașe, spunându-și că așa-s pur și simplu unii oameni – veșnic nemulțumiți.

Când Jeremiah intră în prăvălie, madam Hammond ridică privirea și nasul i se avântă sfidător în sus.

— 'Neața, coană Hammond, zise băiatul. Dom' Watson m-a trimis să-i iau corespondența.

— Eu una nu îți dau nimic, ripostă semeață femeia.

— De ce să nu-mi dai?

— Pentru că n-am de gând să îți dau... *ție* corespondența altuia.

— Bine, atunci, făcu Jeremiah, întorcându-se să plece. I-oi zice lu' dom' Watson că io ți-am cerut, da' mata ai refuzat pur și simplu să-mi dai corespondența dânsului.

Zicând acestea, porni cu pas hotărât spre ușă.

— Aşteaptă... tinere, strigă după el jupâneasa – domnul Watson era unul dintre cetăţenii de frunte ai oraşului şi nu voia, vezi bine, să-l mânie. Presupun... ăă... presupun că ţi-o pot da... asta *dacă* dânsul ţi-a cerut s-o ridici în numele său.

— Da, doamnă, el mi-o cerut.

Femeia îi înmână, fără tragere de inimă, corespondenţa domnului Watson.

— Mulţam, coană Hammond, spuse Jeremiah, zâmbind şugubăţ în colţul gurii, după care părăsi prăvălia şi o luă de-a lungul trotuarului.

O căruţă trecu huruind pe lângă el, iar bărbatul ce mâna perechea de cai de lucru îi făcu cu mâna. Peste câteva secunde, o roată a vehiculului trecu peste un hârtop, zgâlţâind încărcătura, şi una dintre cutiile aşezate în spate căzu în mijlocul drumului. Observând lucrul acesta, Jeremiah o luă la fugă după căruţă, strigând:

— Dom' Thurston, dom' Thurston, ţi-a căzut un pachet!

Auzindu-se strigat, domnul Thurston, cel mai apropiat vecin al plantaţiei Rosewood şi unul dintre puţinii localnici care se împrieteniseră cu fraţii Daniels, trase de hăţuri şi, privind îndărăt, îl văzu pe Jeremiah alergând în stradă să ridice cutia şi să i-o aducă. Uitându-se în jur, bărbatul îi zări şi pe Deke Steeves, Jesse Earl şi Weed Jenkins, trei zurbagii din Oakmont, care îl urmăreau pe Jeremiah de pe trotuarul opus încă de când acesta intrase în prăvălia coanei Hammond, gândindu-se cum să-i vină de hac în chipul cel mai puţin primejdios. Se temeau, vezi bine, de pumnii lui Jeremiah, aşa că erau nevoiţi să-şi cumpănească bine pozna. Steeves stătea rezemat de un stâlp, ţinând în mână o bâtă lungă de cam un metru, pe care o culesese de pe drum.

— Hei... cioroiule, ce crezi că faci?! strigă el.

Ridicând cutia, Jeremiah se îndreptă din spate, aruncă o privire spre ei, apoi se îndreptă spre locul în care oprise domnul Thurston căruţa.

— Hei, cu tine vorbim, nepricopsitule! strigă după el Jenkins cu glasu-i piţigăiat de copil, încercând să pară ameninţător.

I se spunea Weed pentru că era înalt şi sfrijit ca un pipirig şi avea vocea la fel de subţire. Chiar dacă Steeves era, fără doar şi poate, capul răutăţilor, ceilalţi doi ardeau de neastâmpăr să îi demonstreze că şi ei pot fi la fel de duri ca el.

— Aia-i cutia unui alb, mocofane, sări cu gura şi Jesse Earl. Omu' nu vrea să te-atingi de ea cu mâinile tale jegoase de negru.

Jeremiah înaintă spre căruţă fără să le dea atenţie.

Steeves ieşi în stradă şi îi tăie semeţ calea, mângâind cu mâna stângă bâta pe care o ţinea în mâna dreaptă. Jeremiah se opri şi băiatul alb se proţăpi înaintea lui.

— Pare-se că eşti tare de urechi, cumetre, zise Steeves cu îngâmfare. N-ai auzit ce-am spus? Pune numaidecât jos cutia aia. Om avea noi grijă s-ajungă înapoi în căruţă.

Jeremiah îl privi în ochi fără să clipească.

În spatele său îl auzi pe domnul Thurston sărind jos din căruţă.

— Steeves, nu eşti decât un nemernic ordinar, spuse bărbatul venind spre ei. Lasă fanfaronada şi nu mai încerca să-l provoci pe tânărul acesta la bătaie. Te-ar face oricum praf. Iar, de nu, te-aş croi eu însumi cu biciul de cai.

Nevenindu-i a crede că un alb îi ia apărarea lui Jeremiah, Steeves făcu un pas, doi înapoi, pe cât de năucit, pe atât de furios.

— Proştilor, continuă domnul Thurston, trecându-şi privirea de la Steeves la celelalte două puşlamale, dacă aţi avea măcar jumătate din bunul-simţ al acestui băiat, v-aţi da silinţa să vă faceţi şi voi un rost în loc să tot umblaţi creanga şi să vă ţineţi numai de rele.

Jeremiah îi întinse cutia. Domnul Thurston îi mulţumi, după care se întoarse la căruţă.

— Hei, Deke, ia uite ce-am găsit! se auzi din spate glasul de piţigoi al lui Weed Jenkins. Negroteiu' a scăpat niscaiva scrisori.

Uitându-se în jur, Jeremiah îşi dădu brusc seama că pusese jos corespondenţa când se dusese să ridice cutia.

— De când ştiu ciorile să scrie şi să citească? făcu Earl pe un ton zeflemitor. Ce-i în plicurile alea, Weed?

— Nu știu... Le-oi deschide și oi vedea!

— Hei, alea-s scrisorile lu' dom' Watson, dați-mi-le 'napoi! strigă Jeremiah, pornind spre ei.

Fără să lase plicurile din mână, lunganul de Weed Jenkins o tuli în direcția opusă, dar peste trei secunde tânărul negru îl ajunse din urmă și îl doborî la pământ, căzând odată cu el.

Jeremiah dădu să se ridice de jos, când numai ce se făcu umbră în dreptul lui. Ridicând privirea, îl văzu pe Deke Steeves stând în picioare deasupra sa, cu bâta înălțată în aer. Cruzimea din ochii lui îi oglindea clar intențiile.

Glasul domnului Thurston îi zădărnici însă și de astă dată planurile mârșave.

— Nici prin cap să nu-ți treacă, neisprăvitule! tună bărbatul. Încă o mișcare și ai s-o regreți amarnic.

Zicând acestea, înșfăcă bâta din mâna lui Steeves și o azvârli cât colo, vreme în care Jeremiah se ridică în picioare.

— Iar acum, tinere Jenkins, fă bine și strânge plicurile alea de pe jos.

Weed se uită la Deke Steeves, apoi înapoi la domnul Thurston.

— Hai, ce mai aștepți? îi dădu ghes bărbatul. Ți-am spus să le strângi.

Bombănind, băiatul adună plicurile împrăștiate pe jos.

— Așa. Iar acum dă-i-le lui Patterson.

Jenkins aruncă iar o privire spre Deke. Chiar dacă erau trei contra doi, Steeves n-avea de gând să se înfrunte cu un bărbat voinic și iute de mână precum alde Thurston, așa că tăcu mâlc.

Văzând că mai-marele său nu zice nimic, Weed se duse fără tragere de inimă la Jeremiah și îi înmână corespondența domnului Watson. Jeremiah înclină din cap, apoi se răsuci pe călcâie și o porni spre depozit. După ce băiatul se făcu nevăzut, domnul Thurston se întoarse și el la căruță.

— Ai să plătești pentru asta, Thurston! strigă după el Steeves, furios că se făcuse de râs în fața tovarășilor săi. Fii sigur c-ai să plătești! Am să-ți vin eu de hac, ascultă ce-ți zic!

49
Îngândurare

Venise iar ziua de spălat rufele. Unde eram mai mulți, iar printre noi se numărau acum și patru bărbați, care munceau din greu și își murdăreau iute hainele, nu mai pridideam, vezi bine, cu spălatul. Cine a zis că-i ușor să ții o plantație?

Tata și unchiul Ward scoseră afară oalele cele mari și aprinseseră focul de cu seară, iar a doua zi dimineață, de îndată ce s-a încălzit nițel vremea, Katie, Emma și cu mine ne-am apucat de spălat. Josepha era harnică și de neîntrecut în bucătărie, dar munca aceasta o lăsa mai toată pe seama noastră, ajutându-ne doar când și când să întindem rufele curate pe sfoară.

Cum era o zi însorită și caldă, nu trecu mult și început-am a ne stropi cu apă, râzând și fugărindu-ne una pe alta ca niște fetițe sturlubatice, până ce am ajuns toate ude leoarcă. Pe când umpleam o găleată s-o împroșc pe Katie cu apă, mi-am dat dintr-odată seama că nu suntem singure.

Jeremiah ne urmărea amuzat, zâmbind cu gura până la urechi.

Luată pe nepregătite și nițel stânjenită că mă vede așa copilăroasă, am uitat de celelalte. Ci profitând de neatenția mea, Emma numai ce înșfacă o găleată cu apă și mi-o turnă pe toată în cap! Prăpădindu-se de râs că îmi venise de hac, negresa dădu fuga la pompă să își umple iar găleata și se luă după Katie.

În vreme ce se alergau ele așa, râzând și împroșcându-se cu apă, Jeremiah se apropie de mine și mă privi cu o expresie din cele mai năstrușnice.

— La... la ce te uiți așa? l-am întrebat eu râzând, cu pănul șiroind de apă.

— La cât ești de frumoasă.

— Așa, udă din cap până-n picioare?

— Asta n-are a face. Mă uit la ce om frumos ești pe dinăuntru. Și ești frumoasă chiar și cân' ești udă leoarcă.

— Avea dreptate mămuca mea când zicea că bărbații-s de neînțeles.

— Ce vrei să spui cu asta? râse Jeremiah.

— Deunăzi, când mi-am pus rochia cea nouă, nici măcar n-ai băgat de seamă. Dar acum că-mi șiroiesc hainele de apă, te apuci să-mi spui că-s frumoasă. Oricum, știu că nu-s.

— Te-am văzut în ziua ceea, pe când veneam dinspre șură, zise Jeremiah. Stăteai în picioare pe verandă, gătită cu rochia a nouă și arătoasă. Da' tu n-aveai cum să m-observi, că stăteai cu spatele la mine. Priveai îngândurată departe, în zare, ș-am socotit că nu se cuvine să-ți tulbur gândurile. Îmi doream să-ți zic că n-am văzut de când îs fată mai frumoasă ca tine și că ești tare mândră îmbrăcată așa, ca o femeie-n toată firea, serioasă și distinsă. Io iară, cu straiele-mi jerpelite și pălăria murdară, arătam ca un mocofan... De-aia n-am cutezat să vin să-ți vorbesc. Nu mă simțeam vrednic de tine.

Mi-am întors, îmbujorată, privirea. Îmi aminteam prea bine ziua aceea. Pe când Jeremiah mă urmărea fără s-o știu, tocmai la el mi-era gândul. Mă întrebam dacă avem un viitor împreună. Mă temeam, vezi bine, că poate nu-s vrednică de el, la fel cum el se temea că nu-i vrednic de mine!

— Și după aceea ce ai făcut?

— Te-am mai privit o vreme, apoi m-am întors la treabă, răspunse Jeremiah. Da' azi că te văz așa voioasă, copilăroasă și cu inima ușoară... e cu totu' altfel. Acu' strălucești toată de frumusețe. Ești minunată, Mayme.

L-am privit zâmbind.

— Mulțumesc, Jeremiah. Cred că acestea sunt cele mai frumoase cuvinte pe care mi le-a spus vreodată cineva.

Deodată, un țipăt ne curmă conversația.

— Mayme, fii bună și prinde-l tu pe pișicher u' cela de plod! strigă Emma, arătând spre William care, ud leoarcă, fugărea o mâță ce o zbughise spre șură.

Eu și Jeremiah am schimbat o privire, apoi ne-am luat râzând după el. În sinea mea, mă simțeam cât se poate de recunoscătoare pentru intervenția Emmei. Nu eram, vezi bine, obișnuită să mi se spună cât sunt de frumoasă!

50
O zi de neuitat

Apoi veni o zi cu totul specială pe care n-am s-o uit niciodată. Ziua în care un tânăr se prezentă la Rosewood cu gânduri mari. Cum ar putea o fată să uite o zi ca aceea?

Era o zi însorită de sfârșit de mai, în 1868. Katie numai ce împlinise 18 ani, iar în trei luni eu aveam să fac 19. Odată cu maturizarea, ne schimbaserăm multișor amândouă. Nu știu dacă eu mă mai împlinisem la trup ori ba sau dacă eram mai drăguță ca pe vremea când albii mă făceau urâtă, dar tata spunea mereu că-s cea mai frumoasă fată pe care o văzuse vreodată, în afară de mămuca, iar dacă el și Jeremiah socoteau că-s drăguță, pentru mine era de ajuns.

Sfârșitul primăverii în Carolina de Nord a fost întotdeauna una dintre perioadele mele preferate de peste an. Zilele începeau să fie mai lungi și mai calde, fără a fi însă zăpușitoare ca în iulie și august. În ziua de care vă vorbesc eu, mai toate câmpurile erau însămânțate. Semănaserăm deja bumbac, grâu și ovăz, plantaserăm cartofi și o grădină mare de zarzavaturi, iar acum toate creșteau, înmiresmând aerul cu parfumul lor. Inspirând în nări mirosul acela de pământ proaspăt, plin de viață și de speranță, n-aveai cum să nu simți că, orice s-ar întâmpla, până la urmă toate se vor sfârși cumva cu bine. Acea perioadă a anului îți făcea chef de plimbări lungi pe câmpuri și prin pădure, pe malul

pâraielor și al râurilor, doar ca să te simți părtaș la marea trezire ce avea loc pretutindeni.

Așa mă simțeam eu în acea zi specială – fericită și recunoscătoare pentru viața mea, pentru mica mea familie și pentru că aveam un loc în care să mă simt acasă.

De fapt, era casa lui Katie și a unchilor ei. Dar, într-un fel, acum era și casa mea.

Nu știu dacă vă dați voi seama ce lucru mare era acesta pentru o negresă ca mine. Cu doar câțiva ani în urmă, sclavii nu aveau, bunăoară, mai nimic al lor. Țin minte și acum ce răscruce grozavă a fost în viața mea ziua când am ținut în mână primii mei bănuți. Erau doar unsprezece cenți, dar m-au făcut să mă simt alt om. Or acum aveam un cont bancar pe numele meu, cu peste 50 de dolari depuși în el, și vorbeam de „căminul" meu. Iar Katie și tata îi plăteau Josephei simbrie propriu-zisă și, pe lângă faptul că aveau grijă de toate nevoile Emmei, îi mai dădeau și ei niște bănuți din când în când. În doar câțiva ani, viața celor de culoare se schimbase vasăzică în chip simțitor.

Cu două zile în urmă, Jeremiah venise să stea de vorbă cu tatăl meu. Ceea ce eu încă nu știam era că vorbiseră despre mine.

Și uite că veni și ziua cea mare.

Emma tăbărî pe ușă și se puse a mă căuta fremătând prin toată casa.

— Mayme... Mayme! strigă ea, tropăind bezmetică în sus pe trepte. Mayme... Jeremiah îi în fața casei și vrea să te vază... și adus-a și flori!

Când am coborât la parter, văzând că Emma lăsase ușa crăpată, m-am dus degrabă să o deschid larg. În prag aștepta Jeremiah, cu un buchețel de flori în mâini. Era fâstâcit, ceea ce nu-i stătea deloc în fire, și mirosea a apă de liliac, ceea ce era și mai neobișnuit!

Am simțit numaidecât că mi se înfierbântă ceafa și obrajii.

— Poftim, zise el, întinzându-mi florile, ție ți le-am adus.

Le-am luat zâmbind.

— Nu vrei să facem o plimbare? întrebă el.

Am dat să ies pe ușă, apoi m-am răzgândit.

— Poți aștepta niște?

Zicând acestea, m-am răsucit și am dat fuga înapoi în dormitor. Peste câteva minute, când am coborât iar, eram îmbrăcată în noua rochie cafenie pe care mi-o cumpărase tata din Charlotte, aceeași pe care o purtasem în ziua în care m-a zărit Jeremiah stând pe verandă. Când mă văzu, fața i se lăți într-un zâmbet. Am întors stânjenită capul. Încă nu mă puteam obișnui cu gândul că mă găsea cu adevărat frumoasă!

Intuiam că această vizită a lui Jeremiah se deosebea de celelalte și bănuiam și care ar putea fi scopul ei. Pe când ne îndepărtam împreună de casă, aș fi putut pune rămășag că toți cei dinăuntru ne urmăreau curioși de la ferestre.

Jeremiah era emoționat din cale afară. Poate că l-aș fi compătimit, de nu m-aș fi perpelit și eu de emoție. Aveam deja răspunsul pregătit, în caz că avea să îmi pună acea întrebare.

— Alaltăieri vorbit-am cu tătucu' tău, spuse el în cele din urmă. Se fac aproape trei ani de când îs aici și, cum de-acu' suntem amândoi mai copți la minte, socotesc că sosit-a vremea să ne gândim la oareșice lucruri. Așa că... hm... l-am întrebat pe dom' Templeton dacă mă socotește vrednic de tine. Și dânsu' a zis că da, ba chiar ar fi mândru să-mi spuie fiu. După aia mi-a strâns mâna și mi-a spus să vorbesc cu tine, așa că iacă venit-am și te-ntreb, bag seama, de vrei să fii soața mea.

Dumnezeule mare! Mă așteptasem eu la asta, dar repeziciunea cu care s-a întâmplat m-a luat cu totul pe nepregătite. Acum că spusese dintr-o răsuflare tot ce avusese de spus, Jeremiah oftă ușurat. Eu eram îmbujorată de emoție și de fericire și mă simțeam cea mai norocoasă fată de pe fața pământului.

Nu știam ce să zic!

Uneori vorbele îți vin buluc și te încurci în ele. Alteori nu-ți găsești pur și simplu cuvintele pentru că nu prea ai multe de spus. De astă dată, eu voiam să spun o mulțime de lucruri, dar nu puteam rosti nici măcar un cuvânt.

Știam că trebuie să spun ceva, dar nu mi se mai dezlega limba!

— Sigur că vreau să fiu soața ta, Jeremiah, i-am zis eu într-un sfârșit cu glasul șoptit. Tu ești singurul bărbat pe care mi l-aș putea dori de soț. Sunt atât de fericită când ești cu mine! Te iubesc și... da, vreau, bag seama, să te iau de bărbat.

I-am citit pe chip ușurarea. E greu, pasămite, să ceri o fată în căsătorie, neștiind care o să fie răspunsul ei.

Jeremiah mă luă de mână și porni rămas mai departe. Mă gândisem mult la momentul acesta, dar acum că el venise cu adevărat, mă năpădi un iureș de emoții.

— Jeremiah..., am încercat eu s-o iau de la capăt, deși mi se încurcase parcă limba în gură, îmi doresc să fiu nevasta ta... mai mult ca orice pe lumea asta. Dar... încă nu cred că sunt pregătită să plec de la Rosewood.

Jeremiah își întoarse nedumerit capul spre mine. Nu era ceea ce se așteptase să audă.

— Vreau să mă mai bucur o vreme de libertate și de noua mea familie, am continuat eu. Abia am descoperit cine este tatăl meu, iar tu abia ce ți l-ai găsit pe al tău și... bag seama că încerc a spune că încă nu mă simt pregătită de măritiș. Pricepi ce vreau să zic?

— Pricep, da, răspunse Jeremiah, încercând să își ascundă dezamăgirea. Zici că acu' ai o nouă familie și o viață aci la Rosewood și încă nu ești dornică să pleci și să te așezi la casa ta.

— Întocmai! Of, Jeremiah, îți mulțumesc că mă-nțelegi! Nădăjduiesc că nu te simți prea dezamăgit.

— Știu și io? Îs o țâră dezamăgit, de ce să mint, da' înțeleg ce zici. Sau... poate că-nțeleg. Io n-am o casă ca asta. Cămărute le din dosu' grajdului un' stăm io și tătucu' duhnesc a cai și a bălegar și nu-s precum odăile unui alb. Da' io nu mă plâng, că-s bucuros să fiu cu tata, să fiu slobod și să am un' să muncesc. Mă socotesc fără doar și poate un flăcău norocos. Și cred c-ar fi frumos de ne-am lua.

— O, Jeremiah, chiar are să fie frumos! Și am să fiu fericită cu tine chiar de-ar fi să trăim într-o șură, într-un grajd sau oriunde altundeva. Nu de Rosewood mi-e mie greu să mă despart, ci de

Katie, de tata și de ceilalți. Nu vreau decât să mai fac parte o vreme din familia pe care am găsit-o aici. Și să descopăr pe calea asta cine sunt eu cu adevărat. Vezi tu, Jeremiah, încă nu știu sigur cine este Mary Ann Daniels. *E ca și cum mica sclavă pe nume Mayme Jukes ar încerca să se maturizeze, devenind Mary Ann Daniels, o negresă liberă. Și, ca să pot descoperi cum trebuie să fie cu adevărat această tânără femeie, am nevoie și de familia mea, și de tine.*

— Înțeleg, spuse Jeremiah. După ce-am aflat că tătucu' nu-i defel așa cum crezut-am toată viața, bag seama că și io a trebuit să mă schimb pe dinăuntru, să descopăr, așa cum zici tu, cine-s io cu adevărat. Și încă tot nu m-am dumirit pe de-a-ntregu'. Așa că ai pasămite dreptate când spui să mai așteptăm oleacă.

— Suntem încă tineri, Jeremiah. Știu că am trecut amândoi de vârsta la care se-nsoțeau de obicei sclavii, însă stăpânii voiau asta numai ca soții să facă prunci, ca să aibă și mai mulți sclavi. Dar acum suntem oameni liberi, Jeremiah. Avem timp să descoperim cine suntem și ce vrem de la viață. Avem în sfârșit dreptul să ne gândim la ce vrem noi să ne gândim. Nu vreau să ne căsătorim... până nu suntem amândoi pregătiți *și până nu aflăm cine suntem noi cu adevărat și cum ar trebui să fim.*

Jeremiah încuviință din cap. Mi-am strecurat mâna sub brațul lui și ne-am văzut tăcuți de drum. Mă simțeam fericită și împăcată. Și nu puteam decât să sper că Jeremiah a înțeles cu adevărat tot ce am vrut eu să spun.

Ce lucru minunat este libertatea! Scuturaserăm lanțurile sclaviei și eram amândoi liberi *– liberi să gândim, liberi să iubim, liberi să luăm singuri hotărâri, liberi să devenim ce voiam noi, liberi să ne șlefuim caracterul după năzuințele noastre, nu după cum își doreau alții. Aveam toată viața înainte. Și ne-o puteam clădi așa cum ne doream noi!*

După ziua aceea, legătura dintre mine și Jeremiah a devenit și mai profundă. Dacă până atunci fuseserăm doi prieteni buni, din clipa aceea am simțit că „aparținem" cumva unul altuia.

Jeremiah mă peţise şi toţi cei de la Rosewood ştiau că într-o bună zi om fi soţ şi soţie!

Adesea, la masa de seară sau când munceam pe afară, ne căutam din priviri şi ne zâmbeam. Nu aveam nevoie de cuvinte ca să ştim ce gândeşte celălalt. Zilele acelea, pline de fericire şi de pace, au fost o adevărată binecuvântare în vieţile noastre.

Ştiam că Jeremiah e nitel dezamăgit că amânasem căsătoria. Tata îi spusese că el şi unchiul Ward ne-or ajuta să ne ridicăm o casă a noastră chiar dincolo de şură. Jeremiah ne-ar fi înjghebat bucuros un cămin şi într-una din cocioabele în care trăiseră odinioară sclavii. Dar tata nici n-a vrut să audă una ca asta. Zicea că nu îşi va ierta în veci că îngăduise ca mămuca să fie vândută ca sclavă de câmp şi apoi ucisă şi că n-avea să permită în ruptul capului ca fata lui să mai trăiască vreodată într-o colibă de sclav. Acum atât eu, fiica unui alb, cât şi toţi cei de culoare, eram îndreptăţiţi, spunea el, să ducem un trai decent, în libertate. De aceea, când m-oi simţi pregătită să fac pasul cel mare, zise că om munci cu toţii cot la cot să ridicăm o căsuţă chiar acolo, la Rosewood, ca s-o aibă pe fetiţa lui alături chiar şi după ceea va deveni soţia lui Jeremiah. Iar gândul că tata voia să facă parte din viaţa mea chiar şi când oi fi măritată îmi umplea inima de căldură şi de bucurie, făcându-mă să mă simt cea mai norocoasă fată din lume.

În adâncul sufletului, ştiam însă că nu e nicidecum vorba de noroc. Mă apucasem de o seamă de vreme să citesc din Biblia mămucăi şi eram, vezi bine, mai sigură ca oricând că Dumnezeu mă veghease în tot acest timp. Cât de dor îmi era de mama şi cât mă durea inima pentru tata, ştiam de acum că adesea tot răul e spre bine. Moartea mămucăi, bunăoară, mă făcuse să vin la Rosewood şi să găsesc aici o verişoară, un tată, o familie... iar acum până şi un viitor soţ!

51
O noapte zbuciumată

Acum că o ceruse de nevastă pe Mayme și voia să fie vrednic de ea, Jeremiah începu să fie bântuit de amintiri și de remușcări. Vorbele lui Micah Duff îi reveneau tot mai des în minte, de parcă ar fi fost propriu-i cuget grăind cu glasul acestuia. Cuvintele acelea usturătoare îl chinuiau ori de câte ori era singur, și mai cu seamă noaptea, când stătea treaz în pat, din ce în ce mai stăruitoare pe săptămână ce trecea.

Într-o noapte, Jeremiah nu putu dormi defel și se perpeli până în zori, hăituit de spusele soldatului.

„Există libertatea dinăuntrul ființei și libertatea din afara ei. Mulți sunt liberi pe dinafară, dar încătușați pe dinăuntru. Sclavii propriei firi."

Chiar și acum, peste ani, cuvintele îi răsunau clar în minte, de parcă le-ar fi auzit ieri. Își amintea deslușit ziua în care, tăind lemne, Micah se oprise să studieze câțiva bușteni.

„Uită-te la bușteanul ăsta", spusese el. *„Vezi cât e de noduros? Când mă uit la butura asta, văd un om sucit, plin de noduri pe dinăuntru. O ființă cu inima împărțită și mintea încețoșată care nu știe încotro vrea s-o apuce și ce fel de om vrea să fie."*

Apoi își aduse aminte cum îl găsise o dată pe Micah așteptând, pe întuneric, răsăritul soarelui. Ce mult iubea zorii zilei și cât de des vorbea despre lumină!

„Dumnezeu alungă întunericul... înfrânge întunecimea din noi, ca să fim mai plini de lumină. Dumnezeu, cu lumina Sa, încearcă să alunge negura și să înseninеze ungherele întunecate din inimile noastre. Când ne găsim calea hărăzită de El, fibrele ființei noastre cresc drepte și frumoase. Dacă nu ne urmăm menirea, n-avem cum să ducem un trai fericit și împlinit."

Pare-se că lui Jeremiah îi era dat să retrăiască într-o singură noapte toți cei trei ani petrecuți alături de Micah Duff! Și cel mai tare îl apăsau mustrările pe care i le făcuse soldatul fără ocolișuri.

„Când ai să dai voie luminii să pătrundă până în adâncul inimii tale, Jake? Când ai s-o lași să lumineze ungherele acelea întunecate care te împiedică să fii curat și întreg sufletește?"

La început, vorbele lui Duff îl mâniaseră. Acum, însă, în miez de noapte, îi treceau prin inimă ca fierul roșu. Dacă se lăsa întărâtat de ele, aveau să-i stârnească iar vrajba față de Micah. Dar *de ce* îl mâniau aceste vorbe? Nu putea fi sincer cu el însuși? Faptul că se înfuriase pe Micah nu făcea decât să întărească adevărul spuselor acestuia. De ce n-o putea recunoaște?

„Ești un tânăr mistuit de mânie", îi spusese Micah deschis nu o dată. *„O văd în ochii tăi. Iar acea mânie este întunecimea din sufletul tău unde nu i-ai îngăduit până acum soarelui să ajungă. Încerci să fugi, să te ascunzi de lumină. Dar n-ai cum, Jake. Mânia e cea care te face să crești strâmb."*

Jeremiah se zvârcolea de pe o parte pe alta, cu sufletul tot mai greu și mai tulburat. Vorbele lui Micah răscoleau în el simțăminte pe care nu voia să le înfrunte. Dar, singur în noapte, n-avea cum să amuțească vocea lui Duff. Iar glasul în sine deveni o rază de lumină ce îi săgeta străfundurile ființei.

„Adevăratul curaj este să înfrunți ceea ce se ascunde în sufletul tău. Mulți trec prin viață încercând să își dovedească bărbăția în chipuri care de care mai greșite. Dar adevărata bărbăție e să înfrunți ungherele nevăzute din inima ta. Nu-i un lucru ușor. Dar e singurul mod în care poți deveni un om întreg.

Nu știe nimeni de unde izvorăște mânia. Cert e însă că ea se ascunde în inimile multora. E nevoie de curaj ca să înfruntăm ce se ascunde în

ființa noastră. Fiecare dintre noi trebuie să învețe a ierta. Or a ierta cere curaj și smerenie. Și doar fiind curajos și smerit poți deveni un om întreg."

Jeremiah prinse a moțăi și, în cele din urmă, căzu într-un somn zbuciumat, bântuit de vise năstrușnice. Încet-încet, imaginile căpătară contur.

Se făcea că alearga... Alerga mâncând pământul, încercând să scape... Galopa ca un cal.

Privi într-o parte. Lângă el chiar *se afla* un cal... Era legat de o pereche de cai și alergau tustrei nebunește! El pe două picioare, ei pe patru... dar trăgând la același ham.

Calul de lângă el avea o față hidoasă... ca de om și îl privea cu un rânjet sinistru. De ce i se părea atât de cunoscut chipul acela? Și de ce îl osândea din priviri? De parcă i-ar fi știut un secret întunecat și groaznic pe care n-ar fi pregetat să-l dezvăluie de ar fi putut grăi.

Deodată numai ce se auzi o pocnitură grozavă și simți pe spate șfichiul nemilos al biciului.

Urlă de durere, dar urletul se auzi doar în vis.

Biciul îi crestă spinarea iar și iar. Calul de lângă el nu părea să simtă nicio durere. Jeremiah urla, implorând milă, dar nu-l auzea nimeni. Și plesniturile nu mai conteneau. Trecea prin chinurile iadului!

Iar ei alergau mai departe, mânați de bici, din ce în ce mai repede...

Jeremiah se căznea să dezlege curelele ce îl legau de perechea de cai. Trebuia să se elibereze... să scape de chipurile lor hâde și înfricoșătoare... de învinuirile lor tăcute... de secretul pe care îl știa numai capul de cal. Dar era legat de ei. Cum să scape?! Nu mai putea răbda usturimea biciului!

Deodată numai ce simți că strânsoarea hamului dispare... și-i slobod! Se puse a alerga ca vântul și ca gândul. Trebuia să scape... să scape!

Calul nu mai era acolo... dar el încă tot mai alerga. Și biciul, care îi știa secretul, îl urmărea mai departe, șfichiuindu-i

spinarea... sfârtecându-i carnea... pedepsindu-l pentru ceea ce făcuse. De ce nu putea scăpa odată de biciul acela?!

Ajunse la un povârniș ce ducea la o cale ferată.

Aceea era scăparea lui! O să sară în primul tren și o să scape pentru totdeauna de biciul aspru și obiditor al dreptății!

Începu să urce în goană dealul. Dar picioarele-i erau obosite și alerga din ce în ce mai încet. Prigonitorul său avea să-l ajungă din urmă! Se căzni, deznădăjduit, să fugă mai departe, dar picioarele îi erau ca de plumb. Se împiedică și fu cât pe ce să cadă.

Un râs sinistru răsună în spatele lui. În clipa următoare, biciul pocni iar, de astă dată înfășurându-i-se în jurul gleznelor și făcându-l să se prăvălească de-a curmezișul pe calea ferată. Un geamăt de groază îi scăpă de pe buze.

Se opinti să se ridice. Dar era stors de puteri. Urmăritorul său înălță necruțătorul bici și îl lovi năprasnic... iar și iar până ce Jeremiah mai că leșină de durere. Urla, dar urletele sale de neputință erau tot mute.

În depărtare se auzi șuieratul unui tren. Îngrozit, Jeremiah strigă după ajutor. Dar strigătele îi fură acoperite de râsul sardonic al prigonitorului său. Cum putea fi atât de nemilos?...

Neajutorat, simțea cum e legat de mâini și de picioare... cu același bici... de calea ferată! Avea să fie călcat de tren!

Îi răsună iar în urechi râsul acela plin de cruzime.

— Nu, oprește-te!... încercă el să strige, dar vocea îi era stinsă și plăpândă, ca glasul unui copil ce imploră milă unui monstru. Nu, te rog...

Ridicând ochii spre cel care îl legase de liniile de tren, văzu un chip negru... Bărbatul care îl urmărise, îl biciuise și care acum încerca să-l omoare... avea un chip cunoscut... chipul tatălui său!

— Nu! urlă el. De ce faci asta? De ce mă chinuiești?

Dar chipul rămase sever și aspru, fără pic de compasiune, fără pic de dragoste părintească.

— Nu... te rog... oprește-te!

Se simți atins iar de mâini nevăzute... De ce îl zgâlțâiau?

— Ia-ţi mâinile de pe mine! strigă el. Nu mă mai atinge... Nu mă mai lovi!

— Fiule, se auzi un glas de dincolo de vis. Fiule... Jeremiah... trezeşte-te.

— Nu, opreşte-te... Nu mă mai lovi...

Văzând deasupra-i chipul prigonitorului său, Jeremiah făcu ochii mari de groază.

— Nu, tătucule... nu mă mai biciui, tătucule! Nu mă lega!

— Îs io, Jeremiah, tătucu' tău, spuse Henry, scuturându-l cu blândeţe. N-ai de ce te teme, fiule, atâta vreme cât eşti cu mine. Nu fost-a decât un vis urât. Io nu te-aş biciui pentru nimic în lume, băiatu' meu. Trecut-a ea vremea biciului.

Jeremiah era lac de sudoare şi respira sacadat. Venindu-şi încet-încet în fire, se uită buimăcit în ochii părintelui său.

— Nu fost-a decât un vis urât, spuse Henry cu glas domol. Visat-ai că te biciuieşte oarecine. Da' acu-i aci tătucu' cu tine şi eşti în siguranţă.

Gâfâind, Jeremiah privi speriat în jurul său. Dezmeticindu-se pe de-a-ntregul, se linişti şi se lăsă înapoi pe pernă. Văzând că fiu-său respiră normal, după câteva clipe, Henry se întoarse la culcare.

Jeremiah, pe de altă parte, nu mai putu închide ochii în noaptea aceea. Rămase treaz până în zori, singur cu gândurile sale. Chiar dacă visul se terminase, zbuciumul continua. Care era adevăratul său tată – Henry cel blând pe care îl găsise stându-i la căpătâi la trezire sau prigonitorul din vis? Se *putea* el încrede în faptul că Henry era cu adevărat un tată bun şi iubitor şi că aşa fusese dintotdeauna?

Apoi îi reveniră iar în minte cuvintele lui Micah Duff:

„Adevăratul curaj este să înfrunţi ceea ce se ascunde în sufletul tău. Abia atunci afli cu adevărat din ce aluat eşti făcut. Nu crezi că a sosit timpul să priveşti înlăuntrul tău şi să înfrunţi mânia care îţi mănâncă sufletul?

Nimeni nu are un tată perfect, Jake. Şi asta deoarece nici un părinte nu are cum să fie fără cusur. Taţii mai fac greşeli, pentru că sunt şi ei

oameni, ca noi toţi. Dar ei ne-au dat viaţă. Fără ei, noi nici n-am exista. Şi fie şi numai pentru acest singur motiv, oricât ne-au greşit sau oricât credem noi că ne-au greşit, ei merită dragostea şi preţuirea noastră. Vrajba pe care i-o porţi tatălui tău are să te omoare, Jake, dacă n-ai să-ţi faci cât de repede curaj s-o înfrunţi. Fiecare dintre noi trebuie să înveţe a ierta."

Dar Jeremiah nu îşi putea împărtăşi gândurile cu nimeni. Nu era încă pregătit să lase lumina până în străfundurile fiinţei sale. Deocamdată secretele şi deruta lui îi rămâneau aşadar zăvorâte în inimă.

52
Crucea

Într-o noapte, toată suflarea de la Rosewood fu trezită de strigăte, focuri de armă și tropot de copite. Katie își înălță capul de pe pernă și țipă îngrozită, cu gândul la noaptea în care îi fusese ucisă familia.

Întreaga casă se umplu de forfotă și înfrigurare. Lumini stranii se răsfrângeau pe geamul ferestrelor, pâlpâind în întuneric ca niște limbi de foc.

Katie dădu fuga în odaia lui Mayme și cele două fete se repeziră speriate la fereastră. Afară o duzină de călăreți înveșmântați în mantii albe, cu glugi trase peste cap, unii ținând torțe aprinse în mână, goneau bezmetic prin curte răcnind, hohotind și trăgând cu armele.

— Așa pățesc iubitorii de ciori! erau singurele cuvintele care se auzeau deslușit.

Ceva ardea jos, pe pământ. Or fi vrut să dea foc șurii?... Apoi atacatorii se puseră a azvârli cu pietre în ferestre, făcând țăndări mai multe geamuri.

Peste câteva secunde, auzind zgomot de pași apăsați pe podea, fetele întoarseră capul. Frații Daniels alergau spre scări, amândoi înarmați. Niciuna dintre ele nu îl mai văzuse până acum pe Ward ținând o pușcă în mână. Știau cu toții că fratele lui Templeton detestă armele.

Tremurând de spaimă, fetele se luară grăbite după ei. Când păşiră cu toţii afară, călăreţii se pierdeau deja în depărtare. N-aveau de ce să mai zăbovească – făcuseră ceea ce veniseră să facă. Cei patru rămaseră nemişcaţi pe verandă, privind năuciţi crucea care ardea în iarbă.

— Asta ce-a mai fost? întrebă Templeton.

— Nu ştiu, dar nu-i a bună, ripostă Ward.

Dându-şi parcă brusc seama de puşca pe care o ţinea în mâini, se uită lung la ea, aproape cu scârbă, apoi o azvârli cât colo. Templeton îl priponi preţ de o clipă cu o privire stranie, apoi se duse să stingă focul. Într-un târziu, ceilalţi se întoarseră în dormitoare, chit că de dormit, n-a mai prea dormit niciunul.

Templeton rămase să stea de veghe pe verandă, cu puşca rezemată pe picioare, şi zorii zilei îl găsiră tot acolo, moţăind pe scaun, când sosi călare domnul Thurston. Trezit brusc din somn, Daniels înşfăcă încordat arma, dar, când văzu cine era vizitatorul, se linişti.

— Văd că au trecut şi pe aici, zise Thurston, arătând cu capul spre crucea înnegrită ce zăcea pe pământ în faţa verandei.

— Să înţeleg că şi dumneata ai fost vizitat de aceeaşi clică? întrebă Templeton.

Thurston încuviinţă din cap.

— Probabil chiar după voi. Aceeaşi poveste – au dat foc unei cruci în faţa casei, au tras câteva focuri în aer, au vociferat şi au spart nişte geamuri, după care au întins-o.

— Ai idee cine erau?

— Nu. Dar cert e că au băgat-o pe nevastă-mea în sperieţi.

Patru ceasuri mai târziu, trei călăreţi înaintau gravi unul lângă altul pe strada principală din Oakwood. Câţiva localnici se opriră să se holbeze la ei, unii şuierând printre dinţi comentarii veninoase ce le făcură pe femeile din preajmă să se îndepărteze în grabă, speriate că o să se lase cu scandal.

Ajunşi la biroul şerifului, cei trei descălecară, îşi priponiră caii de stâlp şi păşiră înăuntru.

Şeriful Jenkins, care şedea la masă, ridică tacticos privirea spre ei, aparent nu foarte surprins să îi vadă.

— 'Neaţa, Daniels... Thurston, îi salută el pe Templeton şi pe vecinul acestuia, după care, aruncând o privire spre Ward, adăugă: Dumneata trebuie să fii celălalt Daniels de care am auzit vorbindu-se.

— Ward Daniels, se prezentă fratele lui Templeton, întinzând mâna.

Şeriful i-o strânse, dar fără prea mare entuziasm.

— Bănuiesc că n-aţi venit să-mi faceţi o vizită de curtoazie.

— Am venit să îţi aducem la cunoştinţă o problemă cu care ne-am confruntat azi-noapte la ambele plantaţii, spuse Templeton.

Şeriful îl privi cu răceală.

— Am fost vizitaţi de o ceată de călăreţi, interveni domnul Thurston, după care îi relată pe larg cele întâmplate. Au făcut nişte stricăciuni şi, de aceea, am dori să fie anchetat cazul, spuse el în încheiere.

— Cine erau călăreţii aceştia? întrebă Jenkins.

— Nu ştim, răspunse Templeton. Erau înfăşuraţi în mantii şi aveau capişoane trase peste cap.

— Şi ce pot eu, mă rog, să fac, dacă nici măcar nu ştiţi cine-s făptaşii?

— Nu putem sta cu mâinile-n sân, Sam, zise Thurston. Trebuie să pui cumva capăt acestei tărăşenii.

— Hai să fim serioşi, băieţi: era de aşteptat! făcu şeriful, trecându-şi privirea de la unul la altul. Cât despre tine, Thurston, mă mir că te-ai încârduit cu ăştia doi şi cu prietenii lor de culoare. Mi-a zis fiu-meu că deunăzi, în Greens Crossing, i-ai luat apărarea unui cioroi. Nu-i de mirare că primişi vizita asta nocturnă – ai întărâtat niscaiva oameni.

— Ştii la fel de bine ca mine, Sam, că Deke Steeves şi taică-său sunt nişte nemernici.

— Dar măcar Dwight Steeves e alb.

— O fi, Sam, dar asta tot nu schimbă faptul că e un scandalagiu. Iar, dacă nu interveneam eu, pramatia de fii-su ar fi fost în stare să îl omoare pe feciorul lui Henry Patterson.

Şeriful trase din umeri.

— Ei bine, băieţi, spuse el în cele din urmă, întorcându-se iar spre fraţii Daniels, dacă vreţi să se mai liniştească spiritele şi să nu se mai întâmple una ca asta, probabil că ar fi mai cuminte să vă descotorosiţi de negrii care trăiesc sub acoperişul vostru.

— Asta mai că sună a... ameninţare voalată, domnule şerif, ripostă Templeton. Să înţeleg că atâta vreme cât *refuzăm* să alungăm persoanele de culoare care trăiesc în casa noastră, nu ai de gând să ne ajuţi?

— Ba pardon, Daniels, eu n-am spus nicidecum una ca asta. Voi aţi venit aici să îmi cereţi ajutorul, iar eu n-am făcut decât să vă pun în vedere că oamenii din partea locului nu consimt ca negrii să fie trataţi la fel ca albii. S-o fi sfârşit războiul, dar noi tot în Sud trăim. Şi aici rezolvăm lucrurile altfel decât în Nord. Asta ar trebui, băieţi, să încercaţi voi a înţelege. Poate că voi, yankeii, n-oţi fi ştiind cum merg treburile pe aici, dar Thurston... dumneata nu ai nicio scuză.

După această pătanie, şi după ce înţelese că şeriful nu avea de gând să îi ajute, Templeton Daniels începu să poarte un pistol în buzunarul hainei.

53
Despovărare

Zile în șir casa a rămas cufundată într-o tăcere grea. De câte ori puneam piciorul afară, crucea arsă din iarbă ne amintea de schimbarea care se abătuse peste noi și de pericolul în care ne aflam. Cât de mult își prețuiau negrii nou-dobândita libertate, era din ce în ce mai primejdios să fii de culoare în Sud. Tata și fratele lui erau, în mod vădit, îngrijorați. Unchiul Ward, bunăoară, devenise din cale afară de tăcut și se purta ciudat. De când îl văzusem ținând puşca în mână, parcă nu mai era acelaşi om.

Eram cu toții agitați. Katie... eu... Josepha... Emma... fiecare dintre noi avea propriile-i temeri. Călăreții înveşmântați în alb ne băgaseră pe toate în sperieți. Brusc și dintr-odată, eram cât se poate de conștiente de culoarea pielii noastre... și știam că lumea ne urăște din cauza asta. E groaznic să fii detestat, nu pentru că ai fi făcut ceva rău, ci pur și simplu pentru că ești de culoare.

Chiar dacă Jeremiah și Henry nu se aflaseră la Rosewood în noaptea cu pricina, cele întâmplate i-au zguduit și pe ei din cale afară, căci știau că nu atât noi, cele trei negrese, stârniserăm viforniță și că atacul fusese îndreptat mai cu seamă împotriva lor.

Vreme de două-trei săptămâni, Jeremiah s-a închis în el. Când ne întâlneam, abia dacă scotea un cuvânt. Îmi dădeam seama că îl frământă ceva. Mi-am spus că o fi din pricina celor întâmplate.

Dar nu era. Pățania îl zdruncinase până în adâncurile ființei, dezlănțuind o frică mai veche, pe care o purta de mult îngropată în suflet, de care eu n-aveam cum să știu.

Când tac bărbații, nu-i chip să-ți dai seama ce gândesc. Nu li se citesc simțămintele pe față așa cum se întâmplă în cazul unei femei. E lesne să-ți dai seama când sunt mânioși. Dar, când stau încruntați și nu zic nimic, cum stătea de la o vreme încoace Jeremiah, e aproape înspăimântător. Credeam că e supărat pe mine și nu știam de ce.

M-au năpădit fel și fel de gânduri, unul mai groaznic decât altul. S-o fi supărat că, unde mă învoisem să mă mărit cu el, am amânat căsătoria. Sau, mai rău, poate că nu mai voia el să se însoare cu mine și nu știa cum să mi-o spună!

În scurtă vreme, m-am convins că asta era. Ce altceva putea să fie?

Trebuia să stăm de vorbă și să lămurim odată lucrurile! Într-o zi, pe când ne întorceam singuri de pe câmp, n-am mai putut răbda și l-am întrebat așa, hodoronc-tronc:

— Ești supărat pe mine, Jeremiah?

Mă privi năucit, de parcă i-aș fi tras o palmă.

— Nici pomeneală! Ce, Doamne iartă-mă, te face să crezi una ca asta?

— Păi... în ultima vreme ai fost tare posac.

— Mda, știu, răspunse el cu un oftat. Da' nu din pricina ta.

— Atunci ce altceva te frământă? am stăruit eu.

Jeremiah întoarse privirea.

Așteptându-i răspunsul, numai ce îmi dau seama că tremură. Am întins mâna și i-am atins umărul. Jeremiah întoarse încet capul spre mine. Avea ochii umezi.

— Doamne, Jeremiah... ce-i cu tine? am exclamat îngrijorată.

Nu îl mai văzusem niciodată așa!

— N-am... n-am fost sincer cu tine, murmură el cu glas tremurător.

— Cum... cum adică n-ai fost sincer?

— Nu ți-am zis totu'.

— *Despre ce?*

— *Nici cu tata n-am fost cinstit pân' la capăt, adăugă Jeremiah. Ci... de-i să ne luăm odat' ș-odat'... noi doi tre' să fim sincери și să n-avem secrete unu' față de altu'. Și din pricina asta am tot stat io și m-am zbuciumat...*

I se frânse vocea și își întoarse iar privirea.

— *Spune-mi odată, Jeremiah, ce te frământă! l-am implorat eu.*

— *Am... am o taină cumplită... care mă mistuie de ani de zile, suspină el. Ș-acu, că te-am cerut de nevastă fără să-ți spun, mă mustră și mai abitir cugetu'. Tre' să știi ce fel de om îs cu adevărat și că poate nu-s așa cum mă credeai tu. Simt că te-am mințit și mă urăsc pentru asta. Da' nu pot să mai mint.*

— *Nici acum nu-i prea târziu să-mi spui, am încercat eu să-l liniștesc.*

Jeremiah își trase nasul și se șterse la ochi, apoi inspiră adânc de două-trei ori și încercă s-o ia de la capăt. Dar vocea îi era mai departe tremurătoare și stinsă. Oricare i-ar fi fost secretul, avea dreptate – îl mistuia pe dinăuntru. I se citea zbuciumul pe chip.

— *Ți-am zis de mămuca..., începu el.*

— *Da, am încuviințat eu.*

— *Da' că nu ți-am zis e că de murit,... of, Doamne, Dumnezeule... murit-a din pricina mea!*

Cuvintele îi trecură prin inimă ca fierul roșu și începu să tremure, zguduit de suspine. Închise ochii și încercă să își înghită lacrimile. Abia mai putea să vorbească.

Acum însă că făcuse cu voce tare mărturisirea care îi bântuise nopțile și zilele deopotrivă, nu mai putea da înapoi. Cuțitul tămăduirii i se implântase deja adânc în inimă, scoțând la iveală cumplitul secret care îl chinuise atâta amar de vreme.

— *Eram un băiet arțăgos și mistuit de mânie, continuă el. Mămuca era o femeie minunată ș-ar fi făcut orice pentru mine, da' io eram prea mândru ca să-i aduc mulțumire. Când fost-am vânduți ca tata să ne piardă pe veci urma, mămuca a fost stânca mea. Nici c-am întâlnit o femeie mai dârză și mai curajoasă. Da' io eram încrâncenat și nu mă gândeam decât la mine. Și, uite*

aşa, cân' stăpânu' Winegaard m-a trimis într-o zi cu niscaiva scule la derbedeu' ăla alb, m-am pus a trândăvi pe la colibă şi, cân' mămuca mi-a dat ghes să-mi văz de treabă, m-am înfuriat şi i-am vorbit urât – iar acu' a trebui să trăiesc toată viaţa cu gându' ăsta cumplit. Ca să nu dau de necaz, mama a luat sculele şi se duse în locu' meu. Iară nemernicu' ce la alb a încercat s-o siluiască ş-a bătut-o şi mămuca a căzut şi s-a lovit rău la cap. Peste o săptămână era deja moartă, şi asta numa' din vina mea. De făceam cum zis-a ea... ar fi fost încă-n viaţă! A fost numa' şi numa' vina mea! încheie el cu un vaiet prelung, chinuit de remuşcări.

La auzul acelui bocet de jale, mă trecu şi fiorii – e groaznic să vezi pe cineva drag zbuciumându-se aşa!

Jeremiah se opri, cutremurându-se parcă de groază. Clipea des din pleoape, dar nu-şi putea stăvili şuvoiul de lacrimi. Mi se frângea inima să-l văd suferind aşa! Sentimentul de vinovăţie ce-i apăsa sufletul trebuie să fi fost cumplit.

— Am văzut roşu-n faţa ochilor, îşi reluă el vorba. Ar fi trebuit să-mi dau seama atunci ce lucru groaznic îi furia din inima mea. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Da' eram prea mic şi prea naufaş să recunosc ce s-ascundea înăuntru' meu. Nici nu-mi amintesc bine ce s-a-ntâmplat după aceea. Cân' am văzut-o pe mămuca zăcând în ţărână şi pe albu' cela gol pân' la brâu, mi s-a înceţoşat mintea. Am tăbărât pe el ca un taur turbat şi m-am pus a-l lovi cu pumnii şi cu picioarele, apoi am înşfăcat o piatră şi l-am lovit cu ea iar şi iar... Cân' mi-am venit în fire, totu-n jur era plin de sânge. Ştiam că omu' e mort şi că io-s ucigaşu' lui. Dacă mi se afla fapta, aveam să fiu atârnat fără doar şi poate în streang. Am căutat în jur şi, dând cu ochii de pârâu, l-am cărat pân' acol' ş-am spălat tot sângele. Încercat-am să-mi curăţ şi mâinile, da' n-am izbutit. După aia, ca să nu fie găsit, am dus trupu' pân' la cascada un' pârâu' se varsă-n râu ş-acol' i-am dat drumu' şi m-am uitat cum pluteşte pe apă. Apoi m-am întors la mămuca ş-am dat fuga după ajutor. Săptămâni în şir, cu gându'

la ce am făcut, abia am putut închide ochii noaptea. Iar peste-o săptămână mămuca s-a prăpădit.

Zicând acestea, nu își mai putu ține firea și izbucni într-un bocet amarnic.

— Of, Jeremiah!

L-am luat de mână, încercând să-l liniștesc. Era lac de sudoare și tremura din tot corpul.

— Mayme, am ucis un om. Am mâinile pătate de sânge și n-am cum să mi le mai curăț. Îs un ucigaș, Mayme, și gându' ăsta nu mă lasă să trăiesc. Acu' n-ai să te mai învoiești în ruptu' capului să te măriți cu unu' ca mine. Ți-am greșit și ție, și lu' mămuca. Și din cauza mea doi oameni or murit și nu mi-oi putea spăla păcatu' cât oi trăi. Mi-aș da și viața, numa' să scap de zbuciumu' ăsta!

De acum era zguduit de suspine. Stăteam tăcută lângă el, mângâindu-i duios mâna. Nimic din ce aș fi putut eu să-i spun nu ar fi izbutit să-l consoleze. Singura care ar fi putut să îi readucă liniștea era iertarea, dar cum s-o mai primească?

Într-un târziu, potolindu-se, zise cu glasul abia șoptit:

— Mânia îi un lucru cumplit, Mayme. După aceea, în loc să mi se deschiză ochii, m-am înfuriat și mai tare pe tata și-am încercat să-l învinuiesc pe dânsu' cân', de fapt, numa' io eram de vină pentru toate câte se-ntâmplaseră. Io și mânia mea. Da' n-aveam tăria să-mi cercetez inima și-mi venea mai lesne să dau vina pe dânsu'. Mânia îi un lucru cumplit, Mayme. Poate distruge omu' pe dinăuntru. Cum am putut trăi în minciună atâta amar de vreme? Cum am putut?

Începu iar să plângă înfiorș și plânse așa minute în șir.

Într-un sfârșit, furtuna din sufletul lui se domoli și ne-am reluat discuția. Preț de mai bine de un ceas, Jeremiah îmi povesti tot ce se întâmplase de atunci, lucruri pe care nu mi le spusese niciodată, despre copilăria lui ca sclav, despre plecarea tatălui său, despre Micah Duff și anii petrecuți în mijlocul companiei unioniste și până și de întâlnirea cu Dawsonii. Odată spulberat stăvilarul amintirilor, era dornic să îmi împărtășească, de-a fir a

păr, tot trecutul său. Cred că atunci m-am gândit prima oară că și povestea lui se cerea spusă, la fel ca povestea mea și a lui Katie. Atunci mi-am dat seama că istoria mea și a lui Katie nu era doar a noastră, ci era și istoria unor vremuri ce au adus însemnate schimbări în viața multor oameni. Iar unul dintre oamenii aceia era Jeremiah Patterson. Povestea lui era povestea mea, la fel cum erau, din alt punct de vedere, și povestea lui Henry, cea a lui Katie, a Josephei și a Emmei, și poate până și povestea lui Micah Duff. Mie, cel puțin, așa mi se părea în momentul acela.

— Cu toate câte îmi zicea Micah Duff, continuă Jeremiah, abia când i-am întâlnit pe Dawsoni început-am să-nțeleg că mânia face din om neom. Fermieru' și fie-sa erau plini de ură, Mayme. Da' asta nu m-a oprit să răbufnesc și să dau vina pe tata cân' l-am găsit. Ci după aia v-am întâlnit pe tine și pe donșoara Katie și, chit că nimeni n-ar fi mai îndreptățit ca voi să simtă mânie, spre osebire de ferma Dawsonilor, ce mustește de ură, locu' ăsta îi plin de iubire. Atunci început-am să pritocesc spusele lui Micah Duff. Era și el un om de ispravă, la fel ca tătucu'. Nu mi-a căutat decât binele și-n două rânduri chiar mi-a salvat viața. Da' în cele din urmă m-am înfuriat și pe el ș-am plecat fără o vorbă de rămas-bun. Făcut-am taman lucru' de care-l învinuiam, pe nedrept, pe tata! Dădeam mereu vina pe alții... când singur u' vinovat eram io! Cum am putut să-l părăsesc în chipul acesta tocmai pe Micah Duff, un om atât de bun și de blând? Am fost un netrebnic să fac una ca asta! Atunci început-am să mă gândesc că, oricе-a fi, nimeni n-ar trebui să lase mânia să prindă rădăcini în inima lui și să-i pustiască ființa așa cum făcut-a cu mine. Fata fermierului Dawson avea inima plină de ură, cu toate că nu trecut-a niciodat' prin câte pătimit-ați tu și donșoara Katie. A lăsat ura să-i crească-n suflet. Ea îi vinovată de asta, așa cum io îs vinovat că m-am lăsat mistuit de furie. Nu mă-nfuriam pen' că n-aveam încotro, ci pentru că așa alegeam io. Mi-era silă să privesc în inima mea și să recunosc că nu mă deosebeam cu nimic de fata fermierului. Aveam și io inima plină de vrajbă, doar că a mea era mai ascunsă decât a altora. Da' era

acol'. M-am convins singur că, de nu ne lăsa tata, mămuca nu se prăpădea. Dădeam vina pe dânsu' pen' că n-aveam curaju' să recunosc că vinovatu' eram io. Mânia și vrajba crescut-au în inima mea, pen' că le-am dat voie. Vina e numa' și numa' a mea.

Se uită pierdut în ochii mei, ca un copil neajutorat, și mă întrebă:

— Ce să fac, Mayme? Cum să scap de mustrările astea de cuget?

— Vorbit-ai cu tată-tău?

— I-am zis una, alta, da' de asta nu știe.

— Și nu crezi că s-ar cuveni să-i spui?

— Ba da. N-a fi ușor.

— Altfel nu poți avea conștiința curată față de el.

— Ai, bag seama, dreptate. Dacă asta tre' să fac, atunci oi face-o. A sosit pasămite vremea să fac lucru' cuvenit. Micah Duff ar zice că asta-nseamnă să fii bărbat.

54
O discuție între tată și fiu

Jeremiah era sfârșit. Mărturisirea, discuția și lacrimile îl storseseră de puteri.

Dar Mayme avea dreptate. Știa că trebuie să stea de vorbă cu tată-său. Doar așa putea dobândi iertarea de care avea el nevoie. Acum că emoțiile din inima lui rupseseră zăgazul, răbufnind la suprafață, momentul părea mai prielnic ca oricând. Venise în sfârșit clipa să accepte dragostea tatălui său pe de-a-ntregul.

Mayme se ridică și se duse să îl caute pe Henry. Îl găsi în șură.

— Cred că ar trebui să vorbești cu Jeremiah, îi spuse ea.

Henry i se uită drept în ochi, apoi întrebă cu glasul încărcat de speranță:

— E pregătit?

— Știai?

Henry încuviință din cap.

— Cum să nu-mi dau seama cât îi de zbuciumat? Ceva îl roade pe dinăuntru de cân' venit-a. Știam că încearcă să dea vina pe mine pentru oarece necaz ascuns în inima lui și că-l mustră cugetu'. Da' n-are niciun rost să i-o zic io – el tre' să-și dea singur seama de asta.

— Și-a dat. Și cred că e pregătit să își descarce sufletul în fața dumitale.

Henry dădu iar din cap și ieși.

Văzându-l pe Jeremiah așezat departe de casă, se apropie de el cu pas domol.

— Mayme zice că avurăți o discuție grea.

Jeremiah înălță privirea și schiță un surâs trist și obosit, dar aproape împăcat, de parcă bătălia cea mai grea era de acum în urma sa.

— Ți-a spus tot? întrebă el fără pic de ostilitate în glas.

— Mi-a zis că sunt oarece lucruri pe care se cuvine să mi le spui tu cu gura ta.

— M-așteptam c-așa o să zică, răspunse Jeremiah, dând din cap.

Henry se așeză lângă el.

— Vrei, copile, să-mi spui ce ai pe suflet?

Jeremiah încuviință din cap.

— Da, cred, bag de seamă, că-s în sfârșit pregătit.

Stătură tăcuți vreo cinci, dacă nu chiar zece minute. Jeremiah nu știa cum să înceapă. Fusese una să îi spună lui Mayme ce făcuse, dar ca să își mărturisească păcatul față de tată-său avea nevoie de și mai mult curaj.

Odată ce își luă inima în dinți, mărturisirea curse nestăvilită, ușurându-i conștiința. Iată-l în sfârșit despovărat de cutremurătoarea-i taină. Ochii lui Henry înotau în lacrimi mai ceva ca ai lui Jeremiah. Căci nu e durere mai mare pentru un părinte decât suferința pentru copilul său. Dacă Jeremiah se temuse că tată-său are să-l condamne după ce-i va fi auzit destăinuirea, nici că se putea înșela mai amarnic. Lacrimile de durere curgeau șuvoi pe obrajii lui Henry și cuvintele lui pline de blândețe și compasiune îl înfășurară pe fiu într-o mantie a iertării. Iar, acum, Jeremiah era în sfârșit pregătit să primească pe de-a-ntregul iertarea și dragostea părintească.

— Iartă-mă, tată, spuse el. Ți-am purtat pică și te-am învinuit pe nedrept când mata n-aveai, de fapt, nicio vină. Acu' știu c-am greșit. Fost-ai un soț ș-un tată bun, așa cum zicea mereu mămuca... Iartă-mă, tată! Niciun fiu n-ar trebui să cuteze a vorbi părintelui său în chipu' în care ți-am vorbit io cân' ne-am întâlnit

prima oară, de parcă mi-ar fi fost ruşine că-s copilu' matale. Iartă-mă, tată! Nu mi-e ruşine – îs mândru că-s fiu' dumitale.

Inima blândului Henry se umplu de recunoştinţă. Rugăciunile pe care le înălţase pentru fiul său primiseră răspuns!

— Făcut-am cu toţii lucruri de care nu suntem mândri, spuse el, încercând să-şi stăvilească lacrimile. Io m-am învinuit, bunăoară, că vorbit-am prea mult şi l-am întărâtat pe dom' Clarkson. Om fi având fiecare o parte de vină, nu zic ba, da' acu' tre' să privim înainte. Ce-a fost a fost. I-om cere lu' Dumnezeu să ne ierte, apoi ne-om ierta unu' pe altu' şi-om merge mai departe.

Jeremiah încuviinţă din cap. Urma să treacă vreme îndelungată până ce avea să înţeleagă deplina însemnătate şi amploare a ceea ce tocmai se întâmplase. Dar schimbarea începuse. Acum iertarea sălăşluia în inima lui.

Aducându-şi brusc aminte, scoase din buzunar o figurină, o ţinu o clipă în palmă, apoi i-o întinse tatălui său.

La vederea căluţului de lemn, devenit neted şi lucios după ce petrecuse ani de zile în buzunarul fiului său, ochii lui Henry se umplură iar de lacrimi. Căluţul cioplit era plin de amintirea miresei din tinereţile sale.

— Mămuca mi-a zis să te caut şi, când te-oi găsi, să-ţi dau căluţu' ăsta, spuse Jeremiah. Nu ştiu de ce nu ţi l-am dat pân-acu'... Nu s-a ivit pasămite momentu' potrivit. Da' uite că ţi-l dau acu'. Şi mămuca mi-a lăsat cu limbă de moarte să-ţi zic ceva. La cât de furios eram pe mata, n-am uitat niciodată cuvintele acelea.

Henry avea inima prea plină ca să poată glăsui.

— Zis-a să-ţi spun că n-a cunoscut nicicând un bărbat mai bun ca mata, că te-a iubit şi n-a încetat nicio clipă să te iubească, că n-a iubit în toată viaţa ei pe nimeni altu' şi c-ai fost ăl mai bun soţ pe care i-l putea da Dumnezeu.

Auzind cuvintele scumpei sale soaţe, Henry îşi îngropă faţa în palme şi plânse ca un copil.

Într-un târziu, se ridică în picioare. Se ridică şi Jeremiah şi se întoarse cu faţa spre el. Apoi tatăl şi fiul se îmbrăţişară.

Lumina iertării părinteşti alungase întunericul din inima fiului. Fibrele caracterului său erau în sfârşit pregătite să crească drepte, fără noduri.

Acum că i se ridicase de pe umeri povara grea a mâniei, Jeremiah Patterson era în sfârşit liber să *trăiască*.

55
Onoarea unei femei

Pericolul plutea încă în aer.

Întreaga suflare din ținut aflase de arderea celor două cruci și toți știau de ce se întâmplase asta.

De câte ori ne duceam în târg, se aflau câțiva, tot mai puțini la număr, care ne tratau cu amabilitate, dar de acum cei mai mulți nici măcar nu se uitau la noi. Unii, chiar de și-ar fi dorit-o, șovăiau să se arate prea prietenoși față de frații Daniels, de teamă să nu fie văzuți și să dea ei înșiși de necaz. Nu voiau, vezi bine, să pățească precum domnul Thurston care, luându-i apărarea lui Jeremiah față de Deke Steeves, își atrăsese mânia unora, iar acum se afla la rându-i în pericol.

De acum, nici Deke Steeves, și nici Weed Jenkins nu mai erau copilandri. Acestuia din urmă i se îngroșase în sfârșit vocea și i se mai așezase niscaiva carne pe oase. Amândoi erau niște pramatii și toată lumea se temea de ei. Dacă luau la ochi pe careva, se putea lăsa cu geamuri sparte și cine știe ce alte năzbâtii. Deke Steeves nu era genul de om pe care să ți-l dorești drept dușman.

Și toată lumea știa că șeriful Jenkins n-avea să ia nicio măsură împotriva lor, deoarece Weed era fiul lui.

În cele din urmă, ostilitatea ce mocnea de o parte și de alta se făcu vâlvătaie și nu mai putu fi stăpânită.

A fost probabil o greșeală, dar într-o zi Katie și cu mine am hotărât să îl însoțim amândouă pe tata până în târg. Nu mai fuseserăm în Greens Crossing de amar de vreme, din pricina celor ce se zvoneau pe seama noastră. Totuși, pentru că tata trebuia să stea de vorbă cu directorul băncii și aveam și noi niscaiva treburi de rezolvat în oraș, de astă dată am vrut să mergem cu el.

— Totul va fi bine, spuse tata. Ne rezolvăm repede treburile, trecem să îi salutăm pe Henry și pe Jeremiah, iar apoi facem repede cale întoarsă. Nici n-o să se știe că am fost pe acolo.

Așa că ne-am îmbrăcat și am pornit spre Greens Crossing.

Era septembrie. Eu numai ce împlinisem 19 ani cu câteva săptămâni în urmă. Din cauza vremii reci fuseserăm nevoiți a amâna strânsul bumbacului. Plănuiam să ne apucăm de cules peste câteva zile, nebănuind urgia ce avea să se abată între timp asupra noastră.

Tata opri căruța lângă magazinul universal și porni spre bancă, Katie intră în prăvălie, iar eu m-am dus la grajdul cu chirie, nădăjduind să pot petrece câteva clipe cu Jeremiah. Dar Jeremiah nu era acolo. Henry mi-a spus că fusese prins toată ziua cu munca la depozitul domnului Watson.

Așa stând lucrurile, am pornit-o înapoi spre magazinul universal să mă întâlnesc cu Katie. La jumătatea drumului am observat pe trotuarul opus o ceată de băieți albi care nu fuseseră acolo cu câteva minute înainte. De unde apăruseră nu știam, dar cert e că acum erau acolo. Și se uitau la mine.

Am iuțit pasul. Dar cel mai nențelept lucru pe care îl poți face într-o situație dintr-acestea e să arăți că ți-e teamă. Dacă vrei, bunăoară, să scapi de un câine, nu-i cuminte s-o iei la fugă, căci atunci animalul se repede numaidecât la tine. Îi cercetasem cu coada ochiului și asta a fost de ajuns. Băieții iuțiră și ei pasul și trecură strada, chitiți să îmi taie calea înainte să ajung la prăvălia coanei Hammond. Nu știam cine sunt, dar printre ei se aflau și câțiva dintre cei care îi făcuseră necazuri lui Jeremiah.

— Hei, frumușico, unde te grăbești așa? îmi strigă unul dintre ei. Vino încoace.

Cu inima bubuind mai-mai să-mi iasă din piept, am iuțit și mai abitir pasul.

— Ce-ți veni, Deke, să vorbești cu cioara aia? întrebă unul dintre băieții mai tineri, alergând să-l ajungă din urmă pe cel care îmi vorbise.

— Păi, n-ai auzit, Jesse, că domnișoara asta îi pe jumătate albă? N-am dreptate?

Dintr-un salt fu pe trotuar și se proțăpi în fața mea. Neavând încotro, am încetinit pasul și am încercat să trec pe lângă el. Dar nu m-a lăsat.

— Ți-am pus o întrebare, fato, stărui el, împingându-se în mine. Am auzit că ești pe jumătate albă. Pasămite de aia ești așa drăguță.

Ceilalți ne ajunseră din urmă și făcură cerc în jurul meu.

— Îți plac albii, negrișoaro? întrebă cel care mă acostase. N-ai vrea să ne cunoaștem un pic mai bine noi doi?

Câțiva dintre tovarășii lui izbucniră în râs și, făcând tot soiul de comentarii deșănțate, se apropiară tot mai mult de mine și începură să mă pipăie. Eram îngrozită. N-aveam cum să scap!

— Lăsați-mă în pace... vă rog... nu mă mai atingeți! i-am implorat eu.

Jeremiah, care ieșise din depozit tocmai când plecam eu de la grajd, era pe punctul de a se întoarce înăuntru ca să-i ceară domnului Watson o pauză de cinci minute, când numai ce îi văzu pe băieții albi trecând strada. Fără să mai zăbovească o clipă, o porni într-acolo și, când mă auzi țipând, se năpusti spre noi.

Unul dintre băieți îmi amuți strigătele cu un dos de palmă. Ci în clipa următoare, Jeremiah tăbărî pe ei, doborând vreo doi la pământ. Aceștia se ridicară și începură să-i care la pumni, dar el îi împinse cât colo și se întoarse spre Deke Steeves.

— Dă-i pace fetii, Deke, că nu ți-a făcut nimica, spuse Jeremiah.

Drept răspuns, Steeves se repezi la el ca un taur înfuriat.

Se luară la bătaie, albului începu să îi curgă sânge din nas, iar eu m-am pus să strig după ajutor. Ceilalți băieți tăbărâră și ei

pe Jeremiah, dând să-l înşface în aşa chip încât Steeves să-l poată lovi cu pumnii şi cu picioarele. Totul se prefăcu într-o învolburare de praf, strigăte şi înjurături, printre care răzbătea când şi când un geamăt de durere.

La un moment dat numai ce apăru o femeie şi se năpusti în mijlocul încăierării.

— Opriţi-vă... opriţi-vă! strigă ea cu lacrimi în ochi, plesnindu-l pe Steeves peste cap şi încercând să îi împingă pe ceilalţi băieţi la o parte.

Era Katie! Fata asta chiar nu se temea de nimic??

Luaţi pe nepregătite şi şovăind să dea într-o fată albă, bătăuşii se opriră preţ de câteva clipe, gâfâind năduşiţi, şi se uitară întrebători unii la alţii. Jeremiah se ridică în picioare şi, după ce îşi recăpătă echilibrul, începu a se da încet îndărăt.

— Hai, du-te, domşoară Katie, o preveni el, să nu păţeşti ceva.

Cuvintele lui nu făcură însă decât să îl atâţe pe Deke. Acesta se apropie ţanţoş de Katie, rânjindu-i ameninţător.

— Ia te uite pe cine avem noi aici – nici mai mult, nici mai puţin decât pe vestita duduie Clairborne! exclamă el. Ia hai cu mine, frumoaso – am să-ţi arăt că nu-s chiar aşa rău cum se zice.

Vorbele lui stârniră fluieraturi şi câteva glume grosolane din partea celorlalţi. Nebănuind că Jeremiah ar avea vreodată curajul să sară în apărarea unei albe, Steeves întinse mâna şi începu s-o mângâie pe Katie pe păr. Ea se cutremură şi făcu un pas în spate. Înfuriat, Steeves făcu încă un pas în faţă.

— Nu fă pe mironosiţa cu mine, iubitoare de negri ce eşti! mârâi el, înşfăcând-o brutal de braţ.

— Au! Au... dă-mi drumul – mă doare! ţipă Katie, scăpând din mână scrisoarea cu care ieşise de la magazinul universal.

În momentul acela Jeremiah tăbărî pe Steeves şi îi trase un pumn năprasnic în falcă. Deke făcu clătinându-se câţiva paşi îndărăt şi, împiedicându-se de bordură, căzu grămadă în stradă, afurisind ca turbatul.

Jeremiah o luă de mână pe Katie și o împinse ușurel în spatele său, după care porni de-a-ndăratelea împreună cu ea, fără să-i scape din ochi pe ceilalți derbedei.

Furibund nu atât că Jeremiah îl lovise, cât pentru că îndrăznise a se atinge de o fată albă, Deke Steeves sări în picioare.

— Lașilor! se răți el la tovarășii săi. N-ați văzut ce a făcut? Puneți mâna pe el!

Întreaga clică se repezi la Jeremiah. Katie și cu mine ne-am retras în goană, țipând și strigând după ajutor. Între timp, auzind hărmălaia, mușteriii ieșiseră din prăvălii și acum stăteau gură-cască, dar niciunul dintre ei nu a sărit să ne ajute. Nimeni nu părea să dea o ceapă degerată pe viața lui Jeremiah!

În niciun minut, Jeremiah zăcea la pământ, în vreme ce Deke Steeves și alți cinci îl izbeau cu pumnii și cu picioarele.

— Ajutați-l, vă rog! strigam eu deznădăjduită către mulțimea de privitori. Of, Doamne, chiar nu se găsește nimeni care să-l ajute??

Deodată numai ce răsună un foc de armă.

Bătăușii încremeniră și întoarseră cu toții capul în direcția din care se auzise împușcătura.

Era tata, cu pistolul în mână! Am alergat amândouă la el.

— Înapoi, neisprăviților! le strigă tata. Lăsați-l în pace!

Fără tragere de inimă, băieții se ridicară de pe Jeremiah, cu ochii scânteind de ură.

— Și acum ștergeți-o, nctrebnicilor! tună tata.

Câțiva își întoarseră privirea spre Steeves. Acesta făcu un pas înapoi, ștergându-și sângele de pe față cu cămașa. Arătau ca o haită de copoi cărora li se suflase prada. Deke se uită sfidător în ochii lui Jeremiah și șuieră printre dinți:

— Ești un om mort, cioroiule!

Se mai uită o dată cu ură la tata, apoi o luă furios din loc, urmat de acoliții săi.

Tata se duse la Jeremiah și îl ajută să se ridice.

— Ești bine, băiete?

— O fi, răspunse Jeremiah. Oricum, pe Steeves ți l-am cotonogit și mai abitir.

Eu și Jeremiah ne-am încleștat mâinile preț de o clipă, după care el se întoarse la muncă. Katie se duse să ridice scrisoarea pe care o scăpase din mână. Se făcuse toată mototol din pricina încăierării. Tata ne conduse pe amândouă înapoi la căruță, sub privirile a douăzeci-treizeci de gură-cască, după care pornirăm spre casă.

— De la cine-i scrisoarea? întrebă tata, încercând să ne ia gândul de la cele întâmplate.

— Încă n-am citit-o, răspunse Katie. Nu vreau s-o deschid până nu mă liniștesc. Cred că e din Baltimore, de la Rob Paxton.

Oare ce îi scria Paxton? m-am întrebat eu, amintindu-mi de tânărul ajutor de șerif care ajutase la eliberarea tatălui meu. Mă gândeam că mi-o spune Katie când s-o simți pregătită, dar în vâltoarea evenimentelor care au urmat, scrisoarea a fost curând dată uitării.

56

Răpirea

N-a trecut mult și amenințările profetate de Deke Steeves au devenit fapte – ca și cum albii care asistaseră la încăierare și cei care auziseră de ea s-ar fi adunat cu toții în ziua aceea să se răzbune pe Jeremiah pentru nerușinarea de a fi lovit un băiat alb și de a fi atins o fată albă.

Peste câteva seri, Henry și Jeremiah se aflau la Rosewood. Veniseră să ne ajute la cules, iar acum luam cu toții cina după o zi de muncă pe câmp. Era în jur de ora nouă, nouă și jumătate. Soarele deja asfințise.

— De-ți vrea să v-ajutăm și mâine dimineață 'nainte să ne-nturnăm la muncă, spuse Henry, Jeremiah și cu mine om trage bucuroși în șură.

— Mulțumim, Henry, ajutorul ne-ar prinde bine, răspunse unchiul Ward. Nu de alta, dar voi doi culegeți mai mult bumbac decât culegem noi toți la un loc! adăugă el râzând. Nu-i așa, Templeton?

— Ai mare dreptate, frate! exclamă tata. Vă suntem adânc îndatorați amândurora. Datorită vouă, plantația e iar înfloritoare.

— Și cu noi cum rămâne? sări Emma. Că pân' să vie ăilalți, donșoara Mayme și donșoara Katie s-or îngrijit singurele de toate!

— Desigur, Emma, desigur! râse tata. O știm cu toții și le prețuim pentru asta, nu-i așa?

— Si io cuieg buibac! se băgă William ca musca-n zăr, care avea de acum trei anișori și nu pierdea niciun prilej de a spune oricе-i trecea prin cap.

— Aveți amândoi dreptate! râse unchiul Ward. Este o aventură la care participă întreaga familie, cu mic, cu mare!

— Aventură de familie oriba, interveni Josepha, pe mine una nu mi-ți vedea cu una, cu două în câmpu' cela de bumbac!

— Dar tu, Josepha, faci treaba cea mai importantă, spuse tata cu zâmbetul lui șugubăț, făcându-mi complice cu ochiul.

— Și care-ar fi, mă rog, aceea, dom' Templeton?

— Ne hrănești!

După ce am isprăvit de mâncat, fiind cu toții istoviți după o zi lungă de muncă, Henry și Jeremiah s-au dus în șură să se culce, iar noi, ceilalți, ne-am retras în dormitoare.

Țin minte că, înainte să mă fure somnul, m-am minunat ce întuneric e afară. Nu era lună pe cer, doar beznă și tăcere. Nici cu gândul nu gândeam eu în momentul acela ce năpastă gonea spre noi prin noapte.

Peste câteva ceasuri, am auzit ca prin vis un lătrat de câini, dar m-am întors pe cealaltă parte și ni-am adâncit iar în somn. Apoi vuietul de copite m-a trezit de-a binelea. De acum câinii urlau de mama focului.

Peste un minut, o duzină de călăreți dădură năvală în curte. Câinii alergau, lătrând înnebuniți, de colo colo. Păsările cotcodăceau, vacile mugeau. Tata și unchiul Ward se repeziră în jos pe scări. Torțele aprinse din mâinile celor doisprezece călăreți aruncau umbre înfricoșătoare pe pereți, luminând spațiul din fața casei. Dar, în noaptea aceasta, albii cu chipurile acoperite de glugi nu veniseră să ardă cruci. Aveau alte planuri.

— Adăpostiți o cioară în casă! tună o voce groasă. După el am venit!

M-am strecurat până la fereastră și am aruncat o privire afară. Clica de călăreți stătea în așteptare. Katie se furișă lângă

mine și privi și ea afară. Tremura toată. La auzul cuvântului „cioară" m-a năpădit groaza. Oare nu cumva or fi venit după mine?

Într-un târziu am auzit ușa deschizându-se la parter și tata ieși pe verandă cu un felinar în mână.

— Am venit după cioroi... știi prea bine de ce! spuse căpetenia poterei.

— Singurele ființe de culoare din casa aceasta sunt o negresă mai vârstnică și o tânără mulatră, răspunse tata. N-aveți niciun drept asupra lor.

— Ba avem tot dreptul după ce-a făcut deunăzi bărbatușu' ăla. Și-a uitat lungu' nasului arătându-se atât de prietenos cu fetișoara aia albă a ta, iar acum are să plătească! Dă-ni-l pe cioroi că, de nu, om arunca torțele astea pe ferestre și s-a alege scrumu' de casă pân' la dimineață.

— Știi la fel de bine ca mine că nu locuiește aici.

— Se zvonește că ar fi...

— Hei, Dwight! îi întrerupse o altă voce.

— Tacă-ți fleanca, nătărăule, îl repezi căpetenia, răsucindu-se înșa. Nu ți-am zis să nu pomenești nume?!

— Da' l-am dibuit... Era în șură!

Toate privirile se întoarseră într-acolo. Cel care vorbise, un tânăr deșirat a cărui capă albă abia de-i venea nițel mai jos de brâu, ieși din șură, pășind în lumina torțelor. Îl trăgea după el pe Jeremiah, care se zbătea să se elibereze.

— El e! strigă un altul.

Jumătate din călăreți săriră jos din șa și, tăbărând pe bietul Jeremiah, se apucară a-l bate cu sălbăticie, cărându-i la pumni și izbindu-l cu picioarele. Urmărindu-i de la etaj, am simțit că mi se face rău. Am întors îngrozită privirea și mi-am îngropat plângând fața în umărul lui Katie. Ea mă ținu câteva clipe în brațe, apoi se ridică în picioare, se îmbrăcă în grabă și ieși din odaie.

— Destul – o să aveți timp de asta mai încolo, strigă mai-marele bandei. Legați-l cu funia și așezați-l pe cal.

— Gata, băieți, v-ați făcut hatânul, interveni tata. Nu v-a greșit cu nimic niciunuia dintre voi.

— A uitat ce culoare îi are pielea – și asta-i de ajuns! răcni un alt călăreț. Și uitat-ai, pare-se, și dumneata.

— Or iubitorii de ciori nu-s bine văzuți prin părțile astea! sări încă unul cu gura. Bagă-ți-o bine-n cap, cumetre. Tu și cei de teapa ta nu sunteți bine-veniți aici.

Ușa casei se deschise iar. Mi-am șters lacrimile și, privind pe fereastră, m-am cutremurat s-o văd pe Katie îndreptându-se spre călăreți.

— N-a făcut-o cu gând rău, îi spuse ea căpeteniei. A fost vina mea, nu a lui. Nu ar fi trebuit să mă amestec.

— Cioroiu' se cuvenea să-și vadă lungul nasului, și tu așijderea, duduie. Acum ce-i făcut e bun făcut, iar el trebuie să plătească.

Am văzut cum Jeremiah este azvârlit pe spinarea unuia dintre cai, cu mâinile legate la spate, și unul dintre bărbați îi pune ștreangul în jurul gâtului.

— Strânge-l bine! râse unul dintre călăreți.

I-am recunoscut numaidecât vocea. Era Deke Steeves.

— Nu-i puteți face una ca asta! strigă Katie pe un ton implorator. N-a greșit cu nimic! Nu încerca decât să mă apere!

Cineva o înșfăcă brutal și o azvârli cât colo. Tata făcu câțiva pași în față, sforțându-se să își stăpânească mânia. Dar nu avea ce să facă – erau prea mulți la număr. Katie se refugie lângă el.

Nemaiputând răbda, am zvâcnit în picioare, mi-am pus repede un halat și am coborât valvârtej scările.

— Să mergem, Dwight, strigă unul dintre călăreți. Am pus mâna pe el!

Își întoarseră caii, gata s-o ia din loc când numai ce am dat buzna afară pe ușă și m-am năpustit spre Jeremiah. Luați pe nepregătite, călăreții nu apucară să mă oprească. Ajungând la calul pe care era legat, m-am agățat cu mâinile de picioul lui Jeremiah. El își coborî privirea spre mine și încercă să îmi surâdă

încurajator. Dar surâsul acela îmi sfâșie inima! Am început iar să plâng, de groază că n-am să-l mai revăd niciodată.

Privirile ni se întâlniră preț de o clipită. Deși ștreangul îi sugruma deja grumazul, Jeremiah se căzni să vorbească.

— O să ne... Te iu...

Călărețul de lângă el îl amuți cu un dos de palmă. În același moment, cizma altuia mă izbi pe mine, doborându-mă la pământ.

— Dă-te la o parte, cioară afurisită, dacă nu vrei să te spânzurăm și pe tine odată cu el! se răsti la mine cel care mă lovise. Că avem destulă funie pentru amândoi.

Strigând, pocnind din cravașe și plesnind din hățuri, călăreții se îndepărtară în galop. M-am ridicat de jos și am dat să fug după ei.

— Nu! Nu mi-l luați!

Protestele deznădăjduite îmi fură însă înăbușite de suspine. Tata și Katie mă conduseră încet spre casă. Eu mă lăsam dusă, prea covârșită de durere ca să îmi dau măcar seama ale cui erau brațele care mă susțineau, în vreme ce potera de călăreți se făcea nevăzută în noapte.

57

Linsay

Pe când se îndepărta de Rosewood, hurducându-se, în doar câteva clipe Jeremiah își retrăi întreaga viață – anii copilăriei și dispariția subită a lui Henry, începutul mâniei sale, momentul de răscruce în care el și mama lui fuseseră vânduți și ce s-a întâmplat cu ea după aceea, lunga-i călătorie spre Carolina încheiată cu sosirea în Greens Crossing, schimbările prin care trecuse și vindecarea pe care o găsise aici, iubirea ce se înfiripase între el și Mayme și ziua în care o ceruse de nevastă.

Își amintea totul cu claritate, mai puțin ultimele câteva minute. Se trezise în șură pe lumina slabă a unui felinar legănat, după care se auzise o bufnitură și tată-său se prăbușise jos, în paie. Până să apuce el a se dezmetici, un individ cu gluga trasă peste cap îl înșfăcă de guler. Ținându-se cu mâna de cap, Henry dăduse să se ridice, dar Jeremiah, de teamă să nu își vadă tatăl lovit din nou, îi făcuse semn să rămână nemișcat. Apoi bărbatul mascat îl scosese târâș afară. Când îi văzu pe călăreți, Jeremiah se cutremură de groază. Veniseră doar pentru el? Dacă aveau s-o ia și pe Mayme?! Parcă vedea și acum lacrimile de disperare de pe chipul ei.

Gonea legat în șa prin noapte, tot mai departe de Rosewood – și de orice șansă de salvare – spunându-și că îi venise fără doar și poate sfârșitul. Bine măcar că era singurul ce avea să moară. Și totuși, își dorea să fi trăit mai mult, să apuce a se însura cu

Mayme. Ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi rămas în armată, cu Micah Duff? Dacă n-ar fi venit niciodată în Carolina? Însă atunci nu și-ar fi găsit tatăl, nu ar fi ajuns să cunoască iertarea, n-ar fi întâlnit-o pe Mayme. Nu, chiar dacă ar putea să dea timpul înapoi, n-ar schimba nimic. De ce, oare, se încurcase cu zurbagiii ăia albi din târg? Nu putea decât să spere că nu or avea de suferit și ceilalți.

Știa că venise timpul să se roage. În mod straniu, de astă dată nu era mânios – nici pe prigonitorii săi, nici chiar pe Dumnezeu. Dimpotrivă, Jeremiah Patterson Îl rugă pe Cel de Sus să fie milostiv și să aibă grijă de ăilalți – mai cu seamă de Mayme și de tătucul lui – când el n-o mai fi.

Templeton le conduse în casă pe Mayme și pe Katie, care încă mai vărsau lacrimi amare. Henry, care urmărise totul din șură, li se alătură. Nu-l mai văzuseră niciodată atât de zdruncinat. De îndată ce păşiră înăuntru, Templeton aruncă o privire spre ceilalți doi bărbați.

Fără să spună un cuvânt, Ward se răsuci pe călcâie și părăsi încăperea. Peste treizeci de secunde, când se întoarse, ținea în mână redutabila pușcă Spencer din colecția de arme a lui Richard Clairborne.

Templeton îl privi uluit. Privirile li se încrucișară și preț de o clipă cei doi frați se uitară gravi unul în ochii celuilalt.

— Bine, dar... credeam că..., începu Templeton.

— Da, spuse Ward, urăsc armele. Detest totul la ele. Când am plecat din California m-am jurat că n-am să mai pun cât oi trăi mâna pe o armă.

Expresia de pe chipul lui și glasul lui sumbru le dădură fiori celor două fete. Nu știau la ce anume se referă Ward și nici de ce făcuse un asemenea jurământ, dar orice s-ar fi ascuns în spatele acelor cuvinte, se vedea că îl mistuie pe dinăuntru. Nici Mayme, și nici Katie nu aveau să uite vreodată acea privire. Privirea lui Ward era aproape... funestă.

— Pune arma jos, Ward, spuse Templeton. Henry și cu mine vom...

— Uite ce e, Templeton, îi tăie vorba fratele său, încărcând, unul după altul, şapte cartuşe în camera puştii. Cu tot respectul, adevărul e că nu eşti un ţintaş prea acătării. Şi cu atât mai puţin de la distanţa la care ne vom afla noi. Nu avem decât o şansă – una singură. Şi eu sunt, pasămite, singurul care îl poate salva pe flăcău de la moarte.

Zicând acestea, ieşi cu pas apăsat şi porni grăbit spre şură să pună şaua pe cal. Templeton îi aruncă o privire lui Henry, după care înşfăcă încă două puşti din dulapul de arme şi o luară amândoi la fugă după Ward.

Două minute mai târziu, goneau deja călare tustrei pe urma torţelor ce pâlpâiau, abia vizibil, în depărtare, petrecuţi cu privirea de Katie şi Mayme. Cu câţiva ani în urmă, fetele n-ar fi pregetat să-i urmeze, dar acum ştiau că ar fi o nesăbuinţă şi că n-ar avea niciun rost. Nu le stătea în puteri să îi ajute. Tot ce puteau face era să aştepte, să plângă şi să se roage. Mai devreme sau mai târziu, bărbaţii aveau să se întoarcă – fie însoţiţi de Jeremiah, fie aducându-i trupul neînsufleţit.

Plesnind înnebuniţi din cravaşe, Templeton, Ward şi Henry înaintau primejdios de repede prin bezna nopţii. Dacă vreunul dintre cai aluneca şi cădea, se putea lăsa cu picioare rupte şi chiar moarte. Dar era un risc pe care trebuiau să şi-l asume, căci de asta atârna viaţa lui Jeremiah.

Pe la jumătatea distanţei până la Oakwood, din drumul principal cotea spre dreapta o potecă pentru cai ce ducea în sus, pe un povârniş abrupt, acoperit de o pădure deasă, spre un pisc numit Shenandoah Summit. În dreptul răscrucii, cei trei încetiniră, întrebându-se dacă grupul de călăreţi nu or fi cotit cumva acolo.

Torţele nu se mai vedeau. Opriră şi ciuliră urechile. Dar nu era chip să audă ceva peste fornăitul şi freamătul cailor.

Henry descălecă, dădu fuga ceva mai încolo, ascultă cu atenţie, apoi se întoarse repede şi sări înapoi în şa.

— Ei îs. Se-ndreaptă spre pisc!

Cotiră tustrei în sus pe potecă, urmând zgomotul abia deslușit, și goniră mai departe prin noapte cât de repede le permitea terenul accidentat. Pe la jumătatea distanței până la culme, zăriră iar în depărtare pâlpâirea torțelor aprinse. După două-trei minute își struniră caii și rămaseră la pândă. Călăreții opriseră. Câțiva dintre ei își scoseseră glugile și legau acum un știreang de o ramură înaltă a unui stejar falnic sub care stătea neputincios pe cal Jeremiah.

Unii vorbeau în șoaptă, dar cei mai mulți stăteau și priveau în tăcere. Era, vezi bine, prima oară când luau parte la un linșaj. Lungul drum călare le scuturase nițel cugetele din amorțeală – dar nu îndeajuns ca vreunul dintre ei să protesteze cu voce tare.

— Ce vrei să faci? îl întrebă Templeton cu glas șoptit pe fratele său.

— N-am nevoie decât de un loc mai înalt de unde să pot trage cu ușurință câteva focuri, răspunse Ward. Cred că de acolo aș putea nimeri cel mai bine, adăugă el, arătând spre dreapta.

— Noi ce să facem, dom' Ward? întrebă Henry.

— Tu, Henry, ai grijă să rămâi ascuns. Dacă te dibuiesc ticăloșii ăștia, o să dai și tu de bucluc. Stai aici și, de se-ncing lucrurile, fii pregătit să pui mâna pe calul lui Jeremiah.

— P-asta pot s-o fac.

— Știu că poți. Dar ține-ți și arma pregătită. Dacă le zădărnicim planurile și nu-i lăsăm să-l spânzure pe Jeremiah, poate că or încerca să-l împuște. Și atunci va trebui să tragi tu primul.

Henry nu spuse nimic. Împușcase deja un om ca să o salveze pe Mayme de la moarte. Și, dacă nu-i rămânea de ales, fără îndoială că n-avea să pregete s-o facă din nou pentru a-și salva propriul copil.

Între timp, Ward își frământa mintea, încercând să înjghebe cel mai bun plan de bătaie.

— Templeton, spuse el în cele din urmă, știu că-s slabe șanse de câștig și că îți cer să îți primejduiești viața, dar ce-ai zice să pășești pur și simplu în mijlocul lor și să le distragi atenția?

— Oi fi eu bun de gură, dar pe indivizii ăștia mă îndoiesc că i-aș putea duce cu vorba, ripostă Templeton.

— Tot ce îți cer e să îi ții de vorbă un minut, două, cât să mă pot strecura mai aproape. Lumina-i slabă, dar e singura noastră șansă.

— Spune-mi ce vrei să fac și o voi face, răspunse Templeton.

Peste câteva secunde, se despărțiră – Ward o luă în sus pe povârnișul ce se înălța deasupra locului în care erau adunați călăreții, Templeton porni în direcția opusă, iar Henry rămase la pândă în locul în care se afla, îngrijindu-se să nu facă zgomot caii. Între timp, albii din luminiș legaseră funia de ramura copacului, iar acum îi puneau deja ștreangul de gât lui Jeremiah. Nu aveau nicio clipă de pierdut!

Când socoti că așteptase destul, Templeton numai ce ieși dintre copaci, pășind în lumina torțelor aprinse.

— Ia te uită cine-i aici! exclamă cel care îl zări primul. Iubitoru' de ciori în persoană!

Toate capetele se întoarseră spre Templeton Daniels, care înainta senin spre ei.

— Și, ia priviți, strigă sarcastic un altul, cumătrul a venit înarmat. I s-o fi urât și lui cu viața!

— Ascultați-mă o clipă, băieți, începu Templeton. V-am urmat până aici ca să fac un ultim apel la discernământul vostru. Nu-i nevoie să duceți lucrurile atât de departe. Chiar vreți să aveți moartea unui om pe conștiință? Am să stau eu de vorbă cu flăcăul și am să-i spun să fie mai atent și să aibă grijă să nu...

— E prea târziu pentru asta, Daniels, îi reteză cineva vorba. Acum trebuie să plătească pentru ce a făcut.

— Hai să-l spânzurăm și pe el odată cu cioroiu'! strigă o voce.

— Mare nătărău mai ești, Deke! Nu vrem să ne pătăm mâinile cu sângele unui alb.

— Ai grijă, Sam, cum vorbești cu fiu-meu, spuse pe un ton amenințător mai-marele grupului.

— Nu te enerva, Dwight, nu voiam să spun decât că...

Un foc de armă le curmă brusc sfada.

Speriați, câțiva cai se puseră a necheza și a se ridica pe picioarele dinapoi, iar toate privirile se întoarseră spre desișul întunecat

din spatele lor. Încă niciunul dintre ei nu observase că funia cu care era legat prizonierul lor fusese pe jumătate retezată.

Se auzi încă o împușcătură, stârnind strigăte de mânie și derută în rândul călăreților. Încă nimeni nu băgase de seamă că, după prima detunătură, Templeton Daniels se refugiase înapoi la adăpostul copacilor. Acum stătea întins pe burtă, cu pușca la ochi, pregătit să tragă.

Calul pe care stătea Jeremiah o luă la goană și băiatul rămase o clipă atârnând în ștreang, când un al treilea cartuș reteză de tot funia.

Speriați, furioși și buimăciți, vreo doi încercară să riposteze, chit că aveau de a face cu un adversar nevăzut. Scrutând întunericul, își scoaseră pistoalele din toc când numai ce se auzi *poc, poc!* și armele le zburară din mâini.

— M-au nimerit în mână! strigă unul dintre pistolari, scăpând torța și chircindu-se de durere. Eu unul n-am de gând s-aștept să m-omoare!

Până acum fuseseră trase cinci focuri din pădure. Alte două doborâră la pământ încă un pistol și o pușcă. Strigătele se întețiră, amestecându-se cu ecoul împușcăturilor. Când Templeton descărcă asupra lor o rafală de gloanțe din cealaltă parte a pădurii, călăreții înțeleseră că sunt înconjurați și nu au cum să se apere de adversarii lor nevăzuți.

— S-o ștergem de aici! strigară trei într-un glas, năpustindu-se după primul călăreț care, îndepărtându-se deja în galop pe potecă, trecu pe lângă Henry fără ca măcar să-l vadă.

După ce călăreții se făcură nevăzuți în noapte, Ward, Henry și Templeton ieșiră în grabă din ascunzișuri. Poiența era luminată de flacăra pâlpâitoare a torței scăpate de pistolarul rănit.

— Ești un țintaș neîntrecut, Ward! exclamă Templeton.

— O știu prea bine, din păcate, răspunse fratele lui, dând posomorât din cap. Oricum, sper că n-am să fiu nevoit să mai pun vreodată mâna pe o armă.

Înfrigurat, Henry trecu în goană pe lângă ei și se aplecă să vadă dacă ajunseseră la timp.

58
O hotărâre izvorâtă din iubire

Câtă vreme am așteptat înfrigurate în bucătăria de la Rosewood, n-aș putea să vă spun. Mie mi s-au părut zece ceasuri!

Într-un târziu, Josepha fu cea care exclamă:

— S-aude ceva... Se-ntorc!

Am dat toate buzna afară pe ușă și am scrutat întunericul. Pe măsură ce se apropiau, am observat cu groază că nu erau decât... trei cai.

— Nu! am strigat eu cu jale, năpustindu-mă afară în noapte.

Aveam inima sfâșiată de durere. Descoperisem iubirea doar ca s-o pierd în chipul acesta? Fugeam plângând în hohote. Apropiindu-se, siluetele călăreților deveniră mai deslușite. Erau tata, unchiul Ward și Henry. Nici urmă de...

Totuși, când Henry opri calul și dădu să descalece, am văzut că în spatele lui mai era cineva!

— Jeremiah!

Nici nu apucă bine Henry să-l ajute a coborî de pe cal că, năpustindu-mă pe lângă el, îmi înlănțuii brațele pe după umerii lui Jeremiah.

Eram atât de fericită că, dacă Jeremiah mi-ar fi cerut-o, m-aș fi măritat cu el într-o clipă! Simțeam atâta ușurare, fericire, încântare și dragoste, că nimic altceva nu mai conta.

Și am vorbit, într-adevăr, despre căsătorie. Poate c-o să vă miraţi să auziţi una ca asta, dar chiar eu am readus subiectul în discuţie. N-o fi fost cuviincios ca eu, o fată, să aduc vorba de așa ceva, dar la cât de fericită eram că Jeremiah scăpase cu viaţă, puţin îmi păsa mie de buna-cuviinţă!

Cu primul prilej, după ce și-a revenit îndeajuns cât să purtăm o discuţie între patru ochi, i-am împărtășit gândurile mele.

— Jeremiah, i-am spus, m-am răzgândit.

— În ce privinţă?

— În privinţa căsătoriei noastre. Dacă mai vrei, sunt pregătită să mă mărit cu tine oricând doreşti tu.

De astă dată, Jeremiah fu cel care șovăi și întoarse privirea. Avea o expresie tare stranie pe chip. M-am cutremurat – poate că nu mai voia să se însoare cu mine! Mă făcusem oare de râs spunând ceea ce tocmai spusesem?

Nu puteam decât să aștept să îmi spună ce gândește.

— Hm... începu Jeremiah. Nu știu... hm... nu știu cum să ţi-o spun... da' adevăru-i că m-am gândit și io la asta de când cu pățania din noaptea ceea... și acu' io nu mai vreau să ne luăm...

Văzând stupefacţia și spaima din ochii mei, se grăbi să adauge:

— Nu cumva să mă-nţelegi greșit! Simțămintele pe care ţi le port or rămas neschimbate, și vreau să mă-nsor cu tine mai mult ca oricând. Da'-i pur și simplu prea periculos, Mayme. Așa că acu' io mi-s ăl de nu vrea să se pripească. Socotesc că, la cum stau lucrurile, n-ar fi încă un lucru cuminte.

În sfârșit înţelegeam. Ar fi trebuit să îmi dau seama cât de tare îl zguduiseră ce le întâmplate.

— Primejdia asta n-a trece prea repejor, își reluă el vorba. Iar de te-aș lua de nevastă n-aș face decât să te pun și pe tine în pericol. Nu pot face una ca asta. Te iubesc prea mult.

Mi se prelingeau deja lacrimile pe obraji. Pentru o fată care se socotea tare de înger, plângeam pasămite cam multișor!

Jeremiah mă luă în brațe și mă strânse la pieptul lui. Cum să vă pot descrie iureșul de emoții ce mă încercau în clipele acelea? În mod ciudat, am simțit parcă o bucurie și mai mare decât în ziua în care mă ceruse de nevastă – o bucurie plină de pace. Mă simțeam împăcată și ocrotită în brațele lui. Jeremiah era îngerul meu păzitor. Voia să mă apere și punea binele meu chiar mai presus de binele lui.

Mă simțeam iubită!

Jeremiah mă iubea îndeajuns cât să nu se însoare cu mine. Mă iubea atât de mult încât era dispus să renunțe la propria lui fericire pentru a mă feri pe mine de primejdii. Câte fete sunt binecuvântate cu o asemenea iubire?

— Te iubesc, Mayme, îmi șopti el tandru la ureche.

— Și eu te iubesc pe tine, Jeremiah.

— Om aștepta momentu' potrivit. Veni-va ea și vremea noastră.

Am făcut un pas înapoi, m-am șters la ochi și i-am zâmbit.

— Ești un om bun, Jeremiah Patterson. Și Îi mulțumesc lui Dumnezeu că te-a adus în Carolina și în viața mea.

59
Sfârșit și început de drum

A doua zi, Jeremiah a stat iar de vorbă cu tatăl meu și i-a spus de discuția noastră și că hotărâserăm să mai așteptăm.

— Am cugetat și eu la toate acestea, zise tata. Ai dreptate – primejdia încă nu a trecut. Și nu mă împac deloc cu gândul că tu și Henry trăiți singuri în oraș, departe de noi.

— Da' ce putem noi face, dom' Templeton?

— Ward și cu mine ne-am gândit că a sosit poate vremea să veniți să lucrați pentru noi.

— Nu-s sigur că pricep ce vrei a spune, dom' Templeton.

— Spun că de acum încolo veți fi simbriași la Rosewood. Și, din moment ce veți lucra aici, s-ar cuveni să și locuiți la Rosewood.

— Vorbești serios, dom' Templeton?!

— Ward și cu mine ne-am gândit deja la toate. O să punem la punct cea mai arătoasă dintre fostele colibe ale sclavilor, iar tu și tatăl tău o veți putea folosi după bunul vostru plac. Sunteți liberi să trăiți aici sau în locuința lui Henry din târg, cum doriți voi. Fiecare dintre voi va avea calul său, astfel încât, la o adică, să puteți ajunge cât mai grabnic la Rosewood.

— Da' asta n-o să te puie și pe dumneata în pericol?

— O vom scoate noi împreună la capăt, răspunse tata. În fond și la urma urmei, dacă e să te însori într-o zi cu fata mea, trebuie să stau, vezi bine, cu ochii pe tine!

Când am auzit vestea, am fost, cum era de așteptat, în culmea fericirii.

Și, uite așa, Rosewood a ajuns să găzduiască încă două suflete, chiar dacă Henry și-a păstrat locuința din oraș și slujba la grajdul cu chirie.

Cu toate că eu și Jeremiah nu eram căsătoriți, de acum ne vedeam, munceam împreună și discutam zi de zi – fapt care ne făcea și mai dornici să devenim într-o bună zi soț și soție.

Nici că îmi puteam închipui binecuvântare mai mare decât familia pe care o aveam la Rosewood – și asta mai cu seamă acum că făcea și Jeremiah parte din ea!

Epilog

Doamna Elfrida Hammond, care ţinea nu doar magazinul universal, ci şi oficiul poştal din orăşelul Greens Crossing, situat în statul Carolina de Nord, îşi lua obligaţia civică în serios.

Dacă guvernul Statelor Unite, acum că era din nou doar unul singur, îi încredinţase sfânta sarcină de a distribui corespondenţa, apăi era datoria ei solemnă să cunoască pe fiecare cetăţean în parte ca să se asigure, vezi bine, că poşta ajunge acolo unde trebuie.

Pe lângă această obligaţie de serviciu, îşi dădea de asemenea silinţa să ştie totul *despre* toţi.

Că guvernul o necesita or ba, acesta era fără doar şi poate cel mai mare beneficiu al activităţii pe care o desfăşura, întrecând de departe suma modică pe care o primea lunar pentru serviciile sale. Cea mai adâncă satisfacţie i-o aduceau bârfele pe care le smulgea cu nesaţ zi de zi. Acestea îi conferau delicioasa putere pe care îşi închipuia că o deţine în comunitate.

Îşi strângea informaţiile în fel şi chip, ba trăgând cu urechea la conversaţiile altora, ba ridicând câte un plic în dreptul lămpii să vadă de nu poate citi ce-i scris înăuntru, ba reţinând adresa expeditorului – căci citea fiecare adresă în momentul livrării şi le memora pe toate. Ca să nu mai vorbim de sumedenia de întrebări doar aparent nevinovate cu care îşi asalta fiecare muşteriu care-i călca pragul, în încercarea de a-şi îmbogăţi impresionantele cunoştinţe despre fiecare cetăţean din ţinut. Orice metodă ar fi folosit, curiozitatea ei maliţioasă o făcea să îşi bage întotdeauna nasul în treburile *altora*.

Ei, dar mania ei nu era doar să strângă informaţii. Trebuia să şi facă ceva cu ele. Aşa că, în grandomania ei, le împărţea cu ţârâita când şi cui găsea ea de cuviinţă. Îi plăcea să fie văzută drept „atotştiutoare". O asemenea influenţă o făcea, vezi bine, un stâlp al comunităţii.

Faptul că această sete de bârfă nu oglindea decât propria-i singurătate era un lucru trist pe care madam Hammond nu l-ar fi ghicit nici într-o sută de ani. Chiar dacă socotea că are vreun prieten, nu se afla nimeni în târg care să o considere *pe ea* drept prietenă. Nu fusese invitată la masă după slujba de duminică decât o singură dată, de către reverendul Hall şi soţia acestuia. Dacă îşi căina oriba pustiul vieţii în lungile nopţi de iarnă pe care le petrecea singură în mica ei cameră de zi de deasupra prăvăliei, n-avem cum s-o ştim. Cert e că în fiecare dimineaţă îşi întâmpina primul muşteriu cu optimismul dublei sale vocaţii – de a vinde şi de a iscodi.

Dar până şi madam Hammond avea scrupulele ei.

Ca orice sudistă care se respectă, nu vedea bunăoară cu ochi buni faptul că negrii se vânturau liberi de colo colo, de parcă ar fi pe picior de egalitate cu albii.

Nu se putea hotărî dacă războiul şi preşedintele Lincoln schimbaseră totul în Greens Crossing sau cele două fetişcane de la Rosewood care se afişau mai mereu împreună, aidoma unor prietene, ca şi cum culoarea pielii nici n-ar conta.

Nu încăpea îndoială că lucrurile se schimbaseră din cauza lor. Ca să nu mai vorbim de proasta influenţă a fraţilor Daniels! Ce era în capul acelor doi nepricopsiţi?

De câţiva ani încoace, oraşul asistase la un du-te-vino de venetici şi toţi păreau să aibă de-a face cu fetele alea două! Întâi venise filfizonul ăla din Nord, fratele lui Rosalind Clairborne, Dumnezeu s-o odihnească în pace. Apoi fratele din Charlotte al răposatului Richard Clairborne, fie-i şi lui ţărâna uşoară. Apoi celălalt frate al lui Rosalind, ăl de fusese în California. Şi apoi neisprăvitul ăla de negru, feciorul lui Henry.

Nu se mai sfârşea odată povestea asta?!

În ceea ce o privea, toți cei de la Rosewood n-aveau decât să se țină departe de Greens Crossing pentru totdeauna!

Da, madam Hammond era o femeie scrupuloasă. Și mai toate scrupulele ei erau îndreptate împotriva celor de culoare și a celor nevoiași. Căci nici unii, nici alții nu-i erau, vezi bine, de vreun folos.

Așa că, în 1869, când sună clopoțelul de la intrare și doamna Hammond își ridică privirea să vadă cine îi trece dis-de-dimineață pragul, prima ei reacție fu să își ridice semeață bărbia în aer. *Acest* mușteriu nu era câtuși de puțin vrednic de zâmbetul ei.

Orice o fi știind sau o fi vrând să știe, pe ea puțin o interesa. Căci bărbatul era de culoare. Nu îl mai văzuse niciodată și nădăjduia să nu-l mai vadă nici de acum încolo.

— Bună dimineața, doamnă, o salută străinul. Sunteți, vă rog, bună să îmi spuneți unde se află grajdul cu chirie?

— S-ar zice că de-acolo ai venit, pufni ea, adulmecând aerul și strâmbând din nas.

— Îmi cer iertare, doamnă, se scuză el, am bătut cale lungă.

— Grajdul e acolo, ripostă ea țâfnoasă, arătând în josul străzii și încrețindu-și iar nasul.

Bărbatul îi mulțumi, se întoarse și plecă. În virtutea obișnuinței, jupâneasa se duse la fereastră și îl urmări cum se îndreaptă încet în direcția pe care i-o indicase. *Drum bun și cale bătută*, mormăi ea încruntată, după care se întoarse la tejghea.

N-avea cum să știe că noul venit avea să stârnească mai multă vâlvă în târg decât toți ceilalți la un loc.

Încă n-o știa nici el. Dar prezența lui aici avea să scoată la iveală mistere la care madam Hammond nici cu gândul nu gândea – secrete ce aveau să zguduie din temelii nu doar comunitatea din Greens Crossing, ci întregul stat.

Despre autor

Californianul Michael Phillips şi-a început distinsa carieră de scriitor în anii 1970. La începutul anilor 1980, eforturile sale de a readuce în atenţia publicului scrierile romancierului victorian George MacDonald i-au adus recunoaşterea internaţională. Phillips este considerat unul dintre cei mai competenţi experţi din lume în opera autorului scoţian, atribuindu-i-se totodată meritul de a fi reînnoit interesul cititorilor de pretutindeni faţă de scrierile acestuia. După redactarea şi republicarea lucrărilor lui MacDonald în colaborare cu Bethany House Publishers, Phillips şi-a început propria carieră de scriitor. Cărţile sale, care s-au bucurat de elogiile publicului şi ale criticilor literari deopotrivă, au fost traduse în opt limbi şi s-au vândut în peste şase milioane de exemplare. În prezent, mulţi recunosc în el pe urmaşul literar al scriitorului său preferat, George MacDonald. Michael Phillips este autorul celei mai citite biografii a acestuia, intitulată *George MacDonald, Scotland's Beloved Storyteller*, şi este, de asemenea, directorul revistei *Leben*, o publicaţie periodică dedicată gânditorilor creştini şi moştenirii literare lăsate de MacDonald. *Dragoste primejduită* constituie cel de-al patruzeci şi optulea roman scris de el şi a o sută doua lucrare publicată a sa. Michael trăieşte împreună cu soţia sa, Judy, în localitatea Eureka din statul California.

Soţii Phillips petrec mult timp şi în Scoţia, unde încearcă să redeschidă apetitul publicului larg pentru opera lui MacDonald.

Alte cărți publicate la editura Casa Cărții

Căminul mult visat, de Lynn Austin
Când o lume întreagă ne desparte, de Lynn Austin
Dorie, fata pe care nu o iubea nimeni, de Doris VanStone și Erwin W. Lutzer
Fiicele Evei, de Lynn Austin
Flacăra Rezistenței, de Tracy Groot
Ironia sorții, de Jerry B. Jenkins
Locul femeii, de Lynn Austin
În vâltoarea apelor, de Lynn Austin
Misterul fotografiei, de Beverly Lewis
Omul ceresc, Fratele Yun și Paul Hattaway
O comoară nebănuită, de Tamera Alexander
O perlă în nisip, de Tessa Afshar
Pârâul Fermecat, de Lynn Austin
Perechea potrivită, de Lynn Austin
Scorpionul roșu, de Rami Kivisalo și Marko Joensuu
Sub ocrotirea aripilor Lui, de Lynn Austin
Tărâmuri ascunse, de Lynn Austin
Tot ce ea își dorește, de Lynn Austin
Un nou început, de Lynn Austin
Colecția *Raftul clasic*:
- *Ben-Hur*, de Lewis Wallace
- *Cămașa lui Cristos*, de Lloyd C. Douglas
- *Cetatea blestemată*, de John R. Carling
- *Coliba unchiului Tom*, de Harriet Beecher Stowe
- *Mândrie și prejudecată*, Jane Austen
- *Quo vadis*, de Henryk Sienkiewicz

Seria *Anotimpurile inimii*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Cântecul Acadiei*, de Janette Oke și T. Davis Bunn (5 volume)
Seria *Cronicile de la Fountain Creek*, de Tamera Alexander (3 volume)
Seria *Cronicile întoarcerii din exil*, de Lynn Austin
Seria *Cronicile regilor*, de Lynn Austin (5 volume)
Seria *Faptele credinței*, de Davis Bunn și Janette Oke (3 volume)
Seria *Focul topitorului*, de Lynn Austin (3 volume)
Seria *Învăluiți de iubire*, de Janette Oke (8 volume)
Seria *Moștenirea din Lancaster County*, de Beverly Lewis (3 volume)
Seria *Moștenirea din prerie*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Secretul trandafirului*, de Michael Philips (4 volume)
Seria *Soțiile patriarhilor*, de Jill Eileen Smith (3 volume)
Seria *Soțiile regelui David*, de Jill Eileen Smith (3 volume)
Seria *Surorile Shenandoah*, de Michael Phillips (vol. 1, 2 și 3)
Seria *Trilogia Genezei*, de Kacy Barnett-Gramckow (3 volume)
Seria *Vestul canadian*, de Janette Oke (6 volume)

În curs de apariție

Seria *Verișoarele Carolina*, de Michael Phillip (vol. 2, 3, 4)
Seria *Plantația Belle Meade*, de Tamera Alexander (3 volume)